

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMET'TIR TIŞTEK NINE

Sayı 13 / OCAK 1983 / 2.-DM

**375 devrimcinin yargılandığı
PKK - Hilvan-Siverek davası başladı**

186 DEVRİMCİNİN İDAMI İSTENİYOR!

Toplam 375 devrimcinin yargılandığı PKK-Urfa davası, 5 Ocak 1983 günü 7. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde başladı. 2 Numaralı askeri mahkemede görülmekte olan dava, Hilvan ve Siverek gurubunda yeralan devrimcileri kapsıyor. Yargılanan devrimcilerden 186'sı için idam, diğerleri için ise çeşitli ağır hapis cezaları istenmektedir.

PKK-Hilvan ve Siverek gurubunu oluşturan devrimciler; sömürgecilere ve uşakları feodallere karşı silahlı mücadele yürüttüklerinden ötürü yargılanmaktadırlar. Bu açıdan Hilvan ve Siverek gurubu davası, PKK Hareketinin en önemli davalarından biridir. Gurupta yargılananların büyük bir kısmını yurtsever halktan insanlar oluşturmaktadır. 12 yaşındaki çocuktan 70'lik ihtiyara kadar her yaştan

Kürt köylüsünün toprağa ve özgürlüğe özleminin sanık sandalyesine çıkarıldığı ve mahkûm edilmeye çalışıldığı bir davayı ifade etmektedir. Hilvan ve Siverek direnişlerine kısaca değinmek, sözkonusu davanın önem ve anlamını yeterince ortaya koyacaktır.

Ulusal Kurtuluşçu ideolojinin en erkenden ve coşkuyla taban bulduğu yerlerden biri olan Hilvan'da halk kitleleri, Kürdistan tarihinde ilk defa 1978'lerde Kürdistan Devrimcileri önderliğinde birleşerek aşiretçi-feodal yapının temellerine yöneldiler. Sömürgecilerin Kürdistan'daki önemli dayanaklarından biri olan, faşist örgütlenmeye temel teşkil eden ve Hilvan halkını koyu bir baskı ve sömürü cenderesinde hapseden Süleymanlar aşiretine karşı yükseltilen mücadele kısa zamanda önemli başarılar kazandı. Kendi kof yapısını uzun süre koruyamayan aşiretçi-feodal çete ezici darbeler yiyerek dağıldı. Tarihte ilk kez kendi çıkarı için ve gerçek savunucularının önderliğinde girdiği bu mücadeleden zaferle çıkan Hilvan halkı, sorunlarını çözümleyecek, kendilerine kurtuluş yolu gösterecek tek otorite olarak devrimcileri tanıdı ve bunu günlük yaşamın her alanında pratikte yaşadı.

Hilvan direnişinin zaferle sonuçlanması etkisini yalnız Hilvan Halkı üzerinde göstermekle de kalmayarak aşiretçi-feodal yapının hüküm sürdüğü tüm alanlara yayıldı, ve geniş köylü kitlelerini mücadele saflarına çekti. Bu mücadeleden en çok etkilenen yörelerimizden birisi de Siverek oldu. PKK Hareketi önderliğinde birleşen Siverek halkı, 30 Temmuz 1979'da sömürgecilerin Kürdistan'daki en sadık uşağı ve Kürdistan'ın en nüfuzlu feodali Mehmet Celal Bucak ve aşiretine karşı direnişini başlattı. Yıllardır kendilerine kan kusturan, hertürlü yozluğun ve ahlâksızlığın kaynağı bu feodal gruba karşı içinde biriktirdiği kin ve nefretle ayağa kalkan Siverek köylüsü görkemli bir mücadele sergiledi. Halk kitlelerinin kabaran bu seli karşısında aşiretçi-feodal çete, sömürgecilerden aldığı hertürlü desteğe rağmen önemli darbeler yedi ve otoritesi yerle bir oldu. Çok sayıda değerli PKK kadrosu ve yurtseverin kanı pahasına yükseltilen bu kavga, Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesinde tarihsel bir öneme sahiptir.

Devamı s: 23'te

İÇİNDEKİLER

Serxwebûn 2. Mücadele Yılına Girdi	2-3
Haber - Yorum	4-5
Av. Hüseyin Yıldırım'ın Açıklaması	6-7
FKBDC - Genel Komite 2. Toplantısına Sunulan Rapor	8-9-10-11
Kürdistan Halkının Devrimci Şiddeti	12-13-14-15
İnceleme ve Yorum	16-17
Kürtçe	18-19
Maraşlı Anıyoruz	20
Diyarbakır Onurumuzdur	24

PKK

FKBDC 2. Genel Komite toplantısına rapor sundu

“ Türkiye’de faşizm, faşizme karşı mücadelenin sorunları ve devrimci görevler hakkında hâlâ üzerinde tam anlaşılmış ortak sonuçlara varılamadığı, halklarımızın bunca acı yaşamı ortadayken, bu konularda hâlâ çok karmaşık, birbirleriyle çelişen ve hatta demogojiye kadar varan çeşitli görüşlerin etkisini sürdürdüğü açıkça görülmektedir. Bu nedenle, faşizme karşı mücadelede birleşik cephe sorununa eğilirken, bu konuda daha önce atmış olduğumuz adımları değerlendirirken ve bu temelde önümüzde duran sorunları ve görevleri ele alırken kapsamlı bir yaklaşım içinde olmamızın gerekliliği açıkça ortadadır. Sorun böyle kapsamlı ve birbirleriyle bağlantıları içinde ortaya konulmalıdır ki, her kişi, örgüt ve parti, soruna bu biçimde yaklaşabilsin, söylenmeyen şeyleri söylenmiş gibi kabul ederek eleştiri geliştirmesin, ortaya ne konulmuşsa ve ne yapmak isteniyorsa bir bütün olarak bunlara bakıp bir değerlendirme yapabilsin.”

(Yazısı 8-11. sayfalarda)

HÜSEYİN YILDIRIM KAMUOYUNA AÇIKLAMA YAPTI

● 13 Nisan 1981 günü Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesinde başlayan 760 kişilik PKK ana gurubu davasında görülen manzaralar hukuk adına, insanlık adına utandırıcı ve yüzkızartıcı idi. ... Yapılan işkenceler sonucu kemik yığını haline getirilmiş, kol ve bacakları kırılmış sanıklardan hiçbirini kendi üzerinde duramıyordu. Bulundukları yere yığılmışlardı. Çok sayıda eli sopalı asker sanıkların başında bekliyordu, yine çok sayıda yüksek rütbeli kurmay subaylar, salonun dinleyicilere ayrılmış bölüm dışında duruyorlardı. ... Mahkeme mevcut baskıcı askerlerin kolunda sanık kimliklerinin tesbitine başladı. Ancak sanıklar, duruşma hakiminin sorduğu sorulara cevap vermediler. Bunun üzerine duruşma hakimisi Emrullah Kaya'nın emriyle sanıklar tek tek dışarı alınıyordu. Giriş kapısının yanında bulunan sıhhiye odasında işkence yapılmıyordu. Yapılan işkencelerin etkisiyle feryat ve çığlık sesleri duruşma salonuna yayılmıyordu.

● Duruşmanın 3. günü bu davadan tutuklu bulunan PKK-Merkez Komitesi üyeleri M. Hayri Durmuş, Mazlum Doğan ve Kemal Pir askerlerin kolunda mikrofona gelerek, yaptıkları mücadelenin haklılığını ve mensubu bulundukları partiyi mahkeme karşısında savunmada kararlı olduklarını, bu yönde hiçbir sorumluluktan kaçmadıklarını, esasen bu mahkemenin kendilerini yargılayamayacağını, ancak halkın yargılayabileceğini, tarih karşısında kendilerini sorumlu hissettikleri için burada ifade vereceklerini söyleyerek, aylardır aç ve susuz, insanlıkdışı işkence sonucu konuşamaz hâle geldiklerini belirtip, işkencenin durdurulmasını ve kendilerine savunma hakkının verilmesini talep ettiler.

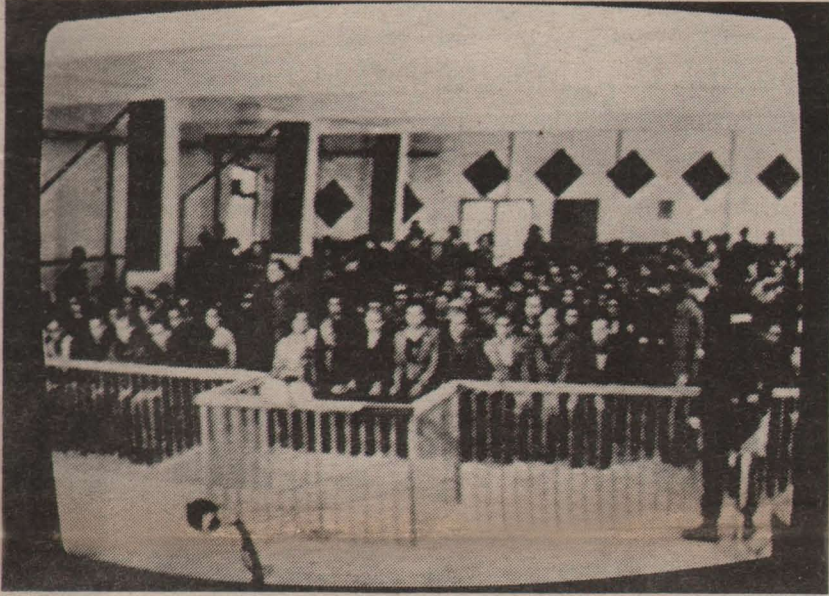
(Yazısı 6 - 7. sayfalarda)

ölüm orucuna yatmıştı MUSTAFA KARASU HÂLÂ KOMADAN ÇIKAMADI

Gazetemize ulaşan haberlere göre, daha önce bir gurup yoldaşıyla birlikte ölüm orucuna giden ve halen komadan çıkamayan PKK direnişçilerinden Mustafa KARASU'nun sağlık durumu giderek ağırlaşmaktadır.

Bilindiği gibi, PKK'li savaş esirleri, savunma haklarının kısıtlanmasını, cezaevinde uygulanan her türlü baskı, işkence ve imha planlarını, çeşitli entrika ve işkencelerle itiraflara zorlanmalarını ve cezaevindeki insanlıkdışı

Devamı s: 22'de

13 Nisan 1981 tarihinde açılmış olan PKK toplu davasının ana guruplarından birini oluşturan Urfa gurubu kendi içinde de çeşitli alt guruplar halinde sürdürülmektedir. Hilvan ve Siverek guruplarını kapsayan bu yeni davada yeralan devrimcilerin bir kısmı, aynı zamanda Diyarbakır sıkıyönetim mahkemelerinde açılan diğer PKK davalarında da yargılanmaktadır.

insanın içinde yeraldığı bu dava, PKK Hareketinin kitlelerle ne derece bütünleştiğinin, asırların köleliğine duyduğu kin ve bağımsızlığa duyduğu özlemle Kürdistan halkının devrimci mücadeleyle ne derece kaynaştığının tüm görkemiyle gözlemlenebileceği bir davadır.

Bu özellikleriyle, Hilvan ve Siverek gurubu davası, Kürdistan halkının sömürgeci ve feodal düzene nefretinin,

FKBDC 2. Genel Komite toplantısı yapıldı

FKBDC GENEL KOMİTESİ BÜTÜN DEVİRCİ, DEMOKRAT, İLERİCİ VE YURTSEVER GÜÇLERİ CUNTAYA KARŞI BİRLİĞE VE ORTAK MÜCADELEYE ÇAĞIRIR!

Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi 2. Genel Komite Toplantısı Aralık 1982'de yapıldı. Toplantıya FKBDC'ni oluşturan Devrimci Yol, PKK, Emekçi, SVP, TKEP, THKP-C Acilciler, TKP-İşçinin Sesi, ve Devrimci Savaş'ın yanısıra gözlemci olarak Kurtuluş, Rızgari, Türkiye Devriminin Yolu (TDY-THKO) ile Tüm Sağlık Emekçileri Derneği (TÜS-DER) Genel Başkanı katıldı. Çalışmalarda gözlemci olarak yer alacaklarını bildiren TKP/M-L (Partizan) ile KAWA toplantıya katılamadılar.

İki bölüm halinde sürdürülen çalışmaların ilk bölümünde, toplantıya katılan gözlemci guruplarla FKBDC Genel Komitesi arasında Türkiye Devriminin çeşitli sorunlarına ve cephesel örgütlenmeye ilişkin tartışmalar yapıldı. Gözlemci guruplardan Kurtuluş ve Rızgari, "Cephe konusunda farklı şeyler düşündüklerini, ancak FKBDC ile çeşitli konularda ortak faaliyet içerisine girebileceklerini, güç ve eylem birliği yapabileceklerini" bildirdiler. TDY (THKO) ile TÜS-DER Genel Başkanı ise, "Cephe girişimini olumlu bulduklarını, FKBDC çalışmalarına daha aktif şekillerde katılmak istediklerini" açıkladılar.

Devamı s: 23'te

SERXWEBÜN'U OKUYUCULARI DEĞERLENDİRİYOR

“Serxwebün leninist yayıncılık düzeyine ulaşmıştır”

Biz okuyucuların bilinç ve ufkunu açarak, güç ve inancımızı pekiştiren, Kürdistan'ın sesi Serxwebün'a;

Serxwebün gazetesini değerlendirmek, onun Kürdistan devriminde oynayacağı rolü değerlendirmekle yankından bağlıdır.

Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesini amaç edinen bir harekete hükmeden ideoloji veya hareketin düşünce yapısı nasıl geliştirilir? Bu düşünce nasıl uygun araçlarla halk kitlelerini aydınlatıp örgütler? Kürdistan'da öz siyasal bilincin yeri nedir?

Kürdistan halkı kendi öz tarihsel koşulları hakkında son derece bilinçsizlik içindedir. Sömürgeci güçler ulusal ve toplumsal gerçeği yabancılaştırıcı, kendi hakim ulusal ve toplumsal çıkarlarına yönelik yoğun bir propaganda, ajitasyonu tüm basın-yayın araçlarıyla ve kurumlarıyla gerçekleştirmektedirler. Buna karşın Kürt hakim sınıfları bir ideoloji ve politika üretmekten yoksun, egemen ulusun propagandasının bir yayıcısı durumundadırlar. Öte yandan, bugüne değin hakim ulustan gidasını alan yerli burjuva, küçük-burjuva ve sözde Kürdistan adına yola çıkan akımların yayıncılığında son derece çarpıtıcı, toplumsal gerçeğe aykırı, teslimiyetçi, boxun eğici ideolojik oluşumları görüyoruz.

Yapılması gereken, yapıcı eleştirel bir mantıkla hareket etmektir. Zaten Marksizmin özü bu değil miydi? Marks işe kapitalist toplumun eleştirisini yapmakla başlamış, ama bu kadarla kalmamış, yeni toplumun yaratılabilmesinin teorisini oluşturmuştur.

Serxwebün da işe bundan başladı. Zaten Kürdistan'da yapılması gereken de buydu. Ülkenin içinde bulunduğu ulusal ve sosyal durumu tahlil etmek, eleştirmek ve bundan kurtulmanın yeni bağımsız bir toplum yaratmanın yolunu göstermektir. Bunlar devrimci teori, program, taktiklerin oluşturulmasına ilişkin gerçeklerdir. İşte Serxwebün böyle bir çığır açmış-

tır. Bizlere bilinç sunmak, daha çok da devrimin objektif koşullarını incelemek, bu temelden kaynaklanan devrim programını ortaya çıkarmak, stratejik, taktik ve örgüt çizgisini netleştirmek, Serxwebün'un teorik çalışmasının ve ideolojik mücadelesinin kapsamını oluşturmuştur.

Serxwebün bir yıllık seviyeli, örnek, leninist yayıncılığında oniki sayı ve iki özel sayı çıkarmayı başarmıştır.

Serxwebün'la birlikte Kürdistan tarihinde ilk kez bağımsız Kürdistan'ın sesi duyulmuştur. Bu önemli bir olaydır. Her toplumun tarihinde önemli olaylar, tarihsel dönemleri oluşturmuştur. Serxwebün, Kürdistan toplumunun tarihinde böyle tarihsel dönemlerinden biri olmuştur.

Denilebilir ki, Serxwebün'un hiç eksiklikleri olmamış mıdır?

Kuşkusuz ki olmuştur, ama bu tür eksiklikler içeriğinde olmayıp, bazı teknik yetersizlikler olabilir. Fakat, Serxwebün çalışanlarının ne tür olanaksızlıklar içinde çalıştıklarını tahmin etmek güç olmasa gerek. Ve onların bu yetersizlikleri tek başlarına giderecekleri de açıktır. Kaldı ki, Serxwebün biz okuyucularının, tüm Kürdistan halkının öz gazetesidir. O halde, yetersizlikleri giderebilmek ve daha güçlü bir Serxwebün yaratabilmek için hep beraber omuz vermeliyiz.

Öz olarak Serxwebün'un oynadığı rolü değerlendirmeye çalıştım, yoksa kısa bir mektubun böyle seviyeli ve kapsamlı bir gazetenin değerlendirilmesinde yetersiz olacağının bilincindedim.

Son olarak Serxwebün çalışanlarının azimli ve yorucu çalışmalarında başarılar dileğiyle, yoldaşça selamlarımı sunarım.

FRANKFURT'tan
bir Serxwebün okuyucusu

“Serxwebün duyarlı, kararlı ve devrimci sorumluluk duyan bir anlayış ve çabanın ürünüdür”

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki, Serxwebün 1 yıllık yayın faaliyeti boyunca, duyarlı, kararlı, bilinçli ve devrimci sorumluluk duyan bir anlayış ve çabanın ürünü olduğunu kanıtlamıştır. Ülkemiz, bölgemiz ve dünya ulusal kurtuluş hareketlerinin tanıtılmasında gösterdiği çabalar, doğru haber, yorum, siyasal tahlil ve teorik yazılarıyla Serxwebün, gözlemleyebildiğim kadıyla devrimci ve demokrat çevrelerde ilgi ile izlenen bir yayın durumundadır. Bu alanda daha önce varolan ve bazı güçler tarafından hâlâ da çıkarılan sorumsuz, entelektüel kâr amacı güden zararlı yayınların karşısına devrimci yayıncılığın en iyi örneğini çıkararak, onlara büyük bir darbe indirmiştir. İçinde bulunduğumuz dönemin canalcı sorunlarına çözüm getiren teorik yazılarıyla, tüm devrimci, demokrat, yurtsever güçlere görülmüş berraklığı kazandırmış, ufkumuzu açmıştır.

Yüklediği devrimci görev ve sorumluluğu bundan sonrada kararlı bir şekilde yerine getirmeye devam edeceğine olan inancımı belirterek Serxwebün'a bazzi önerilerde bulunmak istiyorum.

Özellikle son sayısında daha gelişmiş gördüm Serxwebün'u. Direnme üzerine hazırlanmış olan bölüm ve resimler etkileyiciydi. Bu tür yazı ve resimlere sıkça yer verilmesi en büyük arzumuzdur. Kanımca, Serxwebün'un şu andaki dili daha çok kadrolara hitap etmektedir. Ama gazeteyi yalnız kadrolar değil, geniş yurtsever kesimler, taraftar ve sempatanlar da ilgi ile izlemektedir. Dilde biraz daha sadeleşmeye gidilmesi, yazılanların anlaşıl-

şılmasını kolaylaştıracaktır. Ayrıca, şimdiye kadar bazı gurupların peşine takılıp, kulaktan dolma, bölük pörçük bilgilerle devrimcilik yapılacağını savanan, ama bugün bunun böyle olmadığını anlayanlar açısından bu husus adeta bir sorun olmaktadır. Bu geniş kesime hitap eden bir dil kullanılırsa Serxwebün'un daha güçlü olacağı inancındayız.

Ayrıca, bu dönemde özellikle Avrupa'da bazı gurupların tabanındaki dürist unsurlar bağlı oldukları hareketlerde başgösteren kriz ve yine aynı hareketlerin izledikleri yanlış politikalarından ötürü bunalıma düşmekte ve giderek mülteciliğe ayak uydurma, devrimci özlerini yitirme yönünden olumsuz bir konuma girmektedirler. Bazılarıysa geçmişte iyi niyetlerle peşlerine düştükleri hareketlerin sahteliklerini bugün daha iyi anlamakta ve görebilmektedirler. Bu nedenle Serxwebün'da, doğru yolu bulmalarında yardımcı olacak yazıların yayınlanmasının yararlı olacağı kanaatindeyim. Son sayıdaki direniş üzerine yazılan yazı bu yönde olumlu bir etki yaratmaktadır. Bu tür yazılara bir dönem devam edilerek ağırlık verilmesi, özellikle birçok devrimci potansiyeli, kendi kişisel ve dar aile çıkarları uğruna şurda-burda utamazca çarçur edenlerin, bu hakkı kendilerinde görebilenlerin teşhir ve tectritini kolaylaştıracak, maskelerini düşürecektir.

Tüm Serxwebün çalışanlarını candan kutlar, başarılar dilerim.

Devrimci selamlar
Kürdistan'dan bir Serxwebün
okuyucusu

“Serxwebün'un aydınlattığı direniş yolumuzda şimdi daha güçlü ilerliyoruz”

Dünya halklarının kurtuluşları için mücadeleye atıldıkları ve büyük zaferler elde ettikleri bir dönemde emperyalizmin jandarması faşist Türk sömürgecilerinin her türlü alçakça uygulamaları altında uyutulmuş ve bu anlamda ulusal yok oluş sürecini yaşayan Kürdistan halkı, 1970'li yıllarda önder gücünün ortaya çıkmasıyla kendi ulusal ve toplumsal gerçekliğinin bilincine vararak uyanmaya başladı. Bu tarihten itibaren ulusal ve sosyal kurtuluşu için mücadelede önemli mesafeler kaydeden Kürdistan halkı, içinde bulunduğu yok oluş sürecini tersine çevirerek YENİDEN DİŞE-DİŞ BİR MÜCADELEYE ATILIŞ sürecini başlattı. Geçmişte yaşadığı katliamlara, sürgünlere, maruz bırakıldığı hak-sızlıklara rağmen dünya kamuoyunun kendisinden bahsetmediği, hiçbir destek vermediği Kürdistan halkı, bugün PKK'nin önderliğinde ideolojik, politik, örgütsel, askeri bütün alanlarda yürüttüğü mücadelesiyle bu alanda da büyük adımlar atmıştır. İç ve dış ittifaklarını içinde ve dışında döktüğü kanlar temelinde kuran halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesinin alevleri artık Ortadoğu'da, Latin-Amerika'da, Afrika'da ve giderek tüm dünyada halkların kurtuluş mücadelelerinin alevle-

rine karışmaktadır. Bu mevzi, halkımızın özgücüne dayanarak çok sağlam temellerde kazandığı ve artık hiçbir gücün yokedemeyeceği bir mevzidir.

Türk sömürgecilerinin, emperyalizmin ve her türden gericiğin azgın ulusal imha politikası altında, ulusal kurtuluş savaşına atılan ve kısa zamanda bu kadar değer yaratan Kürdistan halkının mücadelesini gerek ülkemiz, gerekse dünya kamuoyuna duyurmada yayın alanında büyük rol oynayan Serxwebün, yayın politikacılığındaki ciddiyetiyle çok geniş çevrelerin ilgi ve sempatisini kazanmıştır. Bir yıldan beri aralıksız süren yayın hayatında, her türlü olanaksızlıklara rağmen, Kürdistan halkının haklı sesini dünyaya duyurabilmiş, bu alandaki ihtiyaçlara cevap vermiştir.

Serxwebün, gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının önemli bir anında, faşist Türk sömürgecilerinin sosyal-şoven ve reformist küçük-burjuva milliyetçilerinin her türlü anti-propaganda ve karalamalarına karşı Kürdistan halkının sorunlarını ve görevlerini eksiksiz bir biçimde ortaya koyarak ve ulusal kurtuluş devrimimizin yolunu yeni dönemde bir kez daha aydınlatarak bu alanda düşmana ve

diğer güçlere en büyük darbeyi indirmiştir. Gerek Türkiye ve gerekse Kürdistan'daki hemen tüm siyasi grup ve hareketlerin ideolojik tikanıklık içinde olduğu bir zamanda yaptığı ideolojik belirlemelerle, yalnızca Kürdistan Devrimine değil, Türkiye ve Ortadoğu devrimlerine de önemli oranda ışık tutmuştur.

Gerek içerik olarak gerekse kapsam olarak doyurucu bir niteliğe sahip olan Serxwebün, aynı zamanda bugüne kadar çeşitli çevreler tarafından izlenen yayın politikacılığının, devrimin sorunlarını çözmede ne kadar uzak olduğunu göstermiş ve gerçekten de bir ihtilalin yayın politikacılığını en iyi biçimde sergilemiştir. Bu anlamda Serxwebün'u Kürdistan Devriminin gerçek bir sesi olarak görüyor ve onu kendimize rehber kabul ediyoruz. Biz PKK sempatanları olarak Serxwebün'un aydınlattığı yolda sonuna kadar yürümeye, şehitlerimizin bizlere emanet ettiği bu davayı zaferle taçlandırmaya kararlıyız.

Tüm Serxwebün çalışanlarına bundan sonraki çalışmalarında başarılar diliyor ve onlarla birlikte olduğumuzu bir kez daha yineliyoruz.

Bir grup PKK sempatanı

“Serxwebün bizlerin gururudur”

parçası olması itibarıyla gerek dünyadaki, gerekse bölgemizdeki politik gelişmeleri bizlere doyurucu bir biçimde aktarmaksızın aktarmayı başardı. Yine Kürdistan koşullarına benzer diğer devrimci hareketlerinin tecrübelerini ve sorunlarını bize iletmede bir köprü rolünü oynadı.

Evet, kısa bir dönemde böylesine güçlü bir yayın faaliyetini sürdürmesi gerçekten büyük bir başarıdır.

Denilebilir ki Serxwebün, 1. sayısındaki “Çikarken” başlıklı makalesinde önüne koyduğu görevleri başardı. Ve büyük ölçüde arzulan seviyeye ulaştı.

Şu sorulabilir. Hiç mi eksik ve ha-

talar yok. Ben bir Serxwebün okuyucusu olarak Serxwebün'un yaşamımıza yaptığı katkıları ile eksiklerini karşılaştırmaya kalksam, samimi olarak diyebilirim ki, bu katkılar karşısında mevcut eksikliklerin sözü bile edilmez. Zaten, ülkemiz koşulları, toplumumuzun durumu, mücadelemizin gençliği ve olanaksızlıklarımız gözönüne getirilirse bu eksikliklerin nedenleri de kendiliğinden anlaşılabilir. Serxwebün bizlerin gururudur.

Yaşasın Kürdistan Devriminin Sesi Serxwebün!

Bir Serxwebün Okuyucusu
Köln

“Serxwebün ince bir planlamanın, disiplinli bir emeğin ürünüdür”

12 Eylül 1980'de askeri-faşist cunta iktidarı gaspettiğinde, hedefleri ve stratejileri net olmayan, programsız, ne zaman ne yapması gerektiğini bilmeyen ve daha bir sürü hata ve yetersizlikler içinde bulunan devrimci hareketler karşısında Türkiye'de ve Kürdistan'da denetimini sağlamada geçici de olsa birtakım “başarılar” elde etmiştir. Cuntanın bu “başarı”sı özellikle proleter olmayan unsurlarda karamsarlığa ve moral bozukluğuna yol açmış, devrimci mücadeleyi terketme ve teslimiyetçilik eğilimleri hızla gelişmeye başlamıştır.

Serxwebün işte bu yenilgi yıllarında, kiminin gerçekten geri çekildiği, kimininse geri çekilme görüntüsü altında mücadeleden kaçtığı bir dönemde yayın hayatına başlamıştır. Bu bir yıllık kısa yayın hayatında bir yandan uzlaşma ve teslimiyetçilik eğilimleriyle mücadele ederken, diğer yandan geri çekilme dönemine ilişkin sorunları tespit etmiş, çözümler önermiş ve dönemin devrimcilere yüklediği görevleri belirlemiştir.

Serxwebün, her şeyden önce, içinde bulunduğu dönemin koşullarını ve mevcut politik gelişmeleri incelemekle işe başlamıştır. İlk sayıdaki “Ortadoğu'daki Son Siyasal Gelişmeler” başlıklı yazıda, Kürdistan'ın da içinde yer aldığı Ortadoğu sorununun aldığı biçimler ve ulaştığı boyutları iyi bir şekilde değerlendirmiş, sorunun çözümünün nerede yattığı berrak bir şekilde ortaya konulmuştur. 2. ve 3. sayılardaki “Günümüzde Kürdistan'daki Durumun Özellikleri, Çalışma Tarzı ve Buna Bağlı Olarak Avrupa'da Örgütlenme ve Mücadele” başlıklı yazıda, günümüzde ülke koşulları ve bu koşullara uygun çalışma tarzının nasıl olması gerektiği sorunu incelenmiş, Avrupa'daki mücadelenin konumu ve önemi, Avrupa'da örgütlenme sorunu çözümleriyle birlikte ele alınmıştır. Bu yazıyla Avrupa'da devrimci mücadele

verme durumunda olan diğer kişi ve kuruluşların da çalışmalarına ışık tutmuş, devrimci mücadelesini sürdürmeye niyetli herkese bu konu ile ilgili yeni perspektifler kazandırılmıştır.

Serxwebün, bir yandan içinde yaşadığımız koşulları ele alırken, aynı zamanda da bu dönemin devrimci görevlerini belirlemiş, çabalarını bu konuda da yoğunlaştırmıştır. Geri çekilme dönemlerinin dayattığı temel görev, yani, mücadeleyi yeniden yükseltmeye hazırlık, güç toplama ve buradan hareketle iç ve dış ittifaklar sorununa teoride ve pratikte çözüm getirme görevine uygun olarak, 2. sayıdan itibaren Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketiyle ittifak sorununu ele almış, bu ittifakın sağlanmasında gerçekleştirmesi için üzerine düşeni layıkıyla yerine getirmiştir. “Faşizme Karşı Birleşik Cephe Sorunu Üzerine” başlıklı yazı, bu konuda (Türkiye'deki devrimci-demokratik mücadele ile Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin ittifakı konusunda) yazılan ilk yazı olup, o zamana dek ‘cephe’ üzerine yazılan yazılara en kapsamlılarından biri (Türkiye'de ve Kürdistan'da çıkanların arasında en kapsamlısı) olma özelliğini kazanmıştır. Bu yazıda cephe sorunu pratik bir sorun olarak tüm canlılığıyla ve detaylı olarak ele alınmış, o dönemdeki cephe tartışmalarında muhatap olan taraflara, sınıflarına ve halklarına karşı taşıdıkları sorumlulukları ve yükümlülükleri hatırlatılmıştır. Nitekim bu yazı Serxwebün'da yayınlandıktan kısa bir süre sonra Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'nin hayata geçmesi, Serxwebün'un bu alanda da üzerine düşeni fazlasıyla yaptığının kesin bir göstergesidir.

Diğer yandan, Serxwebün, böyle bir cephenin kuruluş çalışmalarında ortaya çıkması muhtemel sorunların

Devamı s: 22'de

SERXWEBÜN 2. MÜCADELE YILINA GİRDİ

Gazetemiz Serxwebün Ocak 1983'te 1. yılını doldurdu. Bu bir yıllık yayın faaliyetinin değerlendirilmesi konusunda geçen sayımızda okuyucularımıza yaptığımız çağrı ilgiyle karşılandı. Serxwebün'un, okuyucularından gelen eleştirileri ve önerilerin ışığında, geçmiş 1 yıllık faaliyetini değerlendirmesi, önümüzdeki yıllarda daha güçlü bir yayına ulaşmasının önemli bir adımı olacaktır. Ancak bu 1 yıllık yayın hayatında Serxwebün'un önüne koyduğu yayın politikasını hayata geçirirken karşılaştığı sorunlar, başarılar ve varsa başarısızlıkların her yönüyle doğru bir değerlendirmeye tabi tutulması için, öncelikle Serxwebün'un hangi ihtiyaçtan kaynaklandığının ve hangi dönemin ürünü olduğunun bilinmesi gerekmektedir.

12 EYLÜL DARBESİ MÜCADELE SÜRECİMİZDE YENİ BİR DÖNEME TEKABÜL ETMİŞTİR

12 Eylül faşist darbesiyle Kürdistan'da ve Türkiye'de sınıf mücadelesi yeni bir aşamaya ulaşmıştır. Dolayısıyla devrimci mücadeleler, darbenin yarattığı değişim ve gelişmelerin getirdiği yeni koşullarda, farklı renklerle ve biçimlere bürünerek kendisini sürdürecektir. Bu açıdan 12 Eylül öncesi ve sonrası mevcut durumu bir ve aynı görmemek, iki dönem arasındaki muazzam farkı iyi değerlendirmek devrimci hareketlerin mutlaka kavraması gereken bir olgudur. Devrimciler, yeni değişim ve gelişmelere göre kendilerine yön vermek, ve çalışmalarını dönemin özelliklerine göre organize etmek zorundadırlar. Bunun tersini düşünmek ve yapmak, açık ki bir başarısızlık, dağılma ve yenilgiyle sonuçlanacaktır.

Faşist cunta neyin dayatmasıydı? Niçin iktidara gelmiş, hangi görevleri yerine getirmek istemiştir. Bir cümleyle özetlenirse; cunta, Türk kapitalizminin günümüzde ulaştığı aşamanın bir ürünü, başta ABD olmak üzere emperyalizmin Ortadoğu'daki çıkarlarının zorunlu bir dayatmasıdır. O, hem Türk devletin içinde düştüğü ekonomik ve siyasi krizi hafifletmek, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin sorunlarını çözerek Türk kapitalizminin dağılması ve çürümelerini önlemek için, hem de, Ortadoğu'da yükselen halk hareketleri karşısında temelleri sarsılmaya başlayan emperyalizmin bölgedeki ileri karakolu, iyi bir jandarması olmak için yönetime gelmiştir. Bundan ötürü cunta, Türkiye ve Kürdistan halklarına ve devrimci hareketlerine karşı açık bir saldırı ve imha savaşı dönemini başlatarak, ancak faşist mantığın alabileceği tüm insanlıkdışı ve içgüç baskı ve işkence metodlarını halklarımızı sindirebilmenin tek aracı haline getirdi. Böylece faşizmin her türlü kutsal değeri imhaya yönelik çıplak zorunu ekonomik, sosyal ve siyasal planda hayata geçirerek, Türk devletini bir daha değişmeyecek bir niteliğe, bir biçim değişikliğine uğrattı. Öyle ki, Türk tekelci kapitalizmi varoldukça, bu tekelcilik devrimci mücadeleler tarafından yıkılmadıkça bu yapı da böyle kalacak, böyle devam edecektir.

DEVİRİMİN İHTİYAÇLARINI KARŞILAYACAK GÖREVLERE ÇOK YÖNLÜ HAZIRLANILMALIDIR

Açık ki, bu gelişme ve değişimler, devrimci hareketlerin karşısına da yeni görev ve sorumlulukları çıkarmaktadır. Kuşkusuz görev, cuntayı yıkmak ve devrimci halk iktidarını kurmak gibi soylu bir görevdir. Ama bu görevi layıkıyla yerine getirebilmek, devrimci hareketlerin kendilerini yenilemelerine, dönemin gereklerine uygun bir örgüt seviyesine ulaşabilmelerine bağlıdır. Devrime hazırlanan bir siyasi hareket, 12 Eylül'ün özelliğini de dikkate alarak, devrimin em temel sorunlarına güçlü bir tarzda hazırlanmalı, iktidar alternatifini bir güç durumuna gelebilmelidir. Ama günün koşullarına uygun bir örgütlenmeyi, cephe ve ittifakları ve devrimci şiddeti yaratmak, devrimin uluslararası dayanaklarını sağlamak, sömürgeci faşist cuntayı ulusal ve uluslararası planda teşhir ve tecrit etmek, güçlü bir ideolojik önderlik ve

bu önderliği egemen kılmakla yakından ilintilidir.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, devrimin yeni sorunlarını bilince çıkarma, yani güçlü bir ideolojik ve teorik önderliği yaratabilme dönemin en can alıcı sorunlarından biri haline gelmiştir. Sınıf mücadelesinin gelecekte hangi biçimlere bürüneceği, mücadelenin hangi süreçten geçeceği, devrimin temel sorunlarının hangi yöntemlerle ve nasıl çözümleneceği vb. sorunlara yol göstericilik yapabilecek bir ideolojik-teorik mücadele sadece gerekli değil, zorunludur da. Bu açıdan denilebilir ki, içinde bulunduğumuz dönemde ideolojik mücadele en önemli tarihsel rollerinden birini daha oynamaya noktasına gelmiştir. Bu rolünü layıkıyla oynayabilmesi için de, ideolojik-teorik mücadeleye yoğunluk kazandırmak ve yükseltmek ertelenmez bir devrimci görevdir.

DEVİRİMİN ÖĞRETİSİ KAVRANMALI VE MUTLAKA KİTLELERE ULAŞTIRILMALIDIR

Dönemin özelliklerine uygun olarak ideolojik-teorik mücadeleyi yükseltmek, en başta çeşitli sorunlarda analizler ve tahliller yoluyla parti militanlarının ve kitlelerin kafalarının aydınlatılması için zorunludur. Çünkü devrime kalkan bir siyasi partinin militanları, özellikle devrimin pratik yükünü taşımakla yükümlüdürler. Parti militanlarının yükümlü oldukları bu görev ve sorumluluklara anlamını verebilmeleri ise bir bakıma ulaştıkları ideolojik, teorik seviyeye bağlıdır. Bunun için onlar, görevlerinin bilinci içinde hareket eden, dönemin gereklerine uygun olarak devrimin sorunlarını kavrayabilen yeni tip kadrolar olmak zorundadırlar. Eski kadro bilinciyle dönemin dayatılan ağır sorunlarının altında kalmayacağı açıktır. Bunun aksini iddia etmenin sadece kendimizi aldatmaktan başka bir sonuç vermeyeceği de yine açık bir gerçektir.

İdeolojik-teorik mücadelenin bir diğer önemi de, dönemin teslimiyete ve ihanete en elverişli zemine sahip olmasından ileri gelmektedir. Bu noktada da, kitlelere teslimiyet ve ihaneti öneren, onları devrimci mücadeleden alkoymak için her türlü aracı denyerek kafaları bulandırmak isteyen reformist Kürt küçük-burjuva milliyetçilerine karşı yoğun bir ideolojik, teorik mücadelenin gerekliliği özellikle gündeme gelmektedir.

Yine diğer bir önemli neden de düşmanın tutumudur. Bugün cunta bir yandan her türlü baskı ve zulüm metodunu bir arada kullanarak devrimci gelişmeleri etkisizleştirmeye çalışırken, öte yandan da faşist ideolojinin kitleler arasında kök salması için olağanüstü çabalar harcamaktadır. Bu anlamda, toplumda yozluğu, kişiliksizleşmeyi, ahlaksızlığı ve lumpenliği geliştirebilecek tüm propaganda araçlarını devreye sokmuştur. Öyle ki, bu politika yalnız kitleleri değil, bazı kadroları da etkilemiş ve bunlar devrime ihanete kadar gidebilmişlerdir. Bu tehlikenin bertaraf edilerek, düşmanın ideolojisinin etkisizleştirilebilmesi açısından da yoğun bir ideolojik mücadele gereklidir.

İşte belirtilen tüm bu nedenler ideolojik-teorik mücadeleyi, dönemin en önemli ve tartışılmaz mücadelesinin birine haline getirmiştir. Bunun için diğer mücadele biçimlerinin yanısıra, ideolojik-teorik mücadeleye de çok yönlü hazırlanmalı, olanaklar zorlanarak devrimci düşünceler mutlaka kitlelere ulaştırılmalıdır. Kuşkusuz bunun en önemli araçları bildiri, broşür, kitap vb. gibi yazılı propaganda araçları, özellikle de gazetedir. Mevcut sorunları tutarlı, ciddi ve seviyeli bir yaklaşım içinde ele alabilen bir gazete, dayatan ağır görevlerin üstesinden gelmede önemli roller üstlenebilecektir.

Sorun böyleyken, çeşitli siyasi hareketlerin ve piyasadaki mevcut yayınların tutumu nasıldı? Düşmana karşı ideolojik mücadelenin hiçbir zaman doğru devrimci tarzda ele alınmadığı, bu hareketlerin bugün yaşamakta oldukları bunalımlı süreçten

de anlaşılmaktadır. Onlar, ne doğru bir ideolojik ve teorik mücadele hattı yaratabildiler ve ne de devrimin temel sorunlarına yaklaşılabildiler. Tersine bazı basit ve olumsuz sorunlarla uğraşarak devrimci mücadelenin önündeki en büyük engellerden biri haline geldiler. Çıkardıkları yazılı propaganda araçları ihtiyaca cevap veremekten bir hayli uzaktı. Özellikle bu konuda reformist küçük-burjuva milliyetçilerinin tavrı oldukça ilginçti. Bu çevreler, bırakalım Kürdistan Devrimin sorunlarını ciddi ve seviyeli bir tarzda tartışmayı, tersine bu sorunları unutturmak için olağanüstü çabalar harcadılar. Çoğu kez sadece bir kâr amacı güden yayın organlarında düşünme değil, ona karşı savaşanlarla uğraşmayı tercih ederlerken, halka direniş ve mücadele yerine teslimiyet ve ihaneti, birlik yerine parçalanmışlık ve örgütsüzlüğü önerdiler. Evet, genelle bakıldığında görünüşte piyasada bir yayın furıyası vardı. Mevcut guruplardan birçok çeşitli isimler altında birden fazla gazete veya dergiyi piyasaya sürmekteydiler. Bazen bir dernek, bazen federasyon ve bazen de örgüt adına çıkarılan bu yayınlarda, devrine hizmet etme çabası bir yana, özünde kendi korkaklıklarını ve yetersizliklerini sergilediler.

Bu durum ve yapılarıyla onların dönemin sorunlarına cevap vermeleri olanaksızdı. Zaten 12 Eylül sonrası, kendi dar guruplarını bile korumayacaklar iflas noktasına gelen ve bu halleriyle devrimci saflardaki ruhsuzluk ve pısrıklığın esas yayıcıları olan bu guruplardan herhangi bir ciddi çaba içine girmeleri de beklenemezdi. Ama bu alanda doğan boşluğun doldurulması, devrimin temel meselelerine ciddi ve seviyeli bir tarzda yaklaşan ideolojik, teorik hattın da mutlaka yaratılması gerekmektedir. Dönemin özelliğinden ötürü ilk adım bu planda atılması da zorunluydu.

SERXWEBÜN'UN BİR YILLIK MÜCADELE PRATİĞİ

İşte gazetemiz Serxwebün, bütün bu ihtiyaçların önemli bir sonucu olarak Ocak 1982'de yayın hayatına başladı. Bu alanda yeni ve tecrübesiz olmasına rağmen, Serxwebün seviyeli tutumu, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin teorik sorunlarını inceleyici ve pratiğe yol gösterici özelliğiyle Kürdistan ve Türkiye'de leninist yayıncılığa ulaşmada ilk ciddi adım olduğunu bu 1 yıllık yayın faaliyeti süresince kanıtlamıştır. Şimdiye kadar 12 sayı, 2 de özel sayısını düzenli aralıklarla çıkarabilen Serxwebün, gerçekte önüne koyduğu görevlere layık bir organ olduğunu, bu alanda başarılı bir faaliyet yürüttüğünü ve daha da yürüteceğini göstermiş, ulusal kurtuluş devrimimizin örgütsel, politik ve askeri alanındaki sorunlarına sistemli ve kapsamlı çözümler getirerek parti militanlarının ve kitlelerin ufkunu açabilmiştir.

Türkiye'de devlet ve demokratik devrim sorunu, Kürdistan'da ulusal demokratik devrim sorunu ve bu iki devrimin birbirleriyle stratejik ve taktik ilişkilerini tanımlayan bir yaklaşım içinde ele alarak incelemiş, ortak mücadele ilişkilerini belirleyen, siyasal bir program sunmuş ve bunu *Faşizme Karşı Mücadelede Birleşik Cephe Üzerine* adı altında diziler halinde sayfalarına getirmiştir. Yine ulusal kurtuluş hareketinin sorunları ve çözüm yollarını tarihi bir yaklaşım içinde değerlendiren objektif ve subjektif etkenleri temelinde incelemiş, bunu da Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi için hazırlanan *Program Taslağı* ile birlikte *Kürdistan Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu* adı altında diziler halinde yayınlamıştır.

Ayrıca genel olarak zor kavramı ve tarih içinde zorun rolü ve gelişimi, emperyalizme karşı silahlı ayaklanmalar ve halk savaşları, Kürdistan tarihinde zorun rolü, ve Kürdistan devrimci savaşının stratejisi konularını, Marksizm-Leninizm ışığında Kürdistan'ın somut özelliklerine uygun olarak kapsamlı ve sistemli bir biçimde incelen-

miş, ilk bölümünü, *"Türk burjuvazisinin zor sistemi, Kemalizm ve 12 Eylül"* başlığı altında diziler halinde sayfalarına getirdiği bu konunun ikinci bölümünü de 10. sayısında itibaren *"Kürdistan halkının devrimci şiddetli ulusal kurtuluş savaşı ve ulusal kurtuluş siyaseti"* adı altında vermeye başlamıştır.

Serxwebün, ayrıca bunların dışında yine devrimin temel meselelerine ilişkin bazı konuları da önümüzdeki sayılarında sayfalarına getirmeye ve işlemeye devam edecektir. Bu alanda yeterli hazırlık ve materyallere de sahiptir.

Gazetemizin birçok yönüyle ele alıp değerlendirdiği konulardan birisi de, özellikle cunta sonrasında, savaş esirlerinin korkunç bir baskı ve işkence cenderesi haline getirilen cezaevlerinde, militanların da dağların doruklarında sürekli yükselttikleri bitmek bilmeyen devrimci direnişler oldu. Şimdiye kadar çeşitli siyasi hareketlerin yayın organlarında da işlenmesine rağmen, bunların hiçbir o yüce direnişlere gerçek anlamını veren olumlu bir çaba içine giremedi. Bazen yalnız başına bir yiğitlik eseri, bazen de bir katliam halkası gibi, birtakım yüzeysel değerlendirmeler ve tek yönlü yaklaşımlarla geçiştirmeye çalıştılar. Ama gazetemiz Serxwebün, diğerlerinde olduğu gibi, bu konuyu da duyarlı ve tutarlı bir çerçevede değerlendirmiş, direnmeleri doğru bir yaklaşım ve farklı yönleriyle ayrıntılı olarak ele alıp inceleyerek, onlara gerçek anlamını vermiş, devrimimizin kilometre taşları olan bu şanlı eylemlere yeterli izahlarıyla birlikte sahip çıkmasını bilmiştir.

Yine Kürdistan Bağımsızlık Hareketinin daha yolun başındayken tarihte çok az hareketin karşılaştığı zorluklarla karşılaştığı, onlarca değerli önderi ve militanını şehit verdiği bilinmektedir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bugün varmış olduğu aşamada, bu soylu dava uğruna gözünü kırpmadan toprağa düşen ilk şehitlerimizin belirleyici rolleri ve yerlerinin olduğu da tartışma götürmez bir gerçektir. Onlar en küçük bir tereddüte düşmeden akıttıkları kanlarıyla bağımsızlık ve özgürlük ağacınının hayat suyu, devrimimizin temel harcı olmuşlardır. Şehitlerimizin yarattığı ölümsüz değerlerin bilincinde olan Serxwebün, bu konuya da gereken titizliği göstermiş, hemen her sayısında Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesinin şehitlerini ve direnişlerini işleyerek onlara gerçek anlamını vermeye çalışmıştır. Bunu yaparken bütününe sayfalarında yer vermesi mümkün olmadıktan sonra özellikle ölümleriyle mücadelede birer dönüm noktasını oluşturan şehitlerimizi, tüm şehitlerimizi adına sembolize ederek almış, onların şahsında bütün şehitlerimizi anmıştır.

Serxwebün'un kendisine düşeni yerine getirebildiği inancında olduğu alanlardan biri de uluslararası devrimci mücadelelerdir. Kürdistan Devrimi, anti-emperyalist bir nitelik arzemesi ve uluslararası karaktere sahip olmasından ötürü, dünya devrimci mücadeleleriyle dayanışma içinde olmak zorundadır. Şimdiye kadar çeşitli biçimlerde uluslararası arenada sürekli tecrit edilmiş olan Kürdistan Bağımsızlık Hareketi, ancak bu alandaki bağlantılarını geliştirip güçlendirebildiği oranda başarıya ulaşabilecektir. Gazetemiz Serxwebün, hem Kürdistan Devrimi'ni uluslararası planda tanıtabilmek ve hem de sayısız tecrübe ve derslerle dolu dünya devrimci mü-

cadelelerini Kürdistan halkına tanıtmak amacıyla bu konuya da gereken ilgiyi göstermiştir. Özellikle Ortadoğu ve Latin Amerika ülkelerinde yükselen devrimci mücadelelerden çeşitli örnekler vermiş, başta Filistin olmak üzere, Umman (Dofar), El-Salvador, ve Şili bağımsızlık Hareketlerini sayfalarına getirerek halkımıza tanıtmaya çalışmıştır.

Yayın hayatına başlamasından bu yana Serxwebün'un görevlerini ancak kısmen yerine getirebildiği konuların başında ise haberler, özellikle de yorumlar gelmiştir. Sayfalarını geniş olarak açmasına rağmen, gerek ayda bir çıkan bir organ olması gerekse ilkeyle bağlantılarının zayıf olmasından ötürü bu konuları gerektiği gibi işleyememiştir. Bu eksikliğinin bilincinde olan Serxwebün, bundan sonraki sayılarında olanaklarını zorlayarak haberlere özellikle de yorumlara gerektiği gibi eğilmeyi kendisi için önemli bir görev kabul etmiştir.

Gazetemizin sürekli işlemesine rağmen, eksik ve yetersiz kaldığı konulardan bir diğeri de Kürtçe yazılar olmuştur. Özellikle Kürdistan'ın diğer parçalarındaki okuyucularımızdan da zaman zaman Serxwebün'un bu konuya daha fazla eğilmesi ve sayfa sayısının arttırması gerektiğini içeren mektuplar almaktayız. Ancak açık ki, Serxwebün'un Kürtçelere ayırdığı sayfa sayısını arttırması bile, bu alandaki eksikliği ortadan kaldırmayacaktır. Kuşkusuz bu durum yine de mevcut eksikliğin giderilememesini haklı çıkaramaz. Bunun için Serxwebün, önümüzdeki sayılarında da bu konuya eskisi gibi iki sayfa ayırmakla yetinecek, fakat bu alandaki

eksikliği de çeşitli aralıklarla çıkarmayı düşündüğü farklı yayınlar yoluyla gidermeye çalışacaktır.

Bütün bu yapılardan çıkan sonuç; Serxwebün'un marksist-leninist yayıncılığı kendisinde somutlaştırabilen bir organ olarak, tüm tecrübesizliklerine rağmen 1 yıllık yayın pratiğinden başarıyla çıkmış olmasıdır. Bu nedenle Serxwebün; yüklendiği tarihi görevin bilinci içinde, önüne koyduğu yayın politikasını önümüzdeki dönemde de daha güçlü bir tarzda sürdürecektir, adına layık bir organ olmaya devam edecektir.

Bu arada sözlerimizi noktalamadan önce bir konuya daha değinmek istiyoruz. Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, okuyucularımızdan gazetemizin 1 yıllık faaliyetini değerlendiren çok sayıda mektup almış bulunuyoruz. Mektuplardan çıkardığımız sonuçlara göre, okuyucularımızdan birçoğunun Serxwebün'a yönelttikleri en büyük, hatta diyebiliriz ki, tek eleştirisi dilinin ağır olduğu meselesidir. Özellikle Serxwebün'un teorik bir yayın organı olduğu her zaman için akılda tutulması gereken en önemli nokta olmalıdır. Serxwebün, devrimin em temel meselelerini incelemeyi ve çözüm getirmeyi önüne mutlaka gerçekleştirmesi gereken bir görev olarak koymuştur. Böylesine soylu ve zor bir görevi yükümlenen bir yayının da belli bir seviye tutturacağı ve yine belli kesimlere hitap edeceği açıktır. Ancak bu durum yine Serxwebün'un mutlaka kitlelere götürülmesi, düşüncelerinin özümsetilmesi gerçeğini ortadan kaldırmaz. Bunun için okuyucularımıza diyoruz ki, Serxwebün'u kitlelerin seviyesine düşürmeyi istemeyelim, tersine kitlelerin bilincini yükseltmek ve Serxwebün'un seviyesine çıkarmak için çalışalım.

Gelecek ve zafer bizindir. Serxwebün

MEHMET KARA HAKKINDAKİ İDAM KARARI BOZULDU

PKK taraftarı Mehmet KARA hakkında verilmiş olan idam kararı Askeri Yargıtay tarafından bozuldu. Mehmet KARA, Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde Mustafa Çamlıbel'i öldürdüğü iddiasıyla yargılanmıştı.

9. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 numaralı askeri mahkemesinde görülen davanın Haziran 1982 tarihinde yapılan son duruşma sırada Mehmet KARA idam cezasına çarptırılmıştı. Ancak, avukatın kararı temyiz etmesi üzerine, kararı yeniden gözden geçiren Askeri Yargıtay 4. Dairesi, devrimci tutuklunun eyleminde "taamüden" olmadığını belirterek kararı bozdu. Bunun üzerine Mehmet KARA'nın 28 Aralık 1982 günü, 2 numaralı askeri mahkemede yeniden yargılanmasına karar verildi.

3 DEVRİMCİ İDAM CEZASINA ÇARPTIRILDI

Faşist mahkemelerde devrimciler hakkında verilen idam cezalarına her geçen gün yenileri ekleniyor. Son olarak Adana ve İzmir'de görülmekte olan iki ayrı davada, 3 devrimci idam cezasına çarptırıldı.

Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 numaralı askeri mahkemesinde yargılanan THKP-C Devrimci Kurtuluş örgütü üyesi 22 devrimcinin yargılanmaları sona erdi. Manisa-Turgutlu'da gerçekleştirdikleri bir karakol baskını sırasında kolluk kuvvetlerine mensup 3 kişiyi öldürdükleri iddiasıyla yargılanan Sermet BOZBAY ve Hüseyin TAŞKIN idam cezasına çarptırıldılar. Yine aynı davada yargılanmakta olan Hüsamettin KOÇ, Temel GÖZ, Necdet AYMA müebbet hapis, Muzaffer BEKEN ise 24 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldılar. 16 devrimciye de 1 ile 24 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi.

Diğer yandan, Adana'da iki faşisti öldürdüğü iddiasıyla yargılanan Cumali AYHAN isimli devrimci de ölüm cezasına çarptırıldı. Aynı davada yargılanan Şeref ÇADIRCI'nın ise 5 yıl ağır hapis ve 1 yıl 8 ay süreyle Yozgat'ta emniyet gözetiminde bulundurulması kararlaştırıldı.

MARAS DEVRİMCİ-SAVAŞ DAVASI SÜRÜYOR

6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 numaralı askeri mahkemesinde görülmekte olan 90 kişilik Maraş Devrimci-Savaş örgütü davası 21 Aralık 1982 günü Antakya'da başladı.

Tutuklu devrimciler, 1978 yılı Aralık ayının son haftasında sivil ve resmi faşist güçlerin düzenledikleri ve 1000'nin üzerinde halktan insanın katledildiği Maraş Katliamının başlangıcı sayılan iki devrimci öğretmenin öldürülmesinden sorumlu tutulmaktadırlar. Sorgulamalarında devrimciler, kendilerine yöneltilen tüm suçlamaları reddettiler.

Maraş Katliamının gerçekleştiril-

Varto'dan mektup var

"Sömürgeciler bir yoldaşımızı daha katlettiler"

Varto'da yine acı bir gerçekle kıvrılıp durduğumuz birgünde mektubun elimize geçti. Sömürgeciler tarafından işkenceyle katledilen bir arkadaşın cenaze törenindeydik. Kolluk kuvvetleri, 25.11.1982 tarihinde ih-

bar üzerine bir arkadaşımızı yakalayıp gözetim evine alıyorlar. Üçüncü günü de intihar etti süsü ile ailesine haber gönderiliyor. Ailesi Varto'ya bağlı "Taşlıkaya" köyündendir. Nüfusu Varto üzerinedir. Adı ... Bingöl'dür ve işkenceyle öldürülüyor. Babası, Cumhurbaşkanı, Başbakan, İçişleri Bakanı ve Elâzığ Sıkıyönetim Komutanlığına dilekçeler göndererek durumu bildirdi. Ancak hiçbir sonuç elde edemediler. Devrimcinin cenazesi 8. Kolorduya bağlı bir komando birliği tarafından alınıp köye getirildi. Kolluk kuvvetleri, oğullarının işkenceye öldürüldüğüne dair dilekçe veren ailesini ve cenazeye katılan köy halkını da işkenceye uğrattılar.

Sık sık yüzyüze geldiğimiz bu acı olaylar ve işkenceler yanında, açlık, yokluk ve yoksulluk en büyük sorunumuz, fiyatlar almış başını gidiyor. Herşey ateş pahası. Benzinin litresi 110. Çay 500, Şeker 150, bir kibrit 15, bir kilo et 450-500, bir kalem 100, bir defter 150 lira oldu.

Daha bir iş bulamadım. Kendimi değil çocuklarımın geleceğini düşünüyorum. Ayrıca benim durumumda olan binlerce insan var. Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı şaşırdık.

Selamlar Kardeşin.

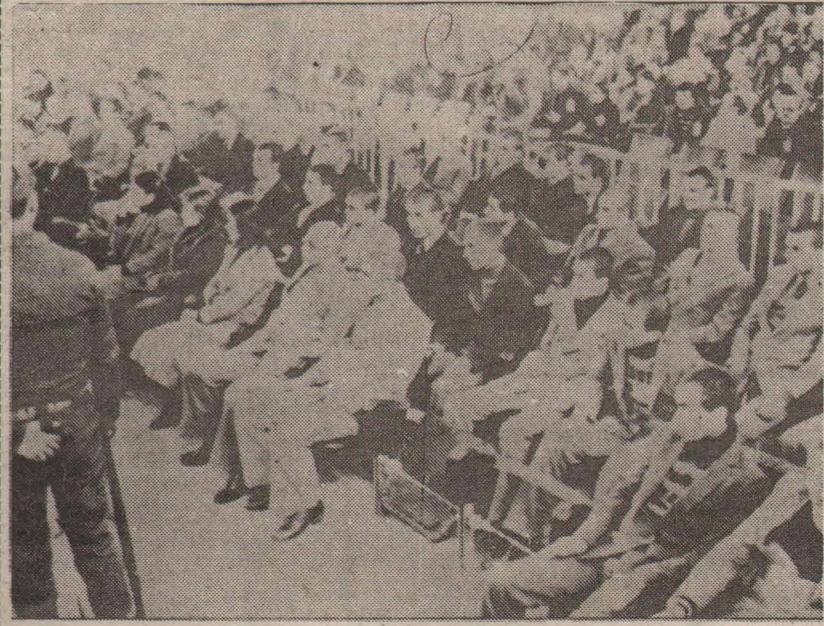
DEVİRİMCİ YOL ANKARA MERKEZ DAVASI SÜRÜYOR

18 Ekim 1982 günü Ankara sıkıyönetim komutanlığı 1 Nolu askeri mahkemesinde başlayan Devrimci Yol merkez davasına geçtiğimiz ayda devam edildi.

Halen sorgulamaların yapıldığı Devrimci-Yol Merkez davasında yargılanan devrimciler son duruşmalarında, üzerlerinde oynanmak istenen oyunları ve baskı ve işkenceleri açıklayarak faşist cuntayı teşhir ettiler. Bugüne kadar ortaya çıkan gelişmelerden de anlaşılmalıdır ki, faşist cunta, daha önce Diyarbakır Askeri Cezaevindeki PKK'lı savaş esirlerinin yargılanmaları sırasında yaygın olarak başvurduğu, bazı hile ve entrikalar yoluyla teslim alma ve yıldırma yöntemlerini, şimdi de Mamak Askeri Cezaevinde uygulamaya koymak iste-

kemenin, kendilerini, hiç bir kanıt bulunmaksızın yalnız başına polis sorgusuna dayanarak bir takım gerçek dışı olaylardan sorumlu tutmak, istediğini de ifade eden devrimciler; mahkeme öncesinde yeniden gözaltına alınarak çok ağır işkencelerden geçirildiklerini, bu yolla diğer arkadaşları hakkında yalan ifade vermeye zorlandıklarını belirttiler.

Aynı gün sorgusu yapılan Devrimci Yol önder kadrolarından Melih PEKDEMİR'de iki yıldan beri tecritteki bir hücrede tutulduğunu ve çok ağır şartlar altında kaldığını açıkladı. Konuşmasında geçmişte içinde bulunduğu durumu da eleştiren Melih PEKDEMİR, "Faşizme karşı direndik. Faşizmi ilga etmeyi, faşizme karşı örgütlenmeyi amaçladık, ama başara-

Mahkemeler bütün şiddetiyle devam ediyor.

mektedir. Ama devrimcilere karşı sürekli kullanmak istediği bu silah bir kez daha geri tepti. Aralarında Devrimci-Yol önder kadrolarının da bulunduğu devrimcilerden birçoğu ifadelerinde aylar boyu süren ağır işkencelere maruz kaldıklarını, polis tarafından hazırlanan bazı düzmece ifadelerin kendilerine gözleri bağlı olarak zorla imzalatıldığını söylediler. Mah-

madık. Hepimiz de inandığımız davaya başkoymuş insanlarız.... örgütlenme iddiaları karşısındaki durumumuz ise şudur; tarih bizi suçlayacaksa, faşizme karşı örgütlenmiş için değil, örgütlenemediğimiz için suçlayacaktır. Evet, aslında bizim suçumuz örgüt kurmak değil, kurmamaktır." dedi.

12 BAYAN DEVRİMCİ DE İDAMLA YARGILANIYOR

184'ü hakkında idam cezası istenen toplam 572 devrimcinin yargılanmakta olduğu Ankara Devrimci Yol merkez davasında 12'si için idam cezası talep edilen 68 bayan devrimci de bulunuyor. İdamı istenen devrimcilerin, Semra Girşen, Ayşe Gülay Özdemir, Bedia Zehra Torun, Hürriyet Eger, Nuray Cömert, Feyza Dalak, Yurdanur Gerger, Sabahat Jale Artun, Döndü Soyaslan, İlknur Kenez, Gülay Tanrıverdi ve Yeter Güneş oldukları bildirilmektedir.

FAŞİSTLERİN FORBACH'TA DÜZENLEDİKLERİ GECE DEVRİMCİLERCE ENGELLENDİ

Türkiyeli faşistlerin Fransa-Forbach'ta 7 Kasım 1982 tarihinde yapmayı planladıkları "gece" Türkiye ve Kürdistanlı devrimcilerin düzenledikleri kararlı bir eylemle engellendi.

Özellikle cunta sonrası dönemde tüm Avrupa'da olduğu gibi Fransa'da da örgütlenmeye çalışan faşistlerin örgütlenme faaliyeti içinde oldukları yerlerden biri de Forbach'tır. Devrimci faaliyetleri engellemeyi ve devrimcileri cuntaya ihbar etmeyi kendilerine temel amaç seçen ve bizzat cunta tarafından yönlendirilen faşistlere karşı mücadelede Forbach ve çevresindeki devrimciler önemli başarılar kazandılar. Bu mücadele karşısında örgütlenmeleri büyük oranda dağıtılan faşistler yeniden toparlanmak amacıyla 7 Kasım'da bir "gece" tertiplediler. Ancak, haberi olan Serxwebün, Devrimci İşçi ve Partizan taraftarları "gece"nin başlamasından bir saat önce "gece"nin yapılabacağı salonu işgal ederek 3 faşist görevliyi rehin aldılar. Devrimci marşlar ve faşizme karşı sloganlarla 4 saat sürdürülen işgal sonunda Forbach belediye başkan yardımcısı ve kaymakamı ile görüşülerek "gece" iptal edildi. Devrimciler, faşist propaganda araçlarına afiş ve pankartlara el koyarak imha ettiler. Devrimcilerin kararlı tutumları karşısında faşistler direnemeyerek dağılmak zorunda kaldılar.

Bu eylem, bir yandan faşistlerin yeniden toparlanma çabalarına büyük bir darbe indirirken, diğer yandan devrimciler arasındaki güçbirliğinin daha da sağlamlaşması ve kitleler üzerindeki prestijlerinin artmasına hizmet etti.

HALKIN ÇOĞUNLUĞU ANAYASAYA HAYIR DEDİĞİNDEN CİZRE'DE BASKILAR ARTTIRILDI

Faşist cuntanın iki yıldan beridir halkımız üzerinde uyguladığı baskı ve işkenceler dozundan hiçbir şey kaybetmediği gibi her geçen gün daha da artmaktadır. Ancak tüm baskı uygulamalarına karşılık halkımızın direniş ruhunu kıramayan cunta, günden güne üst boyutlara sıçrayan tepkileri frenlemenin ve çağdışı uygulamalarını gizlemenin bir aracı olarak "anayasa" safatasına başvurdu ve faşist düzenine demokratik bir görünüm kazandırabilmek için de anayasa halk oylamasına sundu. Ancak, bu göstermelik oylamaya hiçbir şekilde halkın gönüllü katılımı sağlanamadığı gibi, çok sayıda "hayır" oyu verilmesinin ve sandık başına gitmemenin de önüne geçilemedi. Oylamaya halkın çoğu süngü zoruyla götürülürken, red oyu kullananlar üzerinde de vahşi bir zulüm ve işkence politikası hayata geçirilmeye başlandı. Türkiye ve Kürdistan genelinde yaşanan bu gerçeğin en bariz bir biçimde görüldüğü yerlerden biri de Cizre ve çevresidir.

Halkın büyük çoğunluğunun red oyu kullandığı gerekçesiyle, anayasa referandumu sonrasında Cizre'nin tüm köyleri yoğun bir saldırıyla yüz yüze geldiler. Yörede karşı-devrimci faaliyetleriyle tanınan yüzbaşı Muhsin Komutasındaki askeri birlikler, tek tek köyleri basarak halka karşı insanlık dışı baskı ve işkence yöntemlerini baş vurdu. Meydan dayagından geçirilen tüm köy halkının içinden seçilen çok sayıda kişi karakollara doldurularak günlerce işkenceye maruz bırakıldı. Baskı ve işkencelere en çok maruz kalan kişiler ise köy muhtarları ve ileri gelenleriydi. Köylerde estirilen karşı-devrimci terörün bir devamı olarak Cizre merkezinde de yoğun tutuklamalara giden faşist kolluk kuvvetleri yüzlerce insanı gözaltına alarak işkencelerden geçirdiler.

Kasım ayı içerisinde Cizre'de yapılan operasyonun ardından İdil'e bağlı ... köyüne baskın düzenleyen sömürgeciler, köylülerden yöredeki devrimcileri kendilerine teslim etmelerini istettiler. Ancak köylülerin direnmesi ve devrimcileri ihbar etmemesi üzerine azgınlaşan faşist kolluk kuvvetleri halka saldırarak kadın-erkek, çocuk-çocuk, genç-ihthiyar demeden vahşi işkencelerden geçirdiler. Artık halkımızın günlük yaşamının bir parçası haline gelmiş olan meydan dayagı, falakaya yatırma, bıyık çekme, kadınlara sarkıntılık yapma vb. işkence yöntemlerini uyguladılar.

Cuntanın Kürdistan halkına ve onun önderlerine karşı giriştiği bu insanlık dışı uygulamalar ve yoketme planları karşısında, kendisine insanın diyen, sağduyu sahibi herkes, her yurtsever, her demokrat ve devrimci sesini yükseltmeli, kendisine düşen sorumluluk ve görevlerin bilinciyle hareket ederek, kendisini mücadele-ye hazırlamalıdır.

★

OPERASYONLAR VE TUTUKLAMALAR

KARS

9. Kolordu, Erzurum, Ağrı, Kars ve Artvin illeri sıkıyönetim Komutanlığınca Kars'ta yapılan operasyonlarda PKK'ye üye oldukları iddiasıyla 12 devrimci yakalandı.

HATAY

Hatay ve çevresinde yapılan operasyonlar sonunda, THKP-C Acilciler örgütüne üye olmakla suçlanan 81 kişi yakalandı. Yakalanan devrimciler, bombalı eylemlerde bulunmak, ülkeye yasak yayın sokmak ve bulundurmak, örgütsel faaliyetler yürütmek gibi çeşitli "suçlamalar" getirilmektedir.

ANTALYA

Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığınca 29 Kasım ve sonrasında Antalya ve yöresinde yapılan operasyonlarda TKP ve THKP-C/Kurtuluş örgütüne üye oldukları iddiasıyla 12 kişi yakalandı.

ZONGULDAK

Donanma ve Kocaeli, Sakarya, Bursa, Bolu, Zonguldak, Bilecik illeri Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından 21 Ekim 1982 tarihinde Kocaeli ve Zonguldak'ta yapılan operasyonlar sonucu, TKP/ML-TİKKO (Partizan) örgütüne üye oldukları iddiasıyla, 11'i kadın, 41 devrimci yakalandı.

Yakalanan devrimciler, çeşitli yerlere bombalı pankart asmak, kırsal alanda silah ve bomba eğitimi yapmak, bombalı eylemler gerçekleştirmek gibi çeşitli gerekçelerle suçlanmaktadırlar.

DİYARBAKIR

7. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı sorumluluk bölgesinde faşist kolluk kuvvetlerince bir süreden beri sürdürülmekte olan operasyonlarda toplam 110 devrimci, demokrat yakalandı. Yakalananlardan 69 kişi TKP'ne, 29 kişi TKEP'ne, 12 kişi de THKP-C Acilciler örgütüne üye oldukları iddiasıyla gözaltına alındılar.

WEŞANÊN SERXWEBÜN (Serxwebün Yayınları)

Türkçe	
1. Politik Rapor	10.-DM
2. Faşizme Karşı Mücadelede Birleşik Cephe Üzerinde	4.-DM
3. Toplu Yazılar - Mazlum DOĞAN	15.-DM
4. Mazlum Yoldaşın Anısı Yolumuzu Aydınlatan Sürekli Bir Meşaledir (BİTTİ)	4.-DM
5. 12 Eylül Faşist Cuntası Birinci Yılımı Doldururken (BİTTİ)	3.-DM
6. PKK 4. Yılımı Yaşıyor	2.-DM
7. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu -Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi-Program Taslağı-	10.-DM
8. PKK - Program	3.-DM

Almanca	
1. INFO I	1,5.-DM
2. INFO II	2.-DM
3. Kurdistan Report	2.-DM

Not: Çıkması tüm Serxwebün gazetesi sayıları posta ücreti dahil ödemeli gönderilir. İsteme adresi: Serxwebün Verlag u. Handels G.m.b.H. Dağıtım Servisi Postfach 10 16 83 5000 Köln 1 / B.R. Deutschland Ödemeler için: Deutsche Bank Köln Konto Nr. 12 82 805 (BLZ: 370 700 60) Postscheck-Amt Köln Konto Nr. 2690 16 507 (BLZ: 370 100 50)

● Asyalı faşistler bütünleşiyor.

CUNTA ŞEFİNİN MİSYONER GEZİLERİ

Cunta başı Kenan Evren, geçtiğimiz ay içinde Uzakdoğu ülkelerini kapsayan bir dizi geziye çıktı. Anayasa oylamasının hemen ardından yurtiçi ve yurtdışına yaptığı ve sömürgeci basının da etrafında yaygaralar kopardığı bu hareketli gezilerin altında yatan esas nedenleri düşünmek doğal olduğu kadar zorunludur da.

Öyleyse nedir bu gezilerin amacı? Bu amaç 31 Aralık 1982 tarihli Hürriyet gazetesinin bir köşe yazısında şu satırlarla dile getirilmiştir. "Türkiye politikasıyla Ortadoğu'ya açıldığı içindir ki ekonomimiz bu alanda bir oranda bile olsa başarılı olabilmektedir. Oysa bugün 'Uzakdoğu' dediğimiz kalabalık mı kalabalık koskoca bir dünya da vardır. En aşağısından dünyanın yarısından daha çok insan yaşamaktadır 'Uzakdoğu' da..." Yani geziler her yönüyle Türk ekonomisinin güçlendirilmesine yöneliktir. Bilindiği gibi Kenan Evren cuntasının ekonomik politikası, daha işbirlikçi-tekelci burjuvazinin sivil kanadı iktidar dayken programlaştırılan, fakat tam anlamıyla uygulanamayan "kemerleri sıkma politikası"ydı. Cunta, bu politikasını uygularken yoğun bir muhalefetle karşılaşmak için, işe askeri zora dayalı siyasal tedbirlerle başladı. Ardından yurtiçi gezileriyle bu politikayı benimsetmeye çalışarak, iç tüketimi

kısıp dışa yönelmeyi amaçladı. Bu durum onu döviz darboğazından kısmen de olsa kurtaracaktı. İşte bunu sağlamaya çalışan Cunta başı Evren, son gezisiyle Uzakdoğu gibi büyük bir dünyanın da kapılarını aralamak ve ekonomisini içinde bulunduğu çıkmazdan kısmen de olsa çıkarmak istemiştir.

Yapılan gezilerin amacı bir diğer yönüyle de siyasidir. Ve emperyalizmin faaliyetleriyle yakında ilintilidir. Bilindiği gibi, emperyalist-kapitalist sistemin 1980'lere gelindiğinde giderek derinleşen bunalımı hem derinliğine, hem de genişliğine bir süreklilik arzettiğinden, geçmiş bunalımlarından farklıdır. Bunalımın bu niteliği ise siyasal zor sistemini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle ABD önderliğindeki emperyalizm içte ve dışta insanlık açısından büyük bir vahşet olan karşı-devrim zorunu, faşizmi gündemine getirmiştir. İçte en gerici ve saldırgan klikleri yönetime oturturken, yenisömürgelerin hemen hepsine yakın bir bölümünde de askeri darbeler yoluyla faşizmi işbaşına getirmektedir. Bunları gerçekleştirirken sosyalist sisteme karşı da kışkırtma, tehdit ve işçilerine karışmaya dek varan girişimleriyle soğuk savaş, sıcak savaşa dönüştürme çabalarına yoğunluk kazandırmıştır.

Sistemlerarası bu mücadeleler en geniş yankısını ise Ortadoğu'da

bulmuş, 1970'li yıllardan başlayarak başta İran, Afganistan, Türkiye ve Kürdistan olmak üzere Ortadoğu'da yeralan bütün ülkeler yoğun kaynaşma ve mücadelelere sahne olmuş, emperyalizmin bölgedeki çıkarları alabildiğine tehlikeye düşmüştür. Bu gelişmelerden ürken ABD emperyalizmi, dünya genelinde olduğu gibi Ortadoğu'da da faşizmi dayatmanın koşullarını yaratabilmenin, özellikle de bir karşı-devrim bloku oluşturabilmenin tüm yollarını denemeye başlamıştır.

Plan gereğince bölgede oluşturulmaya çalışılan statüko, Türkiye'den başlayıp, İran, Irak, Somali, Fas, Mısır, Körfez Emirlikleri, Suudi vb. ülkeleri kapsayacak bir karşı-devrim hattı olarak düşünülmüştü. Bu hatla bölge devrimci güçlerini hem kendi içinde, hem de sosyalist sistemden ayrılarak tek tek ezmeyi amaçlayan emperyalizm, bu yolla bölgede kendi hükümlarlığını sağlayabilecek, böylece nihai yolculuğunu biraz daha uzatabilecekti.

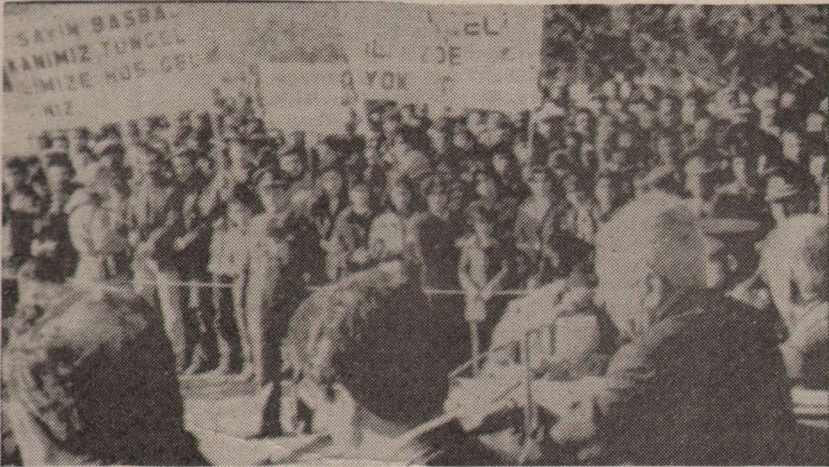
Fakat pratik gelişmeler pek de emperyalizmin istediği yönde olmadı. İran, Suriye ve Afganistan'daki gelişmeler bu hattı yarmış, Filistin direniş hareketi Lübnan'ı bir devrim üssü haline getirmişti. Yine Türkiye, özellikle de Kürdistan'daki gelişmeler yeni yarıkların açılmasına adanmıştı.

Devamı s: 23'te

"REFERANDUM" SONRASI CUNTA KÜRDİSTAN HALKINA YÖNELİK BASKI VE KATLİAM PLANLARINA HIZ VERDİ

Faşist cuntanın başbakanı Bülend Ulusu ve şürekası 21 Aralık 1982 tarihinde Kürdistan'ın Elâzığ, Muş, Bingöl ve Dersim illerini kapsayan 3 günlük bir "inceleme gezisi"ne çıktı.

Yapıldığı dönem ve kapsadığı iller açısından ele alındığında, görülecektir ki, bu "gezi" olağan birtakım nedenlerle değil, aksine büyük bir tedirginliğin ve korkunun sonucu olarak gerçekleşmiştir. Nitekim, "gezi"si sırasında yaptığı konuşmalarda cunta başbakanı da bu endişeleri açıkça ifade etmiştir.

Ulus'u'nun Dersim konuşması ilgi toplamadı.

Anayasa "referandumu"nun hemen ardından gerçekleştirilen bu gezinin "referandum" sonuçlarıyla doğrudan bağlantısı vardır ve bizzat bu sonuçların doğurduğu bir olaydır. Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi, Bingöl %23 ve Dersim %17,4 ile, anayasaya hayır oyunun en yüksek olduğu illerimizin başında gelmektedirler. İki yılı aşkın süredir uyguladığı sınırsız baskı ve işkenceler ile halkı tamamen sindirdiğini ve teslim aldığını sanan cunta üzerinde bu sonuçlar tam bir şok etkisi yaratmıştır. Cunta için tüm Kürdistan bir hassas bölge olmakla birlikte, Dersim ve Bingöl referandum sonrası durumuyla diğer yörelere oranla daha da hassas ve üzerinde titizlikle durulması gereken şehirler haline gelmiştir. Bu nedenle faşist başbakan ve şürekası "yerinde incelemelerde bulunmak ve taktik belirlemek" amacıyla bu yörelere bir "gezi" düzenleme zorunlulu-

ğunu duymuştur. Ama Bülend Ulusu ve şürekası, "anayasa referandumu"nda olduğu gibi, bu "gezi" sırasında da hayal kırıklığına uğramış, en küçük bir mitingde bile binlerce insanın biraraya gelebildiği Elâzığ, Muş, Bingöl ve özellikle de Dersim'de, hitap edeceği bir kitle bulamayan cuntanın başbakanı daha çok boş alanlara konuşmak zorunda kalmıştır.

"Gezi"si boyunca bir yandan sahte vaatlerle halkın gözünü boyamaya çalışan Bülend Ulusu, gözdağı vermekten de geri kalmayarak,

örneklerinin sergilendiği Dersim ve Bingöl'de direnme ruhu kırılmamış, halk kendisine yönelen hertürlü tehdit ve baskıya rağmen devrimci mücadeleye ve önderlerine sahip çıkmıştır. Bu gerçek, anayasa "referandumu" sırasında bir kez daha barizce gözler önüne serilmiştir.

Dersim ve Bingöl halkının ezici çoğunluğu, aylardır maruz kaldıkları vahşi uygulamalara karşılık sindirilemediğini göstermiş, faşist cuntanın anayasasına verdiği her red oyu ile devrime ve devrimcilere olan güvenini, mücadeleye olan bağlılığını düşmanın suratına bir kez daha tokat gibi çarpmıştır. Bu, düşmanın asla tahammül edemeyeceği bir gerçektir. İşte bu nedendir ki, "referandum" sonrasında faşist cunta yetkililerinin tüm dikkati buralara yönelmiş, halkı sindirmek için "daha etkili" önlemler almaya itmiştir. Bu önlemlerin ise daha çok baskı, daha çok zulüm ve işkence olacağı açıktır. Faşist cunta, tüm Kürdistan çapında olduğu gibi buralarda da halkın direnme azmini bastırmak için katliamlara başvurmaktan kaçınmayacaktır.

Yine aynı şekilde, geçmişte devrimci mücadelenin üst boyutlara sıçradığı Elâzığ ile, halkın yurtsever duygularının derin olduğu Muş da sömürgecilerin geleceğe ilişkin endişelerini arttıran yörelerdir. Halkın sömürüye ve zulme karşı kininin bir gün patlama noktasına geleceği korkusu cuntayı bu yörelerde de yeni uygulamalara başvurmaya itmektedir.

Önümüzdeki dönemde faşist cunta, geçmişte uyguladığı zulme ve işlediği cinayetlere rağmen bastıramadığı direniş ruhunu daha vahşi ve katmerli baskı ve katliam yöntemleriyle teslim almaya çalışacaktır. Şimdiden bunun hazırlığı içerisinde. Bu açıdan, Ulusu'nun "gezi"si başta Dersim, Bingöl, Elâzığ ve Muş olmak üzere tüm Kürdistan çapında hayata geçirilmeye çalışılacak olan yeni döneme ilişkin planların bir parçası olarak ele alınmalıdır.

YAŞASIN DERSİM DİRENİŞİMİZ

"...biz halk olarak çağa ulaşmak için özgürlüğümüzü tırnağımızla, dişimizle, kanımızla koparmaya kararlıyız. Bizim savaş araçlarımız, yumruğumuzdur, dilimizdir, sopamızdır ve eğer varsa silahımızdır. Biz, bu ilkel silahlarımızla sizin modern savaş araçlarınıza karşı direnme cesaretine sahibiz. Ve bu savaşta kazanan biz, kaybeden de siz olacaksınız. Çünkü siz, baskıyı, sömürüyü ve çağa ters düşen ne varsa onu temsil ediyorsunuz. Sizden yana olanlar da sadece bir avuç haindir. Biz ise, halkımızın çıkarlarını ve çağa ulaşmayı temsil ediyoruz. Kavgamız, halkımıza ve tüm dünya halklarına, özgür, sömürsüz mutlu ve yarından emin bir dünyayı yaratmanın haklı kavgasıdır..."

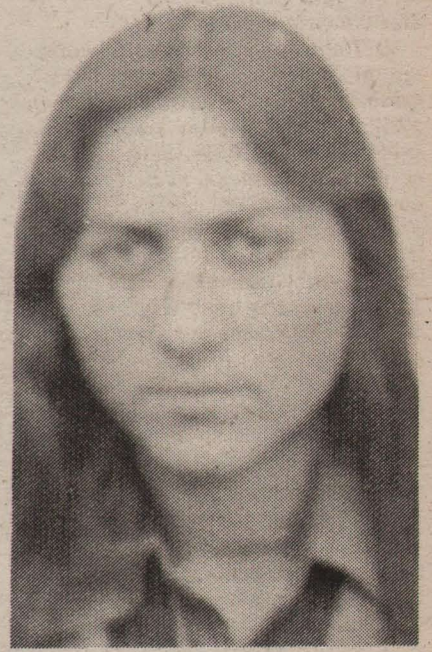
Evet, davaya inancı, cesaret ve kararlılığı simgeleyen bu sözleri düşman birlikleriyle girdikleri her silahlı çatışmada, her karşılaşmada haykıran ve yürüttükleri kutsal kavganın bilinci içinde yiğitçe toprağa düşmesini bilen Dersim şehitlerimizi, Murat YÜKSEL, Azime DEMİRTAŞ ve İbrahim KAPLAN yoldaşların şahsında bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Sömürgeci-faşist cunta işbaşına gelir gelmez, Kürdistan halkına ve önderlerine karşı, tarihinin en barbar ve imhacı savaşlarından birini daha açtı. İnsanlığın utancı bu faşist gürhün saldırılarından derinden etkilenen yörelerimizden biri de Dersim oldu. Öyle ki, Dersim 38'lerde yaşadığı isyan ve katliamı adeta yeni baştan, ama farklı koşullarda bir kez daha yaşadı. Sayıları binleri bulan kolluk kuvvetleri tankları ve topları eşliğinde giriştikleri sayısız operasyonlarla Dersim'i yeniden işgal ettiler. Yılların biriktirdiği ırkçı faşist kinle halkımıza saldırıp, tehdit ve gözdağı vererek göçe zorladılar. Çapulculuğu, gaspı ve soygunu had safhaya vardılar.

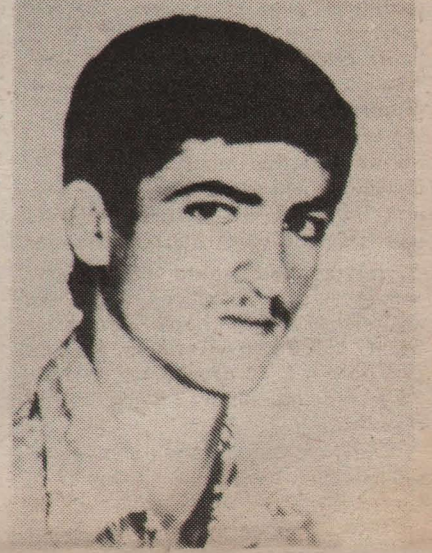
Ama devrimciler, daha cuntanın işbaşına gelişinin birinci ayında başlayan bu saldırılara en görkemli direnişlerle cevap verdiler. 7 Ekim 1980 günü ölümsüz komutan Delil DOĞAN'ın tutuşturduğu direniş kıvılcımı günden güne alevlenerek, sayısız direniş destanları yarattı. Partilerinin direnme geleneğine sonsuz bir inançla sahip çıkan çok sayıda PKK'li savaşçı, düşmana karşı dişe-diş bir mücadele içinde şehit düştü. Murat YÜKSEL, Azime DEMİRTAŞ ve İbrahim KAPLAN yoldaşlar da, Delil DOĞAN'la başlayan ve onlarca PKK partizanını içine alan Dersim'deki şehitler zincirinin son halkaları oldular.

Dersim şehitlerimizden Murat YÜKSEL, ihbar sonucu 9 Aralık 1981 günü "Kurusipi" köyüne düzenlenen bir operasyon sırasında yoldaşlarıyla birlikte barınmakta olduğu mağaranın çember içine alınması sonucu sömürgeci kolluk kuvvetleriyle giriştiği çatışmada şehit düştü.

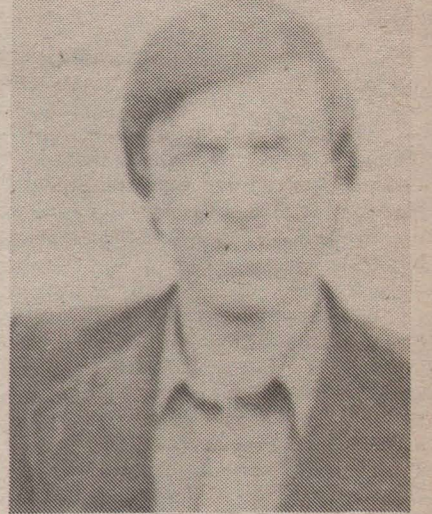
PKK'nin genç, dinamik bir savaşçısı olan Murat YÜKSEL, çocuk yaştan devrime sempati duyarak mücadeleye atıldı. Bir süre, gençliğin beynini ulusal inkarcı fikirlerle yıkanan sosyal-göven hareketlere sempati duyduysa da gerçekleri çok çabuk kavrayarak ulusal kurtuluşçu saflarda ye-

Azime DEMİRTAŞ

Murat YÜKSEL

İbrahim KAPLAN

rini aldı. Sömürgecilğe karşı yürüttüğü aktif mücadelede sayısız düşman pususunu atlatarak kurtulmayı başarmıştı. O, atik, cesaretli ve fedakâr kişiliği, mücadele azmi ve zorluklara dayanıklılığı ile gerçek bir halk kahramanıydı.

Devamı s: 23'te

AZİZ BÜYÜKERTAŞ İŞKENCE İLE KATLEDİLDİ

Faşist Türk cuntası, Diyarbakır Askeri Cezaevindeki hertürlü insanlıkdışı ve iğrenç uygulamalarını hızlandırarak sürdürmektedir.

Serxwebün'a ulaşan bir habere göre, Aralık ayı sonlarında Aziz BÜYÜKERTAŞ adındaki bir yurtsever daha işkenceyle katledildi. Hafeti'nin "Seldek" köyünden olan Aziz BÜYÜKERTAŞ, PKK'li olduğu iddiasıyla yaklaşık 3 yıldan buyana Diyarbakır Askeri Cezaevinde tutuklu bulunmaktaydı.

Bir süre önce cezaevinden alınarak yeniden ağır işkencelere tabi tutulması sonucu hayatını kaybeden 45 yaşlarındaki yurtsever köylünün cezası ancak ölümünden birkaç gün sonra ailesine teslim edildiği bildirilmektedir.

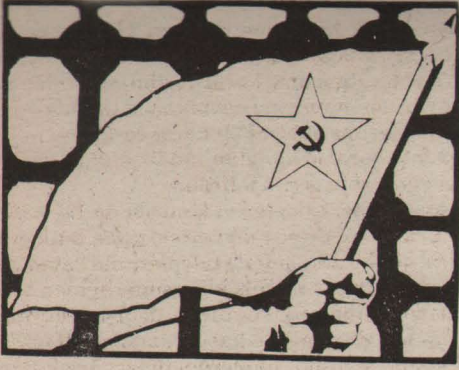
Sadece yurtsever olduğu için 3 yıl boyunca tutuklu kalan Aziz

BÜYÜKERTAŞ her türlü işkence ve baskılara rağmen, mücadeleye duyduğu inancını kaybetmemiş, tersine bu inancını daha da pekiştirmiştir. Bu nedenle cunta, cezaevinde yalnız Partili militanları ve önderleri imha etmekle yetinmemekte, sarsılmaz bir irade ve kararlılığa sahip olan yurtsever emekçi tutuklulara da yönelik teslim almaya zorlamakta ve katletmektedir.

Ama düşmana boyun eğmemeyi bir ilke haline getiren Aziz BÜYÜKERTAŞ ve onun gibi binlerce Kürdistanlı yurtseverin içerde ve dışarda gösterdikleri direnişler, Kürdistan köylüsünün bağımsızlık ve özgürlüğe duyduğu soylu özlemin en iyi göstergesidir.

Anıları Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesinde yaşatılacaktır.

1

Kürdistan'da sıkıyönetim ilânı ile birlikte Elazığ, Diyarbakır (7., 8. Kolordu) sıkıyönetim komutanlıkları, askeri mahkemeleri bünyesinde tutuklu sanıkların vekillikini yaptım.

11 Ekim 1981 tarihinden 15 Temmuz 1982 tarihine kadar, Diyarbakır 2 nolu Özel Askeri Ceza ve Tutukevinde tutuklu kaldım. Tahliye olduktan sonra, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığının kanunsuz olarak savunma görevimi engellemesi, tekrar işkenceye alınmam ve nihayet sokakta, halkın gözü önünde polis saldırılarına uğramam, dövülmem, kurşunlanmam sonucu 11 Ekim 1982 tarihinde Kürdistan'dan ayrılmak zorunda bırakıldım. Halen iş-veç'te siyasi mülteci olarak bulunmaktayım.

Görevim nedeniyle sıkıyönetimin her kademesinde, mevcut uygulamalara, operasyonlardaki katliam, talan ve zulme, polis sorgulaması denilen insanlığın yüzkarası zulüm ve barbarlığa, mahkemelerin sıkıyönetim komutanlıklarının birer maşası oldukları, bu nedenle yargılamaların şekli formalitelere dönüştüğü, en nihayet, yeryüzünde bir emsali daha bulunmayan, dış dünya ile tüm ilişkileri kesilmiş, bir zulüm kalesi olan Diyarbakır Sıkıyönetim 2 nolu Özel Askeri Ceza ve Tutukevinde insanlıkdışı yöntem ve uygulamalarla parti önder ve kadrolarını boğma, yakma, insanî his ve duygulardan yoksun ağır işkence yöntemleri ile nasıl katledildiklerini, işkence ve zulüm yöntemlerini görmüş ve yaşamış biri olarak dünya kamuoyuna bu açıklamayı yapmayı vazgeçilmez bir görev kabul ediyorum.

Açıklamalarımda yaşam ve mesleğim gereği duygusallık yoktur. Anlatılanların hepsi yaşanan gerçeklerdir.

OPERASYONLAR

A - SUÇLuyu ARAMA VE YAKALAMA OPERASYONLARI

Öncelikle yürürlükteki ceza mevzuatına göre, mesken ve muçtemilatı sayılan yerlerde, usulüne uygun hakim kararı olmadan arama yapılamaz der. Her ne kadar sıkıyönetim ilânıyla birlikte getirilen anti-demokratik tedbirlerle hakim kararı olmadan bu gibi yerlerde arama yetkisi güvenlik kuvvetlerine verilmiş ise de, yine arama yapılan yerlerde, bir zararın husule gelmemesi, herhangi bir zararın meydana gelmediğine dair bir zabıt tanzimini, zaptın arama yapan güvenlik kuvvetleri, mesken sahibi ve bir ya da iki tanık tarafından imza altına alınacağını kanun hükmüne bağlamıştır. Yine kişiye işkence yapılmayacağı anayasa teminatı altına alındığı gibi, ceza mevzuatında da işkence yapanın cezalandırılması konusunda hüküm mevcuttur.

Hal böyleyken, operasyonlarda günün her saatinde köylere baskınlar düzenlenmekte, kapılar kırılarak evlere girilmektedir. Para mücevherat ne bulunursa gasp edilmektedir. Kadın-erkek tefriki yapılmadan şahıslara ağır işkenceler yapılmaktadır. Genç kadın ve kızlar yakınlarının gözü önünde ağır işkencelere tabi tutulmaktadır. Çoğu kez bu tür operasyonlarda savunmasız ve günahsız halka karşı silah kullanılmakta, halktan insanlar öldürülmektedir. Bu türde katletmelerini, silahlı çatışma sonucu, öldürüldükleri şeklinde açıklamalarda bulunmaktadırlar. Bu operasyonlarda genç, yaşlı, kadın-erkek, suçlu-suçsuz, tefriki yapılmadan guruplar halinde halktan insanlar, polis işkencehanelerine götürülmektedirler.

B - SİLAH TOPLAMA ADI ALTINDA YAPILAN OPERASYONLAR

Birinci operasyonda olduğu gibi, bu operasyonlarda da polis ve asker müştereken ani baskınlar düzenlemekte, her şahıstan ve her evden bir veya durumuna göre birden fazla silah teslimi mutlak surette istenmektedir.

Şahısta veya evde silah yoksa, operasyon şefinin veya komutanlarının işbirliği yaptığı kaçakçıların isim ve adresleri verilerek kaçakçıdan silah satın alınıp kendilerine teslimi istenmektedir. Ayrıca her şahıs veya evden, belli miktarda para istenmektedir. Bu talepleri yerine getirmeyenler veya maddi imkânsızlıklarından dolayı bunu yerine getiremeyenler ağır işkencelere tabi tutulmakta ve bir suç istinadı ile birlikte polis işkencehanelerine götürülmektedirler. Kürdistan'da köylere bu tür operasyonlar, müteadit defalar zorla evine giril-

Avukat Hüseyin Yıldırım'ın açıklaması:

AF ÖRGÜTÜ'NE, ULUSLARARASI HUKUKÇULAR KOMİSYONU'NA, KIZILHAÇ'A, BAROLAR BİRLİĞİ'NE, BASINA, DEMOKRAT VE YURTSEVER KAMUOYUNA!

memiş, işkence görmemiş, kendisinden para alınmamış tek bir aile veya kişi yoktur. Ağır işkenceye maruz bırakılarak, tehdit edilerek, halkın şikâyetleri önlenmiş, bu konuda yapılan şikâyetleri de sonuçsuz bırakılmıştır. Hatta şikâyetçi, şikâyetinden ötürü takibata maruz bırakılmıştır. 1981 Temmuz ve Ağustos aylarında Diyarbakır'ın Hani ve Dicle ilçelerinde yapılan operasyonlarda (silah toplama) halktan insanlar diri diri mezarla gömülmüş, motorlu vasıtaların arkasına bağlanarak saatlerce eziyet edilmiş, genç kızları çıplak hale getirip, işkence yapmak suretiyle halktan para ve silah alınmıştır. Bu uygulamada farkına varılmadan devletin işbirlikçi güçlerine, nüfuslu kişilere de baskı yapılması sonucunda para alınmıştır. Olayın ardından bu nüfuslu aile, işbirlikçi kesim bizzat konseye başvurarak olayı şikâyet etmişlerdir. Bundan cesaret alan halk da şikâyetçi olmuştur. Olayın geniş bir biçimde kamuoyuna yansımaları nedeniyle olay mahkemeye intikal etmiştir. Yapılan tahkikat ve yargılama sonucunda, yüzbaşı Orhan Şahin, komiser Ali Oktay Merve, polis memuru Mustecap Velisan'ın halka ağır işkence yaptıkları, 10 milyon lira rüşvet aldıkları, silah kaçakçılarıyla işbirlikleri sonucu, silah satışından büyük menfaat sağladıkları, zimmetlerine kıymetli silahları geçirdikleri tanık ve diğer deillerle ispatlandı. Silahları neçin zimmetine geçirdiği iddiasına kar-

gulamaya alınan kişinin eşi, annesi, kız kardeşi getirilerek gözleri önünde çınlıplak halde işkenceye tabi tutulmaktadır. Ekim 1981 tarihinde, polis sorgulamasında tanık olduğum olaylar, insanlık adına üzücü, onun ötesinde yüz kızartıcıdır. Hamile bir kadına yapılan işkence, kadınlık gururuyla alay etmeleri, Diyarbakır Özel Askeri Ceza ve Tutukevinde halen tutuklu olan Hüseyin Yağmur ve eşine yan yana yapılan işkence, insanlıkdışı uygulamanın tabfosu ve kadınların çığlık ve iniltilerinden insanın çıldırmaması bir irade meselesidir. Mutlaka her ay polis sorgulamasına alınan Ermeni asıllı Gerabet Demirci'ye yapılan ağır işkenceler, kadın ve kızların ırzına geçildikten sonra jop sokmalar, ve bunun sonucu olarak da kanama ve iltihaplanmalar, sıhhi müdahalenin yapılmaması, hayati tehlike teşkil eden hastalıklara yakalanmalar bilinen gerçeklerdir.

Yapılan ağır işkenceler nedeniyle akan kanlar, buz gibi betonların üzerine yatırmalar, tuvaletini altına yapma zorunda bırakılmalar, kan ve pislik kokusu, acı feryatlar cehennem manzarası gibi bir görünüm arz etmektedir. İnsanlığın yüzkarası bu manzara karşısında, aldıkları alkolün etkisiyle her çeşit işkenceyi yapan işkencecilerin kahkahaları...

Bütün bunlardan sonra, polisin tanzim ettiği iftira mahsulü zabıtlarla kişi suçlanıp, gözleri bağlı bir biçimde, evrakı zorla imzalatarak, as-

PKK Diyarbakır duruşması

şı yüzbaşı Orhan Şahin; "bu silahları operasyonlarda kullanacaktım. Böylece ölenlerin bizim resmi silahlarımızla öldedikleri anlaşılacaktır" şeklinde durumu izah ederek savunma yapmıştır. Bu şahsın daha bir ilginç olan savunması, açıklamaları zabıtlara geçmiştir. Yine bu zat, bir zamanlar Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı ve Özel Askeri Ceza ve Tutukevi müdürlüğünü yapmıştır. Cunta lideri Kenan Evren'in emriyle bu kişilere özel bir koğuş tahsis edildi.

C - POLİS SORGULAMALARI

Polis neyin sorgulamasını yapıyor? Yürürlükteki mevzuata göre polisin sorgulama yetkisi yoktur. 1972'lerde polisin işkencesi, hukukdışı tutumu nazara alınarak, ceza usulü yargılama kanununda, askeri yargılama usulü kanununda siyasi ve ağır cezalı suçlarda soruşturma yetkisi bizzat cumhuriyet savcılıklarına ve askeri savcılıklara verildi. Ancak zaruret halinde savcı zabıtanın bazı delillerin toplanması için talimat verebilir denmektedir. Hiç şüphe yok ki savcının talimatı ile zabıtaya verilen bu yetki içinde yargılamanın aksi halde soruşturmanın bizzat savcı tarafından yürütülür şeklindeki yasaların emir hükmü manası kalmayacaktır. Veya savcı artık neyin soruşturmasını yapacaktır? Yürürlükteki yasaların bu emir hükmüne rağmen, askeri savcılar emir ve talimatı olmaksızın, halk gurupları halinde işkencelere sürülmektedir. Kanun sürelerini şaşan, aylarca insan hafızasına sığmayacak ölçüde ağır işkencelere tabi tutulmaktadır. Sor-

keri savcılığa çıkarılmakta ve tutuklanıp cezaevine gönderilmektedir.

Polis ve görevli subaylar, simsarları kanalıyla, işkencedeki kişilerin yakınlarıyla ilişki kurmakta, işkence yapmama vaadiyle büyük paralar almaktadırlar. Ancak bu paralar, daha ağır işkencelere yolaçmaktadır. Diyarbakır'ın Hazro ilçesinden iki kardeş sorgulamaya alınmıştı. Bu şahısların küçük kardeşi, güvenlik kuvvetlerince öldürülmüştü. Bir akşam sesinden ve davranışlarından sorgulama şefi olduğunu tahmin ettiğim tok sesli biri yanıbaşında duran iki kardeşe "sizin için bugün, bize 700 bin lira verdiler. Ama, ben bu gece ikinizin de avradını sinkaf edeceğim" dedi. Gerçekten iki kardeş sabaha kadar işkence gördüler. Ertesi günü akşama kadar baygın bir halde inleyip, durdular. Daha sonra gözaltında gördüğümde, ikisi de ayak ve kollarından sakat durumdaydılar.

Bugün Kürdistan'da polis işkencesinde hayatını kaybedenlerin kesin sayısı bilinmemekle birlikte, bilinenlerin sayısı bir hayli kabanktır. Cunta lideri Kenan Evren, dünya kamuoyuna "işkence yoktur" şeklinde demeçler verirken, aynı dakikalarda binlerce kişi işkence altında inlemektedirler.

1980 yılında Ankara'da, polis işkencesinde Dersimli bir genç öldürüldü. Olay her nasılsa, mahkemeye intikal etti. Sanık polis tesbit edildi ve tutuklandı. Olaydan çok kişinin tutuklanması gerekirken, yalnız bir polis tutuklandı. Yapılan yargılama sonunda, maktûlün polis tarafından öldürüldüğü sabit görüldü. Ne var ki, polis karardan bir önceki celsede tahliye edildi. Mahkemenin tahliye kararı taraflı ve açıkça

kanuna aykırı idi. Çünkü, karar aşamasında, mahkeme; tahliye gibi tedbirle ilgili karar veremeyeceği gibi, toplanan delillerle sanığın suçu sabit olduğundan tahliyesine kesinlikle karar veremez. Sanık tahliye edildikten bir sonraki celsede mahkeme sanığın giyabında 14 yıl ağır hapis cezasına hüküm ettiyse de, sanık kayıplara karıştığı için, hüküm infaz edilemedi.

Yine Dersim'de, polis işkencesinde biri öğretmen, iki genç öldürülmüştü. Hasan Çakmak ismindeki gencin otopsi raporunda, darp sonucu öldüğü açıkça belirtilmişti. Askeri savcılık yaptığı kısa tahkikat sonucu, biri yüzbaşı, diğerleri polis olmak üzere beş kişiyi tutuklama talebiyle mahkemeye sevk etti. Sanıklar tutuklanıp, özel bir tutukevine konuldular. Tahkikatı yürüten askeri savcı görevden alındı. Nereye gönderdikleri de anlaşılmadı. İki ay gibi kısa bir zamanda, sanıklar hakkında dava açıldı. Birinci celsede, kıdemli Hakim Yarbay Metin Tüzün ve mahkeme başkanı albayın oylarıyla tüm sanıklar tahliye edildi. Üye hakim Yüzbaşı Hikmet Bayan tahliye kararına muhalif kalmıştı. Hukuka açıkça aykırı olan bu tahliye kararından dolayı üzülmüştüm. Ölen gencin anne ve babasından vekalet aldım. Müdahil vekili olarak duruşmaya katılmaya karar verdim. Duruşmadan önce dosyayı inceledim. Mahkemenin tahliyeye ilişkin kararı hukuki ve insanlık adına üzücüydü. Çünkü maktûlün işkencede öldürüldüğü tabip raporunun yanında, tanık ifadeleri de iddiayı doğruluyordu. Maktûlün köyden alınış sırasında, polislerce yapılan ağır darp, Dersim'de, komando alayı merkezinde anne ve babasının gözü önünde yapılan işkenceler, ölmek üzereyken alay komutanı albayın, kendisini görmeye gelip, seni kim dövdü, diye sormasına maktûlün şuursuzca "evet abi, buyur abi" dediği, tanıkların askeri savcılıkta verdikleri ifadelerden de anlaşılmaktaydı. İşin garip yönü, mahkemenin olayla ilgili tanıkları dinlemeden, ilk celsede, sanıkların tahliyesine karar vermesi idi. İlk duruşmada sanıkların tutuksuz olarak yargılanmalarının, hukuken sakıncalı olduğuna, zira sanıklar sıkıyönetim bünyesinde önemli görevlerde bulunmaları nedeniyle, olay tanıklarına rahatlıkla baskı yapılabilecekleri, esasen; suçun ağır cezalı olması, tüm delillerin; sanıkların suçu işlediklerini kanıtlamış olması nedeniyle, sanıkların tahliye edilmiş olmasının adalete aykırı olduğunu ve sanıkların tekrar tutuklanmalarını talep ettik. Mahkeme bu yöndeki talebimizi, oy çokluğu ile reddetti!

Aynı dava dosyası içinde mevcut bir belgenin içeriği, cuntanın Kürdistan'da ne yapmak istediğini açıkça ortaya koyuyordu. Belge, Elazığ Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Talat Çetinel'in imzasını taşıyan ve olay sanıkları yüzbaşı ile polislerin tutuklanması kararına itiraz dilekçesi idi. Dilekçede kısa ve öz olarak sanıkların tahliyesine karar verilmesi isteniyordu. Gerekçe olarak da, Tunceli'de bölücü, solcu sivri uçların daima çıktıklarını, tahliye sebebi olarak ileri sürülüyordu. İtiraz dilekçesinde, iddia olunan suçun sanıklar tarafından işlenmediğine dair tek bir itiraz ileri sürülüyordu. Komutan, Tuncelilerin görüş ve düşüncelerinden dolayı polis işkencelerinde öldürülmelerini hukuka, kendi görüş ve düşüncelerine uygun buluyordu. Bu dava nedeniyle maktûlün alındığı köyde tatbiki keşif yapılmasına mahkeme karar veriyor. Diyarbakır'da duruşmaları takip etmem nedeniyle davaya müdahil vekili olarak katılan İstanbul Barosu'ndan Av. Ali Demir, Dersim'in merkezinde, merkez komutanı tarafından, mahkeme heyetinin gözü önünde kollarına kelepçe vurulup nezarete konuluyor. Mahkeme keşif işlemlerini bitirdikten sonra avukat serbest bırakılıyor. Gaye, avukatın keşfe iştirakini hukuk adına utandırıcı yöntemlerle engellemektir.

Polis işkencesinde, ölenlerin cesedlerine kurşun sıkılmakta, kamuoyuna ise; "kaçarken açılan ateş sonucu öldüğü" şeklinde açıklamalar yapılmaktadır. Çok sayıda kişinin cesedi yokedilmektedir. Müracaat halinde ise, kısa zamanda bırakıldıkları şeklinde cevap vermektedirler. Oysa, "bıraktık" diyebildikleri kişiler çoktan öldürülmüş ve cesetleri yok edilmiştir.

D - ASKERİ SAVCILIK TAHKİKATI

Yukarıda açıkladığımız üzere siyasi ve ağır cezalı suçlarda, soruşturmanın bizzat "askeri savcı tarafından yürütülmesi", yasa hükmüdür. Oysa, tatbikatta, askeri savcının talimatı olmadan parti kadroları ve sempatanları, halktan insanlar guruplar halinde işken-

ceye alınmakta. Aylarca insanlık dışı yöntemlerle yapılan işkence sonucu, kişinin beyanlarıyla ilgisi olmayan, polisin düzmece iftiralari, sanıkları ağır suçlayıcı zabıtlar tanzim edilmektedir. Bu zabıtlar, sanıkların gözü bağliyen, okunmadan, zorla imzalatılmaktadır. Bu zabıtlar, sıkıyönetim komutanının tutuklama istemiyle birlikte, askeri savcının talimatıyla, zabıta bazı delilleri toplayabilir hükümünün aksine, tabir caiz ise, zabıta, askeri savcıya emir ve talimat vermektedir.

Askeri savcı işkenceden felç ve kemik yığını haline getirilmiş sanıkları, Askerlerin kolunda huzura alıp, polisteki ifadesinin doğru olup olmadığını sorar. Askeri savcı, polis tarafından tanzim edilmiş, sanığı ağır şekilde suçlayıcı zaptın muhtırasını hiçbir zaman açıklamaz, bunun için sanık hakkındaki iddiaları, isnad olunan suçları, ancak yıllar sonra, hakkında dava açıldıktan ve çıkarıldığı mahkemede ilk sorgulamasında öğrenebilmektedir.

Diğer taraftan, sanıkların askeri savcılığa, kendilerine ağır işkence yapıldığı, işkence yapanlar hakkında kanuni işlem yapılması, kendilerinin doktora sevk edilmesi hususlarındaki talepleri zapta geçirilmemektedir, heyetin verdiği cevap gayet açık ve kısa "işkence bizi ilgilendirmez", demektedirler.

Oysa, işkencenin bir suç olduğu, askeri yargılama usulüne göre talep vaki olmasa dahi, askeri savcının resmen hareket etme zorunluluğu vardır. Savcılık yargılamanın bir unsurdur. Kamu adına hareket eder. Gerçeğin ortaya çıkması için, sanık lehine ve aleyhine tüm delilleri toplar. Tutuklu veya tutukluların haksız yere, uzun zaman mağdur olmaması için, soruşturmayı en kısa zamanda sonuçlandırır. Suçsuzluğuna inandığı kişiyi derhal salverir. Savcının bu görev ve yetkileri yasada açıkça belirlenmiştir.

Sıkıyönetim uygulamalarında, askeri savcılar çoğunlukla hukukçu olmayan kişi ve heyetlerin talimatlarıyla hareket eden birer maşa durumundadırlar. Hazırlık dosyaları, yıllarca hiçbir tahkikat yapılmadan elde tutulmakta, böylece sanıkların yıllarca haksız yere tutuklu kalmaları sağlanmaktadır. Bu süre içinde sadece yine polis işkence altında zorla kabul ettirdiği başka sanıkların atfı cürümlerini tespitle yetinmektedir. Askeri savcılık uzun hazırlık soruşturması döneminde iftira mahsulü polisin düzmece sorgulama zabıtlarında, sanıklara isnad edilen ağır suçlamaları teyid edici çaba içine girmektedir. Bu dönemde sanıklar askeri savcılığa müracaat veya delillerini ikame etme haklarından mahrumdurlar.

Askeri savcılarının imzalarını taşıyan, esasta perde arkasında gizli heyetlerce tanzim olunan iddianamelerin (PKK'nin 12 Nisan 1981 tarihinde başlayan Diyarbakır, Urfa, Mardin, Siirt, Batman ana gurubunun iddianamesi her ne kadar Askeri Savcı Yüzbaşı Basri Özgenc, Yüzbaşı Cahit Aydoğan imzalarını taşıyor ise de, bu iddianamelerin Ankara'da bir heyet tarafından tanzim edilip basıldığı tesbit edilmiştir.) ceza hukuku ile bağdaşır hiçbir yönü yoktur. Bir taraftan sanıklara isnad olunan suçların sanıklar tarafından işlendiğine dair hiçbir delil elde edilmezken, diğer taraftan da, sanıkların işledikleri iddia olunan suçlarla hukûken bağdaşmayan cezalar istenmektedir. Bu cezalar, genellikle ölüm ve uzun, hüriyeti bağlayıcı cezalardır.

1979 yılının ilk aylarında, Elazığ'da PKK'den toplu tutuklamalar oldu. Kanuni süreyi aşan uzun işkencelerden sonra sanıklar toplu olarak askeri savcılığa çıkarıldılar. İlk gün ifadeleri alınan sanıklarla ifadeleri alınmayan sanıklar topluca tekrar, polis işkencesine gönderildiler. İkinci gün tekrar askeri savcılığa çıkarıldılar. Elazığ Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Fikret Oktay, ikigün devamli askeri savcı ve hakimlerle görüştü. Sonuçta, tüm sanıklar tutuklanıp askeri cezaevine gönderildiler. Son gün de, sıkıyönetim komutanı, tutuklanan PKK gurubu ile ilgilenmemem için tehditvari sert bir çıkış yaptı.

Sanıklar askeri hamamdan cezaevine çevrilme bir yere konuldular. Bina, köhne ve devamlı rutubetliydi. Birkaç ay sonra akşama doğru, sol görüşlü tutuklular dikenli tel ile çevrili olan havalandırmaya çıkarıldılar. Tel örgü ile bitişik binanın penceresinden seri ateş açıldı, iki veya üç dakika içinde, tutuklular tel örgüyü aşarak otların arasına yattılar. Açılan ateş sonucu PKK üyesi Aytekin Tuğluk öldürüldü. 17 sol görüşlü tutuklu da ağır yaralanmıştı. Askeri savcılık tarafından açılan soruşturma sonucunda, tutuklu sağ görüşlü bir kişi tarafından 6.35'lik tabanca ile ateş edildiği iddia edildi. Sonuçta sağ görüşlü bu tutukluyla, birkaç yıl ceza vermek suretiyle olay kapatıldı. Mahkeme kararı, olayı ortaya çıkarmamış, gerçeği yansıtmıyordu. Herseyden evel avukatlar dahil, cezaevine giden herkes tepeden tırnağa kadar aranmasına rağmen, silahların nasıl ve kimler tarafından cezaevine sokulduğu araştırılmış ve ortaya çıkarılmamıştı. İki veya üç dakika içinde kırk ile elli mermi atılması, yaralı sayısı, mesafe, ve silahın tesiri nazara alındığında, olayda kullanılan bir tek 6.35'lik değil, daha etkili ve birden fazla silah kullanıldığı çıktı. Böyle büyük ve toplu katliam girişimi, tüm kamuoyundan gizli tutuldu. Olayda yaralanıp, kurşunu hâlen akciğerinde taşıyan sanıklar mevcuttur.

PKK soruşturması birkaç askeri savcı de-

ğiştirmek suretiyle, 1980 yılının sonlarına kadar, Elazığ'da devam etti. İki yıla yakın süre zarfında, askeri savcılar, hiçbir tahkikata tevessel etmediler. Tahkikat dosyasında, polis sorgulama zabıtları dışında, sadece askeri savcılığın tutuklama esasında tesbit ettikleri sanıkların kısa ifade zabıtları mevcut idi. Başkaca, askeri savcılığın tesbit ve tahkikatını içeren, tek bir belge yoktu. Tahkikatı son olarak yürüten sıkıyönetim savcısı Binbaşı Muhteşem Savaşan'a, muteaddit yazılı ve şifayı müracaatlarıma yalan beyanlarla, oyalamaya çalışıyordu. Acaba; ortada tahkiki gerektiren bir husus olmadığına göre, dava neden açılmıyordu? Gaye açıldı.

1- Tahkikatı uzatmak suretiyle sıhhi olmayan askeri özel ceza ve tutukevinde; işkence yapmak, ve normal beslenmeden mahrum bırakmak suretiyle tutukluların hastalıklardan ve işkenceden ölmelerini sağlamak uzun müddet sonunda, tahliye olabilecek tukluların da, yapılan darptan ve yakalandıkları hastalıklardan dolayı fazla yaşamamalarını sağlamak.

2- Parti kadrolarını, yurtsever halkın imha planlarını hazırlamak, dünya kamuoyunun tepkisini hesaba katarak müsait zemin ve zaman kazanmak.

Bu düşünceyledir ki, 1980 yılının sonlarına doğru yapılan gizli yazışmalar, plan gereği PKK Elazığ gurubunun da Diyarbakır'da yargılanmalarına karar verildi. Bunun sonucu olarak, Elazığ Askeri Cezaevinde tutuklu PKK sanıkları, ani olarak tahkikat dosyaları ile birlikte Diyarbakır'a nakledildiler. Ankara'da yetkisiz kişi veya heyetçe verilen bu karar Ankara ve Adana'da tutuklu PKK kadrolarının da Diyarbakır'da yargılanmalarını içeriyordu. Bu kararın hukuki dayanağı olmadığı gibi yer itibarıyla, yetki konusundaki kanunun emir hükmü çiğneniyordu. Nitekim, davanın Diyarbakır'a naklinde ve gerekse isnad olunan suçlar ile sanıklar arasında hukuki bir bağın mevcudiyetinden bahsedilemezdi.

1981 yılı içinde verilen ilk karardan, kısmi olarak rucu edildi. Adana ve Ankara, PKK tutuklu sanıkları dosyalarıyla birlikte eski bölgelerine iade edildiler. Elazığ gurubu Diyarbakır'da bırakıldı. 1979 yılı başlarında tutuklanan bu gurup, 1982 yılında hakim huzuruna çıkarılabilindi. Dava müstakil olarak açıldı. O halde davanın naklini gerektiren hukuki bağ ne idi. Şüphesiz ki, böyle bir bağ yoktu. Gaye açıldı. Geçmiş dönemlerde olduğu gibi parti kadrolarını, yurtsever Kürdistan halkını, tahkim edilmiş olan Diyarbakır'ın zulüm kalelerinde imhası planlanmıştı.

SIKIYÖNETİM MAHKEMELERİ

a- Mevzuata göre "Mahkemeler bağımsızdır., Hiçbir kişi veya kuruluş, mahkemelere baskı yapamaz. Bu nedenledir ki, mahkemelere intikal etmiş bir olay hakkında kişi veya kurumlarla yazılı ve sözlü tartışma açamaz. Fikir yürütemez. Basın haber niteliğini aşan yayınlar yapamaz. Bütün bunlar kanunen, açıkça belirtilmiştir. Maksat; Mahkemeleri her türlü baskıdan uzak tutarak, açık yargılama sonucu vicdani kanatte dayalı kararın tesisini sağlamaktır. Hal böyle iken sıkıyönetim mahkemeleri yasanın bu hükmünü bir tarafa iterek, hukukçu olmayan kişi veya kişilerin emir ve talimatları doğrultusunda hareket etmektedirler. Tesis olunan hükümler yürürlükteki yasaya göre değil, verilen emir ve talimatlara uygunluğunu nisbetinden kesinlik kazanır.

Diyarbakır sıkıyönetim mahkemelerinde görülmekte olan tüm siyasi davaların kararları, sıkıyönetim komutanlığında, 2 nolu özel askeri ceza ve tutukevinde verildiği, herkes tarafından açıkça bilinmektedir. Bu nedenledir ki, cunta lideri Kenan Evren, demeçlerinde sık sık Türk mahkemelerinin bağımsızlığından bahsetmektedir. Çünkü; Kürdistan ve Türkiye kamuoyunun, mahkeme ve yargılamanın adaletsizliğine duyduğu tepkinin, dünya kamuoyuna da mal olduğundan oldukça endişe duyulmaktadır.

b- Hakimler tümüyle sağ görüşlü olup, genellikle MHP yanlısıdırlar. Gerek bu nitelikleri ve gerekse emir ve talimatlarla titizlikle uyulması gerektiği, gerçek ve yasal uygulama yerine polisin düzmece ve iftira mahsulü sorgu zabıtlarına dayanan iddianın doğrulanmasına çaba harcamaktadırlar. Bu davranışları itibarıyla, heyete savcı ve hakimnin tefriki mümkün değildir. Esasen pratik hiçbir tecrübesi olmayan askeri savcı ve hakimlerin, düşünce ve siyasi yani ağır basan bu uygulamaları yapma, hukuki yetenekten yoksundurlar.

Sıkıyönetim mahkemelerinde, heyete hukukçu olmayan subay üye başkanlık etmekte ve kararlarda oy sahibidir. Heyette komutanlıkla yakınlıkları bilinen askeri hakimler çoğunluktadır. Mahkeme heyetinin üye sayısı bugüne kadar olan uygulamanın aksine çoğaltılabilir. Duruşma hakimliğine, hukuki yetenek ve tecrübeye bakılmaksızın, emir ve talimatlara titizlikle uyan, komutanlıkla sıkı ilişkiler içinde bulunan hakim verilir.

c- Yürürlükteki ceza mevzâtı bu kadar kalabalık sanıkların bir tek olayda yargılanmalarına müsait değildir. 760 kişilik PKK ana gurubu dava dosyası oldu bittiye getirilip birçok yıl gibi kısa bir sürede yasaya uygun hiçbir

araştırma yapılmadan karar aşamasına getirilmiştir. Halbuki normal bir uygulama halinde bu davanın on yıl gibi uzun bir süre alacağı bilinen bir gerçektir.

Bu bakımdan Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemelerinde yargılama kısmi şekli formalitelerin yerine getirilmesinden ibarettir. Gerek yargılamaların temelini teşkil eden yetkisiz kişilerin gerçeği yansıtmayan zabıt ve istemleri ve gerekse yargılama safhalarında, kanunun suç bile saydığı uygulamalar nedeniyle bu güne kadar açılmış tüm davaların hukuken yok farzedilmesi gerekmektedir. Yapılan tüm yargılama mutlak butlanla batıldır.

d- Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemelerinde savunma bir bütün olarak yok edilmiştir. Yargılamayı yapan tüm kişi ve organlar açıkça suç işlemektedirler. Duruşmalarda sanıklara suçlamalara cevap verme imkânı verilmediği gibi, sanık savunucularına uygulamanın hukuki izahı ve tutuklu müvekkillerinin yasal savunma hakkı tanınmamaktadır.

Sanıkların duruşmada savunmaya ilişkin sözleri ve talepleri cezaevi idaresince saptanmaktadır. Hiç şüphe yok ki, idarenin saptadığı bu savunmalar sanıkların kendilerini savunmaya ilişkin olmayıp kendisini ve dava arkadaşlarını zor ve işkence altında ağır şekilde suçlayıcı niteliktedir. Aksine davrananlar Mahkeme heyetinin gözü önünde joplanmakta, cezaevinde ölüm hücrelerinde aylarca insanlık dışı işkencelere tabi tutulmaktadırlar.

Avukatlarla yapılan baskılar had safhaya varmıştır. Yasal olmayan uygulamaları duruşmalarda dile getirmeye çaba harcayan avukat derhal bir komplo sonucu polis işkencesine alınmakta tutuklanıp cezaevine konulmaktadır. Avukatlar bu tür yöntemlerle tümüyle susturulmuştur.

Sıkıyönetim Komutanlığı işbirlikçi kişileri temin edip sanıkları gerçek dışı suçlayıcı nitelikte beyanlarda bulunmalarını sağlamaktadır.

13 Nisan 1981 günü Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesinde başlayan 760 kişilik PKK ana gurubu davasında görülen manzaralar hukuk adına, insanlık adına utanıcı ve yüzkırtıcı idi. Sanıklar çok erken saatlerde salona alınmışlardı. 40 ile 50 avukat mahkeme salonunun bulunduğu askeri alana iki sıra halinde, askeri yürüyüş halinde ahndık salona, alındığımızda karşılaştığımız manzara korkunçtu. Yapılan işkenceler sonucu kemik yığını haline getirilmiş, kol ve bacakları kırılmış sanıklardan hiçbir kendi üzerinde duramıyordu. Bulundukları yere yığılmışlardı. Çok sayıda eli sopalı asker sanıkların başında bekliyordu. yine çok sayıda yüksek rütbeli kurmay subaylar, salonun dinleyicilere ayrılmış bölüm dışında duruyorlardı. Duruşmadaki işlemler bant kayıt steno ile tesbit ediliyordu. Hukuken mahkemenin yapması gereken ilk iş, sanıklara yapılan insanlık dışı işkencenin sorumlularını tesbit için tahkikat açılmasına ve sanıkların ifade vermeyecek duruma olmaları nedeniyle gerekli sıhhi müdahalenin yapılarak gerekli tabip raporunun alınması için duruşmanın ertelenmesine karar vermesi gerekirdi. Mahkeme bunun aksine mevcut baskıcı askerlerin kolunda sanık kimliklerinin tesbitine başladı. Ancak sanıklar, duruşma hakiminin sorduğu sorulara cevap vermediler. Bunun üzerine duruşma hakimi Emrullah Kaya'nın emri ile sanıklar tek tek dışarı alınıyordu. Giriş kapısının karşısında bulunan sıhiye odasında işkence yapılıyordu. Yapılan işkencelerin etkisiyle feryat ve çığlık sesleri duruşma salonuna yayılıyordu. Mahkeme heyetinden savunma avukatı olarak usul hakkında söz istedimse de söz hakkı verilmedi, bu uygulama iki gün devam etti. Davanın başlaması ile Konseyin talimatı üzerine gerici basın ve TRT durmadan bu dava sanıkları hakkında iddia ile ilgisi olmayan gerçek dışı kampanya ile dava sanıklarının düşünce ve gayeleri saptırılıyordu. Böylece yaptıkları insanlık dışı işlemlere dünya kamuoyunun tepkisi önlenmeye çalışılıyordu.

Duruşmanın üçüncü günü bu davada tutuklu bulunan PKK Merkez Komite üyeleri M. Hayri DURMUŞ, Mazlum DOĞAN ve Kemal PİR askerlerin kolunda mikrofona gelerek yaptıkları mücadelenin mahklığını ve mensubu bulundukları partiyi haklılık ve mensubu savunmada kararlı olduklarını, bu yönde hiçbir sorumluluktan kaçmadıklarını, esasen bu mahkemenin kendilerini yargılamayacağıymı, kendilerini ancak kendi halkınayargılabileceğini, ancak tarih karşısında kendilerini sorumlu hissettikleri için burada ifade vereceklerini söylüyerek, ancak aylardır aç ve susuz, insanlık dışı işkence sonucu konuşamaz hale geldiklerini belirtip, işkencenin durdurulmasını ve kendilerine savunma hakkı verilmesini talep ettiler.

Aynı celse bütün engellemelere rağmen söz aldım. Gerek sanıklar ve gerekse avukatlar üzerinde mevcut baskıların kaldırılması, sanıklara yapılan işkencelere son verilmesi, işkence suçları hakkında soruşturma açılması, sanıkların sağlık sorunlarının hali ve özel askeri cezaevinde müvekkillerimizle görüşme ortamı sağlanması konularında mahkemenin tedbir alması gerekli yerlere müzekere yazılmasını esasen bu tür tedbirler savunmaya taalluk ettiğinden mahkemenin karar verme zorunda olduğu, ayrıca bu dava sanıkları hakkında ya-

sanın yasak hükmüne rağmen TRT ve gerici basın tarafından yürütülen iftira kampanyasının durdurulmasına karar verilmesini talep ettim. Ayrıca mahkeme savunmaya taalluk eden bu taleplerime müspet bir karar vermezse mahkemenin tarafsızlığından ciddi şekilde endişe edeceğimizi açıkça bildirdim.

Mahkeme, taleplerim konusunda bir karar vermek üzere duruşmayı ertesi güne talik etti. Ertesi günkü duruşmada taleplerimin kabulüne genellikle karar vermiş olmasına rağmen sonraki uygulamalarda hiç birşey değişmediği gibi daha ağır yöntemlere başvurduğu görüldü.

Daha sonraki günlerde diğer gurupların davaları da açıldı, hepsinde de hukuki mesnetten yoksun iddialar vardı. Mehdi Zana'nın yıllar önce değiştirdiği soyadı suç olarak ileri sürülüyor ve dava konusu yapılıyordu. Yine Nazif Kaleli'nin yıllar önce mesleki seminerlerde ilmi nitelikteki konuşmaları suç kanıtı olarak ileri sürülüyordu. Zamanın elverdiği nispette tüm davalara girdim, yasal olmayan uygulamalara yasal ve savunma çerçevesinde karşı koydum.

1979 yılında Bingöl ili merkezinde bir arabada bulunan Kawa Dergisi yazı işleri sorumlusu ve iki arkadaşına güvenlik kuvvetlerince açılan yoğun ateş sonucu, Kawa Dergisi yazı işleri sorumlusu ağır, diğer iki arkadaş hafif yaralı olarak yakalanmıştı. Ağır yaralı Hüseyin Şen saatler sonra Elazığ Devlet Hastahanesinde ameliyata alınmış, diğer iki arkadaş yaralı olarak işkenceye alınmışlardı.

Hüseyin Şen başarılı bir ameliyat geçirmiş tamamen düzelmişti. Ben kendisini hastahane ziyaret etmişim, çok iyi konuşabiliyordu. Kendisini tedavi eden doktor arkadaş olduğu için daha iyi tedavi geçirebilmesi için 150 km mesafede olan Diyarbakır Tıp Hastahanesine naklini istemiş ve sıkıyönetim komutanlığı da uygun görmüştü. Bu karar birkaç saat içinde değiştirilerek yaralı Hüseyin Şen'in İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastahanesine gönderilmesine karar verilmişti. Yaralıyı adı geçen hastahane aramamıza rağmen bulamadık. Hüseyin Şen 15 gün sonra cesedi parçalanmış halde babasına teslim edildi. Çünkü Hüseyin Şen yaralı vaziyette hastahane yerine İstanbul Selimiye Askeri Kışlasında sorgulamaya alınmış, yapılan ağır işkenceler sonucu öldürülmüştü.

Diğer iki arkadaşı olan Malatya ilinden Mehmet Bahaz Şayata ile Bedri Yolcu hakkında dava açıldı. Ben sanıkların vekili olarak duruşmaya katıldım. Suçlamalardan biri silah tehdidi ile bir şahsın arabasını gasbedilmesi idi. Sözde bu kişi her iki sanığı poliste teşhis etmiş.

Biz polise yapılan teşhisin hukuki olmadığını, teşhisin bir kere de mahkeme huzurunda yapılmasını talep ettik. Talebimiz kabul edildi. Arabası gaspedilen kişi mahkeme huzuruna çağrıldı. Tanık mahkemede arabasını gaspedenlerin huzurdaki kişileri olmadığını, her ne kadar poliste bu kişilerdir şeklinde beyanda bulundum ise de polisler bu konuda bana baskı yaptılar. Hatta elime jop vererek kanlar içinde bir duvarın dibinde yerde yatan bu kişileri dövmemi istediler şeklinde açık beyanda bulundum.

Mahkeme her türlü baskıdan uzak huzurdaki tanıkla olayın mağduru olan bu kişinin beyanına itibar etmedi. Hukuki hiçbir izahı mümkün olmayan polis ifadelerine dayanarak 16 yıl araba gasbindan olmak üzere her iki sanığı toplam 23 yıla mahkûm etti. Bu mahkûmiyet Askeri Yargıtay onayından geçerek kesinleşti.

Diyarbakır sıkıyönetim mahkemelerindeki yargılamalar gün geçtikçe yasal olmayan uygulamalara sahne oluyordu. İnsanlık dışı işkence yöntemleri ile kemik yığını haline getirilmiş sanıklardan suskunluk ve teslimiyetçilik beklenirken, sanıklar dünyada eşine ender rastlanır bir cesaretle ile güçlü Kürdistan halkının özgürlüğünü ve ideolojilerini, partilerini savunuyorlardı, sanıkların bu tavırları cuntayı büyük ölçüde telaşlandırıyordu.

Subjektif olarak iddialar hakkında hiçbir değerlendirmeye yapılmıyordu. Önceden hazırlanan plana uygun herkes suçluluk çemberine sıkıştırılıyor ve bu yolda büyük çabalar harcanıyordu.

Bütün bu kanunsuz uygulamalar tarafımızdan dile getirilmesine rağmen hukuki bir sonuç alınmıyordu. Artık yetkililerin maksat ve gayeleri anlaşılmişti. Bunun içindir ki, yasaya aykırı uygulamaları katliam ve imhaları açıkça beyan edip mahkeme zabıtlarına geçirmek ve elde edilen bu zabıtlar vasıtasıyla dünya kamuoyunu aydınlatma tek amacımız olmuştur.

Hukuki ve savunma çerçevesindeki bu çabalarımıza sıkıyönetim yetkilileri daha fazla tahammül edemediler ve 11 Ekim 1981 tarihinde gözaltına alındım.

Devam edecek

FAŞİZME VE ULUSAL BASKI SİSTEMİNE KARŞI ORTAK MÜCADELENİN SORUNLARI

1. (FKBDC – Genel Komite 2. Toplantısına Sunulan PKK Raporu)

Türkiye’de faşizm, faşizme karşı mücadelelerin sorunları ve devrimci görevler hakkında hâlâ üzerinde tam anlaşılmış ortak sonuçlara varılamadığı, halklarımızın bunca acı yaşamı ortadayken bu konularda hâlâ çok karmaşık, birbirleriyle çelişen ve hatta demagojiye kadar varan çeşitli görüşlerin etkisini sürdürdüğü açıkça görülmektedir. Bu nedenle, faşizme karşı mücadelede birleşik cephe sorununa eğilirken, bu konuda daha önce atılmış olduğumuz adımları değerlendirirken ve bu temelde önümüzde duran sorunları ve görevleri ele alırken kapsamlı bir yaklaşım içinde olmamızın gerekliliği açıkça ortadadır. Sorun böyle kapsamlı ve birbirleriyle bağlantıları içinde ortaya konulmalıdır ki, her kişi, örgüt ve parti, soruna bu biçimde yaklaşabilsin, söylenmeyen şeyleri söylenmiş gibi kabul ederek eleştiri geliştirmesin, ortaya ne konulmuşsa ve ne yapılmak isteniliyorsa bir bütün olarak bunlara bakıp bir değerlendirme yapabilsin. Biz, bu toplantının bu konulardaki sorumluluğunu da dikkate alarak, daha çok böyle bir sonucun alınmasına yararlı olacağı umuduyla ve eleştiriye açık olmak kaydıyla, burada kendi değerlendirme-mizi yapacağız.

12 EYLÜL FAŞİZMİ EMPERYALİST BUNALIMIN BİR ÜRÜNÜDÜR

Herşeyden önce, Türkiye’de gelişen faşizmi, öyle arızı, yerel bazı nedenlerden kaynaklanan ve belli bir süre sonra yerini şu veya bu tip yönetimlere bırakacak olan bir rejim olarak görmemek, kapitalist-emperyalist sistemin günümüzde içinde yaşadığı derin bunalımla ilişkisini ve bu bunalımın bir ürünü olduğunu ortaya koymak gerekir.

Günümüzde emperyalist sistemin her düzeyde derin bir bunalım içinde yaşadığından sık sık sözedilmektedir. Hatta bu durum, sadece devrimci, ilerici güçler tarafından yapılan bir eleştiri değil, emperyalizmin çeşitli düzeylerdeki temsilcileri tarafından da bizzat dile getirilmektedir. Bugün içinde yaşanan bunalımın, birçok yönüyle 1929’lardakini aştığından, ondan farklı olarak, uzun süreli olma ve henüz bir çıkışı yolu bulamama gibi özelliklere sahip olduğundan bahsedilmektedir.

Görülen odur ki, 1970’lerde başlayan ve günümüzde hâlâ devam etmekte olan emperyalist bunalım, derinliğine ve genişliğine sürekli bir gelişme arz etmektedir. Kapitalist ekonomideki bunalımın sonuçları bellidir. Günümüzde işsizliğin ve hayat pahalılığının ikinci dünya savaşı sonrasında en üst noktasına çıkmış olması, dış ticaret alanındaki tıkanıklığın artması, bir türlü dizginlenemeyen enflasyonun süreklilik arzeden bir hastalık halini alması, yatırımlardaki ve milli gelir artışındaki düşüşün gözle görülür hale gelmesi ve bunlara benzer çeşitli düzeylerdeki belirtiler son derece somut ve aktüeldir.

Bunalımın sadece ekonomik alanla sınırlanmadığı, sistemin üst yapısına da sıçradığı, yerleşmiş üstyapı kurumlarının önemli oranda yetmezliğe düştüğü açıkça görülmektedir. Özellikle sosyal-demokrasi tarafından temsil edilmekte olan sözde burjuva demokrasilerinin, günümüzde sağından ve solundan sürekli tehdit edildiği, kalıcılığının her geçen gün daha şüpheli bir hale geldiği açıktır. Sosyal-demokrasinin ikinci dünya savaşı sonrası emekçiler üzerinde şu veya bu oranda çekici gelme özelliğini yitirdiği, sosyal devlet aldatmacasının maskesi düşerek devletin açık sınıf diktatörlüğü olma özünün her geçen gün biraz daha açığa çıktığı, devleti bu biçimde allayıp pullayan sosyal-demokrasinin artık tükenmişliğe ve yetmezliğe düştüğü ortadadır. Siyasal gericiği temsil etmekte olan Muhafazakâr ya da Hristiyan Demokrat partilerin her zamankinden daha fazla gericileştikleri, bununla da yetinmeyerek el altından destekledikleri faşist mihraklarla içiçe bir gelişme içinde oldukları, yine bilinen bir gerçektir. Başta Batı Avrupa’-

nın emperyalist ülkeleri olmak üzere, tüm emperyalist sistemin böylesine bir gelişmeyle yüzyüze olduğu açıkça görülmektedir. Günümüz Almanya’sında siyasal kriz, bütün ağırlığıyla yaşanmaktadır. Yine İngiltere’deki siyasal kriz, her geçen gün daha da derinleşerek devam etmektedir. Sistemin başını çeken ABD’de de benzer bir gelişmenin olduğu, mevcut yönetim tarafından birçok faşist tedbir geliştirildiği bilinmektedir.

Sistemin en gelişmiş ülkelerinde durum bu iken, bağımlı ülkelerdeki gelişmelerin daha da tehlikeli olduğu, bu ülkelerdeki ekonomik bunalımın yoğunluk derecesinin çok daha fazla arttığı, üstyapıdaki gericileşmenin hızlı bir biçimde yaşandığı gözler önündedir. Emperyalizme bağımlılık düzeyine göre, Latin Amerika ve Afrika’dan Asya’ya kadar çok sayıda bağımlı ülkede, özellikle cuntalar eliyle yaygın bir faşistleşmenin mevcut ekonomik bunalım üzerinde geliştirildiği son derece açıktır.

Genel olarak bunalımın derinleşmesiyle birlikte, ister metropol ve isterse uydu ülkelerinde olsun, bir bütün olarak emperyalist sistemin, daha yoğun olarak siyasal gericiliğe yöneldiği tartışma götürmez bir gerçektir. Bu anlamda, faşizmin dünya çapında gelişen bir tehlike olduğunu vurgulamak gerekir. Yaşanan ekonomik ve siyasal bunalımın bir ürünü olan bu tehlikenin, eğer bunalım daha da derinleşirse giderek büyüyeceği ve tehlike olmaktan çıkıp, sistemin egemen yönü haline geleceği açıktır. Günümüzde, faşizmin, sistemin tümünde zafer kazandığını söylemiyoruz. Ama buna doğru bir gidişin olduğu, ister metropol ve isterse uydu ülkelerde olsun faşizmin giderek turmandığı, bunalımın en derin olduğu ülkelerde iktidara gelmiş bulunduğu, bazılarında iktidara ortak olduğu ve bazılarında da çeşitli örgütler vasıtasıyla geliştirilmek istendiği, görmek isteyen her gözün görebileceği kadar açıktır. Burjuva demokrasisinin, en yoğun olarak günümüzde rafa kaldırıldığı, bu rejimin asgari kurallarına bile gereken önemin verilmemesi güncel gelişmelerle açıkça ortadadır. Denilebilir ki, emperyalist burjuvazi, her zamankinden daha çok günümüzde faşizmden medet ummaktadır.

Bu temelde, faşist yönelimin amaçları da ortaya çıkmaktadır. Böyle bir yönelimle burjuvazi, içinde bulunduğu bunalımın yükünü, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi yığınlara yüklemek istemektedir. Ekonomik alanda, giderek gelir seviyeleri düşen işçi ve emekçi sınıfların haklarını kısmak, onlar üzerindeki sömürsünü yoğunlaştırmak istemektedir. Bu doğrultuda, işçi ve emekçilerin ekonomik-demokratik haklarını kısıtlamaya, daraltmaya ve giderek yoketmeye çalışmaktadır. Yine emperyalist burjuvazi, içinde bulunduğu bunalımın yükünü, bağımlı ülkeler ve bu ülkelerin üzerine yüklemek istemektedir. Bu doğrultuda, hem zenginlik kaynakları ve hem de emekgücü üzerindeki sömürsünü yoğunlaştırmaya çalışmaktadır. Ağırlaşan bunalım ortamında gelişen ve toplumsal kurtuluş mücadelelerini ezme için, bu ülkelere, faşist diktatörlükleri ve özellikle de faşist cuntaları dayatmaktadır. Bütün bunlarla, içinde bulunduğu bunalımı hafifletmeye, sistemi bu bunalım ortamından ağır yaralar almadan çıkartmaya ve kendini güçlendirmeye çalışmaktadır.

Emperyalist sistemin böyle bir yönelim içinde olduğunu somut örneklerle görmek mümkündür. Sistemin başı olan ABD’nin en tehlikeli ve en gerici yönetimi olan bugünkü Reagan yönetiminin, birçok faşist tedbire başvurduğu, içte tutuculuğu, gericiği son derece geliştirdiği, işçi ve emekçi yığınların ekonomik-demokratik haklarına her zaman saldırdığı, militarizmi alabildiğine körüklediği, bağımlı ülkelere faşist rejimler ihraç ettiği ortadadır. El Salvador’dan Pakistan’a, Güney Afrika’dan Türkiye’ye kadar bütün ülkelerdeki faşist iktidarların bu yönetimle sıkı bağ-

larının olduğu ve ondan aktif destek gördükleri tartışma götürmez bir gerçektir. Yine Almanya’da ortaya çıkan son hükümet değişikliğinde ve aşırı sağcı bir partinin yönetime ortak edilmesinde bu gelişmenin etkisini görmemek mümkün değildir. Ve bu yönetimler tarafından dünya çapındaki faşist gelişmenin körüklenmesi, hele İngiltere’deki Teacher hükümetinin bu konuda çılgınca bir isterik gelişme içinde bu tip yönetimleri desteklediği açıktır. Ayrıca faşizme yönelim arttıkça, bunun bir gereği olarak, sosyalist ülkelere karşı ekonomik ambargo, askeri tehdit, santaj ve propaganda biçiminde saldırıların yoğunlaştığı açıkça görülmektedir.

İşte Türkiye’deki faşizmi, 12 Eylül darbesi temelinde geliştirilen askeri-faşist yönetimi ele alırken, bu uluslararası gelişmeyle bağını görmek gerekir. Eğer Türkiye’deki 12 Mart faşist darbesi kalıcı bir faşist diktatörlüğe dönüşmediyse, bunda, diğer etkenlerin yanında, o zamanki uluslararası durumun Türkiye’de faşist bir diktanın kurumlaşmasına müsait olmasının da büyük bir payının olduğu unutulmamalıdır. O zaman da generaller faşizme eğilimliydi ve Türkiye’deki ekonomik gelişmeler faşizme uygun hale gelmişti. Ama diğer bazı etkenlerle birlikte uluslararası koşulların yeterli elverişlilikte olmaması yüzünden kalıcı bir faşist diktatörlüğün gerçekleştirilemediği, özellikle Avrupa emperyalizminin bu konuda tam desteğinin alınmadığı ve sivil yanı ağır basan yönetimlerle işin götürüldüğü bilinmektedir. Buna karşılık 12 Eylül faşist-askeri darbesinin böyle rahat yapılması ve başarıya götürülmesinde, uluslararası durumun elverişli olmasının büyük payı vardır.

Faşist cuntalara yeşil ışık yakan ve onları destekleyen Reagan yönetimiyle eşzamanlı olarak gerçekleştirilen 12 Eylül darbesinin uluslararası dayanakları son derece açıktır; ve hâlâ da bu dayanaktan aldığı kan dolaşımının kendini geliştirmesinde payının büyük olduğu ortadadır. Emperyalist sistemin ve onun vurucu gücü olan NATO’nun Türkiye’yi değerlendiriş tarzı, Türkiye’de faşizmin uluslararası dayanaklarının anlaşılması açısından oldukça öğreticidir. Ve birçok ağız tarafından, faşist-askeri darbenin, Brüksel çevresi diye adlandırılan bir güce bağlı olarak geliştirildiği sık sık söylenmektedir. NATO sekreterliğinin ve çeşitli komutanlıklarının demeçleri incelenirse, kraldan daha çok kralcı bir tavırla faşist cuntayı en çok savunan ve en çok destekleyen kesimin bunlar olduğu açıkça görülecektir. Denilebilir ki, cuntanın siyasal ve askeri stratejisi ve hatta ekonomik ve toplumsal politikası tamamen bu ve buna benzer çevreler tarafından geliştirilmektedir. ABD eski Dışişleri Bakanı Haig’in, Türkiye’yi kendi ülkesi ve Evren’i de özkardeşi gibi gördüğünü belirten sözleri, hâlâ kulaklarımızdan silinmemiştir.

Emperyalist sistemin Türkiye’ye verdiği bu önemin, onun Ortadoğu politikasından kaynaklandığı açıktır. Ortadoğu’da 1970’li yıllarda meydana gelen devrimci-ilerici gelişmeler ve özellikle Şahlık’ın yıkılması sonunda güçlü İran halkasının kopması ile bölge üzerindeki emperyalist denetimin zayıflaması sonucunda, NATO nezdinde güçlü bir Türkiye ayağına her zamankinden daha çok ihtiyaç duyulmuştur. Bu durumu, Türkiye’nin jeo-politik önemi diyerek her emperyalist çevrenin sık sık belirttiğini bilmekteyiz. Yine geleneksel Kuzey tehlikesine, yani Sovyetler Birliği’ne ve genel olarak sosyalist ülkelere karşı önemi sık sık vurgulanmaktadır. Avrupa’lı emperyalistler, Ortadoğu’ya uzanan bir köprü, müslüman ülkeler içinde Batı’yı güçlendiren bir ülke olarak Türkiye’nin, ne pahasına olursa olsun güçlendirilmesi gerektiğinde birleşmektedirler. Bütün bunlar, emperyalizmin bölgesel çıkarlarının, Türkiye’de istikrarlı ve güçlü bir yönetime ihtiyaç duyduğunu açıkça göstermektedir.

Eğer bugün Türkiye’de faşizm giderek kurumlaşmasını geliştiriyorsa, bunda, diğerlerinin yanında bu uluslararası desteğin de önemli payının olduğunu görmek gerekir. Uluslararası bağlantıları açısından Türkiye’de mevcut yönetimin yaşatılması zorunlu oldukça, faşist yönetim bu desteği sürekli bulacak ve dolayısıyla faşizmin ömrü daha da uzatılmış olacaktır. İşte 12 Mart darbesinden sonra olmayanın 12 Eylül darbesinden sonra olmasının önemli bir nedeni de budur.

12 EYLÜL FAŞİZMİ, EKONOMİK, TOPLUMSAL, SİYASAL GELİŞMELERİN VE BUNALIMIN BİR ÜRÜNÜDÜR

Türkiye’de 12 Eylül darbesi temelinde kurumlaştırılmaya çalışılan faşizmin, sadece elverişli uluslararası ortamın değil, ama onunla birlikte ve belirleyici olarak, Türkiye’deki ekonomik ve siyasal gelişmelerin, bütün bu alanlarda yaşanan derin bunalımın bir ürünü olduğu açıktır.

Türkiye’de 1960’lardan itibaren ekonomik tekelleşmenin yoğunlaştığı uluslararası tekel-lerle işbirliği içinde tekel-lerin egemenliğinin geliştiği bilinmektedir. Ekonomideki bu gelişmenin faşizmin maddi temelini güçlendirdiğini, faşist-askeri darbenin ve kurumlaşan faşist diktatörlüğün ortaya çıkmasının önemli oranda böyle bir olguya dayandığını belirtmek gerekir. Bizce, Türkiye’nin 1929-50’ler arasındaki ekonomik yapısında, tüm hakim sınıflar arasında belli bir çıkar birliğine dayanan bir uzlaşma sağlanmıştı. Bu dönemde, kapitalizmin henüz sınırlı bir gelişmesinin olduğu, devletçilik temelinde karma ekonomik modelin uygulandığı ve bunun üst yapısının da Kemalist diktatörlük biçiminde şekillendiği bilinmektedir. Ekonomik gelişmenin hızlanması, sermayenin gelişmesi ve 1950’lerden itibaren uluslararası sermaye ile güçlü işbirliğine girilmesi temelinde, 50-60 arasındaki dönemde sermayenin büyümesi ve giderek büyük sermayenin iktidara ağırlığını koyması artmış, orta ve küçük-burjuvazinin ekonomideki ve devletteki gücü kınlmaya başlamış, bunlara bağlı olarak siyasal tutuculuk gelişmiş ve giderek ekonomide tekelleşmenin hızlanmasıyla faşizme doğru yolalmıştır.

Sermayenin büyümesi ve tekelleşmesi ile birlikte çeşitli sermaye kesimleri arasındaki farklar geliştikçe bu durum iktidara da yansımış, bu temelde, Avrupa emperyalizminin işbirlikçisi olan tekelci sermaye çevreleri, özellikle sosyal-demokrasiyle ve böyle bir kılık değiştiren CHP ile gelişmek isterken, tekelci burjuvazinin en büyük ve en gerici kesimlerinin temsilciliğini üstlenen AP, muhafazakâr, tutucu bir parti olarak faşist MHP’nin gelişmesinin bir aracı haline gelmiştir. Bu doğrultuda, sivil faşist bir klik olarak MHP geliştirilmeye çalışılırken, ordu içinde de “özel harp dairesi”, diğer adıyla kontr-gerilla biçiminde faşistleşme geliştirilmiş, bu temelde toplumun ve devletin faşistleştirilmesi planlanmıştır. Bütün bu çabaların 12 Mart faşist darbesinde somutlaştığı bilinmektedir.

Türkiye’de ekonomik, toplumsal ve siyasal alanda tekelciliğin gelişmesinde, 12 Mart faşist darbesinin önemli bir aşamayı teşkil ettiğini, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin ilk defa bu darbeye iktidarı tümüyle almak istediğini belirtmek gerekir. Ama, daha önce de belirttiğimiz gibi uluslararası koşulların yeterince elverişli olması ve özellikle sosyal-demokrasi alternatifini ön plana çıkaran Avrupa burjuvazisinin sonuna kadar destek sağlamaması, içteki ekonomik ve siyasal gelişmelerin henüz yetersizliği, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin mücadelesinin zayıf ve dayatıcı olmaktan uzak bulunması, egemen sınıfların ve çeşitli kesim-

lerinin aralarındaki çelişkilerin giderilememesi gibi nedenler, bu darbenin kalıcılığını önlemiştir.

Bu temelde, 1970'li yıllarda ekonomik, toplumsal ve siyasal yapıdaki tekelleşmenin daha hızlı bir biçimde sürdüğü gerek egemen sınıflar ve çeşitli kesimleri arasındaki çatışmanın, gerekse egemen sınıfla ezilen sınıflar arasındaki çatışmanın giderek geliştiği ve bu gelişmelerin 1980'e doğru doruk noktasına ulaştığı bilinmektedir. Bu dönemde, dünya çapında derinleşen bunalımın Türkiye üzerindeki etkileri yıkıcı olmuştur. Kendi iç yapılanışından ve uluslararası sermayeye olan güçlü bağımlılığından kaynaklanan bunalım, Türkiye ekonomisini işlemez hale getirmiş, kaldırılması güç bir enkaz yığını haline sokmuştur. Dışa bağımlı ve montaja dayalı olan Türkiye sanayisinin hammadde, aramalı, yedek parça gibi ihtiyaçları karşılanamaz ve bunun için gerekli olan döviz bulunamaz olmuş, bu nedenle sanayi önemli ölçüde çalışmaz hale gelmiştir. Bununla birlikte dış ticaret açığı, işsizlik giderek korkunç boyutlarda gelişmiş, ekonomi bir bütün olarak iflasa sürüklenmiştir.

Ekonomideki bu bunalıma, siyasal yapıdaki kriz eşlik etmiştir. Siyasal alanda, bir yandan askeri klikle sivil kliklerin çatışması sürerken, öte yandan AP, CHP, MSP ve MHP gibi biçimler altında ortaya çıkan sivil kliklerin kendi aralarındaki anlaşmazlık ve çelişki de uç noktaya varmıştır. Böyle bir ortamda, çeşitli sivil kurumlarıyla, parlamentosu, partileri ve hatta hükümetiyle hakim sınıfın siyasal yapısı tam bir işlemezlik içine sürüklenmiştir. Bütün bunlara bir de, derin bunalım ortamında işsizliğe, sefalete, yokluğa itilen, ağır sömürüye tabi tutulan işçi ve emekçilerin düzene muhalefetlerinin hızla artması, bu doğrultuda Türkiye'de devrimci-demokratik mücadelenin ve Kuzey Kürdistan'da ulusal kurtuluşçu mücadelesinin çeşitli biçimlerde hızla gelişmesi ve boyutlanması eklenince, burjuvazinin sivil siyasi yönetimi büyük ölçüde işlemez hale gelmiş ve burjuva düzen sarsılmaya başlamıştır.

Ekonomik, toplumsal ve siyasal yapıda bunalımın böyle had safhaya vardığı ve işlemez hale gelen sivil siyasi yönetimlerle işlerin götürülemediği bir ortamda, emperyalizm ve işbirlikçi-tekelci burjuvazi, çıkarlarını korumak ve egemenliğini sürdürmek için çözümünü askeri-faşist bir yönetimde görmüş, zaten ordu içinde yapılmış olan hazırlıklara dayanarak, NATO patentli generaller eliyle 12 Eylül askeri darbesi gerçekleştirilmiştir. Darbenin nasıl planlandığı konumuzun dışındadır; ama darbe ile işbaşına gelen faşist-askeri yönetimin iç ve dış dayanaklarının bunlar olduğu; ABD'sinden Avrupa'sına kadar tüm emperyalist çevreler tarafından özellikle İran'ın kopmasından sonra Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için Türkiye'de güçlü bir işbirlikçi yönetime ihtiyaç duyulduğu, içteki ekonomik, sosyal ve siyasal bunalım ortamında zayıf düşen devleti güçlendirmek ve kurtarmak için en azgın bir faşist diktatörlükte karar kılındığı, başka çözümü olmayan tekeli burjuvazinin bütün gücüyle böyle bir yönetimi istediği ve 12 Eylül faşist darbesinin bütün bu gelişmelerin bir ürünü olduğu, kurumlaşmasının da bu çevrelerce aktif desteklendiği artık herkesçe görülebilecek kadar kesin bir gerçektir.

Denilebilir ki, artık Türkiye, emperyalist sistem içindeki gelişmelerin bir barometresi niteliğindedir. Emperyalist stratejinin önemli bir düğüm noktasını oluşturan Türkiye'de iktidar sorunu, hem uluslararası sermayenin ve hem de yerli işbirlikçi sermayenin temsilcileri tarafından müşterek çözümlenmektedir. Kısaca artık Türkiye meselesinin, sadece Türkiye'nin bir iç meselesi olmayıp, aynı zamanda emperyalizmin bir meselesi olduğu, dolayısıyla, Türkiye'deki ekonomik ve politik sorunların, sadece Türkiye egemen sınıfının değil, emperyalist burjuvazinin de sorunları haline geldiği açıktır.

12 Eylül faşizminin geleceği hakkında, burada fazla bir şey belirtmeyeceğiz. Çünkü, faşizm karşısında devrim alternatifi hâlâ tamamen yenilmemiştir; ve halklarımızın devrimci kurtuluş mücadelelerini faşizm karşısında güçlü bir alternatif olarak çıkartma olasılığı hâlâ vardır. Ancak burada şunu belirtelim ki, özellikle geçtiğimiz iki yılda bazıların sanıldığı gibi, 12 Eylül rejimi geçici, ara bir rejim

değil, kalıcı, kurumlaşmak isteyen bir rejimdir. Onu ortaya çıkaran nedenler, yani en temel olarak emperyalist bunalım ve buna bağlı olarak Türkiye'de her alanda yaşanan derin bunalım, Ortadoğu'daki emperyalist çıkarların sarsıntılı durumu, Türkiye emekçilerinin ve Kürdistan halkının devrimci mücadelesi ortadan kaldırılmadıkça, ya da hiç olmazsa kısmen hafifletilmedikçe bu yönetim değişmeyecek, tersine kurumlaşıp gelişmek isteyecektir. Anayasa ile başlatılan ve diğer kurumlarla oturtulmaya çalışılan yönetimin, 12 Eylül faşizminin kalıcı bir diktatörlük biçiminde kurumlaştırılması olduğu ve görüşümüzü doğruladığı, herkesin görebileceği kadar açıktır. Önümüzdeki dönemde bazı sivil kurumlarla mevcut rejime sivil elbise giydirilebilecektir; ama bütün bunlar rejimin özünü değiştirmeyecek, faşist diktatörlüğün kurumlaşmasını sağlayacaktır. Görülen odur ki, ortaya çıkış nedenleri ortadan kaldırılmayacak ya da istikrar bulacağı düzeyde hafifletilemeyecek olan 12 Eylül faşizmi, halklarımızın devrimci savaşıyla yıkılana kadar tekeli burjuvazinin değişmez devlet biçimi olacaktır.

12 EYLÜL FAŞİZMİ, DEVRİMCİ-DEMOKRATİK HAREKETİN EKSİKLİKLERİNDEN YARARLANMIŞTIR

Türkiye'de 12 Eylül faşist-askeri darbesi, sadece emperyalist bunalım, Ortadoğu'da emperyalizmin çıkarlarının sarsılması ve Türkiye'de yaşanan derin ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımın bir ürünü olarak değil, emekçi sınıf ve tabakaların artan muhalefetine, Türkiye ve Kürdistan'da yükselen devrimci-demokratik mücadeleye de bir karşıt olarak ortaya çıkmıştır.

Faşizm, tekeli burjuvazinin, olağan ya da istikrarlı dönemlerinin bir devlet biçimi değil, tersine olağanüstü, istikrarsız, yani bunalımlı dönemlerinin bir ürünü, ve bu dönemlerde sarsıntı ya da yıkılma tehlikesi geçiren düzenini en azgın şiddet uygulamasıyla korumayı ve yaşatmayı amaçlayan bir devlet biçimidir. Böylesi dönemlerin doğal ve zorunlu bir sonucu olarak keskinleşen ve yükselen sınıf mücadelesinin bir ürünü olarak doğar ve işçi sınıfının, emekçi kitlelerin gelişen kurtuluş mücadelelerini şiddetle ezme görevini yürütür. Türkiye'de de böyle olmuştur. 12 Eylül faşist darbesi, 1970'li yıllarda yaşanan derin bunalım ortamında, emekçi halklarımızın gelişen ve giderek şiddetlenen kurtuluş mücadelelerinin bir karşıtı olarak ve bu mücadeleleri azgın karşı-devrimci şiddet uygulamalarıyla ezmek amacıyla ortaya çıkmıştır.

Ancak, faşizm, burjuva düzenin derinleşen bunalımı ve yükselen sınıf mücadelesi ortamının bir ürünü olarak ortaya çıksa da, bu tür ortamlarda mutlaka faşizm doğar ve zafer kazanarak çıkar diye de bir kayıt yoktur. Böylesi ortamlarda, faşizm doğup güçlenerek çıkabileceği gibi, daha güçlü bir olasılık olarak, eğer politik ve örgütsel alanda önemli gelişmesini ve hazırlığını yapabilmişse devrimci-demokratik hareket de zafer kazanabilir. Bu durum, eğer Türkiye'de 12 Eylül faşist-askeri darbesi kolayca başlanılabilmiş ve bu güne kadar güçlü bir muhalefetle karşılaşmaksızın programını uygulayabilmişse, bunda, tekeli burjuva düzeninin güçlülüğünün değil (güçlü olsaydı zaten faşist-askeri yönetime ihtiyaç duymazdı), fakat en önemli bir etken olarak devrimci-demokratik hareketin yetersizliğinin, hatalarının, eksikliklerinin ve zayıflıklarının payı vardır. Buna göre, biz diyoruz ki, 12 Eylül faşizmi, hem doğuşunda ve hem de şimdiye kadar programını uygulamada, devrimci-demokratik hareketin hata ve eksiklerinden yararlanmış; ve hâlâ da yararlanmak istemektedir.

Eğer 12 Eylül faşist-askeri darbesinin böyle kolayca başarılı olmasının ve hâlâ kendisini olgunlaştırarak devam ettirmesinin nedenleri tam olarak yerliyerine oturtulmak isteniliyorsa, durumun, emekçi sınıf ve tabakalar ve onların temsilcileri açısından da incelenmesi gerekir. 12 Eylül darbesinin ortaya çıkışı bir kader olmadı gibi, başarılı olması da kaçınılmaz bir sonuç değildir. Uluslararası ve ulusal planda ekonomik ve siyasi bunalım ne kadar derin olursa olsun, emperyalist burjuvazi ve

yerli işbirlikçileri tarafından ne kadar desteklenirse desteklensin, bütün bunlardan mutlaka kalıcı bir faşist diktatörlük çıkar diye kaderci bir anlayışa varılamaz. Bunalımdan kaçınılmaz olarak faşizm doğar ve güçlenir gibi saçma bir sonuç çıkarmak, ancak kaderci, teslimiyetçi, boyuneğmeci anlayışların bir ürünü olabilir.

Bugün emperyalizm, sistem olarak derin bir bunalım içindedir ve hemen her ülkesinde şu veya bu oranda bunalımlı bir ortam yaşanmaktadır. Ama birçok ülkede faşizm gelişemekte, birçoklarında da bütün çabalarına rağmen egemen olamamaktadır. Günümüzün en somut örneği olarak, ABD emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri tarafından El Salvador halkına faşist-askeri bir diktatörlük dayatılmak istenmekte, ama emekçi halk ve onların temsilcileri kurdıkları cephe ile, birleşik bir direniş cephesiyle bu dayatmaya karşı koymayı başarabildikleri için, gericiğin bütün çabalarına rağmen faşizm duruma hakim olamamaktadır. Hatta ülkenin büyük bir kısmı halk cephesi tarafından kurtarılmış bulunmakta ve faşist diktanın yıkılması her an olası görünmektedir. Yine günümüzde, Portekiz, İspanya, Yunanistan gibi ülkelerde bunalım hüküm sürmekte olmasına ve dışardan da yeterli destek alan faşist kliklerin bulunmasına rağmen, emekçi kesimlerin ve burjuva demokratlarının muhalefeti faşist bir diktanın gelmesini önleyebilmektedir. Aynı şeyi, birçok başka ülke için de söylemek mümkündür. Kısaca, mevcut bunalım emperyalist sistem çapında olmasına ve birçok ulusal bünyede derinleşmiş bulunmasına rağmen, bu bunalımdan bazı ülkelerde halk hareketleri, bazılarında burjuva demokrasisi ve bazılarında da faşist-askeri yönetimler güçlü olarak çıkabilmektedir. İşte bu nedenle diyoruz ki, eğer Türkiye gibi ülkelerde faşist diktatörlükler egemen olmuşa, bunda, emekçi sınıf ve tabakaların kurtuluş mücadelesindeki hata, eksiklik ve zayıflıkların önemli bir payı vardır. Ve bu açıdan diyoruz ki, bu ülkelerde faşist diktatörlüklerin gelişmesi, kaçınılmaz bir kader değildir. Tersine, en derin bunalımı yaşayan bu ülkelerde, halk hareketlerini güçlendirerek, bunalımı, emperyalizmin ve işbirlikçi-tekelcilerin başına yıkmak mümkündür.

Sadece günümüzde değil, yakın geçmişte de ABD emperyalizmi ve işbirlikçileri tarafından, halklara, faşist diktatörlükler dayatılmak istenmişti. 1955-60'larda Güney Vietnam halkının başına faşist Diem rejimi ve devamları, 1970'li yıllarda Nikaragua halkının başına faşist Somoza diktatörlüğü dikilmek istenmişti. Ama Güney Vietnam ve Nikaragua halkları, her koşul altında kurtuluş mücadelelerini geliştirmeyi ve emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin bütün çaba ve zulümlerine rağmen faşist diktatörlükleri yıkmayı başarmışlardı. Yine faşist Portekiz sömürgecilğine karşı ulusal kurtuluş mücadelelerini yükselten Angola, Mozambik, Gine halkları, mücadelelerini zaferle götürmeyi ve Portekiz emekçilerinin mücadelesiyle dayanışma içinde faşist diktatörlüğün yıkımını hazırlamayı başarmışlardı.

Bütün bunların sonucunda şunu açıkça söylüyoruz ki, Türkiye'de yaşanan bu derin bunalım ortamında sadece faşizm değil, ondan daha güçlü bir olasılık olarak, bu bunalımdan da daha çok yararlanarak devrim güçlenerek çıkabilirdi ve hâlâ da çıkabilir. Uluslararası ve ulusal düzeyde bunalım ne kadar derin olursa, bundan devrimin yararlanması ve halk hareketinin güçlenerek çıkması o kadar olanaklı olur. Çünkü, bunalım bizzat muhalefeti tahrik eder. Yine emperyalizm açısından Türkiye'nin jeo-politik konumu ne kadar önemli olursa olsun, aynı önem dünya bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm güçleri açısından da vardır, ve bu güçlerin halklarımızı buna göre desteklemesi olasıdır. İşte bütün bunlara rağmen, Türkiye'de 12 Eylül faşist-askeri darbesi başarılmış ve bugüne kadar programını uygulamışsa, bunun en önemli nedeni olarak, halklarımızın muhalefetindeki zayıflığı ve yetersizliği, devrimci-demokratik hareketteki hata ve eksiklikleri görmek gerekir.

12 Eylül darbesini durduramayan devrimci-demokratik hareketin hata ve eksiklikleri nelerdir? Bize göre, bunların başlıcaları şöyle sıralanabilir:

Herşeyden önce ve en önemli olarak, faşizme karşı ve devrimci-demokrasi için müca-

delenin en tutarlı, kalıcı yürütücüsü ve önderi olan işçi sınıfının parti birliği yoktu. Türkiye'de işçi sınıfı adına hareket eden çeşitli grup ve örgütlerin varlığı bilinmektedir. Ama bu örgütlerin birçoklarının, program, strateji ve taktik düzeyinde aralarında fazla bir ayrılık olmamasına rağmen, görünüşte birçok ayrılık yaratıkları ve bu nedenle birliğe gitmedikleri ortadadır. Ayrıca, bu ayrılığın, önemli oranda proletarya hareketinin uluslararası plandaki problemlerinden kaynaklandığı, bu durumun Türkiye pratiğine çok yıkıcı bir tarzda yansıtıldığı, bu anlayış içinde boğulunarak Türkiye proletarya hareketinin birçok temel sorununa inilemediği ve bu sorunların aydınlatılamadığı bilinen bir gerçektir. İşçi sınıfı hareketinin, gerek sendikal düzeyde ve gerekse parti düzeyinde birliğini yaratılamaması, güçlü devrimci bir sınıf hareketinin ortaya çıkarılamaması, devrimci-demokrasi mücadelesinin önderliğini zayıf bırakmış, bu durum ise 12 Eylül darbesinin kolay başarılmasının bir etkeni olmuştur. Açıktır ki, proletarya partisi sorunu, darbeden önce belli oranda halledilmiş olsaydı, devrimci-demokrasi mücadelesi siyasal temeline, yani halk cephesine ve doğru mücadele taktiğine sahip olacaktı; ve bu durumda ise, 12 Eylül darbesi böyle kolay başarılamayacak, bu biçimde kurumlaşamayacak, karşısında güçlü bir halk hareketini bulacaktı. Bu nedenle, Türkiye koşullarında halk muhalefetinin, devrimci-demokratik hareketin en büyük eksikliği ve zayıflığı, onun güçlü ve doğru bir önderliğe, proletarya partisinin önderliğine sahip olmasıydı. Ve diğer bütün hata ve eksiklikler, böyle bir önderliğin çözebileceği ve onun başarılamamasından kaynaklanan, çoğunlukla da stratejik düzeyde olan hata ve eksikliklerdi.

İkincisi, birinci nedene çok yakından bağlı olarak, Türkiye'de faşizme karşı mücadelenin ve demokratik halk devriminin temel ittifakı olması gereken işçi-köylü bağlaşıklığının yaratılamamış olmasıdır. Halbuki faşizme karşı başarılı bir mücadelenin, ancak bu iki emekçi gücün, işçi sınıfı ve köylülüğün ittifakı sağlandığında mümkün olacağı açıktır. Bu konuda da, doğru bir anlayış ve mücadele temelinde işçi-köylü ittifakının yaratılamadığı, tek tek ortaya çıkan işçi ve köylü hareketlerinin birbirinden kopuk geliştigi, aralarında güçlü bir bağ, ittifak ve bu temelde diğer tüm anti-faşist, demokrat güçleri kapsayan bir cephe kurulamadığı ortadadır. Hatta bu konuda, bazı örgütler, sözde işçi-köylü ittifakını temel aldıklarını söylemişlerse de, gerçekte orta burjuvaziyle ittifakı temel almışlar, onlarla cephe kurmak için çalışmışlar ve bu kesimin temsilcisi olarak CHP'yi görme, örgüt olarak CHP ile cephe arama gafillğine düşmüşlerdir. 12 Eylül darbesinin başarıya gitmesinde, işçi-köylü ittifakının ve bu temelde bir halk cephesinin yaratılamamış olmasının payının büyük olduğu, cuntanın bu konuda yürüttüğü alçakça demogojiyle başlangıçta işçi ve köylülerin bir kesiminin desteğini sağlamayı ve bir kesimini de nötralize etmeyi başardığı bilinmektedir.

Üçüncü olarak, Türkiye'de devrimci-demokratik mücadele ve demokratik halk iktidarı açısından Kuzey Kürdistan'ın arzettiği önem anlaşılamamış, ulusal sorunda doğru bir anlayışa sahip olunamamış, ve temelde Türk halkıyla Kürt halkının, devrimci-demokratik hareketle ulusal kurtuluş hareketinin güçlü bir ittifakı yaratılamamıştı. Türkiye'de gerek proletarya partisinin geliştirilip güçlendirilmesinin gerekse işçi-köylü temel ittifakının sağlanmasının, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin yaratılıp, geliştirilip sağlamlaştırılmasıyla sıkı bir ilişkisi vardır. Eskiden beri, Türkiye proletaryası adına hareket eden güçler, Kürdistan halkının ulusal kurtuluş sorunu karşısında doğru ve sağlıklı bir yaklaşıma sahip olmadıkları ve bu hareketin gerek yaratılmasında ve gerekse geliştirilmesinde üzerlerine düşen görevi yapmadıkları için, her zaman burjuvazi karşısında işçi sınıfı zayıf kalmıştır, burjuvazinin her türlü gerici tedbiri karşısında yalnız ve savunmasız kalmıştır. Çünkü, Kürdistan halkı ve onun ulusal kurtuluş hareketi gibi güçlü bir müttefikten yoksun bırakılmıştır. Hatta bu konuda, bazı örgütler, Kemalist programı olduğu gibi benimsemiş, ondan ciddi farklılıkları olan bir program ortaya çıkaramamış, ulusal kurtuluş hareketinin ortaya çıkıp gelişmesini bizzat engellemeye çalışmıştı. 12 Eylül

darbesinin başarıya ulaşmasında, bu tür yaklaşımların payının büyük olduğu, Türkiye Devrimci-demokratik Hareketiyle Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin güçlü bir ittifakının yaratılamamasının temel etkenlerden biri olduğu açıkça ortadadır. Bu konuda, Kürdistan'da proletarya hareketinin gelişmesini ve devrimci bir ulusal kurtuluş hareketinin ortaya çıkmasını, bunun Türkiye devrimci-demokratik hareketiyle doğru ve güçlü bir ittifak kurmasını engellemeye çalışmış olan küçük-burjuva reformist milliyetçiliğinin önemli payının olduğunu da belirtmek gerekir. Eğer Türkiye Devrimci-demokratik Hareketi ile Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi, kendi tarihi ve toplumsal koşullarına uygun olarak doğru bir anlayışla yaratılmış, ve bu iki güç tek cephede birleştirilmiş olsaydı, 12 Eylül faşizmi karşısına, halklarımız çok güçlü bir biçimde çıkabileceklerdi.

Dördüncü olarak, Türkiye'de faşizmin kaynağı ve geliş biçimi doğru tesbit edilememiş. MHP doğru değerlendirilememiş ve bazı sol çevreler gerçek kaynağı meşrulaştırma, gizleme durumuna düşmüşlerdir. Bazı çevreler, sivil faşist kligin gelişimini, çeşitli devlet kurumlarını nasıl faşistleştirdiğini görememiş ya da görmezlikten gelmiş, sanki faşist partiler burjuva demokrasisinin bir parçasıymış gibi davranılmış ve bu durum faşizmin işini kolaylaştırmıştır. Yine bazı çevrelerce, ordu ve diğer bazı devlet kurumlarındaki esas faşist gelişme görülemedi, Türkiye'de faşizm sadece MHP imiş gibi değerlendirilmiş ve faşizme karşı mücadele MHP'ye karşı mücadeleyle sınırlandırılmış, bu da esas faşist mirhalelerini işini kolaylaştırmıştır. Kısaca, faşizmin tanımı ve geliş biçimi doğru belirlenememiş, bu konuda varolan demogojik ortam yırtılarak doğru bir teşhir ve mücadele geliştirilememiş, stratejik düzeyde düşman yeterince görülemedi ve gösterilememiştir.

Beşinci olarak, sosyal-demokrasi doğru değerlendirilememiş ve faşizme karşı mücadelede yeri doğru belirlenememiştir. Sosyal-demokrasinin, faşist gelişme karşısında çok tutarsız bir güç olduğu, adeta böyle bir gelişmenin yolunu düzlediği, mücadele yerine teslimiyeti ve kaçmayı seçtiği açıkça ortadadır. Türkiye'de ise, 1973'lerden itibaren devrimcilerin örgütlenememiş olduğu ortamdan yararlanarak devrimci mücadelenin yarattığı mirasa konan sosyal-demokrasi, faşistleşmeyle aynı kurumlarda yer alarak ve buna karşı kitleleri aldatmak için sahte ve cılız birkaç ses çıkararak adeta 12 Eylül'ün yolunu düzlemiş, ihanetin ve faşizme teslimiyetin en soysuz örneğini vermiştir. Böylece halkın on yıllık büyük birikimini faşizm karşısında eritmiş, adeta faşizme peşkeş çekmiş ve bu durum 12 Eylül darbesinin kolayca başarılı olmasında ve sürdürülmesinde önemli bir etken olmuştur. Gerçekten durum bu iken, bazı reformist çevreler, sosyal-demokrasiyi faşizme karşı temel bir müttefik olarak görüp onunla yaratacağı cepheyle faşizmi durdurmayı umut etmiş, bazı devrimci çevreler ise yararlanma adı altında sosyal-demokrasiyi kitlelerden teşhir etme ve onunla ilişkisini doğru bir biçimde belirleme görevini yeterince yerine getirmemiştir. Bu anlayışların da, sosyal-demokrasinin maskesinin yeterince düşürülemediği ve devrimci anti-faşist cephenin güçlendirilememesi hususlarında önemli bir payı olmuştur.

Altıncı olarak, varolan gurup ve örgütlerden devrimci olanlar reformist olanlar kendi içlerinde bir eylem birliği oluşturamamışlar, ve bu iki kesimin asgari düzeyde bir ilişkisi kuralamamıştı. Türkiye'de devrimcilik ile reformculuk arasında ayrım çizgilerinin net bir biçimde çizilemediği, bu iki kesimin birbirleriyle sürekli olumsuz ve anlamsız bir çatışma içinde olduğu, aralarındaki ilişkiyi anti-faşist bir düzeyde bile olsa geliştiremedikleri, özellikle faşizm gibi ikisinin de karşıtı olan bir konuda, tutarlı bir tavır içine girerek asgari bir ittifak oluşturamadıkları ve bu durumun da 12 Eylül darbesinin işini kolaylaştırdığı bilinmektedir. Halbuki devrimci kesimler kendi program ve demokrasi anlayışlarını ortaya koyabilecekleri gibi, reformist kesimler de bunu yapabilirlerdi; ve aralarındaki ortak noktalarda bir ittifak, hiç olmazsa anti-faşist bir birlik yaratılabilirdi, ve bu da faşizme karşı önemli bir güç oluştururdu. Bu konuda, çeşitli gurup ve örgütler arasında sadece olumlu bir ittifakın geliştirilememesi

değil, bundan da öteye aralarında anlamsız, seviyesiz, ideolojik-politik mücadele adı altında bir kördöğüşü, kavga ortamı sürekli varolmuştur. Bu durumun da faşizmin işini son derece kolaylaştırmış olduğu ortadadır. İdeolojik-politik yaklaşımları ne olursa olsun, anti-faşist kategoriye dahil edilmesi gereken güçler arasında seviyeli bir ideolojik-politik mücadele verilmiş olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu kesimler arasında çatışma ortamının sürekli körüklendiği, bu durumun halk nezdinde devrimci-ilerici güçlerin prestijini önemli oranda düşürdüğü, birbirleriyle çatışma içinde olanların iktidar gibi büyük bir meselelerin altından nasıl kalkacaklarını halkın bir türlü anlayamadığı ve bu durumdan faşizmin alçakça bir demogojiyi nasıl yararlandığı bilinen bir gerçektir.

Bütün bunlara kuşkusuz başka etkenler de eklenebilir, ama başlıcaları kısaca bunlardır. Emekçi sınıf ve tabakaların ve onların temsilcisi olma durumundakilerin bu konuları, 12 Eylül darbesinin kolayca başarıya ulaşmasında ve giderek kurumlaşmasında önemli bir neden olmuştur. Faşizmin bu biçimde gelişebilmesinde, saydığımız tüm bu etkenlerin yerini görmemek, devrimci-demokratik güçlerin göstermeleri gereken başarıyı gösteremediklerini ve bunu faşizmin kendi başarısıyla ödettiğini belirtmemek gerçekten mümkün değildir.

Aslında faşizm bile bu biçimde başarılı olabileceğini beklemiyordu. Ama devrimci-ilerici muhalefet saflarındaki bu durum, böylesi gelişmelerin en önemli bir etkeni oldu. Gerçekte faşizmin uluslararası dayanakları, bölgesel gelişmelerden ve tarihsel durumundan kaynaklanan olanakları ne kadar güçlü olursa olsun, bütün bunlara karşı güçlü bir devrimci akım, bir halk hareketi dayatmak mümkündü. Eğer emekçi sınıf ve tabakaların, halklarımızın, mücadele ve örgütlenme düzeyi böyle olmasaydı, Türkiye'de faşizm böyle kolay başa geçemeyecekti. 12 Eylül darbesi sert direnmelerle karşılaşabilecek, bu direnmeler giderek güçlenecek, El Salvador'da gördüğümüz gibi bir halk hareketine dönüşebilecek ve bu bunalım ortamında tekerci sınıfın diktatörlüğünü zorlayarak kendi alternatifini güçlü bir biçimde dayatma konumunda olabilecekti

FAŞİZMİN ZAFERİ KAÇINILMAZ MIDIR?

12 Eylül faşist-askeri darbesi başarılı olmuş, son anayasa ile de belli bir kurumlaşma içine girmiştir; ama bu demek midir ki, faşizm kaçınılmaz olarak zafer kazanacaktır? Faşizmin zayıflıkları yok mudur? Faşizme karşı halk muhalefetini, devrim alternatifini geliştirme olanakları kalmamış mıdır? Dış ve iç koşulları kısaca bir de bu açıdan inceleyerek, bu sorunlara doğru cevap vermek gerekmektedir.

Bugün uluslararası ve bölgesel durum, faşizmin aleyhinde bir yığın etkeni içinde taşınmaktadır. Herşeyden önce, iki dünya savaşı arasındaki gibi bir emperyalist-kapitalist kampa sahip değildir. Emperyalist sistemin, günümüzde içinde bulunduğu koşullarda, bunalımını, 1930'larda olduğu gibi bir faşizme ve giderek bir dünya savaşına yönelmeyle kapatamayacağını, dünya çapında faşizmi tam hakim kılamayacağını belirtmek gerekir. Bunun karşısında, dünya çapında, sosyalist ülkeler, emperyalist metropollerdeki işçi sınıfı hareketi ve bağımlı ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketleri gibi çok güçlü engeller vardır. Bu etkenlerin günümüzde faşizmi her taraftan sıkıştırdıkları, emperyalist burjuvazinin ve işbirlikçi-tekercilerin faşizme yönelmek istemeleri karşısında bu etkenlerin çeşitli eksiklikleriyle de olsa birlikte çalıştıkları, aralarındaki dayanışmayı arttırdıkları oranda faşist gelişmeyi kuşatma altına aldıkları ortadadır. Emperyalizmin ve yerli gericilerin bütün çabalarına rağmen, birçok ülkede açık örneklerini gördüğümüz gibi halklar faşist diktatörlük kabul etmemekte, her koşul altında ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerini geliştirerek faşizme ve emperyalizme sürekli darbe vurmaktadırlar. Emperyalist metropollerde siyasal gericileşmeye karşı çıkan işçi sınıfı ve demokrat güçler, açık örneğini çeşitli Avrupa ülkelerinde gördüğümüz gibi, özellikle bağımlı ülkelerdeki faşist

cuntaların desteklenmemesi konusunda emperyalist burjuvaziyi sıkıştırmaktadırlar. Çeşitli nedenlerden dolayı, bugün Türkiye'deki faşist yönetime karşı yeterince tavır alınamamışsa da, gelecekte bunun değişebileceği, emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve demokrat güçlerin Türkiye'deki halk muhalefetini güçlü bir biçimde destekleyebileceği, bunların sıkıştırmasıyla ve emperyalistler arası çelişki nedeniyle faşist yönetimin desteklenmesi konusunda emperyalist birliğin giderek zayıflayabileceği muhtemel gelişmeler olacaktır. Bu nedenle, faşist yönetimin dış dayanaklarının giderek sürekli zayıflayacağı açıktır.

Günümüzde emperyalist sistemin yaşadığı derin bunalım, buna karşı sürekli gelişen bir akım olarak dünya bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm güçlerinin karşılıklı etkileri ve bölgesel etkenler, Türkiye'de faşist iktidarın lehine olmaktan çok aleyhine bir konum arz etmektedir. Emperyalizmin dizginlenmemiş bir atı gibi şuraya buraya saldırı durumunda olan faşist yönetim, sosyalist ülkeler açısından büyük tehlike oluşturmaktadır. Özellikle komşu sosyalist ülkeler, Türkiye'nin bu biçimde yönetilmesini, kendi bağrılarına adeta bir kama gibi sokulmasını kabul edemezler. Bu nedenle, sosyalist ülkelerin, NATO'nun azgın bir gücü olarak Türkiye'nin askeri bir klik eliyle yönetilmesini olumlu karşılamayacakları, buna karşı olabilecekleri ve bu durumun sürekli olacağı açıktır. Bugün subjektif planda böyle bir aktif karşı durma olmasa da, objektif konumun bu olduğu, objektif konumun faşist yönetimin aleyhine ve halklarımızın lehine güçlü bir durum yarattığı ortadadır. Yine bugün anti-faşist güçlerle bu ülkelerin konumu arasında güçlü bir bağ yaratılamamışsa da, bunun hep böyle gitmeyeceği, önümüzdeki dönemde bu konunun devrimin lehine daha aktif çalışabileceği şimdiden söylenebilir.

Ortadoğu'daki gelişmeler ve Türkiye'nin bölgede arzettiği jeo-politik önem her ne kadar emperyalizmin faşist yönetimi aktif olarak desteklemesini doğuruyorsa da, aynı önem devrim ve demokrasi güçleri açısından da vardır; ve bu güçler, Türkiye'de faşizme karşı gelecek alternatifini desteklemek durumunda dırlar. Özellikle Çevik-Kuvvetlerin yerleştirilme alanı olarak Türkiye ve Kuzey Kürdistan'ın seçilmiş olması, tüm bölgenin bu güçlerin direkt tehditi altında bulunması, bölgedeki anti-emperyalist ilerici yönetimlerin ve halk güçlerinin dikkatini bu tehlike üzerinde toplamakta, Türkiye'de faşizme karşı olan güçleri desteklemek zorunda bırakmaktadır.

Ortadoğu'daki gelişmeler bunun somut belirtileriyle ve örnekleriyle doludur. Ekonomik ve toplumsal gelişmeler bölgenin eski konumunu değiştirerek, bölgeyi yeni devrimler dönemine gebe hale getirmiştir. Bütün çabalarına rağmen, emperyalizm bölgedeki eski istikrarlı egemenlik dönemini yaratamamakta, bölge gericiliği ve en çok da faşist Türkiye yönetimi halk güçleri tarafından tehdit edilmektedir. İran, Irak, Suriye ve diğer Arap ülkelerindeki gelişmeler, faşist yönetimin lehine değil, aleyhinedir. Ve faşist yönetimin çılgınca hesapları ortaya çıktıkça, özellikle bu hesapları tehlikeli emperyalist çevrelerle ortaklık halinde işgal ve istila için hazırlık planları biçiminde somutlaştıkça, Ortadoğu'daki anti-emperyalist ilerici güçler, Türkiye'deki faşist yönetime karşı daha aktif rol almak, ya da hiç olmazsa objektif konumları itibarıyla karşı durmak zorundadırlar. Ayrıca durumun giderek değişeceği, anti-faşist güçlerle bölge ilerici güçleri arasında dayanışmanın gelişeceği kesindir.

Uluslararası ve bölgesel koşullar faşist yönetimin lehine olandan çok daha fazla aleyhine bir durum arzettiği gibi, Türkiye'nin iç koşulları da faşist yönetimin aleyhine bir gelişmeyi daha çok içinde taşımaktadır. Herşeyden önce, faşist bir yönetime başvurulması, tekerci burjuvazinin güçlülüğünün bir sonucu değil, tersine zayıflığının bir sonucudur. Tekerci burjuvazi, içinde bulunduğu bunalım ortamının yarattığı zayıflığını giderebilmek için, böyle bir ortamda iktidarının yıkılmasını önlemek için, en son çare olarak faşist diktatörlüğe başvurur. Türkiye'de de böyle bir gelişmenin ürünü olarak ortaya çıkan faşist-askeri yönetim, bunalımlı ortamı ve burjuvazinin zayıflıklarını gidermede henüz kalıcı bir başarı sağlayamamıştır.

Şimdiye kadarki uygulamaları içinde faşist

cunta, en azgın bir sömürüyü gerçekleştirmiş ve ülkenin her türlü değerini satlığa çıkarmış olmasına rağmen, mevcut ekonomik bunalımı hafifletemediği gibi, tersine onun daha çok derinleşmesini de önleyememiştir. Bu durum, cuntanın kendisi ve burjuvazinin belirgin simaları tarafından bizzat itiraf edilmektedir. Hangi yola başvurulursa vurulsun, Türkiye'de ekonomik bunalımın giderilemeyeceği, bu bunalımın daha da derinleşerek devam edeceği kesindir. Bu nedenle, faşist yönetim, hangi politikayı burjuva uygulasin, önümüzdeki dönemde burjuva düzenin temellerinin daha çok çürüyeceği, istikrar bulamayacağı, sürekli sarsıntı içinde olacağı açıktır.

Yaşanılan derin bunalım ortamında pahalılık ve işsizlik son derece artmış ve toplumun tüm kesimlerini etkiler duruma gelmiştir. Bu gelişme hızlanarak devam etmektedir. Her türlü ekonomik-demokratik haklarından mahrum edilen işçi sınıfı, yoğun bir sömürü altında zorla çalıştırılmaktadır. Ürünü yok pahasına elinden alınan köylülüğün, alım gücü son derece düşürülmüş ve açık bir soyguna tabi tutulmuştur. Oldukça zayıf bir konumu yaşayan küçük üreticiler ve orta kesimler peşpeşe iflas etmekte ve emekçi sınıfların safına binlerce öge katılmaktadırlar. Hızlanarak devam eden bu süreçte, toplumun çeşitli kesimleri arasındaki ayrışma ve çelişki giderek sürekli derinleşmektedir. Bunalım muhalefeti tahrik etmekte, ekonomik-demokratik çıkarları sarsılan tüm bir sınıf ve tabakalar, büyük bir kin ve öfke içinde muhalefet saflarını oluşturmaktadırlar. Faşist yönetimin demogojileri önemli ölçüde aşılmış, maskesi düşmüş, tüm bu kesimler, her zamankinden daha fazla bir biçimde mevcut faşist yönetime karşı başkaldırı durumuna geçmişlerdir. Yine her zamankinden daha fazla radikal kurtuluş özlemi içindedirler. Eskiden olduğu gibi AP ya da CHP değil, en son kozları olan faşist yönetimle birlikte hepsine karşı bir muhalefet doğmakta, bu biçimde kin, öfke ve bilinçlenme gelişmektedir.

Yaşanılan ekonomik ve toplumsal bunalım ortamında burjuva düzenini yaşatabilmek için, faşist cunta, en azgın siyasal ve askeri zor uygulamış ve bunu giderek daha çok geliştirmeye ve kurumlaştırmaya çalışmaktadır. İşçi sınıfından burjuva demokratına kadar en geniş kesimler siyasal baskı altında tutulmuşlardır ve daha da genişletilerek tutulmaktadır. Toplum üzerinde her alanda zor uygulaması demek olan faşist yönetim altında bugün, Türkiye tarihinde görülmemiş güçlükte bir kitle muhalefeti objektif olarak oluşmaktadır. Faşizmle çıkarları çelişmeli olan halk sınıf ve tabakalarının her ne kadar bugün örgütlü ve mücadeleli bir dayanışmaları yoksa da, özellikle cuntanın yarattığı demogojik ortam aşılmakta, kimin kendilerinin gerçek temsilcisi olduğu halk kitleleri tarafından daha yaygın bir biçimde anlaşılmakta ve bu temelde kitle muhalefeti gelişmektedir.

12 Eylül faşist-askeri yönetiminin, güçlü bir kitle temeli yaratamadığı açıktır. Özellikle son anayasa oylamasının tamamen silahların gölgesinde yapılmış olması, zor kullanma ve sahtekarlık gibi yöntemlere yaygın olarak başvurulması bunun en açık göstergesidir. Bu girişimin faşizme kitle temeli yaratması şurda kalsın, yapılan demogojinin kitlelerin muhalefetini daha çok tahrik ettiği ve geliştirdiği ortadadır. Her ne kadar bu gelişmeler, subjektif planda bugün sağlama alınmamışsa da, bu objektif ve kendiliğinden gelişmelerden kalkarak doğru örgütlenme ve mücadelenin geliştirilmesi mümkündür. Kaldı ki, faşist cuntanın tüm saldırılarına rağmen, devrimci-demokratik hareketin tamamen ezilmesi başlanlamamış; ağır darbeler almış olmalarına rağmen devrimci örgütler, yeniden bir toparlanma ve hazırlanma içine girebilmişlerdir. Bu durum, kitle temelini yaratamama ve devrimci örgütlerin varlığı Türkiye'de faşizmin önemli bir zayıflığıdır. Önümüzdeki dönemde yaşanılacak olan derin bunalım ortamında bu zayıflıkları daha da artacaktır. Ayrıca, anayasa oylaması açıkça göstermiştir ki, Türkiye'de çeşitli sivil kliklerle askeri-faşist klik arasında belli bir çelişki vardır. Bu, faşizmin kendi içinde bile zayıflığının varolduğunu gösterir.

Bütün bunların sonucunda, artık şunu kesin olarak belirtebiliriz: 12 Eylül faşist-askeri darbesi başarılı olmuş ve programını bugüne kadar uygulayabilmişse de, Türkiye'de faşiz-

min kalıcı bir zafer kazanması kaçınılmaz değildir, Uluslararası, bölgesel ve iç koşullar, faşizmin lehine olduğundan çok daha fazla olarak aleyhinde gelişme öğelerine sahiptir ve faşizmin önemli zayıflıkları vardır. Eğer faşizmin bu zayıflıklarından ustaca yararlanılabilir, aleyhinde olan gelişme öğeleri iyi temsil edilir ve birleştirilir, ve en önemli olarak da 12 Eylül darbesinin başarı kazanmasında önemli bir etken olan devrimci-demokratik hareketin bünyesindeki hata ve eksiklikler giderilebilir, mücadelenin sorunları çözülebilir ise, faşizme karşı, onu geriletecek ve yıkacak olan bir devrimci mücadelenin, örgütlü ve güçlü bir halk hareketinin geliştirilmesi mümkündür.

FAŞİZME VE ULUSAL BASKI SİSTEMİNE KARŞI ORTAK MÜCADELENİN SORUNLARI VE GÖREVLERİMİZ

Faşizme ve ulusal baskı sistemine karşı ortak mücadelede, geçmişte olduğu gibi günümüzde de ağır hata ve eksiklikler içinde olunacağı, faşizme karşı mücadele etmesi gereken halklarımızın ve bunların temsilcisi durumundaki örgütlerin, kendi eksikliklerini, zayıflıklarını, hatalarını görerek ve faşizmin zayıf yanlarını doğru tesbit ederek faşizmin üzerine yürümeyecekleri kesinlikle sözkonusu edilemez. Bugün, başta emekçi halklarımız olmak üzere tüm anti-faşist güçlerin, kurumlaşmak çabasında olan faşizme karşı mücadele etmek, ayağa kalkıp onun karşısına dikilmek gibi temel bir sorununun ve görevinin olduğu açıktır. Ve hiçbir emekçi sınıf ve tabakanın, bunların hiçbir temsilcisinin, bu sorunlardan ve görevlerden kaçınmayacağı ortadadır. Ve yine görünen odur ki, emekçi sınıfa ve halka karşı sorumluluk duyan güçler, bu konuda üzerlerine düşeni yapmama gibi bir konum içinde değildirlir. Yapmakta olduğumuz bu toplantı, bunun en açık belirtisi ve en somut göstergesidir.

Faşizme ve ulusal baskı sistemine karşı mücadele sorunları ve görevlerimiz, geçmişin hata ve eksikliklerinden kaynaklandığı gibi, günümüzde giderek kurumlaşan faşist iktidarın devrimci-ilerici güçlerin önüne çıkardığı sorunlar ve bunlardan kaynaklanan görevlerimiz olarak ortaya çıkmaktadır. Bütün bunları açıkça belirtmeden, kararlı bir biçimde üzerlerine gitmeden, faşizmle doğru ve sağlam bir anlayış temelinde mücadele edilemeyeceği açıktır. Sadece geçmişteki yetersiz ve zaafarla dolu yapımızı eleştirmekle faşizme karşı mücadele görevlerimizi tam olarak yerine getiremeyeceğimiz gibi, günümüzde faşizmin dayattığı sorunları ve bunların çözüm yollarını ortaya koyalmasak da, yine geçmiştekine benzer bir duruma düşebileceğimiz ortadadır. Bu nedenlerle, burada, faşizme ve ulusal baskı sistemine karşı ortak mücadelenin sorunları ve görevlerimizin başlıcalarını ele almak, bu konuda atılmakta olan olumlu adımları da dikkate alarak, hâlâ varolan hatalı ve yanlış anlayışları eleştirmek ve doğrularını ortaya koymak, bu konulardaki görüşlerimizi kısaca açıklamak istiyoruz.

a) Faşizmin Tanımlanması Doğru Yapılmalıdır

Herşeyden önce, Türkiye'de faşizmin doğru bir tanımının yapılması gerekmektedir. Özellikle bu konuda geçmişte vahim hatalar yapılmıştı. Türkiye'de faşizmi sadece sivil klikler olarak görmek, devlet içinde kurumlaşan faşizmi, kemalist devletin tabiatından kaynaklanan faşizmi görmemek, içine düşülen en vahim hatalardan birisiydi. Bu doğrultuda, bazıları, faşizmi MHP ile özdeş olarak görüyor ve anti-faşist mücadeleyi MHP'ye karşı mücadeleyle sınırlıyordu. Bu temelde oluşturulan strateji ve taktiklerin nasıl çıkmaz içinde oldukları, 12 Eylül faşist darbesi kapıya dayandığında görülmüştü. Hele hele MHP'nin durumunu, kitleleri yanına çekmek için cuntanın nasıl bir demogojikle kullandığını gözönüne getirirsek, devletten kaynaklanan ve askeri darbe yoluyla geliştirilen faşizmin, Türkiye'de iktidara gelen ve gelebilecek olan faşizm olduğunu açıkça görürüz.

Türkiye'de faşizmin kaynağının ve iktidara geliş biçiminin doğru ve yeterince tanımlanmaması, devrimci harekete önemli zararlar vermiştir. Ordu içerisinde yuvalanan "Özel Harp

Dairesi" eliyle geliştirilen faşistleşmeyi görmemek, sivil faşist kliklerle askeri faşist klik arasındaki bağlantıyı doğru koymamak ve bu nedenle de faşizme karşı mücadelenin program, strateji ve taktiklerini doğru belirlememek, daha önce de belirttiğimiz gibi 12 Eylül darbesinin başarılı olmasının önemli etkenlerinden birisi olmuştur. Bu nedenle, günümüzde faşizmin doğru tanımlanmasına önümüzdeki mücadele açısından büyük ihtiyaç vardır.

Bugün hâlâ, TKP, Kurtuluş gibi bazı örgütlerin, mevcut iktidarın faşist olmadığını savunduklarını, "geçici askeri bir yönetim", "faşizmin önceli olabilecek bir generaller yönetimi" gibi bulanık, ciddi bir tahlile dayanmayan değerlendirmelerle kitlelerin şaşırtıldığını, mücadelenin doğru ve güçlü bir biçimde geliştirilmesi önünde bu anlayışların önemli bir engel olduğunu üzümlerle belirtmek gerekiyor. Bu gibi yaklaşımların, faşist-askeri yönetimin sivilleşmesiyle birlikte kendisine çıkış umudu arayan bir anlayışın eseri olduğu son derece açık, ve bizce tartışma götürmez bir gerçektir. Daha dün kadar cuntayı gelip geçici ilân eden ve "sadece silahlı mücadeleyi kullanan solu tasfiye eder" diyerek buna alkış tutanların bugünkü acınacak halleri gözönüne getirilirse, bu anlayış sahiplerinin de yarı için onlardan katbekat acınacak durumda oldukları açıkça görülür. Generaller cuntasının nasıl geçici olduğu, onların hesaplarında olmayan bir biçimde açığa çıkmıştır. "Gelip geçici" cuntanın, toplumu ve devleti yukarıda aşağıya nasıl yeni den örgütmeye çalıştığı, mevcut anayasası ile nasıl bir gelecek çizdiği gözönüne getirilirse, bu anlayış sahiplerinin nasıl vahim bir aldanma içinde oldukları ve çevrelerini de aldatmış oldukları açıkça görülür. Bugün artık, işçi ve emekçilerin ekonomik-demokratik haklarına, halklarımızın ulusal demokratik gelişmelerine nasıl saldırdığını, baskı ve işkencenin katliamlara varana dek nasıl yoğunlaştırıldığını, mevcut yönetimin uluslararası tekellerin ve yerli işbirlikçilerinin ellerinde bir komisyon gibi nasıl çalıştırıldığını ve bunların çıkarlarının nasıl sağlam bir güvencesi olduğunu görmek daha kolay olmuştur. Bugün artık, emekçilerin ve tüm halkın çıkarlarını savunan her türlü örgütlenmelerin nasıl yasaklandığını, mevcut anayasa ile bunun nasıl kalıcılaştırıldığını görmek daha kolay olmuştur. Tüm bunların karşısında hâlâ 12 Eylül darbesinin ve onun kurumlaşmasının faşist karakterini görmemek, faşizmi sadece MHP ile sınırlamak, faşizmin Türkiye'deki sosyo-ekonomik gelişmeyle ve uluslararası tekellerle ilişkisini görmemek ve gerçeklerden uzak olan sözlerde direnmek, gerçekten anlaşılabilir olan ve bu anlayış sahiplerinin mutlaka açıklaması gereken bir tutumdur.

Açıktır ki, 12 Eylül darbesine ve onun kurumlaşmalarına böyle bir anlayışla yaklaşanların, faşist iktidara karşı ciddi bir mücadele sorunlarına olmayacak, mücadele ve örgütlenme sorunlarına güçbirliği, eylem birliği, cephe birliği gibi ciddi biçimlerde yaklaşamayacaklardır. Ve onlar, "gelip geçici yönetimin" gitmesini ömürlerinin sonuna kadar beklemekten başka birşey yapmayacaklardır. Bu nedenle, Türkiye'deki mevcut iktidarın doğru olmayan bu değerlendirilmesini peşinen eleştirerek işe başlamak, mücadelenin gelişimi önünde engel olmasını önlemek için bu anlayışın teşhir edilmesi görevinin varlığını belirtmek gerekiyor.

Birçok özellikleriyle ortaya koyduğumuz gibi, 12 Eylül darbesinin ve bugünkü kurumlaşmanın dörtbaşı mamur bir faşist diktatörlük olduğu, bazılarının sandığı gibi gelip geçecek ya da burjuva demokrasisine dönüşecek bir rejim olmadığı açıktır. 12 Eylül yönetiminin faşist niteliğinin tartışma götürmez olan sayısız etkenleri yanında -ki, bunları sıralamaya gerek bile görmüyoruz-, özellikle gelecek için gündemleştirdiği tehlikeli anlayış ve planlarını görmemek, anayasa metninde bunları bulmamak mümkün değildir. Bu metnin, silahların gölgesinde zorla halka kabul ettirilmesi biçimi bile, yönetimin nasıl bir gelişme içinde olduğunu açıkça gösterir. Bu doğrultuda, önümüzdeki dönemin sivilleşme, giderek burjuva demokrasisine dönüşme değil, daha katmerli baskı ve sömürü yılları olacağını belirtmeye gerek bile yoktur. Alınan tüm tedbirler, oluşturulan tüm ekonomik ve toplumsal politikalar, baskı ve sömürünün daha çok yoğunlaştırılacağını, halklarımızın boğazındaki ilmeğin daha da daratılacağını açıkça ortaya

koymaktadır.

Burada, generaller yönetiminin, uluslararası alandan ve ülke içi gelişmelerden kaynaklanan bakırlar karşısında kendisine sivil bir elbise giyeceğini ve bunun hazırlıkları içinde olduğunu belirtmemiz gerekir. Gerçekte bu, burjuva demokrasisiyle hiçbir ilişkisi olmayan, bir avuç tekelcinin dışında kimseye yaşam hakkı tanımayan, anayasasıyla, siyasal partiler ve seçim yasalarıyla askeri-faşist yönetimin üzerine sivil elbisenin maske olarak geçirildiği bir yönetim olacaktır. Buna, sivil faşist klik demek bile mümkün değildir. Bazı ülkelerde, geçmişte Vietnam'da, Kamboçya'da, El Salvador'da olduğu gibi, askeri faşist kliklerin yerine sivil faşist kliklerin geçirildiği, iş çevrelerinin güvenini kazanmış olan bazı bürokratlar ve politikacılar eliyle faşist yönetimin devam ettirilmek istendiği görülmüştür. Ama Türkiye'de yapılmak istenen değişiklik bu kadar bile değildir. En önde cuntanın başı kendisini zorla cumhurbaşkanı ilân ettirip yardımcılarının ömrünü de yedi sene daha uzatmış, en üst icra organı olarak böylece kendilerini sağlamlaştırmışlardır. Bundan da öteye, oluşturmak istedikleri partileri kendi yandaşlarını aracılığıyla kuracakları, Danışma Meclisi maskaralığı içinde bu beslemeleri yetiştirdikleri, kurulacak partilerin tamamen güdümlü, faşist iktidarı allayıp pullayan partiler olacağı şimdiden bellidir.

Gelişmeler açıkça böyle iken, burjuva basını, "başında Bülent Ulusu'nun bulunacağı bir merkez partinin kurulacağı, demokrasiye bu parti önderliğinde geçileceği" gibi maskaralıklar sergilemektedir. Aynı biçimde, sağda AP'nin yerini alacak bir partinin, solda sosyal-demokrat bir partinin oluşacağı, bunun hazırlıklarının yapıldığı gibi laflar edilmektedir. Hangi partiler kurulursa kurulsun, soytanlık nasıl yapılsın yapılsın, biz bunları tartışacak değiliz; ancak biz burada şunu söyleyeceğiz ki, generaller çetesi tüm yetkileri ellerinde toplayan ve bunu bir anayasa hükmü haline getiren iktidarlarını kurmuş iken, bu partiler hangi iktidar mücadelesini yürüteceklerdir? Uluslararası ve yerli tekelcilerin iktidarı bu generaller eliyle en az yedi yıl icra edilecek iken, bu süre içinde sivil yönetime ya da burjuva demokrasisine geçme nasıl olacaktır? Tamamen faşist çetenin hizmetçiliğini yapacak olan partileşme maskaralığının demokrasiye geçme olduğunu söyleme cüretini kim gösterebilecek ve bu demogojiyi kim kime kabul ettirebilecektir? Açık ki, hem faşizmin kendisini bazı uyduruk kurumlarla maskeleyen çabalarını ve hem de bu konuda geliştirilmek istenen yanlış anlayışları teşhir etmek gerekiyor. Önümüzdeki dönemde ortaya çıkacak olan bu siyasal partilere ve bunların seçim yarışlarına kesinlikle burjuva demokrasisi dememek, bu konuda ortaya çıkan yanlış anlayışları eleştirmek ve yaşam hakkı tanımamak, tekrar kördüğüsü biçimindeki seçim oyunlarını değil, gerçek halk muhalefetini ortaya çıkarmak, bu halk muhalefetini bu tür burjuva tuzaklardan, aldatmacalardan korumak büyük önem taşıyor. Bu da, herşeyden önce önümüzdeki dönemin doğru bir tanımına şimdiden ulaşılmasına büyük önem vermeyi gerektiriyor.

Bütün bunların sonucunda biz diyoruz ki; önümüzdeki dönemde, işbirlikçi tekelcilerin iktidar biçimi olarak faşizmin kalıcılığı, mevcut baskı ve sömürsünü daha da yoğunlaştıracığı kesindir. Bunalımın her alanda derinleşeceği, işsizlik ve pahalılığın sürekli artacağı, halklarımızın her türlü devrimci-demokratik kıpırdanışının sert bir biçimde ezilmek isteneceği kesindir. Mevcut yönetim tarafından uluslararası tekellerin çıkarlarının sadık bir temsilciliğinin yapılacağı, emperyalizme bağlılığın daha da arttırılacağı kesindir. Yine Ortadoğu'da azgın bir karşı-devrimcilğe oynanacağı, bölgedeki ilerici gelişmelere karşı saldırgan olunacağı kesindir. Bu koşullarda, faşizme karşı mücadeleye girmek isteyen güçler, herşeyden önce geleceği böyle değerlendirmek durumunda ve görevlerini de şimdiden buna göre belirlemek zorundadırlar. Hatalı ve yanlış anlayış sahipleriyle seviyeli bir ideolojik mücadele yürütmek, bu anlayışları teşhir ve tecrit etmek, onları kapsamlı bir biçimde eleştirerek, uyararak zararlı olmalarını en aza indirmek ve bu temelde onlarla uygun bir ilişki içinde olmak zorundadırlar.

b) Sorunlara Basit ve Yüzeysel Yaklaşılmamalıdır

Faşizme karşı ortak mücadelenin sorunlarını basit ve yüzeysel etkenlere bağlamamak gerekir. Bugün faşizme karşı mücadeleye yaklaşanlar, onun temel sorunlarını görmek, basit ve sathi bir anlayışa düşmeden bu sorunların üzerine ciddi ve sağlam anlayışlarla gitmek zorundadırlar.

Gerçek durum bu iken, faşizm karşısında böyle güçsüz kalınmasının nedenlerini basit bir biçimde ele alan, faşizmin işini kolaylaştıran birkaç etkene bağlayan, bunu da temelde devrimci, ilerici örgütlerin arasındaki birliksizliğe, ilişkisizliğe indirgeyen anlayışlar hâlâ varlığını sürdürmektedir. Bu anlayış sahipleri, faşizm karşısında zayıf kalınmasını basit bir biçimde devrimci-demokratik güçler arasındaki ilişkinin bozukluğuna ya da olmamasına bağladıkları için, çeşitli örgütler arasında iyi ilişki kurulduğunda, hatta cephe kurma gibi eğilimler geliştiğinde tüm sorunların bittiğini, faşizm karşısında güçlü olduklarını ve mücadele görevlerini yerine getirdiklerini sanmaktadırlar. Gerçek böyle değildir ve faşizme karşı ortak mücadelenin sorunları bu biçimde ele alınamaz. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de, faşizme ve ulusal baskı sistemine karşı ortak mücadelede zayıf kalınmasının temel nedeni, çeşitli devrimci, ilerici örgütler arasındaki ilişkisizlik ya da ilişki bozukluğu değildir. Kaldı ki, çeşitli örgütler arasındaki ilişkilerin iyi olmaması bir neden değil, bir sonuçtur. Faşizme karşı ortak mücadelenin sorunlarını gerçekten çözmek ve faşizm karşısında güçlü olmak isteyenler, bu nedenlerin üzerine doğru ve sağlam bir anlayışla, kararlılıkla gitmek durumundadırlar.

Devrimin temel sorunlarının doğru olarak ortaya konulup çözüm yollarının açık bir biçimde sergilenmediği bir durumda, elbette ki devrimci-demokrat güçler arasındaki ilişkiler sağlıklı bir işlerliğe ve biçime kavuşmayacaktır. Geçmişte olduğu gibi eğer günümüzde de devrimin hayatı sorunları doğru olarak ortaya konulup çözümler dayatılmazsa, açıktır ki bu sorunlar devrimci-demokrat güçleri rahat bırakmayacak, çeşitli örgütler arasında kısıp ve anlamsız çekişmeye o-lacak, suni ve uydurma çelişkiler yaratılarak ya da basit çelişkiler büyütülerek tüm sorunların kaynağı bu imiş gibi çözüm burada aranmaya çalışılacaktır. Aslında faşizme ve ulusal baskı sistemine karşı ortak mücadeleyi güçlendirebilmek için, günümüzde bu konuda da tutarlı ve açık olma gereği vardır. Biz, aşağıda sıralayacağımız temel sorunlar çözülmedikçe, devrimci-demokratik güçler arasında da sağlıklı ilişkilerin kurulamayacağı kanaatindeyiz.

Şunu açıkça belirtelim ki, Türkiye demokratik halk devrimi ile Kürdistan ulusal kurtuluş devriminin stratejik, örgütsel ve taktik sorunları doğru bir teorik anlayışla ele alınıp çözülmedikçe, bu iki devrimin ilişki biçimi doğru kavranmadıkça ve buna uygun bir pratiğe yönelmedikçe, çeşitli devrimci, ilerici güçler arasındaki ilişkilerin sağlıklı ve kalıcı bir biçime kavuşması beklenemez. Türkiye ve Kürdistan halkları arasındaki, hatta halklarımızla bölge ve dünya halkları arasındaki ilişkiler doğru bir yaklaşımla ele alınmadıkça, kendi devrimci mücadelemizle dünya işçi sınıfının ve halklarının devrimci mücadelesi arasındaki bağlar doğru kurulmadıkça, mücadelemizin geçmişi ve devrimin temel meseleleri doğru ve açık olarak ortaya konulmadıkça hangi devrimci güçler arasında hangi sağlıklı ilişkilerden bahsedilebilir? Eğer en hayati sorunlar çözümsüz ve muğlak bırakılmışsa, kim kimden iyi ve doğru anlayış bekleyebilir? Açık ki, sorunların kökünü, kaynaklarını görmeden sağlıklı ilişkiler bekleme anlayışı, geçersiz bir anlayıştır. Bu açıdan, devrimci-demokrat güçler arasındaki ilişkilerin doğru olmadığını, bu konuda geçmişte büyük hataların yapıldığını belirtmek kadar, bu hataların hangi temel problemlerden ve hangi anlayışlardan kaynaklandığını ortaya koymak da önemlidir. Ama çoğunlukla yapıldığı gibi, çeşitli güçler arasındaki çatışmalar konuluyor, fakat bunlar anlaşırsa herşey çözümlenebilirmiş gibi bir anlayış içine giriliyor. Aslında bununla hiçbir şeyin çözülmemeyeceği, bu mantığın kendisinden bellidir. Eğer sorunlar temelde doğru konuluyorsa, şu ya da bu örgütün aralarındaki ideolojik-politik mücadeleyi çatışmaya dönüştürmesinin hiçbir maddi kanıtı kalmaz. Açıktır ki, devrimcilik ve ilericilik adına yola çıkanlar, bu konuları temelden ve doğru bir biçimde ele almamışlardır ve anlaşmazlık burada çıkmaktadır. Bu nedenle, en yüzeysel olarak çeşitli örgütler arasındaki olumsuzlukların giderilmesinin, esas olarak ise faşizme ve ulusal baskı sistemine karşı ortak mücadelenin kalıcı ve sağlam temellerde geliştirilmesinin doğru yolu, Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci mücadelenin temel problemlerinin ortaya konmasından ve bunlara devrimci bilimsel bir çözüm getirilmesinden geçmektedir.

KÜRDİSTAN HALKİNDEVRİMCİ ŞİDDETİ -3-

(ULUSAL KURTULUŞ SIYAS ULUSAL KURTULUŞ ŞAĞAŞI)

Baştarafı geçen sayıda

İster Türkiye'yi ve isterse Kürdistanı olsun küçük-burjuva reformizmini temsil eden guruplar, geçmişte olduğu gibi günümüzde de devrimin temel mücadele yönteminin ne olacağı sorunundan vebadan kaçır gibi kaçmakta, en çok bu alanda suçüstü yakalanmakta ve fire vermektedirler. Onun için de, devrimin bu alanı "maceracılık, provakasyon, anarşizm, goşizm" biçiminde suçlayıp kendilerini kurtarmak istemektedirler. Devrimci mücadele için doğru sonuçlar çıkarmamak kaydıyla ekonomik, toplumsal ve siyasal yapının tahlini yapabilirler, yani kısaca bol bol "teorik" çalışma yaparak ve çoğuna doğru yaklaşımlar biçiminde görünür bir çalışmaları program alanına kadar getirecek kendilerini kurtarabilirler. Lenin'in de açıkça belirttiği gibi, devrimci mücadelenin geliştiği devrim döneminde mesele teorik tahlillerin yapılmasında değil, temel mücadele biçimlerinin doğru tespit edilmesinde ve uygun araçlar yaratılarak başarıyla uygulanmasındadır. Daha 1905 ayaklanmasından önce yazdığı "İki Taktik" adlı eserinde, burjuvazinin işbirlikçiliğine oynayan her türden küçük-burjuva sosyalistlerine karşı yönelttiği eleştirinin özü budur. Devrimin bir işçi-köylü ayaklanmasını zaferle gödebileceğini belirleyen Lenin, onlara sorar: sizler hangi temel mücadeleyi biçimiyle çarlığı devireceksiniz? Onlar bu alanı hızla terk ederler ve siyasal şiddet araçlarından sürekli kaçınırlar. Siyasal grevleri ve buradan giderek ayaklanmayı inkâr ederler. Bunların yerine seçim oyunlarını, barışçı pasifist mücadele biçimlerini geçirmeye uğraşırlar. Ama Lenin ve Bolşevikler, bunlara karşı amansız mücadele vermişler ve ancak ayaklanmaya böylece ulaşabilmişlerdir.

Kürdistan halkının geriliğinden ve aydınların devrimci bilinç yetersizliğinden yararlanan küçük burjuva reformistleri ve her türden oportünistler, bizde bu işleri daha rezil bir biçimde sürdürmektedirler. Vietnam İşçi Partisi, programında ve siyasi tezlerinde devrimci şiddet, silahlı mücadele ve silahlı kuvvetlerin örgütlenmesini ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele ve örgüt biçimleri olarak açıkça belirtmiş, kuruldugu anda itibaren kendisini şiddet ortamında bulmuş ve kuruldugu yıl ayaklanma yapmıştır. Zamanında bunu yapamayanlar, devrimci şiddet sorununa gereken önemi veremeyenler, daha sonra bunun özleştirilmesi yapmışlardır. Bolşevik Partisi, daha 1902'lerde devrimin bir ayaklanma ile zaferle ulaşacağını belirtmiş ve örgütlenir örgütlenmez 1905 ayaklanmasını yapabilmıştır. Bunlara karşılık, bizim reformist-milliyetçilerimiz, dernekler kurmuşlar, dergiler, bildiriler çıkarmışlar; ama bu kadar süre içerisinde, bırakalım bir ayaklanmayı, ciddi bir siyasal şiddet gösterisi bile girişememişlerdir. Bundan da öteye, bu konuda en küçük bir teorik çalışmaları da yoktur; Kürdistan üzerindeki egemen sömürgeci zorun özelliklerini ve dayanaklarını, gelişecek olan halkın devrimci zorunun oynayacağı rolü ortaya koymamışlardır. Dillerinin ucuyla "bizi halk savaşçı kurtarıcı" gibi sözleri sıkıştıkları yerlerde söyleseler bile, bunu örgütlerinin çizdiği haline getirememişler, böyle bir savaşın özelliklerini incelememişler, herhangi bir hazırlık, planlama ve uygulama içine hiçbir zaman girmemişlerdir.

Bu reformist, oportünist gurupların, küçük-burjuvazinin bu eylemsiz temsilcilerinin (şampiyonluğunu OY'nan yaptığı bazı klikler) ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele biçimi sorununda, o araç kullanılmaksızın Kürdistan halkının ulusal kurtuluşunun imkânsız olduğu, hatta ulusal imhanın bile durdurulamayacağı ve talancı sömürüye en basit bir biçimde bile karşı çıkılamayacağı devrimci şiddet konusunda dilleri susupstur. Ya da ağızlarını açtıklarında halkın devrimci şiddetine karşı "bu maceracılıktır, bu anarşizm, goşizm, provakasyondur; bu MIT, CIA oyunudur" diyerek adice saldırırlar. Halbuki, dünyanın en gerici ve en karşı-devrimci zorundan birisinin uygulandığı Kürdistan'da, devrimci zorun önemini kavrayıp belirtmeden ve bunu sürekli uygulamadan halk adına ortaya çıkılabileceğini, siyasal çalışma yapabileceğini söylemek, ve hele hele bunu bir de Marksizm-Leninizm adına yapmak, Lenin'in deyiimiyle tam bir dangalaklıktır, tam bir halk aldatmacılığıdır. Proletaryaya ve ezilen halklara devrimci şiddet de dahil her alanda direnmeyi öğretmek, devrimci direniş çizgisinden binbir hile ile kaçmak; üzerinde tamamen imhaya yönelik karşı-devrimci zor uygulanan bir halka, bilinci, örgütlenme ve eylem düzeyinde her dönemde dijini tırnağına takarak direnmeyi, düşmana karşı sürekli uyanık olmayı ve kendi kurtuluşu için düşmanı imhaya hazırlanmayı değil, bunların tam tersi olan bir anlayışı benimsetmeye çalış-

mak - evet, bütün bunları yapmak, ancak ya çok temelsiz ve eylemsiz bir sınıfın kakavan ve eylemsiz bir adamı olmak, ya başka bir egemen sınıfın veya gücün işbirlikçisi, ajanı olmak, ya da korkunç bir bilinçsizlik içinde bulunmak demektir. Bu açıdan, biz, tartışmayı Kürdistan halkını ulusal kurtuluşu götürücek temel mücadele biçimi ne olacaktır sorununa indirgiyoruz, ve bazı sözde parti ve siyasal çizgi sahiplerinin bu sorun hakkındaki düşünce ve çalışmalarını açıklamalarını ısrarla istiyoruz.

Dünyanın bütün ezilen halkları ulusal kurtuluş sürecine girer girmez, bu halkların öncülleri daha doğru doğmaz kendilerini kan ve şiddet ortamı içinde bulmuşlardır. Osmanlı egemenliğinden kurtulan bütün halkların tarihi bunun en yakın örneğidir. Dünya devrim tarihinde ortaya çıkmış olan bütün ulusal kurtuluş hareketlerinde ve proleter devrimlerinde de gerçek durum budur. Gerçek böyle olduğu halde, pratikte hiçbir şey yapmayan reformist-milliyetçilerimizin içinde bulundukları durum ise, onların ne denli sahte olduklarını ortaya çıkarmaktadır.

Bir gazete, dergi çıkarmakla, burada burada dernekler kurmakla Kürdistan'da devrimci bir güç olunamayacağı, devrimle fazla yol aldırılmayacağı geçmişin acı deneyleriyle ortaya çıkmıştır. Şimdi bazı güçlerin büyük bir umutmuş gibi sarıldıkları Avrupa'ya bel bağlamakla da halkımızın kurtulamayacağı ortadadır. Sömürgeci-faşist saldırılar karşısında paniğe kapılmak ve saldırılardan şikâyetçi olmakla da ulusal kurtuluş devrimi gerçekleştirilemez. Eskiden ciddi pratiklerin karşlarına dayatılmadığı dönemlerde ciltler dolusu yazılar yazıp cizen güçler, şimdi ulusal kurtuluş için ciddi pratiklerin gündeme geldiği günümüzde suskunluklarına son vermeli ve pratik çözüm önermelidirler. Hangi pratik yapılacaktır? Kürdistan'ın göbeğinde uygulanacak ve bütün halk kesimlerini içinde toplayacak, ulusal kurtuluş için temel mücadeleyi biçimi ne olacaktır? Parlametoya giden seçimler midir bu? Yoksa derneklerin miting ve gösterileri midir? Ya da bir silahlı mücadele mi olacaktır? Kendilerini partiyim, örgütüm diyen tüm güçler, bu konuya acı kavuşturmak zorundadırlar. Devrimin en temel sorunlarından biri olan temel mücadele biçimini açıklamaları, yani kendi taktiklerini belirlemeyen bir güç hiç parti olabilir mi? Bu konuya aldıkları kesin bir biçimde açıklık getirmiş olan Lenin, *"bir parti teorisi ve taktikliği vardır, taktiksiz bir parti olmaz"* der. Gerçek böyle iken bizim oportünistlerimiz, sanki taktiksiz, temel mücadele biçimini belirlemeden parti olunabilecekmış gibi sinsice bu alandan uzaklaşıyorlar ve işi sadece kendi içinde sistemi ve devrimci özü olmayan tahlillerle, buna dayanan program ilânlarıyla, gazete çıkarmalarıyla sınırlandırıyorlar. Lenin ve Rus Bolşevikleri de tahliller yaptılar ve gazete çıkardılar, ama bütün bunları, çarlık hangi temel mücadele biçimiyle yıkılacaktır? sorusuna verdikleri "silahlı bir halk ayaklanmasıyla" cevabını pratikte gerçekleştirmek için yaptılar. Ve gerçekleştirdiler de.

Şimdi biz de aynı soruyu soruyoruz: Kürdistan üzerindeki yabancı egemenlik hangi temel mücadele biçimiyle yıkılacaktır? Kürdistan'da siyasal bir varlık olduğunu söyleyen, sömürgecilğin işbirlikçisi değil, halk sınıf ve tabakalarından birini temsil ettiğini iddia eden her parti, örgüt, gurup ve kişi bu soruya açık cevap vermek zorundadır.

Bizim reformist küçük-burjuva milliyetçilerimiz, geçmişte, özellikle Eccevitçiliğin parlak dönemlerinde, büyük ölçüde ona umut bağlayarak, bu soruya çoğunlukla, görünüşte açık bir biçimde olmasa bile öde ve pratikte "parlamentar mücadeleyle" cevabını verdiler. Bugün parlamento olmasa da, eğer halen gelecekte faşist cuntanın açacağı parlamento ile bu sorunu çözeceklerini formüle ediyorlarsa, bunu açıkça belirtmeleri gerekir. Parlamentar çalışmalarına hangi ufak adımlarla gideceklerini, kimin parlamentosunda ne tür bir seçimle, hangi ittifakları oluşturarak, nasıl ve ne kadar sürede çoğunluk sağlayacaklarını, "ulusal kurtuluş" siyasatlarını bu parlamentoda ne tip göntemlerle uygulamaya koyacaklarını izah etmek zorundadırlar. Yeri gelmişken şunu da belirtelim ki, bu güçler geçmişte bu parlamentar mücadelelin "yüceliliği" devrimcilerle, aydın-geçenliğin ve siyasallaştığı ölçüde halkın kafasını şişirmişlerdi. Dahası bütün bu şaamallıkları Lenin adına ve Leninizmi adice çarpıtarak yapmışlardı. Leninizmin ilkerlerini saflığına kararlılıkla savunarak sözde biçimde sürekli cevapladığımız ancak yazılı olarak cevap verme fırsatını bulamadığımız bu şaamallıklara, Lenin adına yapıldığı için cevabın Lenin'den verilmesi daha yararlı olacaktır. *"Ama kazanmayı burju-*

vazinin yönetimi altındaki bir seçimde bir oy çoğunluğu sağlamak, ya da bunu, kazanmanın bir koşulu yapmakla sınırlamak en kabasından bir dangalaklık, ya da içteleri öldürmekten başka birşey değildir" *"devrimci proletaryanın partisi, yığınları aydınlatmak için burjuva parlametolarına katılmalıdır; bu aydınlatma seçimler sırasında ve parlamentoda partiler arasındaki savaşımlar sırasında olur. Ama sınıf savaşımını parlamentar savaşımları ile sınırlamak, ya da onu, bütün önceki savaşım biçimlerinin bağlı bulunduğu en yüksek ve en kesin biçim olarak görmek, aslında proletaryaya karşı burjuvazinin saflarına kaçmak demektir."* (V.I. Lenin, *Burjuva Demokrasi ve Proletarya Diktatörlüğü*, s:141) Üzerinde bir kelimelik söz söylemeyecek kadar açık olan bu gerçekleri, hele bir de sömürgeci faşist diktatörlük altında ve sömürge Kürdistan'da yürütülen ulusal kurtuluş mücadelesi ve devrimciler açısından düşünün!

Eğer temel mücadeleyi biçimi olarak Avrupa'daki miting, gösteri ve geceleri alıyorklar ve Avrupa'nın çeşitli güçlerini zorlamakla hak alacaklarını sanıyorlarsa bunu açıkça belirtmelidirler. Eğer Avrupa'da değil de ülkede miting, gösteri ya da ayaklanmayı temel alıyorklarsa, bunu açıkça söylemek, bu konuda yaptıkları çalışmalarını sergilemek ve doğruluğunu izah etmekle yükümlüdürler. Ya da eğer bütün bunların saçmalıklarını görüp veya dünya pratikleri karşısında yüzlerini gizleyemiyor ve ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele biçimi halk savaşıdır diyorklarsa, o zaman, halk savaşı hangi çalışmaları hazırlanacaktır ve bu savaşa hangi pratik adımlarla gidilecektir sorularına cevap vermeleri ve bu doğrultudaki çalışmalarını sergilemeleri gerekir. Gizli ellerde dolayan sözde programların kuytu bir yerine "devrimimizin en ileri aşaması (ti tarihindeki aşaması deselerdi daha doğru olurdu) halk savaşı olacaktır" diye yazmakla halk savaşına gidilemez ve halk savaşı da olunmaz. Bir sömürge ülke devriminin "en ileri aşamasını" değil, başlangıcından itibaren en temel mücadeleyi biçiminin devrimci şiddet ve halk savaşı olduğu kesin evrensel gerçeğini bir yana bırakarak bunlara yine soralım: o zaman bu "en ileri aşamadaki halk savaşı" hangi temel mücadele biçimlerini uygulayarak, hangi pratik adımları atarak, hangi başka aşamalardan geçerek ve ne tür çalışmaları yaparak varacaksınız? Kendiliğinden doğmayacak bu yüksek savaş biçiminin adını yazmakla ne kendi esas yüzünüzü gizleyebilirsiniz ve ne de artık kimseyi aldatabilirsiniz! Kürdistan'da devrimciliğin denek taşı olan bu soruya açık cevap vermek zorundasınız.

Bütün bunlar, gizliyle aykırı şeyler değildir. Lenin de "Ne Yapmalı?" adlı eserinde ve diğer tüm eserlerinde mücadele biçimleri hakkındaki görüşlerini açıkça yazdı ve bunlarla devrimci kadroları, proletaryayı eğitti. Evet baylar, sizler de görüşlerinizi hiç olmasa kadrolarınıza açıklayın ve onlara, hangi temel eyleme hazırlandığınızı izah edin. Eğer bunu da yapmıyor ve gizlilik safsatası arkasına gizleniyorsanız, bu ikizlülüğünüzü biz her zaman açıklayacağız ve kitlelere haykıracağız.

Sömürgeci karşı-devrimin "gemi azya" aldığı, halk kitlelerinin azgın baskı, katliam ve işkence altında kurtuluş için çıkış yolu aradığı bugün, ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele biçimi mutlaka açıkta kavgıya kavuşturulmalıdır diyoruz. Parti inşası Kürdistan gibi ülkelerde ancak iki-üç yıl sürebilir. Eğer hata yapıldıysa, bu da ancak bir-iki yıl yapılabilir. Ama sürekli hata içinde olmak ve bundan ders çıkırp düzeltmemek, on sene sürekli ideolojik inşası süreci, sürekli parti inşası safhası diyerek halkın ulusal kurtuluş mücadelesi sorununa yan çizmek, değil devrimci dürtülüğe, sıradan bir insanlığı bile sığmaz. Gerçekte devrimci partilerin doğuşu, hele hele sömürgeerde, Kürdistan gibi ülkelerde ancak amansız bir şiddet ortamında olur; ve ancak büyük acılar, kayıplar pahasına gerçekleşir. Azgın gerici, sömürgeci ortamda böyle devrimci bir teşebbüs mutlaka yaygın tutuklamalar ve işkencelerle karşılaşır. Devrimci, ulusal kurtuluşçu faaliyet kitleler arasında yapılması başlangıçta, sömürgeci karşı-devrimin buna cevabı katliamlar olur. Her sömürge ülkede olduğu gibi, bu, bizde de böyledir. Karşı-devrimin sürekli bir savaş halinde bulunması demek olan sömürgecilik altındaki bir ülkede, karşı-devrimle çatışmadan, bu gerici savaşa karşı halkın devrimci savaşımlarını geliştirmeden ulusal kurtuluşun gerçekleştirileceğini söyleyen diller, düşünen beyinler gördümü insan şayışor. Ve kendi kendine soruyor: bunlar ne hamkafalı insanlardır; hiç böyle bir ülkede devrimci direniş yürütmeden, kan akıtmadan, halkı devrimci bir savaş içine çekmeden, başka yöntemlerle ulusal kurtuluş sağlanabilir mi?

Bütün bu utanmazlıkların Marksizm-Leninizm adına yapılması, bizi yine sorunu oradan incelemeye götürüyor. Marks, savaşı, yaşamaya kudreti olanla olmayana birbirinden ayıran en temel kriter olduğunu belirtiyor. Lenin, *"savaş bir ülkenin bütün iktisadi ve örgütsel güçlerini sınar"* (V.I. Lenin, *Aktaran Marksizmde Gerilla Savaşı*, s:141) diyor. Marksizm-Leninizmin kurucularının bu belirlemelerinin sözcüklerimiz bir biçimde gösterdiği gibi, şiddet yaşama gücü, yeteneği olanla olmayana ayıran en ciddi ölçüttür. Savaş meydanlarında, şiddet ortamında ayakta kalabilenler, yaşama yeteneğinde olanlar, yaşamaya gerçek hak kazanarlardır. Bu nedenle savaş dönemleri, egemen sınıfların en zayıf olduğu, iktidarlarının devrilmeye en yakın olduğu dönemlerdir. Bir gerici zor yenilmek mi isteniliyor, böyle bir zor sistemi yıkılmak mı isteniliyor; o zaman, onu halkı bir savaşın içine çekmek gerekir. Onun tüm zayıflıkları bu alanda ortaya çıkar; tüm şantaj ve tehditleri böyle bir ortamda boşa çıkarılır. Bunun için, böyle bir araçın önemini Kürdistan halkından gizlemek, hele hele bazı uzur, "maceracılık, anarşizm, goşizm, provakasyon, MIT, CIA oyunu" vb. safsatalarıyla halkı aldatmaya çalışmak, halka karşı yapılabilecek en büyük ikizlülüktür.

Bizim küçük-burjuva temsilciliği yapmak isteyen aydınlarımızın XIX. yüzyıldaki çabaları ile karşılaşan Engels, daha o zaman şiddet konusunda onları yerden yere vurur. Engels, tam bir aydın bozuntusu olan Dühring'e karşı yürüttüğü polemikinde şöyle diyor: *"Bay Dühring için zor, mutlak kötülüktür, ilk zor eylemi, onun için ilk günahıdır; bütün açıklamaları, şimdiki değin bütün tarihini ilk günah tarafından böylece peşleştirilme biçimi üzerine, bütün doğal ve toplumsal yasaların, zor tarafından, bu bilisce güç tarafından rezilce bozulması üzerine bitmez tükenmez bir yankımadır. Ama zor, tarihte, başka bir rol, devrimci bir rol de oynamış; Marks'ın sözlerine göre, bağrımda yeni bir toplum taşıyan her eski toplumun ebesiyim; toplumsal hareketin, sayesinde doğmuş ve ölmüş siyasal biçimleri altettiği ve parçaladığı aletim, bütün bunlardan bay Dühring'de tek söz bile yok. Ekonomik sömürü rejimini devirmek için zorun belki de -ne yazık ki!- zorunlu olacağını, iç çekmeleri ve inlemeleri içinde kabul eder. Çünkü her zor kullanımı, onu kullananın ahlıkını bozar. Ve bu, her utkun devrimin sonucu olmasın olsun yüksek bir ahlaksal ve entellektüel gelişme karşısında ileri sürülür! Hem de, halka belki de zorla kabul ettirilecek zorlu bir çatışmanın, hiç değilse Otuz Yıl Savaşı utancından sonra ulusal bilince işlemiş bulunan kölelik ruhunun kökünü kazımak üstünlüğüne sahip bulunduğu Almanya'da ileri sürülür! Hem de, bu sönük, tatsız ve güçsüz vaiz anlaysın, kendini tarihin gördüğü en devrimci partiyi zorla kabul ettirme sevdasında!"* (F. Engels, *Anti-Dühring*, s: 301-302) Bu aktarmadan da açıkça anlaşıldığı gibi, yığırlarca süren yabancı egemenlik altında ulusal gelişmesi dumura uğratılan ve ulusal bilincine kölelik ruhuna işlenmiş olan Kürdistan halkının, her türlü kölelik anlayışından kurtulmasının ve ekonomik, sosyal, siyasal, ulusal her alanda var olmasının tek ve birtek yolu, devrimci bir savaşa atılmak, devrimci bir direniş mücadelesi geliştirmek iken; böyle bir halka, şiddet kullanmaması vaaz eden, atılan direnme adamlarına soysuzca saldıran küçük-burjuva aydın bozuntularının, bu zavallı Dühringliklerin ne anlama geldiği açık değil mi? Bizde onlarca yıldır direnme yoktur; ve bu direnmeyi meşrulaştıran, dahası bunu sahtekârca Marksizm adına yapan güçler, en çok yüceltilmesi gereken, en soyul ve onurlu tutum olan direnme eğilimine ve yüzlerce kahraman insanın kanı pahasına atılan bir direnme adamlarına bu kadar adice saldıran güçler. Marksizm-Leninizmin ustalarının bu sözleri karşısında acaba utanmıyorlar mı?

Devam edelim. Ve şimdi de ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele biçiminin ne olduğu sorusuna Marksizm-Leninizmin verdiği cevabı görelim. Marks ve Engels'in düşüncelerine kusa da olsa yukarıda değinmiş-tik. İşte Lenin'in kusa ama açık ve kesin ifadesi: *"emperyalist dönemde sömürgelerin ve yarı sömürgelerin açtığı ulusal savaşlar hem mümkün hem de kaçınılmazdır... her savaş siyasetin başka araçlarla devamıdır. Sömürgelerdeki ulusal kurtuluş siyasetinin devami biçimini oluşturur."* (V.I. Lenin, *Aktaran Marksizmde Gerilla Savaşı*, s: 131)

Zafere ulaşmış bütün ulusal kurtuluş devrimlerinin temel mücadele biçimi devrimci ulusal savaş olmuştur. Değişik tipte ülkeler için proletaryanın marksist-leninist partisi önderliğinde verilen ulusal kurtuluş müca-

delelerinden birer örneğe bakalım.

Yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülke olan Çin'de onlarca yıl silahlı mücadele verilmiştir. Ve Çin'li devrimciler bu durumu şöyle belirtmişlerdir: *"Çin'de, savaş, mücadelenin temel şekli; ve ordu, örgütlenmenin temel şeklidir. Yığın örgütleri ve yığın mücadelesi gibi öbür şekiller de sönerecektir önemli bir aslında onlardan vazgeçilmez ve onları hiçbir şekilde savsamaya gelmez, ama onların amacı savaşa hizmet etmektir."* *"... Çin proletarya partisinin temel ödevi, partinin hemen hemen başlangıcından beri karşı karşıya kaldığı ödevi, olabildiği kadar çok müttefiki, koşullara göre birleştirmek, iç ya da dış silahlar karşı devrimlere karşı ulusal ve toplumsal özgürlük için silahlı mücadelede örgütlenmektir. Silahlı mücadele olmadan, proletarya ve Komünist Partisi, Çin'de, asla ayakta duramaz; ve hiçbir devrimci ödev yerine getirilemez."* *"... Çin'in pek çok yerinde, Parti örgütü savaşı ve yığın çalışması, silahlı mücadelede doğrudan doğruya bağlıdır; tek başına ve tecrit edilmiş hiçbir Parti çalışması ya da hiçbir yığın çalışması yoktur ve olamaz..."* *"Tek sözcükle, bütün Parti, savaşa büyük ilgi göstermeli, askeri sorunları incelemeli ve kendini dövüşmeye hazırlamalıdır."* *"... 'Bizim ilkimiz şudur: silaha parti komuta eder; ve silahın partiyi komuta etmesine asla izin verilmemelidir. Bununla birlikte silahlarımız olursa, parti örgütleri yaratabiliriz."* (Mao, *Askeri Yazılar*, s: 331-332-333-335-339)

Başlangıçta sömürge ve yarı-feodal bir ülke olan ve daha sonra Güneyi yeni-sömürge bir ülke haline gelen Vietnam'da, siyasi ve askeri şiddet bütün özellikleriyle uygulanmış, kurşun yağ gibi uzun bir süre devrimci halk savaşı yürütülmüştür. Vietnamlı devrimciler bu durumu şöyle belirtmişlerdir: *"Şiif mücadelesinde ve proletarya diktatörlüğünde, marksist-leninist doktrine sadık kalan Partimiz, daima bu devrimci şiddet kavramı ile yoğrulmuştur. Doğru olarak bir yandan, düşmanın sönereceği gerici ve zalim karakterini değerlendirmiş öte yandan da -başta emekçi halkın, işçi ve köylülerinki olmak üzere- halkımızın birlik ve mücadeleyi gücünü değerlendirilmiş ve sonuç olarak da düşmanı yenilgiye uğratmak, halk iktidarını kurabilmek ve devrimi zaferle ulaştırabilmek için tek doğru yolun devrimci şiddet olduğunu açık bir şekilde göstermiştir..."* *Bütün ulusal kurtuluş devrimlerinde, tamamen halkçı karaktere sahip bütün devrimlerde, şiddet evrensel ve objektif bir kanundur. Şiddet biçimleri: siyasi veya askeri yahut da siyasi ve askeri mücadelelerin birbirleriyle birleştirilmiş şekli olabilir, fakat nasıl olursa olsun, siyasi bakımdan bilinci kitlelerin gücüne dayanmak zorundadır. Engels'in dediği gibi 'Bütün devrimler, hangi biçimlerde olurlarsa olsunlar, şiddetin bir biçimidirler...' Partimiz kuruluşundan itibaren, emperyalistlerin teorilerine ve devrimci hareketi kanlı bağlamak isteyen ajanlarına karşı verilen sert mücadele şartları içinde, bir yandan kitlelerin gücünü siyasi mücadeleyle seferber etti, öte yandan da, silahlı ayaklanma için hazırlık yaptı."* *"... Önemle vurgulamak gerekir ki; biz us aları olarak kırsal bölgelerde direniş boyunca silahlı mücadeleyi esas mücadele biçimi olarak yürüttük."* *"... Son on yıl içinde bütün halkımız tarafından, on yıldan fazla bir süre içinde Güneyli yurttaşlarımız tarafından ortaya konulan devrimci mücadelede kazanılan deneyler kanıtlamıştır ki; devrimci şiddet ve devrimci savaş, ayaklanıp, sömürgeci emperyalistlerin ve usakların hakimiyetini kırmak isteyen halkın izlediği doğru bir yoldur; bunlar özel şartlar altında, kendini kurtarmak isteyen halklar için gerçek olanaklardır..."* *"Silahlı mücadele devrimci mücadelenin yüksek bir biçimdir, temel ve sönerecektir önemli bir rol oynar. Kitleler sadece silahlı mücadelenin desteğiyle siyasi otoritelerini ortaya koyabilirler."* (Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s:171-172-174-224-225)

Yeni-sömürgecilğe karşı zaferle ulaşmış olan Küba, Nikaragua, vb. ülke devrimlerinin, bugün gelişiminin en yüksek seviyesinde bulunan El Salvador ve benzeri ülke devrimlerinin temel mücadeleyi biçimi silahlı mücadeledir; hem devrimin gelişmesi ve hem de zaferle ulaşması devrimci şiddet temelinde yürütülen mücadeleyle mümkün olmaktadır.

Marksist-leninist teorinin ve zaferle ulaşmış ulusal kurtuluş devrimi pratiklerinin, ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele biçimi konusundaki belirlemeleri, işte böyle sözcüklerimiz bir biçimde açık ve kesindir: devrimci şiddet, silahlı mücadele, halk savaşı, ulusal kurtuluş savaşı. Ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele biçimi sorununda devrimci teorinin ve devrimci pratiğin öngörülleri bu kadar somut ve açıktır, kendi-

lerine "marksist-leninist", "sosyalist parti", "proleter devrimci", "ulusal kurtuluşçu" diyenlerin devrimci şiddet ve devrimci savaş konusunda ciddi bir belirleme yapmalarını, hatta bu alandan şiddetle kaçmaları, bu alana "anarşizm, maceracılık" diye saldırımları ne anlama gelir? Marksizm-Leninizmin ve somut devrimci pratiğin bu kadar açıklağı karşısında bu güçlerin yüzleri kızarmıyor mu? Hem en beter, en imhacı bir klasik sömürgecilik altında tutuluyoruz diyecekler, hem de dünya halklarının sömürgecilğe karşı yükselttikleri yüce, soylu ulusal kurtuluş mücadelelerinden ders çıkaramayacaklar, aynı doğru yolu tutamayacaklar. Bu, ancak iki yüzlü olmakla, politik gerçeklere gözlerini kapamakla mümkündür. Eğer böyle olunmayacaksa ve halka karşı sorumluluk duyulacaksa, o zaman, Kürdistan koşullarında halk kitlelerini hangi tip mücadele biçimleriyle kurtuluşa götürebileceklerini açıklamaları gerekir.

Reformist-milliyetçi akımların bu ikizlülüğüne karşılık biz, proletaryaya ve halka karşı sorumluluk duyduğumuz bir gereği olarak, gerek teori ve program çalışmaları döneminde ve gerekse Partinin kuruluşundan itibaren halkın devrimci şiddetinin yaratılmasının zorunlu bir görev, ihmal edilmemesi gereken bir mesele olduğunu sürekli vurguladık ve bu konuda her türlü tehlikeye karşı tüm faaliyetlerimizi sürekli uyardık. En küçük bir gurup aşamasından nihai zafer kadar azgın gerici, sömürgeci zor sisteminin doğru bir tahmini ve kitlelere tanıtılmasını, buna karşılık halkın ulusal ve toplumsal kurtuluşunun dayanacağı devrimci şiddet sisteminin yaratılmasını meselesinin özenle ele alınıp incelenmesi, sadece bununla da yetinilmeyerek bu konuda pratik mücadeleye atılıp direnilmesi, daha Partinin kuruluş aşamasından itibaren ulusal ve sosyal kurtuluş için kahramanca özveride bulunulması gerektiğini sürekli belirttik. Ve pratik çalışmalarda da bütün gücümüzle buna özen gösterdik. Bu doğrultuda Kürdistan proletaryasının ve halkının öncü örgütünün yaratılması ve Kürdistan toprakına bilinci devrimci direniş tohumlarının atılması döneminde ortaya çıkan ilk Parti şehitlerinin anlamı büyüktür. Yine onbinleri bulan ilk tutuklanmaları ve vahşi işkence uygulamalarına karşı yığılce direnmenin önemi büyüktür. Kürdistan'da egemen gerici zor tarihine karşı halkın devrimci zor tarihini geliştirirken temelleridir bunlar. Ve köle bir halkın devrimci kurtuluşu için bundan başka doğru, gerçek bir temel olamaz.

Kürdistan koşullarında ulusal kurtuluş siyasetinin en temel olarak devrimci şiddet uygulamasıyla gelişeceği daha başından bellidir. Bu nedenle biz, gerek ulusal kurtuluş çizgisinin teorik temellerinin atılması ve gerekse bu çizginin pratikte gerçekleştirilmesi döneminde devrimci şiddeti temel mesele olarak ele aldık; teorik ve pratik alanda belli gelişmeler katettik. Partimiz, daha başından beri devrimci şiddet meselesini özenle ele alarak, teorik çalışmalarda Kürdistan'daki gerici zor sisteminin açıklanmasına ve buna karşı halkın devrimci şiddetinin geliştirilmesine özel önem verdi. Kürdistan halkının ulusal kurtuluşu için oluşturduğu asgari programında Partimiz, ulusal kurtuluş devrimin en önemli özelliklerinden birinin "halkın geniş güçlerinin seferber edildiği, uzun vadeli bir mücadeleyle başlanacağı" olduğunu belirtti ve "mücadele yöntemleri daha çok şiddete dayalı olmak zorundadır" diye vurguladı. Daha sonra siyasal programın sistemli bir açıklaması olan Kürdistan Devriminin Yolu broşüründe Partimiz devrimci şiddet konusunu şöyle ele aldı: *"Kürdistan, tarih boyunca üzerinde sürekli gerici zafere zorun uygulandığı bir ülkedir. Kürdistan'a yönelen zor, daima talancı ve tahripkâr bir rol oynamıştır. Sınıflı toplum tarihi boyunca Kürdistan'a hakim olan zor, hemen hemen daima yabancı karakterlidir ve yoğun bir şekilde örgütlüdür. Zorun bu karakteri, toplumsal üretim güçlerinin gelişmesinin ve Kürdistan'ın yoksulluğunun temel nedenidir. Bugün de Kürdistan'daki zor, yabancı ve gerici bir karakterde olup derinliğine ve genişliğine yoğun bir şekilde örgütlülmüştür."*

"Mademki dış zor bu kadar yoğun bir şekilde örgütlenmiş, halkımız üzerinde hergün, her saat, her dakika etkisini duyurmaktadır; o halde, halkımızın çıkarına olan devrimci zor da, karşı-devrimci zorun her gün, her saat, her dakika, her saniye dönmelidir. Karşı-devrimin emrindeki tahripkâr, talancı ve haksız zora karşılık, halkımızın emrinde yeni bir toplum yaratıcı bir güç ve devrimci zoru yaratılmalıdır. Yeni bir dünyaya ulaşmanın başka tür bir yolunu bilim henüz keşfetmemiştir..."

KÜRDİSTAN HALKININ DEVRİMCİ ŞİDDETİ

«Kürdistan Devriminin uygulayacağı zor, karşı-devrimci zorun niteliğine bağlıdır.... Ama, tüm sömürge halkların kurtuluş mücadelesinin öğrettiği genel bir kural vardır, o da şudur: Bir halk, nüfusunun azlığına ve çokluğuna bakmadan, eğer savaşırsa, uzun süreli bir halk savaşına hazırlanmalıdır. Bu savaş, çeşitli evrelerden geçerek o halkı kurtuluşa götürecektir. Bu kural, bizim için de doğrudur. Kürdistan halkı eğer savaşımaya cesaret etmişse, mutlaka uzun süreli ve çeşitli evrelerden geçecek olan bir halk savaşına hazırlanmalıdır.»

Bu teorik belirlemeler doğrultusunda pratik mücadeleye atılan, sömürgeciliğe ve ajanlarına karşı devrimci şiddet uygulayan Partimiz, kısa sürede önemli kazanımlar elde etti. Temmuz 1981'de gerçekleştirdiği I. Konferansında, Partimiz, geçmiş mücadele pratiğini de değerlendirerek devrimci şiddet ve silahlı mücadele konularını yeniden ele aldı ve bu konulardaki anlayışını daha da geliştirdi. Merkez Komitesi tarafından Konferansa sunulan ve kabul edilen Politik Rapor'da ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele biçimi yeniden şöyle vurgulandı: «Kürdistan'da tüm toplumsal yaşam, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alandaki bağımsız gelişim, sömürgeci zorla durdurulmuştur. Bu açıdan, ulusal baskının katmerli zoruna karşılık, devrimin kendi zorunu dayatması şarttır. Hele hele günümüzde, faşist sömürgeciliğin halkımıza karşı tam bir savaş açtığı bu koşullarda, devrimci zor mutlaka kendini dayatmalıdır. Elbette bu, ulusal kurtuluş devrimimizin stratejik temel mücadele biçiminin ilkede tespit edilmesidir.» Bu belirleme doğrultusunda Parti Konferansı, devrimci şiddetin gelişimini, devrimci savaş çizgisini, bu savaşın özelliklerini, aşamalarını, görevlerini ve rolünü açık bir biçimde ortaya koydu (bu konuları bundan sonra ele alacağız).

Bu aktarmalar da açıkça gösteriyor ki, daha başından beri Partimiz, ulusal kurtuluş devriminin temel mücadele biçimini özenle ele almış, onu ilkede Marksizm-Leninizm, dünya ulusal kurtuluş devrimi pratiklerine ve Kürdistan koşullarına uygun olarak doğru bir biçimde belirlemiştir. Bir yandan bu teorik çalışmalarını yaparken, Partimiz, öte yandan bu belirlemeler doğrultusunda pratik mücadeleyi geliştirmeye çalışmıştır. Gençliğin ve halkın en ilkel yurtsever duygularından kalkılarak kitle temelinde eylemler geliştirilme, basit bildirilerden başlanıp broşürler, gösteriler benzerlerinden silahlı şiddet biçimlerine kadar çeşitli yollarla ulusal kurtuluş çizgisinin pratik uygulaması yapılmak istenmiştir. Bu çalışmalar Partinin ilânıyla birlikte her yerde yoğunluk kazanmış, özellikle 1978'lerden 1980'lere kadar yürütülen mücadeleyle büyük bir siyasal olay haline gelmiştir. Ama bütün bunlara karşılık, ulusal kurtuluş siyasetinin istenilen düzeyde hayata geçirildiği, muhtevasına uygun bir biçimde yeterince örgüt ve eylem alanına uygulandığı söylenemez. Bu sorunun çözümü, hâlâ Partinin ve halkın yaşamsal bir sorunu olarak önümüzde durmaktadır. Şüphesiz ulusal kurtuluş çizgisinde geliştirilen pratik faaliyetlerin büyük bir tarihi önemi vardır. Unutulmamalıdır ki, bugün bu faaliyeti sürdürmek isteyen devrimci militanlar bile bu gelişmenin bir ürünüdür ve ayrıca Türkiye'deki siyasal gelişmelerin bu biçime dönüşmesinde, kitlelerin böyle güçlü siyasal gelişmesinin ortaya çıkmasında geçmişte harcanan çabaların rolü son derece büyüktür. Denilebilir ki, subjektif planda Kürdistan toplumunun yeni bir evreye girmesinde, sömürgeciliğe boyun eğiş ve suskunluk döneminden sömürgeciliğe ve gericiliğe karşı devrimci direniş dönemine girmesinde bu çabaların rolü birincildir. Eksiklik ve hatalarıyla birlikte sağlanan gelişmeler, Kürdistan halkını ulusal kurtuluş savaşının eşiğine kadar getirebilmiştir.

Bugün böyle bir gelişim aşamasında olmamıza ve Partimiz, berrak siyasal çizgisini, aynı şekilde berrak bir taktik çizgiyle tamamlama ve bunu güçlü bir biçimde pratiğe uygulama çabası ve hazırlığı içinde bulunmasına rağmen, hâlâ sorunları çok geriden -tehlikeli bir biçimde- ele almak isteyen güçler vardır. Özellikle Türkiye ve Kürdistan'da azgın karşı-devrimci baskı koşullarının yaşandığı bugün, çok zayıf bir konumda da olsa, soysuz küçük-burjuva reformist, oportünist akımlar ve eğilimlerin, bu baskı koşullarının getirdiği yılgınlık, çürüme, dağılma, kaçış, çöküş durumlarından da yararlanarak devrim sorununa sıfırdan başlama gibi çok tehlikeli bir yaklaşım geliştirmeye çalıştıkları görülüyor. Gerçekte ise bunlar, tarihi ve toplumsal koşulların, devrimci bir ulusal kurtuluş çizgisini zorunlu hale getirdiğini görmemezlikten geliyorlar. Devrimci gelişmelerin ve kazanımların, karşı-devrimin olduğu noktanın ulusal kurtuluş çizgisini devrimci eylem biçimleriyle pratiğe aktarmayı gündeme getirdiğini inkâr etmek istiyorlar.

Halbuki devrimci gelişmenin olduğu aşamanın bu tür yaklaşımlara tahammülü yoktur. Her ne kadar devrimci güçlerin darbe yemesi, ağır baskı koşullarını yaşaması, bu tür güçlerin biraz daha uluslararası piyasalık olabilmesine uygun ortam yaratmışsa da, bu dönemin hızla aşılabileceği, bu kadar ağır baskı koşullarında devrimci gelişmenin daha büyük patlamalarla olacağı kesindir. Ve o zaman, bu tip garip yaratıklar ya kendi hallerinden utanacaklar, ya da halkların kurtuluş özlemini içinden dinamitleyen bu tutumlarına son vereceklerdir. Demek ki, önümüzdeki aşama halkın devrimci direnişinin pratikte geliştirilmesi aşamasıdır. Türkiye'deki rejimin özelliklerinden, Türkiye ve Kürdistan halklarının bugünkü yaşamlarından, başka bir sonuç çıkmaz. Karşı-devrim, dünya gericiliğinin geliştirmiş olduğu her türlü yöntem, araç ve tekniği kullanarak, özel savaş yöntemleriyle halklara karşı açık savaş ilân etmiştir. Buna karşı halkların devrimci savaş ilânı gereklidir. Bu gerçek duruma, başka hiçbir kılıfla, maskeyle, sahte süreç ilânıyla çare bulunmaz.

Burada bir de, eski reformist, revizyonist akımlardan gelen "Türkiye'deki bu yönetim geçicidir, bazı uygulamalardan sonra piyasadan çekilir, eski demokrasiye yeniden dönecektir, bu konuda zorlama altındadır, şimdilik faaliyetlerimizi geliştirmeyelim, bu ara rejim atlattıktan sonra siyasal faaliyetlerimize yeniden başlarız" biçimindeki yanlış görüşlerin varlığına da dikkat çekmek gerekir. Şurası gayet açık ve kesindir ki, Türkiye'de devrim denilen olay, Türk burjuvazisinin bugünkü zor sistemine, yani askeri-faşist zoruna karşı gelecektir ve ancak bu zor sistemi parçalanıp, dağıtılarak gerçekleşecektir. Türk burjuvazisinin bugünkü zor sistemi geçici, ara birşey değil, düpedüz sürekli, kurumlaşan ve devrimin kendisine karşı zafere ulaşacağı tek zor olayıdır. Başka bir zor olayına, ya da Türk burjuvazisinin başka bir devlet biçimine karşı Türkiye'de devrim zafer kazanmayacak ve devrimciler başka bir zor biçimiyle uğraşmayacaklardır. Bununla uğraşmayıp kaçanlar, her zaman en alçakcasından birer devrim kaçını olacaklar ve devrim bununla uğraşıp, yıkarak zafere ulaşacaktır. Bu çok açık olan gerçeği başka türlü göstermek, küçük-burjuva kaypaklığı ve iflah olmazlığının diğer bir göstergesidir. Önümüzdeki dönemi ideolojik inşa dönemi olarak ilân etmek, onbeş yıldan beri daha az baskı koşullarında sağlayamadıkları sözde proletarya partisini inşa etme çalışmalarını bugün faşizme karşı, sömürgeciliğe karşı hiçbir ciddi direniş yapmadan, özellikle dış ülkelerde kendi üsluplarıyla sürdürmek, gazetecilik işleriyle tekrar uğraşmak, ve direnmeden de vebadan kaçır gibi kaçmak -işte küçük-burjuvazinin reformist ve revizyonist temsilcilerinin yaptığı iş, içinde bulundukları ruh hali budur!

Bütün bu olumsuzluklara ve yanlış oportünist eğilimlere rağmen, sorumlu devrimciliğin vazgeçemeyeceği görevleri vardır. Biz, bu görevleri ısrarla ortaya çıkarıp bunların çözümünü dayatacağız ve bunu da günümüzde devrimciliğin biricik temel kıstası görmekteyiz. Bu görev, Türkiye ve Kürdistan'da devrim için örgütlenmek ve faşist-sömürgeci burjuva zor sistemine karşı direnmektir. Ve bu noktada şunu söylüyoruz: Türkiye ve Kürdistan'da devrimci örgüt olmak isteyen güçler, kendilerini örgütlemeye direnişi örgütlemeye içiçe geliştirmek zorundadırlar. Faşizme karşı, sömürgeciliğe karşı direniş temelinden kopuk bir biçimde devrimci bir örgütün, işçi sınıfı partisinden örgütlenmesi mümkün değildir. Ağır baskı yılları yılgınlığın, dağılmanın, teslimiyetin arttığı, ama aynı zamanda proleter devrimciliğin de kendini en iyi kanıtladığı yıllardır. Böylesi yıllarda kendini kanıtlayan bir devrimciliğin büyük çoğunlukla zafer getiren bir devrimcilik olduğu, ama bu yıllarda görevlerinden kaçanların ise bir daha yanaşmamacasına devrimcilikten uzaklaştıkları tarihte açıkça görülmüştür. O halde bu zor koşullarda devrimci direniş görevlerimize sıkıca sarılmamızın proleter devrimciliğimizin kıstası olduğu, zafere gidebilmemizin yolunun bu günkü görevlerimize layıkıyla sahip çıkıp bu görevleri adım adım gerçekleştirmekten geçtiği bilinmelidir. Eğer Kürdistan'da bir ulusal kurtuluş savaşı gelişecekse -ki bunun koşulları mevcuttur-, bunun bugünkü koşullarda hazırlanacağı ve giderek adım adım gerçekleşeceği de açıkça bilinmelidir. Bu dönemde gerek düşmanın azgın sömürgeci-faşist terörüne ve gerek direnmemeye taraftarlarının, teslimiyetçi ve işbirlikçi kesimlerin bir yığın yanlış görüşlerinin tahribatlarına karşı devrimci görevlere doğru bir şekilde yaklaşmak, sorunun canalcı özünü yakalamak, yani devrim sorununu direnme temelinde çözmeye çalışmak büyük bir önem taşır. Halkların ulusal kurtuluş davasının sürüp sürmemesi de böyle bir tutuma bağlıdır.

Barışçıl koşulların tersine savaş dönemleri, bir top-

lumsal yapı içinde dirilmesi gerekenle ölmesi gerekenin, yaşamaya hakkı olanla olmayanın ayırıldığı dönemlerdir. Bu nedenle Kürdistan toplumunda neyin ve kimin yaşamaya hakkının olup olmadığının, nelerin ve kimlerin gerçekten zayıf veya güçlü olduğunun ayırılması ancak ulusal kurtuluş için devrimci direniş savaşı içinde mümkün olabilecek; partilerin, önderlerin ve kitlelerin gerçek gücü ancak böyle bir savaş içinde açığa çıkabilecektir. Böyle bir savaşı yaşamadan çeşitli güçler, partiler, kişiler hakkında yapılacak her türlü değerlendirme gerçeği yansıtmaktan uzak ve hatalı olacaktır. Ona hazırlanmadan ve onu yaşamadan böyle bir savaşta kimlerin kazanacağını veya kaybedeceğini söylemek ya artıniyetçilik, ya da koyu bir bilinçsizliktir. Bu nedenle, tüm bu güçler açısından, bu süreci gerçek sınav dönemi olarak görüyoruz. Böyle bir döneme girişin, dünya halklarının ve Kürdistan halkının binlerce yıllık direnme tarihinin ve çağdaş gelişmelerin Kürdistan tarihinde somutlaşması ve yeni bir toplumsal şekillenmenin başlaması olduğunu belirtiyoruz. Halkımızın, tarihin derinliklerinden gelen bağımsızlık ve özgürlük taleplerini böyle bir savaşla gerçekleştirmesi gerektiğini vurguluyoruz.

Bizi böyle doğru düşünceye götüren tahlilleri, Kürdistan'ın tarihi ve toplumsal özelliklerini, sömürgeci Türk burjuvazisinin egemen zor sisteminin iç ve dış dayanaklarını ve özelliklerini, bu egemenlik altında Kürdistan'da işleyen sürecin yönünü genel hatlarıyla daha önce incelemiş; sömürgeci egemenlik koşullarında Kürdistan'da en ufak bir bağımsız toplumsal gelişmeye olanak tanınmadığını görmüştük. Öyle ki, halk kitleleri en basit ekonomik çıkarlarını bile normal ekonomik mücadele yöntemleriyle elde edememektedir. Her kesimden Kürdistan halkının, kendi ülkesinde ve kendi adına barışçıl koşullarda ve böylesi yöntemlerle sendika ve dernek kurma hakkı, bir grev ve bir yürüyüş yapma hakkı bir gazete çıkarma ve bir yayın kurma hakkı, kendi dilini kullanma, kültürel faaliyetlerde bulunma ve ulusal değerlerini yaşatma hakkı yoktur. Bütün bu alanlar yabancı değerlerle ve gerici zorla kaplıdır. Siyasal gelişme hakkı zaten hiçbir zaman olmamış ve en ufak bir siyasal gelişme katliamlarla ezilmiştir. Bir bütün olarak ulusal gelişme yasaklamalarla ve zoraki asimilasyon yöntemleriyle engellenmiştir. Ulusal değerlerin tümünün yutulması, yok edilmesi politikası yürürlükte. Kürdistan'da barışçıl koşullar içinde en ufak bir bağımsız gelişme örneğine bile tahammül yoktur ve bu güne kadar sömürgeci zor altında, ulusal gelişme yerine ulusal yok olma süreci işletilmiştir.

Kürdistan'da egemen sömürgeci zor sistemi, sınıfsal mücadelenin en basit ekonomik düzeyine bile tahammül edemediği gibi, ulusal gelişmenin en ilkel öğelerine, örneğin kültürel gelişmenin en zayıf biçimlerine bile en ufak bir barışçıl gelişme imkânı tanımamaktadır. O halde bu durumu yaşayan bir halk, böylesine yok edici ağır baskı ve sömürü koşullarını daha ne zamana kadar kabul edebilir. Kendisini kurtuluşa götürecektir mücadele biçimlerini geliştirmek yerine, bu baskı sistemini kabul etme durumunda kalabilir mi? Bir halk için bu durumu kader olarak görmek ve bu kaderi ona aşmak demek, tarihte her soydan gerici, sömürücü, fetihçi ideolojinin yaptıklarından daha beterini yapmak demektir. Sömürgecilik ve iç gericiilik bugün bu ideoloji ve bilincin temsilcisidir. Ama devrimcilik adına yola çıkanların, böyle bir düşünceyle uzaktan yakından bir ilişkisi olamaz; onlar, böyle bir düşünceyi ne zihinlerinde, ne de eylemlerinde en ufak bir biçimde gösterme hakkını, cüretini kendilerinde göremezler. Ve onlar, sömürgecilik altında halkın suskun ve durgun bir biçimde yaşaması gerektiğini söyleyecek kadar alçalamazlar.

Nereden ele alırsak alalım günümüz koşullarında sorun dönüp dolaşp böylesine ağır bir ulusal ve toplumsal baskı durumunu yaşayan bir halkın, hangi temel mücadele yöntemleriyle kurtulabileceğinin gösterilmesine gelmektedir. En ufak bir bilinçlendirme ve örgütlenme çalışmasından en güçlü örgüt ve eylem çalışmalarına kadar gerçek yöntemlerin açıkça söylenmesi ve doğru uygulanması gerekmektedir.

Bütün bu açıklamalar gösteriyor ki, devrimci bir ulusal kurtuluş siyasetini barışçıl koşullar içinde ve barışçıl mücadele biçimleriyle geliştirme, hatta en asgari ekonomik, kültürel faaliyetleri bile barışçıl koşullarda geliştirme olanağı yoktur. Bazıları bunu, Türk toplumsal ve ulusal potası içinde çaktırmadan sürdürebileceğini düşünüyor ve söylüyor. Belki bir kişi, Türk ulusal ve siyasal organizasyonu içinde kalarak kendi bilinçlenmesini sağlayabilir, ama bir halk için Türk toplumsal ve ulusal koşullarını bir platform olarak düşünmek, Kürdistan halkının kurtuluşunu Türk ulusal ve toplumsal biçimlenişle sağlamaya çalışmak, Türk burjuvazisi-

KÜRDİSTAN HALKININ DEVRİMCİ ŞİDDETİ

nin siyasal kurumlaşması içinde Kürdistan halkının kurtuluşunu sağlamayı amaçlamak, Kürdistan halkına karşı yapılabilecek en büyük ihanettir. Türk burjuva partilerinde, parlamentosunda, kısaca devlet sistemi içinde Kürdistan halkının yaşayıp gelişebileceğinden bahsetmek, günümüze kadar bu halkı en büyük yokluklar ve imhalarla uğratan bu devleti meşru göstermek, bu temelde halka karşı en büyük ihaneti yapmaktır. Bu açıdan eğer meseleye halkın devrimci kurtuluşu yönüyle, devrimci ulusal kurtuluş siyaseti doğrultusunda ciddiyetle bakılıyorsa, o zaman bu siyaseti gerçekleştirecek güçler ve araçlar bizzat halkın içinde armalıdır. Ve bu arayışı gösterecektir ki, halk üzerinde amansızca uygulanan ve en ufak bağımsız gelişmeye olanak tanımayan bu gerici zor sistemine karşı, tek çare halkın kendi öz güçlerini, kendi siyasal ve askeri gücünü çıkarmasıdır. Kürdistan halkı için tek gelişme olanığı, tek kurtuluş çaresi tümüyle kendi devrimci gücünü harekete geçirmesi, kendi devrimci şiddetini ortaya çıkarması ve yalnızca buna dayanmasıdır.

Sonuç olarak şunları söyleyebiliriz: Kürdistan'da ekonomik, sosyal, siyasal, ulusal her alandaki bağımsız gelişme sömürgeci zorla durdurulmuştur. Kürdistan toplumunun bağımsız gelişme içine girebilmesinin tek yolu, bu gerici zora karşı halkın devrimci zorunu çıkarmaktır. Kürdistan ulusal kurtuluş devriminin temel mücadelesi silahlı mücadeledir. Şüphesiz çok çeşitli olan diğer mücadele biçimleri de önemlidir ve onlar da uygulanacaktır; ancak diğer tüm mücadele biçimleri silahlı mücadeleyle bağ içinde, onun yarattığı temelde ve ona hizmet edecek bir biçimde kullanılacaktır. Devrimci ulusal kurtuluş siyasetinin pratiğe uygulanması ve kitlelere mal edilmesi halkın devrimci şiddeti temelinde olacaktır; bu siyasetin pratik bir olgu olarak gelişmesi halkın devrimci savaşı biçiminde somutlaşacaktır.

tır. Kürdistan'da silahlı mücadele olmadan ve böyle bir mücadeleye dayanmadan proletarya partisi varolamaz; silahlı mücadele yürütmeden Kürdistan proletaryası kendisi için bir sınıf haline gelemmez. Kürdistan proletaryası ve onun öncü müfrezesi, silahlı mücadele yürütmeden devrimci görevlerini yerine getiremez.

Bugün sömürgeci zor, Kürdistan halkına karşı faşist-sömürgeci savaş biçimini almıştır. Kürdistan'da devrimi geliştirmenin tek yolu, bu gerici savaşa karşı halkın devrimci savaşını çıkartmaktır. Karşı-devrimin azgın saldırıları altında ezilen halk kitleleri içinde yapılacak kısa süreli devrimci çalışma, güçlü devrimci patlamalara yolaçacaktır. Bu, kanlı, amansız çarpışmalarla süren devrimci bir halk savaşı olacaktır. Aynı zamanda bu mümkün olduğu kadar hazırlıklı, planlı, örgütlü ve uzun süreli olmalıdır. Daha şimdiden kitlelere silahlı, kanlı, korkunç bir savaşa girecekleri açıklanmalı ve onlar, «ölümü hor görmeliler ve zafere güvenmeliler.» İşçi sınıfı partisi böyle bir savaşın teorik, örgütsel, teknik ve eylemsel hazırlıklarını daha şimdiden yapmalı ve savaş içinde halk önderliği görevini eksiksiz yerine getirebilmeye hazır olmalıdır. Sınıf bilincine varmış her devrimci militan, her komünist, Kürdistan Devriminin ve devrimci savaşının teorik, stratejik ve taktik sorunlarını iyi incelemeli; uzun süreli halk savaşında Kürdistan halkına önderlik edebilmeye ve her an silaha sarılıp savaşmaya hazır olmalıdır.

e) Kürdistan Devrimci Savaşının Çizgisi ve Özellikleri

Askeri çizgimiz, Partimizin siyasal çizgisinden kaynaklanır ve ona bağlıdır. Kürdistan gibi sömürge bir ülkede devrimci ulusal kurtuluş siyaseti pratiğe yansıdığı anda, ve kitlelere mal olduğunda halkın devrimci şiddeti biçiminde somutlaşır; ya da başka bir deyişle, böyle bir siyasetin pratiğe uygulanması ancak halkın devrimci şiddetinin kullanılmasıyla mümkündür. Sömürge ve yarı-feodal Kürdistan koşullarında bu çizgi, ulusal demokratik devrim görevlerini silahlı mücadele yöntemiyle gerçekleştirme çizgisidir. İşçi sınıfı partisi önderliğinde, işçi-köylü ve aydın-gençlik bloku temelinde, tüm yurtsever halk güçlerini ulusal kurtuluş cephesi içinde birleştirerek sömürgeciliği ve feodalizmi yıkmayı, bağımsız bir ülke yaratmayı, köylüye toprak ve özgürlük getirerek demokratik bir toplum kurmayı, emperyalizm ve sömürgeciler tarafından parçalanmış Kürdistan'ı yeniden birleştirmeyi amaçlayan devrimci bir savaşın çizgisidir. Bu çizgi, tam bir ulusal kurtuluş savaşının, faşist Türk sömürgecileri tarafından yürütülen vahşi, haksız savaşa karşı koymayı amaçlayan haklı bir savaşın çizgisidir.

Kürdistan'da devrimci savaş çizgisi, sömürge ve yarı-

feodal bir ülkede, ekonomik, sosyal, siyasal, ulusal her alanda bağımsız gelişmesi azgın gerici zorla engellenen bir halkın tek kurtuluş çizgisi, topyekûn bir savaş çizgisidir. Böyle bir ülkede açıktır ki, silahlı mücadele barışçıl koşullarda sağlanan bir siyasal gelişmeye dayanmayacaktır ve bunun imkânı yoktur. Böyle bir ülkede silahlı mücadelenin daha önceden oluşturulan askeri güçlerine dayanması söz konusu değildir. Yine açıktır ki, bizde silahlı mücadele, örgütsel düzeyde parti, ordu ve kitlelerin örgütlenmesi alanında, güçlü bir gelişmenin bulunmadığı bir temelde olacaktır. Ayrıca bizde silahlı mücadelenin, uluslararası koşulları ve Kürdistan'ın diğer parçalarındaki gelişmeleri tümüyle kendi gelişmesine temel olarak alamayacağı, bu konuda sağlam bağların henüz oluşmadığı ve çok sınırlı bulunan bazı bağlardan da fazla medet umulmayacağı ortadadır. Zaten dış koşulların işlerliğe kavuşabilmesi için bile, direnmenin kendi öz güçleriyle belli bir aşamaya kadar geliştirilmesi zorunludur. Böyle bir durumda bulunan bir halk, kurtuluş mücadelesini bazı alanlarda ve bazı eylem biçimleriyle sınırlandıramaz. O, şehirde ve kırdada ve ovada olmak üzere her yerde, siyasi ve askeri şiddetini, siyasi mücadeleyle birleşmiş silahlı mücadelesini ekonomik, kültürel her alandaki mücadelesiyle birleştirerek ve her türlü eylem biçimini kullanarak direnmek zorundadır. Durumu böyle olan bir halk, hangi eylem biçimine başvurursa da, bu onun hakkıdır.

Kürdistan devrimci savaşının çizgisi, elverişli bir coğrafyaya ve belli ölçüde yeterli nüfusa sahip bir ülkede, askeri olarak henüz çok zayıf bir konumda bulunan bir halkın, büyük bir askeri üstünlüğe sahip olan bir düşmana karşı yönelttiği devrimci direnme çizgisidir. Türk sömürgecileri, bugün askeri olarak büyük bir güce ve yüksek bir örgütlenme düzeyine sahiptirler. Türk ordusu, Ortadoğu'nun en büyük askeri gücü NATO'nun ikinci büyük ordusudur. Buna karşı Kürdistan halkı, henüz küçük bir siyasi güce sahiptir; zayıf bir siyasi örgütlülük durumundadır; ve askeri olarak henüz bir örgütlenmesi bile yoktur. Bu durum, verilecek silahlı mücadelenin stratejisini ve taktiklerini belirler. Bu durumda bizim askeri çizgimiz, zayıf olanla güçlüye karşı koyma çizgisidir. Düşmanın askeri yönden güçlüğü, halkın ise askeri yönden zayıflığı mücadelenin olumsuz yanını, güçlüklerini oluşturur. Fakat buna karşı mücadelenin olumlu ve elverişli koşulları da vardır. Düşman ekonomik ve sosyal gelişimini tamamlamış; bu alanlarda çürüme ve dağılma içindedir ve siyasal olarak büyük bir çıkmaz içinde bulunmaktadır. Uluslararası alanda en gerici emperyalist kliğe dayanmakta ve istediği gibi uluslararası destek bulamamaktadır. Gelişmeyi değil gericiliği, yeniyi değil eskiyi temsil etmekte; kendi içinde yeni bir toplumsal ve siyasal devrim tarafından tehdit edilmektedir. Kendisi bir yeni-sömürge iken, emperyalizmin bile yaşatamadığı çağdışı bir klasik sömürgeciliği yaşatmak istemekte, bu doğrultuda Kürdistan üzerinde çok gerici, haksız, barbar, kendi halkından ve uluslararası alandan fazla destek göremeyecek bir savaş yürütmektedir.

Buna karşılık halkımız, geri bir toplumsal yapıda ve zayıf bir örgütlülük durumunda bulunmasına rağmen üstün yanları vardır. Herşeyden önce doğru devrimci bir ulusal kurtuluş çizgisine sahiptir; ve bu çizgi, belli bir objektif gelişme temelinde ortaya çıkmıştır. Gelişmeyi ve yeniyi temsil eden bu temel üzerinde ulusal kurtuluş çizgisi, ileri bir toplumsal sistemi, demokratik ve giderek sosyalist bir toplum biçimini hedeflemektedir. Bu konumuyla sonderece ilerici, devrimci ve haklı bir niteliğe sahiptir. Halkımız, kısa süreli de olsa devrimci bir mücadele pratiği yaşamıştır. Bu pratik, kendisine, kurtuluş mücadelesindeki öncüsünü kazandırmıştır. Ve en devrimci ideoloji olan Marksizim-Leninizmle donatılmış bir güç olarak Partimiz, askeri düzeyde de olsa kendisini korumakta ve devrimci mücadeleyi geliştirmeye, halka önderlik etmeye çalışmaktadır. Yine bu pratik, halkımızın siyasal gelişmesini başlatmış, zayıf da olsa böyle bir gelişme ortaya çıkarmış ve yetersiz de olsa halkımızın en ileri güçlerini belli bir mücadele deneyinden geçirmiş, eğitmiştir. Ülkemiz, silahlı mücadele için elverişli bir coğrafyaya sahiptir ve büyük olmazsa da yeteri kadar bir nüfus bulunmaktadır. Ve ayrıca bugün zayıf bir durumda olsa ve henüz yeni başlamış bulunsada halkımızın mücadelesini destekleyebilecek çok büyük uluslararası güçler vardır. Bu özellikleriyle halkımızın geliştireceği direniş mücadelesi haklı, ilerici ve devrimci bir niteliğe sahiptir. Düşman için olumsuzluğu ve halkımız açısından olumluluğu içeren bütün bu özellikler açıkça gösteriyor ki, eğer güçlü bir devrimci çaba harcanırsa, büyük bir fedakârlık, azim ve kahramanlık gösterilirse, kararlı bir bilinçlendirme ve örgütlenme ça-

lışması yapılırsa, düşmanın üstünlüğünü zayıflığa dönüştürmek ve zayıflıklarını daha da zayıflatmak, halkımızın zayıflıklarını gidererek üstünlüklerini geliştirmek mümkündür; ve bunun sonucunda düşmanı yenersek halkımız zafer kazanabilecektir.

Düşman yenilebilecek ve halkımız zafer kazanabilecektir; ancak bu, Partimizin örgütlenmesinin ve önderliğinin güçlendirilmesi, halkımızın siyasal bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesinin geliştirilerek tüm yurtsever halk güçlerinin ulusal kurtuluş cephesinde birleştirilmesi, ve bütün bunları yapabilmek için, güçlü bir devrimci direnişin başlatılıp geliştirilmesi ve ulusal kurtuluş için devrimci direniş mücadelesinde sebat edilmesi ile mümkündür. Devrimci direnişimiz, halkın devrimci şiddeti temelinde, silahlı mücadele temelinde olacaktır. Fakat, burada şunu belirtmek gerekir ki, bu silahlı mücadele silahlı bir halk ayaklanması biçiminde olmayacaktır. Yukarıda belirttiğimiz özellikler, Kürdistan devrimci savaşının devrimci bir halk ayaklanması biçiminde gelişmeyeceğini açıkça gösterir. Bir kere, düşmanın askeri açıdan güçlü ve örgütlü olması ve Kürdistan üzerinde egemen bulunması, buna karşılık halkımızın askeri olarak henüz örgütlenmemiş ve siyasi olarak zayıf bir örgütlenme durumunda olması, barışçıl koşullarda siyasal çalışma olanağının bulunmaması ve gelişmenin henüz zayıf olması gibi özellikler Kürdistan koşullarında, barışçıl koşullarda yapılan siyasal çalışmaların en yüksek aşamada bir silahlı ayaklanmaya varması ve önce kentlerin ele geçirilerek oradan kırların zaptedilmesi gibi bir ayaklanma çizgisini olanaksız kılar. Kürdistan koşullarında siyasal çalışmanın ancak silahlı mücadeleyle desteklendiği ölçüde yapılabileceği, temel olarak kırlarda yürütülecek silahlı ve siyasal mücadelenin kentlerde de siyasal çalışmaya ortam hazırlayacağı ve devrim güçlerinin ancak kırsal alanlarda üslenerek mücadeleyi buradan kentlere yayacağı açıktır. İkinci olarak, geçmişte ortaya çıkan ayaklanmaları bastırma tecrübesine sahip olan ve emperyalizmin dünya halklarının ayaklanmalarına karşı yönelttiği yıldırım bastırma hareketi deneylerinden yararlanan Türk sömürgecileri, kendilerini ortaya çıkacak bir ayaklanmaya karşı hazır durumda tutmakta ve çıkacak bir ayaklanmayı anında bastırma gücüne ve hazırlığına sahip bulunmaktadır. Bu durumyla da, Kürdistan'da girilecek bir ayaklanma hareketi, en azgın bir biçimde kısa sürede ezilebileceğinden, silahlı ayaklanma taktiği hatalı, yanlış ve ayrıca tehlikeli bir taktiktir. Kürdistan'da bugünkü sömürgeci egemenlik koşullarındaki durumu kökünden sarsacak bir elverişli uluslararası gelişme ortaya çıkarsa böyle bir taktiğin uygulanması gündeme gelebilir ki, bugün olmayan böyle bir varsayım üzerine de devrimci mücadele taktiği kurulamaz. Kürdistan'daki somut durumun özellikleri hakkında yapılan bütün bu açıklamalardan şu sonuç çıkar: silahlı mücadele Kürdistan halkının ulusal kurtuluşunu sağlayabilecektir; ama bu, kısa süreli bir ayaklanma biçiminde değil, tüm halk güçlerinin katıldığı uzun süreli bir silahlı mücadele biçimiyle olacaktır. Ve bizim askeri çizgimiz, uzun süreli bir halk savaşı çizgisidir.

Bizim askeri çizgimiz, silahlı mücadelede parti önderliğini şart koşar ve böyle bir önderliği, direnişin başlatılıp geliştirilmesinin ve devrimin zafere ulaştırılmasının mutlak garantisi olarak görür. Bunun nedeni, Partimizin, işçi sınıfının ve halkın çıkarlarının uzlaşmaz bir temsilcisi olması, en mükemmel bir şekilde ulusal kurtuluş mücadelesini yürütmeye azmetmiş bulunması ve dünya proletaryasını ve ezilen halkları kurtuluşa götüren Marksizm-Leninizmi kendisine rehber edinmiş olmasıdır. Dünya halklarının savaş pratiği ve bizim kısa süreli mücadele pratiğimiz göstermiştir ki, Parti önderliğinde gelişmeyen ya da Partinin önderliğinin zayıf olduğu silahlı mücadeleler her zaman yozlaşmaya ve amacından sapmaya mahkûmdur. Bu konuda bizim ilke-miz şudur; silaha Parti kumanda eder ve silahın Partiye kumanda etmesine asla izin verilmemelidir.

Devamı Gelecek Sayıda

KÜRDİSTAN'DA ZORUN ROLÜ

Ulusal Kurtuluş Savaşı -
Ulusal Kurtuluş Siyaseti

ÇIKIYOR

ve Halûk Bayülken'in "bu kuvvetler NATO içi sorumluluk alanlarında kullanılacaktır. Ulusal savunmamızda kullanılacaktır." biçiminde açıkça ifade ettikleri, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini ortadan kaldırmak için her şeyi göze alarak işi askeri işbirliğine kadar vardırırları gerçekler karşısında nasıl iğrenç bir sosyal-şoven anlayış içinde olduklarını görmeli ve gericiğe daha fazla alet olmaktan vazgeçerek halkımıza ve mücadelemize saygılı olmalıdırlar.

Ayrıca Türk halkı ve devrimcileri de Kürdistan'da yükselmekte olan mücade- lenin boyutlarını ve muhtevasını, emperyalist müdahale birlikleriyle kolkola faşist Türk burjuvazisinin içine girdiği süreci ve somut durumu doğru kavrayarak, kendi anti-faşist mücadelelerini,FKBDC'nde atılan doğru adımı daha da geliştirecek KUKM ile doğru temelde ve daha güçlü bir biçimde birleştirmeli Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini desteklemelidirler.

Emperyalistler ve işbirlikçilerinin ülkemize ve bölgemize yönelik müdahale ve işgal politikalarına karşı KUK güçleri ile bölge ilerici ve devrimci güçlerinin görevlerine ilişkin işe,gazetemizin 11. sayısında konuya ilişkin bir yazıda belirttiğimiz görüşleri aynen yineliyor ve diyoruz ki: «Günümüzü bir geçiş evresi olarak ele alırken, bunun, halk güçleri için bir uzlaşma ve teslimiyete yönelmek değil; nihai bir savaşta zaferi kendi lehine çevirmek için, başta kendi ülkesinin öz güçleri temelinde olmak üzere,anlayışta ve pratikte bölge çapında en güçlü dayanışmaları yaratarak, şartların kendisi için en elverişli olduğu bir dönemde nihai savaşa hazırlanma olduğunu belirtmek istiyoruz. Kısaca sözkonusu olan, bu yıllarda, geçmişteki yetersizlikleri, yanlışlıkları ve hataları anlamak için düşünce geliştirmek, geleceği zaferle kapatmak için güç biriktirmek, geleceğe yönelik doğru stratejik ve taktik anlayışlar geliştirmek, eksik olan iç ve dış ittifakları yaratmak ve böylelikle geleceği adım adım yaratmaktır. Bu, emperyalizmin saldırı politikası karşısında, ilerici-devrimci güçlerin savunma içinde kendilerini geliştirme anlayışı ile karşılık vermeleri anlamına gelmektedir.», «Bölgemizdeki ilerici-devrimci kuvvetlerle birleşme ve bu temelde dışarıya çıkma olayı, tarihte en çok günümüzde anlaşılan bir gerçektir. Özellikle 1970'li yıllara kadar, Kürdistan'ın dış dünyadan koparılarak çağla bütünleşmesinin engellendiği, mevcut tüm ayaklanmaların, isyanların ve hareketlerin modern ulusal kurtuluş ve sosyalist devrimlerle kaynaşmadan ezildiği, buna karşın hem dış koşulların ve hem de

içte toplumsal yapının daha ileri gelişmelere uygun olmadığı bir durum yaşanırken, bugün hem içte ekonomik ve toplumsal şartlarda meydana gelen gelişmeler ve hem de dışta bölgede ve bölgemizin dünya çapında arzettiği öneminden ötürü, Kürdistan ulusal direniş savaşınının içte kendi özgüçlerine dayanmasının olanakları son derece artmış, dışarda da başta bölge ilerici-devrimci güçleri olmak üzere tüm devrimci güçler tarafından destekleneceği bir dönemin içine girilmeye başlanmıştır. Dolayısıyla, coğrafya olarak içinde bulunduğu elverişli koşul, aralarında parçalandığı ülkelerdeki devrimci durumun hızla gelişmesi ve herşeyden önce de Kürdistan halkının uyanış derecesi gözönüne getirildiğinde, önümüzdeki dönemde bölgemizde en belirgin devrimci rollerden birisinin Kürdistan halkının ulusal direniş savaşına düşmekte olduğu kolaylıkla anlaşılabilir. Bölgede emperyalizm aleyhine bir dönem olan halk devrimleri çağına girilmesinde, halk savaş yönetimleriyle emperyalizmin ve emperyalizm yanlısı kuvvetlerin özellikle İran, Irak ve Türkiye'de zayıf düşürülmesinde, Kürdistan'daki mücadele belirli bir rol oynayacaktır. Kürdistan'ın elverişli olan coğrafya ve insan yapısı üzerinde gelişen halk savaşlarıyla emperyalizm burada zayıf düşürüldüğünde ve bu ülkelerde devrimci-demokratik yönetimler işbaşına getirildi-

ğinde, bölge çapında dengenin emperyalizm aleyhine hızla bozulacağı, yine bölge çapında stratejik savunmadan, stratejik denge dönemine ulaşılacağı ve bu dönemde emperyalizme karşı nihai savaşlar içine girileceği, bu savaşlar içinde ise Kürdistan'ın belirleyici bir rol oynayacağı ortadadır. Halk güçlerinin uyanması ve etkin olarak devreye girmesinde önemli roller oynayabileceği gibi, nihai savaşlarda zaferin elde edilmesinde de Kürdistan'ın konumu belirleyici bir öneme sahiptir. Özellikle İran-Irak savaşının sonuçları, Kürdistan'ın devrimci gelişmeye daha büyük oranda katılmasına yol açabilecek, bu katılım bölgedeki ulusal devrimci gelişmeyi sonderece hızlandırarak yalnız Kürdistan halkının kendi ulusal-toplumsal gelişmesi doğrultusunda değil, Türk, Kürt, Arap, Fars vb. halkların bağımsızlık ve özgürlük temelindeki dayanışmalarının sıcak savaşım içinde gelişeceği bir alan olacaktır. Bu alanda Ortadoğu halklarının birliğinin yaratılması sözkonusu olacak, halkların bağımsızlık ve özgürlük temelindeki bu birliği Ortadoğu'da gerçek anti-emperyalist kuvvetleri ortaya çıkaracağı gibi sonucu mutlaka zaferle kendi lehine kapatacak olan devrimci bloka güçlü bir temel sağlayabilecek de ancak bu biçimde mümkün olacaktır.

Bu belirlemelerden açıkça anlaşılacağı gibi, Kürdistan ulusal devrimci savaşımının gelecekte uygulayacağı rol bölgeseldir ve bu nedenle de ulusal ve uluslararası etkileri sonderece büyük olacaktır. Bu nedenle 1980'li yıllar, aynı zamanda dünya sosyalist ve devrimci güçlerinin Kürdistan'ı en çok tanımaya başlayacakları ve en çok dayanışma içine girecekleri yıllar olacaktır. Bu açıdan Kürdistan'daki mücadelenin günümüzde içinde bulunduğu koşulları özellikle son dönemlerde meydana gelen yeni gelişmelerin ışığında doğru temellerde tahlil etmek büyük önem taşımaktadır. Yine Kürdistan özgünlüğündeki ulusal ve demokratik güçlerin çoğu olumsuz olan geçmişlerini yeniden gözden geçirmeleri, yetersiz olan teorik perspektiflerini aşarak daha güçlü ve doğru bir teorik perspektife yönelmeleri, daha doğru bir stratejik anlayış içine girerek, geçmişte bu konuda içinde bulundukları yetersizlik ve belirsizliklerin üstesinden gelmeleri, devrimin dost ve düşmanlarının sıralanışını bu sefer daha doğru temelde yapmaları, bölge devrimci güçlerini iyi tanıyarak, bunlarla doğru taktiklerle ilişkiye geçmeleri ve bu temelde öz örgütlenmelerini doğru bir biçimde geliştirerek, bu örgütlenmenin iç ve komşu halklarıyla, devrimci-demokratik bir tarzda ittifaklarını yaratmaları, bundan başka çözüm yolunun olmayacağını bilerek, bu konuda geçmişte varolan olumsuzluklarını aşmaları, özellikle küçük-burjuvaziden kaynaklanan teslimiyet, reformizm ve uzlaşma yolu yerine direnişçi, devrimci yönemi esas almaları, pasif mücadele yöntemleri yerine, radikal halk savaş yöntemlerine dört elle sarılarak bir güç toplama evresi olan bu ara dönemde Kürdistan'daki ulusal direniş savaşının kadro, araç-gereç birikimini daha hızla ve geleceği doğru temellerde daha iyi karşılamak için yapmalarının önemi büyüktür. Kendi geçmişlerindeki sorunlarını, özellikle programsızlıklarını ve bundan kaynaklanan stratejik ve taktik yetersizliklerini gidermelerini, mevcut pratik ilişkilerini bu yenilenmiş anlayışlarla takviye etmeleri gerekmektedir.

Tüm bunlar yapıldığında görülecektir ki, önümüzdeki dönemde Kürdistan ulusal direniş savaşımı ve özellikle de Kuzey Kürdistan'ın önderlik ettiği modern ulusal direniş savaşımı eşsiz bir dönemin içine girecektir. Başta Türkiye Devrimci-Demokratik güçleri olmak üzere bölgede ve dünya çapında sosyalizm, işçi sınıfı hareketleri ve ulusal kurtuluş güçleriyle ittifaklarını geliştirerek tüm bu eksikliklerini gidermiş ve hazırlıklarını yapmış bir Kuzey Kürdistan ulusal direniş savaşımı, karşısındaki bu askeri-faşist Türk yönetimi ne kadar cılgınca girişimlere girişirse girişsin çok şeyler başarabilecektir. Böl-

gemizde bu konuda meydana gelen gelişmeler, Kürdistan lehinde politikaların, önemli destek ve dayanışmaların sürekli ortaya çıkabileceğini göstermektedir. Eğer Kürdistan'ın devrimci-yurtsever güçleri, çevrelerindeki bu elverişli gelişmelere zamanında karşılık verebilir, içinde bulundukları yetersiz, hatalı ve eksik konumlarını aşabilirlerse, açıktır ki, Kürdistan, tarihinin hiçbir döneminde görülmemiş bir biçimde kendi öz kurtuluşu doğrultusunda bir ulusal bağımsızlık ve özgürlük süreci içine girmiş olacaktır. Bu artık pratik bir sorun olmaktan da çıkıp, somut bir savaş sorunu haline gelebilecektir. Bölgemizde devrim ve karşı-devrim güçlerinin hızla geliştiği, dengenin nihai olarak bozulması için yoğun çabaların harcanıldığı bu dönemde, Kürdistan'daki mücadele eğer uygun bir biçimde karşılık verirse, yalnızca stratejik savunma döneminin direnme sorunlarını çözmekle kalmayacak, nihai savaşa da bölge çapındaki zaferin en önemli bir etkeni olabilecek ve stratejik denge döneminin gereklerini en iyi bir biçimde yerine getirebilecektir.

İşte bu düşünce ve inançla diyoruz ki, önümüzdeki dönem tüm bölge için olduğu gibi, Kürdistan için de dopdolu geçen yıllar olacaktır. Hem de, sonunda kesin zaferin olduğu bir mücadeleler ve savaşlar dönemi. Tüm meseleler giderek hızla yaklaşan böyle nihai bir savaşa hazırlıksız yakalanmamak ve rolünü tam oynayabilmek için, tarihin bu en elverişli dönemini çok iyi kavramak ve hazırlıklarını bu düzeyde çok iyi yapmaktır.

Özellikle Kuzey Kürdistan'da gerek ulusal bilincin yaratılmasında, geliştirilmesinde ve toplumsal bir güç haline getirilmesinde, gerekse azgın askeri-faşist yönetimin her saldırısına karşı bu bilinçlenme ve örgütlenmenin büyük bir direniş yeteneği ile sürdürülmesinde önder hareket olma şanına sahip olan PKK'nin Kürdistan'ı bölge çapında gerçek rolüne kavuşturmak için gerçekleştirmesi gereken çok önemli görevleri vardır.

PKK'nin Ortadoğu zemininde şimdiye kadar yaptığı çalışmaları, bu bağlamda yerine oturtmak zorundayız. Partimiz kendisini objektif gelişmelere bağlı olarak böyle önemli bir konumda hazırlarken, subjektif gelişmeleri de yaratmıştı. Türkiye halkıyla FKBDC'si temelinde bir ittifaka yönelmesi ilk önemli adımları olurken, Kürdistan'da da bir cepheleşmenin programı hazırlanarak bu konuda da ciddi adımlar atılmıştır. Yine Arap aleminde Filistin, diğer radikal Arap yönetimleri ve Irak'taki ilerici muhalefet güçleriyle ilişkilere girilmiş ve bu konuda bazı kazanımlar elde edilmiştir. Bu anlamda dış ittifaklar açık ki direniş eğiliminin önemli oranda parti tarafından geliştirilebileceği, son Filistin deneyinden çıkarılacak derslerle birlikte, PKK'nin yalnızca Kürdistan ve Türkiye'de değil, bölgede de direniş eğilimlerini yenileyerek direniş güçlerinin hızlı bir biçimde gelişmeye başlamalarında üzerine düşen katkıyı yapabileceği, en direnişçi örgütlerle militan birliği mutlaka yaratmak zorunda olduğu bir noktaya gelmiştir. Artık bölgede kaderleri birbirine çok yakın olan devrimci güçler tek başlarına yaşayamayacakları gibi, militan bir devrimci dayanışmadan başka bir çıkış yolu da yoktur. İşte partimiz Kürdistan ulusal direniş savaşını, bölgedeki direniş savaşları, dünya ulusal kurtuluş hareketleri ve sosyalist sistemle birleştirerek bu konuda da üzerine düşeni yapabilecektir.

Cunta bunu çok iyi bilmektedir ve bunun için de programını yedi yıl daha uzatmıştır. Açıktır ki onun boy hedefi Kürdistan ulusal direniş savaşımı ve müttefikleridir. Yine açıktır ki bizim de böylesine elverişli bir zeminde böyle bir direniş savaşımı yükseltmekten başka bir çaremiz olmadığı gibi, bunun kadar gönül rahatlı-

ğıyla isteyebileceğimiz başka bir durum da yoktur. Bu açıdan ortaya çıkan durum bütünüyle programımızı ve görüşlerimizi iletletmeye uygun bir ortam yaratmıştır. Stratejik yaklaşımlarımızın hayata geçirilmesinin elverişli şartları doğmuş bulunmaktadır. Eğer bunlardan akıllıca yararlanırsa, gerçekten direnişe önderlik eden bir parti olunabileceği gibi, güçlü bir ulusal direniş savaşı da gerçekleştirecektir.

Bu direniş savaşımından kısa bir sürede zafer talep edilememektedir. Nasıl ki bölgede kısa sürede nihai bir zafer mümkün değilse, Kürdistan ve Türkiye sathında da sözkonusu değildir. Savaş Ortadoğu'nun tarihsel ve toplumsal çelişkilerine uygun olarak uzatmalı bir karakterde gelişecektir. Bu açıdan kısa süre içinde zafer bekleme anlayışlarının yanlış olduğu açıktır. Özellikle küçük-burjuvazi bu konuda genellikle kısa sürede zafer talep etmekte, bunun mümkün olmadığını anladığında ise hemen mücadeleden uzaklaşıp teslimiyete yönelmiştir. Birinci tarzdaki yaklaşım artık tasfiye olmuş ve elle tutulur bir yanı kalmamıştır. Direnişten tümüyle vazgeçme biçimindeki reformizm ise yaşayamaz hale gelmiştir.

PKK yalnız Kuzey Kürdistan'daki ulusal devrimci gelişmenin değil, Türkiye'deki devrimci-demokratik mücadelenin de önemli roller üstlenen etkin bir gücüdür. Bu anlayışla, bir yandan başta Kuzey Kürdistan'ın ulusal direniş sorunlarını çözümlenmeye çalışır ve bunun pratik hazırlıklarını yoğunlaştırırken, aynı zamanda bölgede nihai bir savaşın geliştiğini iyi kavrayarak pratik hazırlıklarını buna göre yapması ve bu temelde Türkiye'nin devrimci-demokratik güçlerinin geliştirilmesi ve mücadeleye hazırlanmasında üzerine düşeni yerine getirmesi ve bir bütün olarak da tüm Kürdistan'da ulusal demokratik-devrimci güçlerin uyandırılmasında, var olanlarının doğru bir rotaya çekilmesinde kendine düşeni yapması gerekmektedir. PKK'nin tüm bu adımları dengeli ve doğru bir biçimde atması, esasla tali olanı iyi seçmesi, bu konuda taktik hatalar içine girmemesi, belirlemiş olduğu stratejiden sapmaması, bu stratejisini bölgedeki gelişmelerle orantılı olarak uygun taktiklerle hayata geçirmesi büyük öneme sahiptir. Özellikle sadece kendi öz gücüne dayanarak bir halk savaşının nihai zaferinin sağlanamayacağını gözönüne getirerek nihai zafer için müttefiklerinin durumunu çok iyi kollaması ve ilişkilerini çok iyi ayarlaması, halk savaşımını bölgedeki nihai savaşıma bu biçimde bağlı kılması ve bu gelişime kendisinin de bizzat katkıda bulunması büyük önem taşımaktadır. En ağır baskı koşullarında direnebilen, direnmenin en zorunlu olduğu, fakat bir o kadar da fedakârlık gerektiren hapishanelerde bunu gerçekleştiren bir hareket, geçmişle gelecek arasına, kendi ülkesindeki çalışmalarla bölgedeki çalışmalar arasında doğru temellerde ve zamanında iyi köprüler kurabilmelidir.

Tüm bunlar yapıldığında Kürdistan ulusal direniş savaşımı önümüzdeki dönemde bölgedeki direniş savaşlarının nihai zafere ulaşmasında belirleyici bir rol oynayacaktır. Kuzey Kürdistan'da gelişip güçlenen mücadelenin yaratılmasında, pekiştirilmesinde ve savunulmasında belirleyici bir konumu olan PKK hareketi tüm hazırlıklarını dikkatle yürütürse belirlediği olduğu politik, askeri ve örgütsel stratejilerine uygun temelde, bu ara evredeki hazırlıklarını hızla tamamlayarak 80'li yıllarda misli görülmemiş bir bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi dönemini yeniden ve daha yüksek boyutlarda yaratacak, bununla da kalmayarak yakın gelecekte halk savaşımını nihai zafere gidebilecek bir tarzda geliştirebilecektir. Bu herhangi bir niyet ve isteğin sonucu değil, mevcut günlük gelişmelerin ürünü olarak doğal bir tarzda böyle olacaktır.

**- KAHOOLSUN ABD-TÜRK SAVUNMA GURUBU!
- FAŞİST TÜRK SÖMÜRGEÇİLİĞİNE ve
EMPERYALİZME KARŞI
DEVİRİMCİ DİRENİŞ MÜCADELEMİZ DURMAYACAK!**

JI EFSERÊN DADINGAHÊ (ZABTÊN MAHKEMÊ)

DOZA PKK

Tekoşina Serxwebûn û Azadiya Kurdistan dî Efserên Dadingahê de Bûne Malê Dirokê

4

Dumahika ifadê M. Hayri DURMUŞ; jî hejmarê derbasbûyî ye.

Bûyina vê cîvakê di şoreşa Tirkîyê de li derî imkanên lihevhati bû. Bûyina vê cîvakê bi şoreşa Tirkîyê ve, bi rasti benderari bûna vê şoreşa li Tirkîyê ne problemê meke bihata vereşandin.

Li gel vê armancê, ji bo ku wan bi bîngehi şoreşa Kurdistanê red dikirin, binvedikirin, bi vereşandinek rasti pîrsa Kurdistan nedikirin, nêzîki li vê pîrsê nedî-

ez cara pêşin bi hereketekê ve angaje dibûm. Ev tarix kêmkê zêde buhara 1975'a bû.

Ta vê demê bi esasi dîtî serrastbû bû ji. Wek di pêş de min nişan da, di rêberiya Abdullah Öcalan de refek heval di vê hêlê da dîtî xwe serrast kiribûn. Vejinandina Kurdistan, Şoreşa Kurdistan, Tekoşina Serxwebûna Kurdistanê, rewşa cîva-

Dî sala 1977 a meha heziranê da, çûyin û xebata Kurdistanê hê baştir min dît. Û di havînê da bi vê herikandinê min dest bi xebata li ser rewşa Kurdistanê kir. Wê hingê cihê sekna me, hêla min li Bingolê, pişt de li Diyarbakır, Mêrdin û li Rûhayê (Urfa) geriyam. Di vê demê da (ku do hevalê min ji da der) têkiliyên me yê cih girti hê tunebûn. Têkiliyên me têr nin bûn. Ku ev ji, bi zêdeyi hebên xwendaya bûn. Ku ev hêlên xwendevana li ser cihê sekna xwe herdem nedisekinin. Ji ber vê yekê, hê ji têkiliyên runiştî zêdetir, meşin çêdibûn, civatên peyvê çêdibûn, em diçûne wana. Bi rengek me propaxanda ideolojiya xwe dikir.

Xwe têgihîştina min, ez ne şaşbim, di idianamê da di vê demê de, hebûna nîmûna proxramê tê nişandan, ev idiyekê bê esil û bê bingehe. Di wê demê da, hê nîmûna proxramê û filan derneketibû. Lê têgihîştîna û dîtîna me bi biryari serrastbû bûn. Bûbûne ilke. Ku ew ji hê zêdetir li ser Kurdistanê, rewşa dinê, rewşa mintiqê hatibû rêzkirin. Hê ji nûve hatibûne nivîsi û bi tevahî yekitiya dîtî û bir û baweriyê li serê çêbûbû. Ta wê demê dîtîna me bi niviskari nehatibûn der. Yani me hê zêdetir bi devki propaxandê dikir. Hê di vê demê da ji nûyîda bi nivîsi dîtîna me hatin der û bi biryari bûn.

Keynê vî ji bi dîl xwestîna ez li hêla başûr mam. Xebatê bikar ani. Li Wêranşehrê, Girêsor, Nisêbin û Rûhayê ez ketim civatên peyvê. Van civata an me hazîrdikir, an ji ên di. Me, di van civatên peyvê da dîtîna xwe derdixist meydanê. Ku ev ji hê zêdetir, bi propaxanda devki dibû.

Di vê demê da xebata me hê zêdetir li ser bîngehê ideolojîk çêdibû. Li ser bîngehê propaxandê çêdibû. Pêşveçûna ideolojiya me bi vî awayî dibû. Ji xwe hê têkiliyê me yê rêxistinê ne bi hêz bûn. Ji ber vê yekê ji imkanên me yê zêde tunebûn. Ji ber van sebeba ji tewrê tevgera şerê hê berçav nedibûn. Di sala 1977 ande ji nû da

DADIGERÊ SEKNÊ- Wun ji bo ku armanca xwe bikat binn, tekoşineka bi çî awayî dihebinin?

GIRTÎ- Ev yek bi hin hevalên me va hatiye vekirinê. Lê, ez ji bi kurtî li serê bi vî awayî bisekinim;

Em pê zanene ku rewşa welatê me, weki di rewşa demnêvî da, tarîtiya demê de yê û em kesên cîvaka vê rewşê ne. Em bi vê zanistiyê ne. Di welateki ku di vê kurtê da di hengama vê tarîti yê daye, di nav vê rewşê da, avakirina rêxistinê, û derxistina tekoşinê em pê dîzanin ku çiqasî diware. Keynî vî ji rewşa welatê xwe, cihgirtina wiya nav Rojhelata-Navin ji dibînin. Pê dîzanin. Em leystikên emperyalista û sazûmanên paşverû bi wan girêdahi ji dîzanin. Ji ber van yekan ji diwarîya tekoşinê û di dem derbasbûna diwarîya vê tekoşinê ji pê dîzanin. Em pê dîzanin ku ev tekoşin ewê diwar derbas bibe. Em bi vê rastiyê razine. Di perçekirina welatê me û di mêtînger sitendina gelê me da -ku mêtîngerîya wê di gihîje sedsalan- zor bikar hatiye. Her perçeyekî bi zorê û xwin rijandinê hatiye zef-tê. Ta ku, ji bo ev rewş, bê guhartin serkîjan partiya dewletê derxist û hazîrkir.

GIRTÎ- Bi esasi a partiya karker. Yani ev partiya ku rêberiya karker û kedkarên welatê me bike. Li ser bîngeh û rêzaniya M-L avakirina partiye jiber ku bikar tê, wê hingê ewê ev "tüzük" a partiye ji bişuhbe "tüzük" e partiye M-L. Ta ku; ew partiye li ser bîngehên M-L avabûne dibe ku bişuhbe gîştekan ji. Lê ne qopya tu "tüzük" a partiyeke ye. Yani ne kopya "tüzük" a partiya Bolşevîkên Sovyet, ne ji ya Partiya Karkerên Vietnam'î ya ye. Ne yek ji vane ji. Ev yek...

DADIGERÊ SEKNÊ- Hê zêdetir nîzkahi bi kîjan re dike? Yani hê zêdetir ji çê maf sitendiye?

GIRTÎ- Dîtîna Lenin li ser avakirin û hildan û berxwedan ji çêbûne. Ji bo azadiyê tevger ji lîdarketîna. Ev bikar anîn di herdemî de bi xwinê hatîne fetisandin. Bi vî awayî bi milyona insanên me xwina wan hatiye rijandin û welatê me mêtînger sitendine. Demeki dirêje, ev 2 hezar sal zêdetîre avahiya xwe ya siyasi pêkneaniye. Xwediyê avahiyan nebûye. Ji ber vê yekê ji paşmaye, hovketiye. Di rewşa cîvakeka di tarîtiyên demê da maye. Ji bo ku ji bin vê rewşê, zîlm û zorbarîyê derbîkeve, em bawerê heqiyê ne. Em pê bawerbûne. Yani bi hêz avakirina ka rêxistinî, piştigirtîya li ser

Mehmet Hayri Durmuş

kirin, bi van komên sosyal-şoven re û bi komên çepên Tirkîyê re ta wê gavê, ta 1975'a pêwendiyake mine ji dîl nebû.

Min di serê xwe de fikr û ramaniya rîzgariyake bi rasti ya çînên kedkar li Kurdistanê bi vî hawayî bi babet komên xwendevanan re diketim tekoşina ideoloji. Kesên wek min difikirin, yan yê berê bi vî hawayî şewe girtibûn hebûn, ku dema ev fikra bi min re çêbû, ji gellek hevali min tesîr girt. Di pirtûkan de ji min dixwend. Mesela Marksîzm û millî, pîrsa netewî, pîrsa kedxwariyê, bi taybetî li ser van pîrsan min pirtûkek xwend. Hereketên rîzgariya netewa ne hemdemî ku êdî bûbû pareki hereketên şoreşên dinyayê di fikr û ramaniyê min de cih girt û min di vê barê de destûr girt, hobûn û fêmkirin.

Di roja me de diyar bû ku êdî hereketên rîzgariya netewa bi pêşkêşîya burjuvazî serefraz nabe, tekoşina rîzgariya netewan ne tekoşinek bazarê ye, êdî ji vê şopê derketiye û bi rasti êdî tekoşinê rîzgariya kedkaran nemaze bi hereketên rîzgariya netewan re bimeşîne, bi rêberiya kedkaran, mîxabin bi pêşkêşîya proletarya dikare pêşve biçê, bûbû bîngeha fikr û ramaniyên min. hereketek bi serxwebûnî dikare li Kurdistanê pêve biçê, di fikrên berhevbiyê de ev şert hene, her ku dem dibuhîre ez têdîgihîştim.

Şahin Dönmez hevalê minî xwendegêhê bû, ji Hacettepe bû. Pêwendiyên min bi Şahin Dönmez re hebûn. Em mijûl dibûn, di vê barê de fikrê me nêzîki hev bû. Berî min Şahin bi Abdullah Öcalan û komêk hevalên xwe re li ser Kurdistanê têzên nû pêşve dibîrin, bi navê Tekoşina Serxwebûna Kurdistanê hereket dikirin, fikr pêşve dibîrin, min bihist. Lê zanebûna min zêde tunebû. Cara pêşin bi Şahin re pêwendîya min çêbû. Pê re min Abdullah nasikir û di vê barê de Abdullah fikrê xwe ji min re fêmkirin da, fikrên xwe yê di derheqê Kurdistanê de, ger wê demê kêmkê bûn yan bîfirehi bûn fikrê xwe di derheqê şoreşa Kurdistanê de bi min fêmkirin da, ez bawerbûm. Anî li nêrînek dîn li gor fikrên serê min lihevhati bûn. Ez gihîştim bawerîya hebûna hoyên cîvakbendiya hereketa rîzgariya netewî û bi vî hawayî rastiya xelasiya kedkarên Kurdistan û li vê hêlê gihîştim dayîna giringiya tekoşinê. Bi bîngehi

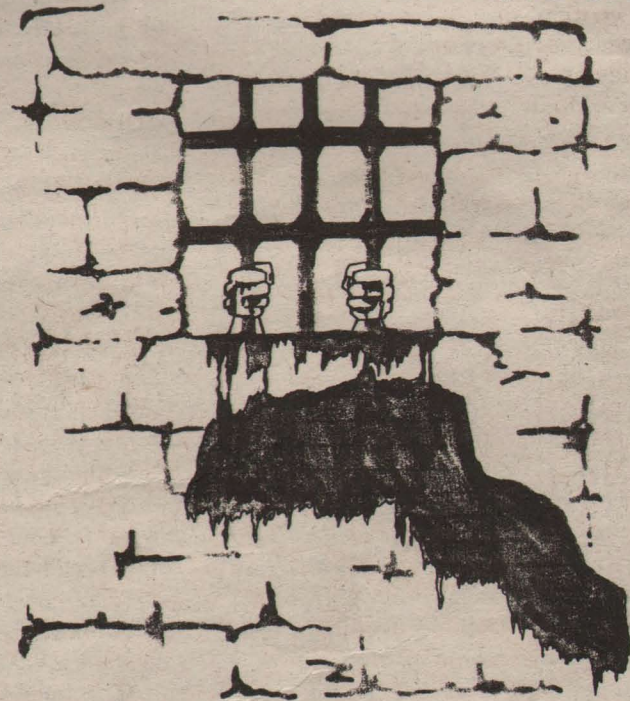
ki û tewrê rewşa çîna derxistibûn der û vê yekê li hev rêz kiribûn. Yani bi esasi û rasti berî min dîtîna hatibû rêzkirin. Serrastbûna dîtîna hebû. Her ku avayeka grûbî tunebe ji, tevgera grûbî lîdar neketibe ji, serrastbûna vê dîtîna hebû.

Têkiliya min bi van hevalan re hima dest pênekir. Li ser hev me hev û du di dîtan. Lê di vî rexi de tewrê min ê di tevgerê de bi celençî tunebû.

Weke min got, faliyeta min bi esasi di sala 1975 ande destpêkir. Hêlên ez lê dimam tevgerê li wê derê min dimeşand. Di sala 1975-76 da disa ez li Ankarê bûm. Tevgera min a Kurdistanê çênebû. Di vî tarixê de hê zêdetir hevalê Haki, Kemal û Baki li Kurdistanê li hin hêla digeriyan. Di derheqê pîrsgrêkên Kurdistanê da ji bo ku xebatan bikin û zanistî bikin digeriyan. Ji bo propaxandê bikin li hêlên Kurdistanê digeriyan. Lê, hê di wê demê da xebata li ser Kurdistanê ne gewre bû. Têkili bi firehi û hebani pêşde neçûbûn. Bi taybetî ji li Entab û Dêrsimê -ku destpêkirina tevgerê pêşî li va hêla çêbûbû hin heval diçûn, dixebitin. Hê xebateka min li ser nûyê Kurdistanê çênebû bû. Ta nivê sala 1977 an li Ankarê ez mam. Cihê ez lê dimam bi taybetî di nav girseyê xwendevanên Hacettepe de, û di nav xortên Kurdistanê de xebata min çêdibû. Lê, dîtîna me, me bi hev û dû ra dida girêdan. Ev dîtîna me yê şirîki bûn. Di vê xebatê de, her hevalek bi tewrê xwe, li hêla xebata xwe imkana aborî bi cih diani. Ew ji, em di kar de bi xebatê, an bi têkiliya kedkara, an ji bi alikariya hawîrdorên xwe vê yekê bi cih diani û dixebiti. Ev hê zêdetir, xebata kesî bû. Hin xebateka bi serrastkirina rêxistinî bû. Lê, ev rasti hebû ku di navbera me da bir û bawerîki hebû û yekitiya bir û baweriyê bikar dihat.

Di sala 1976 ande ez bi esasi li Ankarê dimam. Demek xwendevaneki Hacettepe Fevzi Aslansoy ku di sala 1976 di meha gulanê da be hatibû kuştî. Ji ber meşîna kuştîna wî ez çûme Rûhayê; Suruçê. Piştî meşîna kuştî, ez hatin girtîna. Wê hingê bi nêzkahi du meha li Diyarbakır ez girti mam. Piştî girtîna ez hatim berdanê û disa çûme Ankarê. Ta sala 1977 a, ta kuştîna Haki ez li Ankarê mam. Disa min xebatên xwe yê berê berdewam dikir.

Dijminê rojê,
Dijminê delaliyê,
Dijminê te
Lanetiya demê
Bi dijmin re şerîke..
Ronakrewan bûn
di tariya şevan de
Di zindanên
Diyar-ê Bekir de

belavok hatin nîvisandinê. Dem bi dem ji bo belakirina van belavoka dixebitin. Ji bo ku ew belavok bînan zanin min xebat dikir. Propaxandê bikar diani.

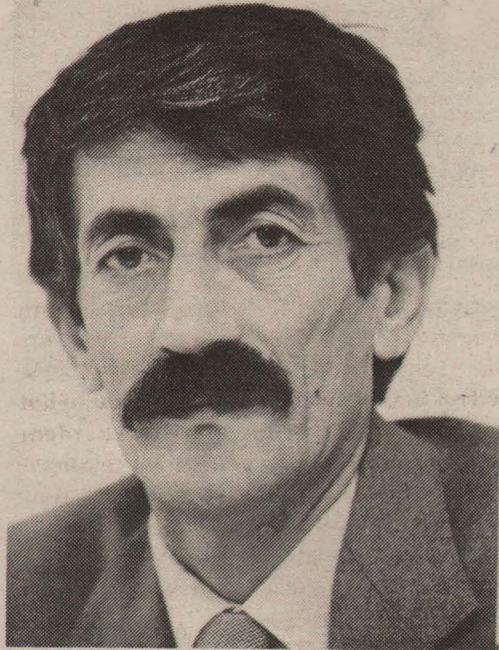
DADIGERÊ SEKNÊ- Anîha, di hazîriya "tüzük"ê da we vî "tüzük"ê ji nîmûna rêxistinê heye. Hê rasttir di Marksîzmê da heye. Ji hêla Lenin va ev hatiye fireh kirin. Biryarên bîngehi, zîkmahi hene. Partiyên rengin dema ku tînan avakirin van bîngeha ji xwe ra digirin û wan li gohra rewşa welatên xwe bikar tinin û li gohra rewşa xwe "tüzük" û partiya avadîkin. "Tüzük" a me ji, ev bîngehên partiye ku di Marksîzmê da xûyane, ji xwe ra esas sitendiye. Yani "tüzük" 5-10 rûpela tê çêkirin. Dîkarin bîdîn vekirin ji. Lê, "tüzük" dibe ku kurt û xas be ji.

bîngehê karker û gundiya pêşxistin û avakirineka rêxistinê, hewceya avakirina Cephe ki, di welatê me da ên ku, xweziya wan bi hêla serxwebûn û azadiya Kurdistanê va heye bawerîya wî bi demokrasiyê tî hev girtin û piştigirtina wan û ên pê bawer ketîna ku çeşekî geli bî avakirin, ancak ev hingê ewê ji hêlekî va piştigirtina hêzên welathîz, û avakirina cepha geli û ji hêla di ji bi avakirina çeşekî geli û tekoşina gel dom dirêj ku bi cih were em bawerîna ku ewê gelê me rîzgar bibe. Dîtîna me bi kurtî eve.

***

AVUKATÊ DAWA PKK HÜSEYİN YILDIRIM DI BÊJE

Hüseyin Yıldırım

M. Hayri DURMUŞ dî roja mahkema xwe ya dawiyê de ya 14 ê Tirmehê 1982 yan de, biryarê destpêkirina berxwedana xwe, awha dida nişandan; «*Mafê me yê parastina siyasi tîn bend û kurtêkirin. Dî girtîngehan de ji hêla, serdarên girtîngehên va eziyet û lêdan pêktî. Rewş bi fermana tî ajotin. Hîn hevalên min, dî dan û nişandanê xwe da, xûyakîrî ku dîbîn barê eziyet û lêdanê da ne. Dan û nişandanên wan bi rewşa azanîne. Min xistîne 'ode'ki, tî de min girtî hiştîne. Jî hîn hevalên min re "dîbîn berçavîka derî de lê mîyêzêkî, va M. Hayri dî peyîve"* bî vi awayî leystîka dî tevgerînin. Bî van leystîka armançdîkî ku, bîkî hîn heval bi peyîvî. Hîn hevalên me, Mazlum DOĞAN, Ferhat KURTAY, Eşref AYNAK hatî şewitandin, û wan bî xenîqandinê kuştî. Dawayeka siyasi tî dîtin. Me danîşandan ku em lî idîolojiya xwe va ne. Em pê girêdahîne. Parastîna vi emê bîkî. Ev mafê me yê hûkûkî ye. Lî gohra bir û bawerîya min dîbîn vî rewşê da, hatîna sekna mahkemê bîkêre. Ez dest bî birçîbûna mîrînê dîkîm».

Pîraniyek jî wan, dî serî de Kemal PİR û hîn girtî tewrê xwe bî vi biryarîre danî. Û vîyekê jî mahkemê ra diyarkîrî. Dî sekna mahkemê da wan jî biryarê berxwedanê pêkanî û piştîgirtîya hevûdu kîrî. Dî wê rojê de, M. Hayri DURMUŞ û pîraniya hevalên wî, jî koxûşa 35 a rakîrî, birne koxûşa 37 a ku ev der, cîhê eziyet û lêdanê girane. Wan dî vî dere de hiştî pê de M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR û Akif YILMAZ şehîd xistî. Milên Muzaffer AYATA hatî şikandin. Jî nav van berxwedara Mustafa KARASU, Ali ÇİÇEK û Bedrettin KAVAK û hîn berxwedarên dî ketî rewşa mîrînê.

Bê xema mîrî û kuştîna xwe nas û xwedîderketîyên girtîya, lî ber girtîngehê dest diavêtin bestîkên eskerî. Berxwedan berdewam bû. Bî nêzkayî 30 berxwedarê PKK, dî rewşa bermîrînê de rakîrî birî nexweşxanê. Jî ber vî rewşê mijokdarên faşîst bî lez danûsitendînê xwe, bî dê, bav û avukatên girtîyan re dest bî bazarê kîrî. Lê ew tev negîhiştî armanca xwe. Û jî netîcek nesitendî. Bî hîn malîyên girtîyan re serleşker dîcîn Nexweşxana Leşkerîyê. Jî Mustafa KARASU û Mehmet ŞENER ra dibêjî; «*em, soz û bextê Osmanî dîdî we, gîşteki şert û xwestînê we hatîne cîh em pê razîbûne*» bî vi awayî dîxwazî ku girtî dev jî berxwedana birçîbûna mîrînê berbîdî. Ta ku, karbîdestê girtîngehê; yûzbîşîyê faşîst, eziyet û lêdankar Esat Oktay Yıldırım û pêxwîsên wî jî kar jî destên wan girtîne. Her ku rewş awha be jî, disa berxwedanên PKK, hetta ku daxwazên wan bî nivîsî neyn nivîsandin û razîbûna daxwazên wan bî vi awayî neyn diyarkîrî, tewrê berdewamîrîna berxwedanê jî wan re dîdî diyarkîrî.

Laşên M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR û Akif YILMAZ bî şertê ku, mohra lî tabûtê wan hatiye xistî nêvekirî û bî navdemi dan dê û bavên wan. Armanca wan vekîrî bu. Ger ku tabûtên wan bîhatîna vekîrînê, wê hingê ewê ling û millên şikandî û laşê dî eziyet û lêdanê da hatiye parvekirî, hovîtiya wan danîna der û ewê pê rûreş bîbûna. Jî ber van yeka, nehiştî ku tabût vebîbî.

Dema tabûta Kemal PİR, bavê wî jî cem subayên faşîst rabîke û bîve here, lî hemberê wan bî qêrîni awha digot; «*Ax Kemal! tu ew kes bûyî ku, dî navbera ev gerdû texta de bî cîh dîbî. Dî vî rêyê da; jî bo erd'a Kurdistanê te canê xwe da. Heqê te ewe ku, em te lî vî erd'i bîveşîrî. Lê, diyate bî şî û şayîne. Jî ber vî yekê ez te dîbîn*». Cenazê wan bî pêşkêşî û ablûqa leşkerî hate bîrînê.

Jî Bingolê û jî hawîrdorên gundan bî hezaran kes, dîbînaxîrîna, M. Hayri DURMUŞ a dawî jî bîbêjî; «*berî û piştî*

girtîna xwe, min wezîfa xwe jî bo Partîyê bî serrast û temamî pêkneani, Jî ber vî yekê jî, ez xwe bî sîûc dîhesibînim. Lî ser kevirê mezêlê min deyndar bînivîsînim.»

Ev jî du salan ve, zîlm û zorbazîya mijokdarên faşîst lî ser girtîyên PKK dî girtîngehê de bî hovîti tî ajotin. Dî van pêkanîyên xwe da mijokdarê faşîst daxwazîya wan ewe ku; xîyanet û xwesîparî, melîsandin û rûreşî dî girtîngehan de bîngeh bigre. Dîtin welathêzî û şoreşgerî bî fetîsîne. Lê endam û dîlxwazên PKK lî dijî vî armanca tunekîrînê, bî sistîya dîtin û tevgera serxwebûn û azadîyê, bî bîlîndîrîna qedr û rûmetîya Partî û gelê xwe, tekoşîna berxwedana ku bî tîgîhiştîna hîşî gîşteki lî pêşîya gel û alema netewî bî kar tînin. Dî vî berxwedana xwe da, berxwedarên PKK doz û berxwedana xwe bî biryarî parastîne û vî derbasî nivîsên mahkemê kîrîne. Bî vi awayî jî banga xwe gîhiştîndîne gîşteki rexên demokrat, şoreşger û welatparêz. Dî tekoşînê da wan kuştîna xwe daye berçavên xwe. Û banga xwe gîhandîne alema navnetewî û mirovîyê.

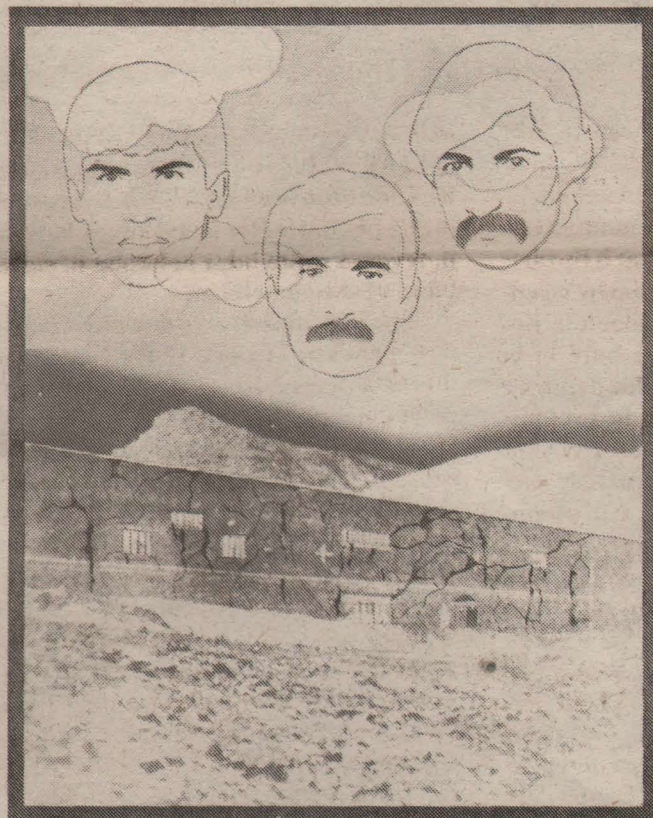
Pêşketî her ku çîqas bî vi awayî zelal be jî, disa ev berxwedan jî ber bend û bê dengdarîya mijokdarê faşîstê Tirk, ev kuştî û berxwedana rêberên PKK, M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR û Akif YILMAZ hê lî alema Tirkîyê, ne jî lî ya dîne bî gotîneki bejî tew çîngîni nekîrîye û lî serê nesekînine. Her çîqas, kuştîna van rêber û berxwedara, bî hezaran kesî, hatîbe nas û bî hezaran kes lî hember mijokdarê faşîstê Tirk, derketîbî jî, çîngîniya tevgera wan bî kêmasî dî nav alema gîşteki de cîh girtîye. Jî ber van yeka û jî ber dî destpêka dawan ve nêzkahî û tîkîliya min bî van kesan re çêbûye, û jî ber parastîna wan min dîkî ez hatîm girtînê. Tîştên ku min dîtiye dema ku ez wan pêşberî alema demokratî bîkîm, wê hingê ewê ev rastî bî dîtin û diyarî. Mijokdarên faşîst bî her zeft û bendî dîxwazî vî rastîyê jî alema dîne bîdî vî şertî. Dî be ku ev rastî bî zelalî bî diyarkîrî û nişandan.

Bî diyarkîrîna örfî-îdarê ve bî berdewamiya dawayên Elazîzê ve dî 14 Nisan 1981 de dawaya PKK, a Diyarbekîr destpêkî. Dî örfî-îdarê da, dî nav mahkemên leşkerîya örfî-îdarê de min avukatî kîr. Dî dem dirêjahîya vî hengamê da bî nêzkahî ez 10 meh girtî mam. Dî navbera vî demê da, pêkanî û rewşa girtîyên PKK, min bî çavên xwe dî. Dî van nivîsên xwe da ezê lî ser tevger û tekoşîna -ku ez bawerîm bîngeh girtîye- berxwedar û rêberên PKK, Mazlum DOĞAN, M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR û Akif YILMAZ bî sekînim. Dîtin mîne ku dawiyê bî firehî jî destpêka 1979 ta neha bî firehî lî ser van û hîn pîrsîgîrêkên dê bîsekînim. Gîşteki danûnişandan û diyariyên min bî bîngeh û xwedî delîlî.

Her çîqas ez bî dîlîptî û hisî bîm jî; disa berxwedana Mazlum û hevalên wî, bî tu

gotî û peyvoka nîkarîm bînim zîman. Bir û bawerîya min ewe ku dî dîroka netewa Kurdistan de demek nûh vebûye. Ên ku, vî demê vekîrîne, ewê; dî derheqên wan de bî rêz pîrtûk bînivîsandin. Û dî her nivîsandinê de û pîrtûkê de ev endam û rêber ewê bî qedr û rûmetîyek bî şan dî dilê netewê Kurdistan de bîjin. Û ewê jîndar bîbîn. İro ên ku nexwedîyê zanîstîya vî demê ne, ên ku nanîvîsînin, nîkarî bînivîsînin, bîvînevê ewê sîbê bînivîsînin. Û dî her pîrtûk û kurtenîvîsan de, dî her rûpelî de û dî her peyvokê de navê Mazlum, M. Hayri û Kemal PİR evê bî dilgeşî, firehî, bî şerefî û serbîlîndî ewê bî birbînin.

Dî berî sala 1979 an de, hîn tewrê rêxistînê mijokdara hebûn. Sazûmanê muxbîrî û ajantîyê bî tevger bûn. Dî van çavdîtinî tevgerî de, şoreşgerên zane û jîr, jî bona wan pîrsîgîrêk meşandin. Dî dema girtîna bîncavî de, gellek şoreşger hatî kuştî. Hîn şoreşgerên ku şehîd ketî, wan birî zîqaq û çol'la berîka berdan laşê wan. Dî dema laşên wan dîdan dê û bavên wan jî digotî ku «*dema ku me bîre cîhê bûyerê, kîr ku bireve, dînetîca agirberdanê da mîrîye*». Gelleki şoreşger jî dî eziyet û

MAZLUM DOĞAN,
KEMAL PİR,
M. HAYRİ DURMUŞ;

Diwarê ku we bî
berxwedan
û xwînê derîzandîye,
emê hîlweşînin.

lêdanê da hatî kuştî û vîşartî man. Dema malîyên wan, lî şopa wan dîket û dî pîrsî vî bersîvê dîdane wan; «*me wî zûda berdaye. Ne girtîye û dî destê me da nîne*». Ku ev kes dîhate pîrsî bî taybetî gîşteki hatîbûne kuştî û vîşartî mane. Leşker dîhatî hawîrdorên malîyê kuştî, jî bo ku malîyên kuştî vî pîrsîgîrêkê jî tu kesî re veneke, an jî lî hawîrdorên xwe nepeyîve nedîhiştî malîyên wan bî tu derî ra here. Ên ku vî yekê dîpîrsîyan û lî ser vî dipeyîvî, lî hawîrdorên xwe vî yekê dîdan der, evana tî dîxistî bî eziyet û lêdanê giran. Bî va pêkanîyan jî rêya pîrsî û lî dûgerandîne dî girtî. Bî vi awayî jî nedîhiştî ku bûyer dî nav alemê da çîngîni bîke.

Dî nav eziyet û lêdanê giran û bî çavgirtî, îfadên derew, bî girtîyan dîdan mohrkîrî û va îfada dîşandin mahkemê. Mahkeme jî, lî gohra va îfadê dîbîn eziyet û lêdanê da hatîne danî, biryara distend, û biryarê girtînê dîda. Girtîya dîbîrî girtîngehê leşkerî. Pêkanîyên mijokdara yê duyemî jî lî vî derê destpêdîke. Dî vî heyamê da pêkanîyên dijîmî sê armanç dîmeşîne. Armanca wan sê tîştî.

Ya yekemî; piştî eziyet û lêdanê giran dîbîn temîziya dîşewatî û pakî de, lî ser hev û dûhevîdîne pêktînin. Bî amadekarîya metodên psikolojîk dîxwest ku

kesê girtî bî wan bawerbîbîn. Waadê xweş û dewlemendîyê pêşberî wan dîkî. Dema xwe bî wan dîdî bawerkîrî wê hingê wan yeka jî xwe ra dîkî ajan û wan bî her hêlî ve dîmeşînin.

Dî dema yekemî de ger ku girtî nîkarîbî bîxapînin û wî jî rêya wî nîkarîbî derbîxî, girtî bî wan bawerîya xwe neyne wê hingê, wî tîdîxî bî eziyet û lêdanê giran û hov. Metodên dijî mirovîyê pêktînin û dîcerbînin.

Dî derheqên rengê eziyet û lêdanê de, ez pê bawerîm ku, alema demokrat bî gellek tîştî ne agahdare û jî wan re başnehatîye diyarkîrî. Dîxwazîm bî kurtebîrî vî bîdme nişandan. Ku iro ew eziyet û lêdanê lî hepsa Leşkerîya Diyarbekîr tîne xebîtandin, ev metod û rengên eziyet û lêdana ez nebawerîm ku dî nav dema hovîtiyê da jî hebî. Dî wê demê da ev yek bî kênehatîne.

Bî kîncê nayên şewitandin, serê wan dîpêçî û wan davêjî nava agir. Bî darê eziyet û lêdanê dîrana dîkîşînin, radîkî. Car cot car jî yek lingî va wan bî jorê va dadîleqînin. Lêdanê lî wan dîkî ku ta lîngên wan, bîne piyên wan bîteqe bîaxîve. Felaqe bîkartinî. Dî serma cemedî de, tazi dîkî û dî pisîtiyê da tazi dîdî seknandin. Benên qalîndî bî cîhê heya wan va girêdîdî û wan dî vî rewşê da dadîleqînin. Bî cîpa karê nemîrovîyê bî girtîya dîkî. Lî ser hesîyet û rûmetîya girtîya dîleyîzî, leystîka çêdîkî. Jî bo ku wan bîhîş bîhêlî bî rojan nan û av nadî. Bê xew û bê çîxare dîhêlî. Van metodan gîşteki pêktînin. Jî ber van pêkanîna gellek girtî ya bîhîş bûne, an seqet mane, an jî hatîne kuştî. Bî van pêkanîyên xwe armanca wan ewe ku

hêza berxwedana kesî bîdî şikandin. An jî dîxwazîm sistîbîkî. An jî wan dîherîkînin sistîyê. Dî pêşketîne da jî, hêdî hêdî dîkî ku lî hember biryarên hepsê ew kes nîkarîbe derkeve. Serî lî berwan deyne, û serxwarê wan bîbe. Bî vi awahî serxwarîyê bîkartinî.

Dî dema sîsiyan de, yê ku lî dijî va gîşteki pêkanîyên wan serê xwe xwarînekîrîbê û lî dijî wan bî biryarî, serrast sekînebî, jî bir û bawerîya xwe sistî nişan nedabe hê zêdetîr lî ser van kesan û ên xwedîyê vî rewşê ne; tunekîrîna wan jî xwe ra armanç datînin. Ev jî bo merhala tunekîrînê ne.

Dî dema 1979 an de serleşker û hakimê adlîye muşavîrî Demîr Nart û dawiyê jî komutanê örfî-îdarê korgeneral Talat Çetîner bî devê xwe jî min re wîha digotî; «*...PKK bûye tîrsa xewa me...*» tewr û bîngeha leşkerîya Diyarbekîr de berçav bû. Dî pîrsa polis, girtîngehan û dî mahkeman de. Lî endam û dîlxwazên PKK eziyet û lêdanê giran dijîmîrovahî tînekîrî.

Dî girtîngeha leşkerîya Diyarbekîr de koxuşên ku bî televîzyonê hatîne perûkîrînê hene. Ku evana lî gohra biryarê karbîdestê hepsê tewr datînin. Bî serxwarîyê razîbûne. Xwe sipartîne karbîdestê hepsê.

24 Aralık 1978'de, yüzlerce insanın ölümü, çoğu ağır olmak üzere binlercesinin yaralanması ve sakat kalmasıyla sonuçlanan Maraş katliamının üzerinden 4 yıl geçti. Ve bu 4 yıllık süre içinde Türkiye ve Kürdistan öylesine büyük gelişme ve değişimlere sahne oldu ki, katliamla birlikte, sömürgecilerin önlerine koydukları amaçlara ne denli ulaşabildikleri, bu süreçte daha açık ve net olarak ortaya çıktı.

Maraş katliamı, sömürgecilerin, genelde Kürdistan'da, özelde de Maraş'ta değişik hedef ve amaçlarını gerçekleştirebilmek üzere, önceden planlayıp programlayarak sergiledikleri bir vahşet tablosuydu. Bu nedenle katliam 1978 yılının öncesi ve sonrasında Türkiye ve Kürdistan'da yaşanan gerçekler, mevcut durum ve gelişmelerle bağ içinde olduğundan, bu tarihlere bir kez daha dönerek olayları yeniden gözden geçirmemizde yarar vardır.

MARAŞ SOYKIRIMINA NASIL GELİNDİ

1978'e gelindiğinde, sömürgeci Türk devleti nasıl bir durum arz etmekte, hangi süreçten geçmekteydi.

Bilindiği gibi, 1923-40 yılları arasında devletçilik temelinde bir yükselme gösteren Türk kapitalizmi, 1940-60 yılları arasında emperyalizm ile işbirliğine geçerek tekelleşmeye, süreç içinde tüm ekonomiye damgasını vurmaya ve giderek devlete egemen olmaya başladı. Sömürgeci Türk kapitalizminin artık içten içe çürüdüğüne, tümünden gericileşerek üretim güçlerinin gelişimini kösteklediğine işaret eden bu durum, burjuvazinin çeşitli katmanları arasında bir iktidar mücadelesine yolaçarken, bu mücadeleden en büyük zararı gören işçi sınıfı ve emekçi katmanlar arasındaki hoşnutsuzluğu arttırdı. Bu tarihten başlayarak Türkiye ve Kürdistan'daki toplumsal muhalefetler artan bir hızla büyümeye, sınıf mücadelesi de yavaş yavaş kendisini göstermeye başladı. Bir diğer yandan kendisinin ekonomide ve devletteki egemenliğini kabul etmeyen orta ve küçük burjuvazinin direncini kırmak isteyen, ama daha da önemlisi bu toplumsal muhalefetlerin büyümesinden ürken işbirlikçi tekeli Türk burjuvazisi 12 Mart faşist darbesiyle yönetimi ele geçirerek varlığına yönelen tehlikeleri erkenden bertaraf etmek istedi. Henüz yeni uyanmaya başlayan ve zayıf bir temele sahip olan toplumsal muhalefetleri bu süreçte her türlü baskı yöntemiyle susturduktan sonra, burjuvazinin diğer kesimleri, özellikle de orta burjuvazinin üzerine fazla gitmemeyi ve uzlaşmayı çıkarlarına daha uygun bularak kısa bir arayla yeniden sivil yönetime geçmeyi tercih etti.

Sivil yönetimlere geçişle birlikte, çeşitli burjuva partileri arasındaki iktidar savaşımı yeniden alevlenirken, özellikle bu tarihlerde petrol krizinin ortaya çıkardığı bunalımın etkisiyle emperyalist ülkeler, bunalımlarının yükünü ağırlıklı olarak yeni sömürgelere taşıdılar. Emperyalizmin bu politikası, Türkiye'nin dışa bağımlı ve çarpık gelişmesiyle birleşince, sömürgeci Türk kapitalizmi kendisini ürete-meyerek tam bir çöküşle karşı karşıya kaldı. Enflasyon, enerji sorunu, bütçe ve dış ödemeler açığı, işsizlik en korkunç boyutlara tırmandı.

Bu ortamda alım gücü düşen ve yokluk ve yoksulluğun pençesinde kıvrılan halk kitlelerinin mevcut yönetimlere karşı hoşnutsuzluğu alabildiğine artarken; Türkiye'deki devrimci-demokratik muhalefet her geçen gün daha geniş kesimleri arasına alarak büyümesine devam etti. Denilebilir ki Türkiye bu dönemde tarihinin en büyük gösteri, eylem, boykot ve grevlerini yaşadı. Ama aynı süreçte Türkiye devrimci hareketlerinde başgösteren dağılma ve parçalanmalar gerçekten de Türkiye halkı açısından önemli bir talihsizliktir. Türkiye devrimci hareketinde yaşanan bu kriz, halk muhalefetine doğru bir temelde örgütlenilememesine ve bu elverişli orta-

mın böylece değerlendirilememesine neden oldu.

Türkiye'de bu gelişmeler meydana gelirken, Kürdistan'daki gelişmeler hangi yöneydi?

1970'ler sonrasında Kürdistan. tarihinin en önemli ve anlamlı günlerini yaşadı. Çünkü bu yıllarda sömürgeci Türk devletini kara kara düşündürmeye başlayan yeni bir ideolojik gelişme sağlanmış, Kürdistan halkı kendi gerçek bağımsızlıkçı önderliğine kavuşmuştu. Kürdistan'a taşınmasıyla birlikte önceleri gençlikte, çok geçmeden de halkta geniş yankı bulan yurtsever-devrimci hareket, 1978'e gelindiğinde artık kitlesel bir nitelik kazanmaya, devrimci mücadele Kürdistan çapında alevlenmeye başlamıştı. Kaydedilen bu gelişmelerle, sömürgeci Türk devletinin Kürdistan'daki otoritesi büyük oranda sarsılmış, sömürgecilerin, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı önemli bir araç olarak kullanmaya çalıştıkları feodal gerilik aşılmış, sosyal-şovenizm ve reformist küçük-burjuva milliyetçiliği teşhir edilmiş, yine yüzyıllardan beri örgütlenilen ajan-muhbir ağı parçalanarak işlemez hale getirilmiş, daha önemlisi de kitleler her geçen gün artan bir hızla bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin saflarına akın eder bir duruma gelmişti. Hilvan mücadelesiyle doruğa çıkan bu gelişme, sömürgecilerin Kürdistan'daki varlığını açıktan tehdit etmeye başlamış, onlara tarihi bir darbe indirmişti.

İçine düştüğü ekonomik ve siyasi krizden kurtulmanın, Türkiye Devrimci-Demokratik Muhalefeti ile Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini ezebilmenin yolunu, başlangıçta faşist karmalı I. MC hükümetini işbaşına getirmekte gören işbirlikçi-tekeli Türk burjuvazisi, bunda uğradığı başarısızlık karşısında, kitlelere "umut" olarak lanse ettiği CHP'yi ön plana çıkararak CHP-MHP koalisyonunu denedi. Ama bu yol da devrimci gelişmeleri durdurmaya yetmedi. Türkiye'deki toplumsal muhalefet büyümesine, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi de gelişip güçlenmesine devam ederek sömürgeci Türk devletini yönetemez bir noktaya getirdi. Öyle ki, sömürgeci Türk devletinin en yetkili ağızları, Kürdistan'da sağlanan bu gelişmelerden duydukları korku ve çaresizliği ardı ardına itiraf etmeye başladılar.

Bütün bu gelişmeler karşısında sömürgecilerin elinde tek bir yol kalıyordu ki, o da her ne pahasına olursa olsun, faşist tiranmanın yeniden hızlanmaya başladığı orduyu işbaşına getirmektir. Hazırlıklarını hep buna göre yaparak, sürekli bunun ortamını yaratmaya çalıştılar. Zaten toplumsal temele dayanarak faşizmi geliştirebilmenin olanakları tümünden ortadan kalkmış, bu iş için yola çıkan MHP, hem Türkiyeli hem de Kürdistanlı kitleler arasında teşhir olmuştu. Ordunun yönetime gelmesi için ise şartlar henüz uygun değildi. Bu koşullarda orduya başvurmak yalnız kitlelerin değil, dünya kamuoyunun da büyük tepkilerine yolaçacaktı.

İşte 1978 Maraş katliamı bu politikayı hayata geçirmenin önemli bir aracıydı. Böyle bir katliamla hem yavaş yavaş ordunun yönetime gelmesinin şartları yaratılacak, hem de kitleler bir yılgnlık ve provakasyon ortamına çekilerek daha az tepkisiz bir duruma getirilecek ve devrimci mücadeleleri ezmek kolay olacaktı. Kuşkusuz katliam için özellikle Maraş'ın seçilmesi de bir tesadüf değildi. Çünkü Maraş; Kürdistan ile Türkiye'yi birbirine bağlayan önemli bir sınır kentiydi. Ve Kürdistan çapında gelişen devrimci mücadele bu yıllarda Maraş'ı da etkisi altına almaya ve gelişmeye başlamıştı. Bu durum sömürgeciler için büyük bir tehlikenin işaretiydi. Ayrıca yüzyılların getirdiği bir

Soykırımın üzerinden 4 yıl geçti

Maraş'ı anıyoruz

alevi sunni çelişkisi ve Kürtlerle Türklerin birarada yaşadığı bir yöre olması nedeniyle de bir Kürt-Türk çelişkisi vardı. Bu çelişkilerden iyi bir biçimde yararlanırlarsa bir katliam ortamı rahatlıkla yaratabileceklerdi.

MARAŞ UNUTULMAYACAK

Nitekim herşey planladıkları gibi oldu. Eli kanlı faşist maşaları vasıtasıyla Kürt halkı üzerinde korkunç bir katliam gerçekleştirildi. Kadın, erkek, yaşlı, çocuk demeden yüzlerce Kürt insanı hunharca katledilirken, binlercesi de sakat bırakıldı. Evler yakılıp yıkılarak Maraş bir enkaz yığın haline getirildi. Geride kalan insanlar ise göç etmek zorunda kaldı.

Başarıyla hayata geçirilen bu katliamın ardından sömürgeciler, Türkiye'nin 3 büyük sanayi kentinde, Kürdistan'ın da başlangıçta 13 ilinde, daha sonra kapsamı daha da genişleterek Kürdistan'ın hemen tümünde sıkıyönetim ilân ettiler. Orduyu böylece devreye sokarak, planlarının ilk bölümünü gerçekleştirmiş oldukları.

Maraş katliamının ardından provakasyonlarına hız veren sömürgeciler, aynı politikayı, başta Adıyaman, Elâzığ, Malatya ve Iğdır olmak üzere Kürdistan'ın birçok yöresinde uygulamaya çalıştılar. Yine aynı politikayı Kürdistan'dan Türkiye'ye sıçratarak, başta Çorum olmak üzere Türkiye'nin bazı kentlerinde de hayata geçirdiler.

Bu vahşet unutulur mu?

Bunlara bağlı olarak Kürdistan halkı ve devrimcilerine yönelik operasyon, takip ve tutuklamalara yoğunluk kazanılarak, sıradan insanları bile ağır baskı ve işkencelere uğrattılar. Zindanları Kürdistan Devriminin neferleriyle doldurdular. Katliamın kurbanlarını, yine katliamın sorumluları olarak tutuklayıp, cezalarına atarak iğrenç uygulamalarını en üst noktasına tırmadılar. Bu yolla kitleleri sindirerek, devrimci mücadeleyi ezmeye çalıştılar.

Ama sömürgeciler katliamlar ve sıkı yönetimlerle de istedikleri sonuca ulaşamadılar. Bu koşullar altında devrimci mücadele eskisinden daha büyük bir hızla gelişti. Düşmanın her türlü komplo ve imha girişimlerini boşa çıkaran yurtsever devrimci hareket kendisini daha güçlü olarak duyurmaya başladı. Türkiye devrimci-demokratik muhalefeti bir türlü susturulamadı. Ekonomik kriz derinleşerek siyasi krize eşlik etmeye devam etti. Enflasyon, enerji sorunu, işsizlik, bütçe açıkları, yokluk ve yoksulluk had safhaya ulaştı. Sömürgeci Türk devletinin siyasi yapısında doğan yönetim boşluğu, ne faşist

karmalı II. MC hükümeti, ne de yeni bir CHP koalisyonu ile doldurulabilirdi. Kısaca önünü alamadığı devrimci mücadelelerin gücü ve içine düştüğü ekonomik kriz karşısında siyasi yapısı alt-üst olan sömürgeci Türk devleti tam bir yıkımın eşğine geldi.

İşbirlikçi-tekeli Türk burjuvazisi, hem devrimci mücadeleleri boğarak varlığını biraz daha uzatmak, hem de ekonomik ve siyasi bunalımlarından kurtulmak amacıyla, devrimci mücadelelerin karşısına 12 Eylül faşist darbesini çıkararak elindeki son kozunu da böylece piyasaya sürdü. Özünde sömürgeci Türk devletinin 1960'lardan bu yana yaşadığı süreç bu süreçti. İşbirlikçi-tekeli burjuvazi daha gelişmeye başladığı andan başlayarak sürekli faşizmin özlemi içinde yaşamış, ve yoğun olarak bunun hazırlığını yapmıştı. Toplumsal temele dayanarak MHP'yi geliştirip güçlendirmek istemiş ve ondan sonuna kadar yararlanmış, devlete dayanarak orduyu çeşitli aralıklarla yönetime getirmiştir. İç ve dış koşulların elverişsizliği nedeniyle o dönemde amacına ulaşamamışsa da, bundan vazgeçmemiş, faşizmin koşullarını yaratmak için hertürlü yol ve yöntemi denemiştir. İşte Maraş ve sonrası gelişmeler bu amacına ulaşmasının önadımı olmuş, katliamlar, provakasyonlar ve devlet terörüyle kitleleri bir yılgnlığın içine sürükleyerek adım adım faşizmin iç ve dış koşullarını hazırlamış ve 12 Eylül faşist darbesiyle de istediği sonuca ulaşmıştır.

mamışsa da, bundan vazgeçmemiş, faşizmin koşullarını yaratmak için hertürlü yol ve yöntemi denemiştir. İşte Maraş ve sonrası gelişmeler bu amacına ulaşmasının önadımı olmuş, katliamlar, provakasyonlar ve devlet terörüyle kitleleri bir yılgnlığın içine sürükleyerek adım adım faşizmin iç ve dış koşullarını hazırlamış ve 12 Eylül faşist darbesiyle de istediği sonuca ulaşmıştır.

Yönetimi gaspetmesiyle birlikte, terörü Kürdistan ve Türkiye halklarını sindirmenin tek aracı haline getiren cunta, onbinlerce devrimci, demokrat ve yurtseveri zindanlarda çürüterek, baskı, işkence ve zulmünü ayyuka çıkararak, halklarımızın en yiğit evlatlarını ve önderlerimizi içerde ve dışarda katlederek, tarihin en ağır insanlık suçunu pervasızca işlemeye devam etmektedir. Cunta, hertürlü iğrenç uygulamalarının yanı sıra Maraş katliamının sorumluluğunu da devrimcilere yüklemeye çalışmakta, yüzlerce devrimci, demokrat ve yurtseveri faşist mahkemeleri önünde katliamın "sorumluları" olarak yargılamakta, cezalar yağdırmaktadır. MHP'li faşistleri ise bu davada sadece temize çıkarmak için yargılayıp, sonuçta aklayarak kitlelerin kafasında yeni soru işaretleri yaratmaya çalışmaktadır.

Ama Maraş tezgâhının altında yatan gerçekleri çok iyi bilen Kürdistan ve Türkiye halkları dün olduğu gibi bugün de Maraşlıları unutmayacak, hesabını soracaktır.

★★★

CEPHE ÜZERİNE KENAR NOTLAR

Kim ne derse desin ve nasıl yorumlarsa yorumlasın, geçmiş dönemde ağırlıklı olarak teorik bir sorun olan birleşik cephe fikri, bugün, özellikle 12 Eylül'den bu yana, sadece teorik bir sorun olmaktan çıkmış, aynı zamanda pratikte gerçekleştirilmesi gereken bir noktaya varmıştır. Faşist diktatörlüğe karşı birleşik cephenin kurulması artık pratik bir sorundur, bu bağlamda ele alınmalı ve çözümlenmelidir.

Bunun için 12 Eylül ile birlikte, Türkiye ve Kürdistan halkları adına hareket eden, her iki halkı temsil etme iddiasında olan çeşitli güçlerin durumları ne olursa olsun- belli ilkeler etrafında ve ortak bir program temelinde faşist diktatörlüğe karşı biraraya gelmeleri zorunluydu. Buna her zamankinden daha çok ihtiyaç vardı. Mevcut koşullar cepheyi dayatıyordu ve böyle bir cephe mutlaka kurulacaktı. Nitekim öyle de oldu. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketiyle, Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketinin ilkeli ittifakının bir sonucu olan FKBDÇ çok geçmeden kuruldu. Kuşkusuz FKBDÇ, biz Kürdistanlı ve Türkiyeli emekçiler için büyük bir sevinc kaynağı, zaferimizin güvencesi ve ön koşuludur.

Evet, ben burada cephenin detaylı bir ideolojik, teorik çözümlenmesini yapacak değilim. PKK, bu hususu geçmişte en iyi biçimiyle tartışmaya açmış ve kurulmuş olan mevcut cephe de bunları aşmış, daha ileri bir aşamaya ulaşmıştır. Ama buna rağmen bugün hâlâ eski tutumlarında inatla direten, gerçeğe kabul edemeyeceğimiz bir takım sudan bahanelerle hâlâ düşman kampın durumunu anlamayan veya anlamak istemeyen, hâlâ FKBDÇ'nin yol açtığı ve açacağı olumlu sonuçları bilerek ya da bilmeyerek gözardı etmeye çalışan bazı güçler, bazı sakat anlayışlar var.

Bilindiği gibi, 12 Eylül darbesi askeri faşist bir darbedir. Bu darbe ile, Türkiye'de, çeşitli kategorilere sahip egemen sınıflar (ithalat, ihracat, tarım kapitalistleri, sanayi, bankacılık vb.) içine düştükleri ekonomik ve siyasi kriz ile bu krizi derinleştiren Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ve Türkiye Devrimci-Demokratik Muhalefetine ulaştığı boyutlar karşısında ordunun insiyatifinde bir araya gelip birlikte hareket etmeye başladılar. Tarihlerinde çok az görülen birlik ve ittifakı bu dönemde gerçekleştirdiler. Ekonomik ve siyasal çıkmazlarına çözüm bulabilmek için çok yönlü faaliyetlere giriştiler.

Faşist cunta, 2 yıl boyunca işbirlikçi-tekelci burjuvazinin ekonomik ve siyasal plandaki egemenliğini pekiştirmek için yoğun çabalar harcadı. 24 Ocak kararlarıyla ekonomik alanda bir dizi uygulamayı hayata geçirdi. Bu özetle; kitlelerin alım gücünü düşürerek iç tüketimi kısıma, üretilen metalleri dışarıya aktararak krizden kurtulma politikasıydı. İşbirlikçi-tekelci burjuvazi bu politika ile en büyük vurgunu gerçekleştirdi. Tarım ve ticarete ortaya çıkan bu yoğun kâr ortamında sınıf farklılıkları alabildiğine belirginleşti. Ekonomik anlamda kutuplaşma öylesine had safhaya ulaştı ki, iç tüketimde devletin desteğini alamayarak yalnız kalan orta sınıflar yoğun bir iflasın eşiğine gelerek, büyük oranda imha oldular. Bu ortamda en büyük zararı ise, bunalımın yükünü çeken kesimler olarak emekçiler gördü. Özellikle bu dönemde krizden kurtulmanın bir aracı olarak görülen Kürdistan, sanayide ve tarımda yoğun bir sömürüye tabi tutuldu. Kısaca tekelci burjuvaziye daha çok semirtme, halklarımızı iligine dek sömürme politikasıyla insanlarımız açlığa mahkûm edildi.

Cunta, ekonomik planda olduğu gibi, siyasal planda da önemli değişiklikler sağladı. Hem önüne koyduğu ekonomik programını rahatça uygulayabilmek, hem de Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ile Türkiye Devrimci-Demokratik Muhalefeti ezebilmek için, öncelikle devleti gerek kadro açısından, gerekse kurum açısından baştanbaşa yeniledi. Bu amaçla, başlangıçta kendisine ait olan ama artık burjuvazinin sorunlarına çözüm getirmeyen, bununla birlikte devlete renk ve biçim veren siyasal partileri feshederek, Meclisi dağıttı, "Anayasa"yı rafa kaldırdı. Sendikaları kapatarak Türkiye işçi sınıfının zaten kısmi olan sendikal haklarını da elinden aldı. Daha bunlar gibi yüzlerce kurumun varlığına son verdi.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ile Türkiye Devrimci-Demokratik Muhalefeti ezebilmek, halklarımızın devrimci mücadelesini onlarca yıl gerilere atabilmek için de elinden gelen herşeyi yaptı. Ordu gücünün 2/3'ünü Kürdistan'a kaydırarak Kürt halkı, devrimci ve demokratları üzerinde amansız bir baskı uyguladı. Dışarda ve içerde estirdiği terör kasırgasıyla, mücadelemizin en yiğit önderlerini alçakça katlederek, işken-

ce ve operasyonlara yoğunluk kazandırarak, yaşamı insanlarımızı zindan etti. Aynı uygulamaları biraz daha farklı bir tarzda Türkiye halkı üzerinde de gerçekleştirdi. İki yıldan beri korsanca sürdürdüğü bu vahşi tutumunu, çıkardığı yeni faşist anayasayla şimdi "yasal"laştırdı.

Evet, şimdi ne yapılmalıdır? Bu duruma seyirci mi kalınmalıdır? Türkiye ve Kürdistan halklarının kaderi bu bir avuç kendini bilmez insanın vahşetine mi terk edilmelidir? Bunu düşünmek mümkün müdür? Hangi örgüt, lider, hangi devrimci unsur böyle düşünebilir? Halk adına yola çıktıklarını iddia eden gruplar öyleyse ne yapmalıdırlar? Bazı konularda aralarında bulunan görüş ayrılıkları yüzünden birlikten kaçmalı mıdırlar, yoksa, ideolojik, teorik ve taktiksel ayrılıkları unutmamak ve birbirlerinin örgütsel bağımsızlıklarına zarar vermemek kaydıyla, ortak noktalarda biraraya gelerek, faşizme karşı mücadelede en temel araçlardan biri olarak düşünülen cepheyi mi yaratmalıdırlar? Açık ki, devrimcilerin tercihi birinci değil, ikincisi olmalıdır.

Kaldı ki, faşist cuntanın ekonomik ve siyasal baskısı altında bulunan halk kitlelerinin örgütsüz ve dağınık durumu gözönüne getirildiğinde böyle bir cepheye duyulan acil ihtiyaçta kendiliğinden anlaşılır. Bugün kitleler halk adına yola çıkan çeşitli siyasal grupların etrafında, o da, yine bölük pörçük bir tarzda kümelenmişlerdir. Ayrıca Türkiye halkı açısından güçlü bir proletarya partisinin varlığı da sözkonusu değildir. Bu durum mevcut yapıyı daha da zorlaştırmaktadır. Kuşkusuz, düşmana karşı mücadelenin daha güçlü olması gerektiği bir zamanda, ortaya çıkan bu olumsuz yapı bizler için üzücüdür. Ama, Türkiye devrimci hareketinde görülen bu bölünmüşlük tablosu, Kürdistan için fazla geçerli değildir. Bugün PKK ideolojisinin kitleler tarafından benimsendiği ve geniş yankı bulduğu bir gerçekliktir, ve fakat mücadelenin zaferi için yeterli değildir.

İşte faşist diktatörlüğe karşı mücadelede Türk ve Kürt halklarının ortak birliği, bir başka adıyla faşizme karşı birleşik cephe fikri bu ihtiyaçtan kaynaklanmıştır. Çeşitli örgütlerin ortak noktalar etrafında mutlaka iktidara alternatif bir güç, bir birlik oluşturmaları gereklidir. Bu birlik kalıcı ve iktidar sorununu çözebilen bir birlik olmalıdır.

Bu doğrudan hareket edilerek cephe girişiminde bulunulmuş, başlangıçta birkaç örgüt, şimdiki durumda 8 örgütü içine alan FKBDÇ kurulmuştur. Faşist diktatörlüğe karşı mücadelede halklarımızın biricik umudu haline gelen bu girişim sonuna kadar desteklenmeli ve güçlendirilmelidir.

Gelinen bu noktada diğer örgütler de bu acil soruna kayıtsız kalmamalı, sermayenin gerici cephesinin karşısına, halklarımızın çıkardığı birleşik direniş cephesinin güçlenmesine yardımcı olmalıdırlar.

Bazı gruplar tarafından ileri sürülen, "cephe yurtdışında kurulamaz", "cephe oluşturmanın zamanı değildir, bunun şartları yoktur", "bu cephe fazla yürümez", "bizim kendi sorunlarımız var", "proletarya partisi kurulmadan cephe kurulmaz" vb. gerekçeler ile derin teorik ve taktiksel ayrılıklar cephenin önüne bir engel olarak çıkarılamaz. Biraz bilinci olan herkes bilir ki, ileri sürülen gerekçeler sadece bir bahanedir ve guruplararası görüş ayrılıkları ne kadar derin olursa olsun, düşmanla guruplar arasındaki ayrılıklardan daha derin değildir. Bu yanlış anlayışlarla yola çıkmak, açık ki, ortak mücadeleden korkmak, bunu yürütememek, kendine güvenmemek ve devrimi bilinmez bir tarihe ertelemekle özdeştir. Kendisini korumak ve mücadeleyi sonuna götürmek isteyen her devrimci hareket, bunun bilinciyle yola çıkmak, birlik ve ittifak fikrini mutlaka benimsemek zorundadır. Böyle bir cepheyi yaratmadan hiçbir gurubun, cuntaya karşı mücadelede başarıya ulaşamayacağı, cephenin önüne çıkarılan mevcut eksikliklerin de ancak böyle bir cephe içinde çözümlenebileceği açık bir gerçektir. Özellikle FKBDÇ içinde görmek istediğimiz bazı örgütler, durumlarını açık ve net olarak belirlemeli, bu soylu davadaki yerlerini alarak kitlelerine ve halkına karşı sorumluluklarını yerine getirmede daha fazla gecikmemelidirler. Bilinmelidir ki, eğer bunu kavrayamaz, kendi yanlış tutumlarından ısrarla direnmeye devam ederlerse, yalnızca acınacaktır onlara.

Hiçbir kariyerist tutum, hiçbir kişisel ihtiras ve dar gurupçu tavır Kürdistan ve Türkiye halklarının mücadele birliğinden daha değerli olmaz.

Abuzer - KÖLN

STALİN

SAYGI VE MİNNETLE ANILIYOR

Josef Vissarionoviç STALİN 21 Aralık 1879'da Kafkasya'da, Gürcistan'ın başkenti Tiflis'in Gori kasabasında, köylü kökenli ve emekçi bir ailenin oğlu olarak doğdu. Dini inançların çepçevre sardığı, Çarlığın zulüm ve zorbalığının, feodal ve kapitalist sömürünün içiçe en azgın bir tarzda hüküm sürdüğü, ulusal ve sömürgeci baskının hayatın her alanında etkisini derinden hissettirdiği bir ortamda yetişti.

Sekiz yaşında Gori'deki Kilise Okulu'nda eğitimine başlayan Stalin daha 14 yaşına gelmeden Darwin vb. yazarların kitaplarını okuyarak çevresini saran dinsel düşüncelerden hızla sıyrılmaya başladı. 1894'te, o dönemde siyasal muhalefetin merkezi olan Tiflis İlahiyat Okulu'na gitmesi onun yaşamında bir dönüm noktasını oluşturur. Henüz 15 yaşındayken illegal marksist guruplarla ilişkiye geçen Stalin, 1896-1897 yıllarında okuldaki marksist eğitim guruplarını yönetti, 1898'de Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi Tiflis örgütü kurucu üyeleri arasında yer aldı. Bütün bu faaliyetlerinin ortaya çıkarılması üzerine 1899'da okuldan atıldı.

İlk kez 1898'de Lenin'in bir makalesini okuyan Stalin, o günden başlayarak Lenin'in düşüncelerini çevresinde yaymak için bitmez tükenmez bir çaba harcamaya başladı. Yazılarını hayranlıkla okuduğu o eşsiz insanın bilinçli ve sadık bir öğrencisi oldu. O'nun ilkelerini kendisine ilke edinerek her dönemde sonsuz bir coşku ve bağlılıkla savundu.

1901 yılında önderlik ettiği ve Tiflis'te ilk kez düzenlenen 1 Mayıs gösterisi, Stalin'in devrimci mücadelesinde bir dönüm noktası oldu. Lenin'in Iskra'da, tüm Kafkasya için tarihsel öneme sahip bir olay olarak nitelediği bu gösteri, Stalin'in başarılı mücadele hayatında sadece bir ilk adımdı. Aynı yıl polis tarafından aranmaya başlanan Stalin, Şubat 1917 devrimine dek sürececek zorlu bir illegal mücadelenin içinde buldu kendisini. Bu mücadele süresince sayısız defa yakalanıp sürgüne gönderildi ve her seferinde kaçmayı başararak yeniden mücadele alanına döndü.

Stalin, çok yönlü yetenekleri, kararlılığı ve sonsuz azmiyle el attığı her işte büyük başarılar kazanarak kısa zamanda güçlü bir önder haline geldi. Özellikle örgütlenme ve pratik mücadele alanında olağanüstü yetenekli olan Stalin, sayısız sosyal-demokrat örgütünün kurulmasına, büyük çaplı ve Rus devrimci mücadele tarihinde belirleyici önemleri olan çok sayıda grev ve gösterinin örgütlenmesine damgasını vurdu. Proletaryanın yoğun olduğu Batum, Bakü, St Petersburg gibi alanlarda görevlendirilerek işçi sınıfının mücadelesinin örgütlenmesinde belirleyici rol oynadı.

Çeşitli sosyal-demokrat gazetele- rin basım ve yayımını da örgütleyen Stalin, ilk kez 1901 Eylülünde başyazarlığını yaptığı Brdzola (Mücadele) adlı ilk Gürcü sosyal-demokrat gazetesini yayınladı. 1904'te Bakü'de kurmuş olduğu Rus tarihinin en büyük gizli basımevinde Rusça, Gürcüce, Ermenice ve Azerice yazılmış bildiriler, duyurular, kitaplar, broşürler ve dergilerin basımını örgütledi. RSDİP'nin Kafkasya Birliği organı Proletariatın Brdzola (Proletarya Mücadelesi) ve ilk Bolşevik legal yayın organı Pravda (Gerçek)'nin yayınlanmasında görev aldı.

Güçlü bir ajitator, propagandacı ve teorisyen olan Stalin aynı zamanda eşsiz bir askeri komutan, eşine ender rastlanan yetenekli örgütçü ve pratikçi bir önderdi. O, bütün bu alanlarda her dönemde devrimcilerin kendisinden çok şey öğreneceği değerli bir örnektir.

Rusya'da devrimci dalganın yeniden yükselmeye başladığı 1912 yılında toplanan RSDİP Prag Konferansı'nda, o sırada sürgünde bulunan

Josef
Vissarionoviç
STALİN

Stalin, Lenin'in önerisiyle Parti Merkez Komitesine seçildi ve Rusya içinde çalışan Merkez Komitesi Rusya Büro-su'nun başına getirildi. Konferans kararlarını öğrendikten sonra sürgünden kaçan Stalin tüm gücüyle Konferans kararlarını hayata geçirmeye çalıştı ve bu tarihten itibaren Lenin'in en büyük yardımcısı oldu.

Attığı her adımda Lenin'in ilkel- lerini sonsuz bir kararlılık ve inanca savunan Stalin, 10 Ekim 1917'de alınan ayaklanma kararı da aynı şekilde destekledi. 16 Ekim'de Merkez Komitesi tarafından, ayaklanmayı yönetmek üzere kurulan Petrograd Sovyeti Devrimci Askeri Komitesi'nin başına getirilen Stalin bütün gücüyle ayaklanmanın zaferi için çalıştı. 24 Ekim'de başlayan ayaklanma 25 Ekim 1917 gecesi iktidarın Sovyetlerin eline geçmesi ile sonuçlandı.

Dünya tarihinde ilk kez proletaryanın iktidarı ele aldığı bu dönemde iç ve dış gericiliğin yıkıcı faaliyetlerine karşı, devrimin kazanımlarını korumak için Bolşevikler önderliğindeki proletaryanın verdiği çetin savaşta Lenin'in en büyük yardımcısı, en ağır ve zorlu görevleri üstlenen ve bunların altından büyük bir azim ve çabayla çıkan yine Stalin oldu. İç savaş sırasında Stalin, karşı devrimin en çok direndiği ve bastırılmasında güçlük çekilen tüm cephele dolaştı. Karşı devrimin ezilmesinde belirleyici bir önder rol üstlendi.

Devrimci mücadelesi boyunca ortaya koyduğu başarılar, Marksizm-Leninizme sarsılmaz bağlılığı, örgütlenme ve pratik mücadele alanında ortaya koyduğu olağanüstü yetenek ile büyük güven ve saygınlık kazanan Stalin, 1922'de Lenin'in önerisiyle MK Genel Sekreterliği'ne seçildi. 21 Ocak 1924'te Lenin'in ölümünün ardından SBKP'nin Genel Sekreteri olarak Stalin, devrimin tüm sorunlarını omuzlayarak bu görevi ölümüne dek 31 yıl aralıksız sürdürdü. Kapitalist-emperyalist sistem tarafından çepçevre sarılmış ve her an tehdit altındaki bir ülkede sosyalizmin inşası için sonsuz bir çaba, azim ve kararlılıkla çalıştı. Sosyalizmin inşası önüne dikilen tüm engellerle sonuna dek savaştı. SBKP içinde boyveren sapmalara karşı tavizsiz bir mücadele yürüttü. Marksizm-Leninizmin ilkelerinin korunması ve yaşatılması için uzlaşmaz bir savaşım verdi. Sovyetler Birliği'nde küçük çaplı özel mülkiyetten kolektif sosyalist mülkiyete geçiş O'nun döneminde gerçekleşti ve Sovyetler Birliği geri bir tarım ülkesi olmaktan çıkarak dünyanın ikinci büyük endüstri merkezi durumuna geldi. Geriye dönüşün olanakları tamamen ortadan kaldırılarak sosyalizmin tam zaferi gerçekleştirildi. II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında Sovyetler Birliği'ne yönelen emperyalist saldırının püs-kürtülmesinde ve sosyalist anavatanın savunulmasında Sovyet halkı onun

Devamı s: 22'de

AVUKAT HÜSEYİN YILDIRIM DI BÊJE

teslim bûne. Kesên wûsa ji hene. Lê dîbin lêdan û eziyetên hov de, xwesipartinê, bi rewşa xwe ya jar, ku tenê hesti ki talimane, berxwedana wan ku hişê mirov nagihijê; tekoşîna berxwedana serxwebûn û azadiyê li dîji wan li dardixistin û dengê serxwebûn û azadiyê bilind dîkîrîn.

Dî cezayê Cumhûriyeta Tîrkiyê da, kesê ku; bi cezayek giran bê cezakîrîn, bê eziyet û lêdan, û amadekirîna giştêk hewcehiyên wî yê bingehi, ancak du meh di cihê tenê da, dîkarin bîdîn seknandin. Cezayên wan her çiqas bi-vi awayibe ji; endam û dîlxwazên PKK di 'hücre'yên 35 a de, dîbin eziyet û lêdanên giran û rûşî de, di nav vê zîlmê da ev du salane ku liberxwedîdî. Dî cihê yek kesi de, 20 hetta 30 kes dîdîn seknandin. Bî dermanên bêhişî refên eziyet û lêdanê 24 seet bêsekin, eziyet û lêdanê li ser wan bikar tinîn.

Dî bin vê zîlm û zorbaî û eziyeta giran de endam û dîlxwazên PKK bê xwedî lazmatiyên xwe yê bingehi wek mîriya tîn xûyakîrîn. Dî nav vê hengama giran, eziyet û lêdan û kîrînan de, ger ku mirov din nebe ev kare irada bi hêz û xwedî hêşîya qewiye. Ev pêkanînen wan hewqas ji rê derketiye ku; di dema veğerandîna mahkemê da, ji ber ku ez bi tenê di 'hücre' xwe da sekîni mabûm, ew kesê egîr, gernasê mezin M. Hayri DURMUŞ ji ber ku dibîr mîn da derbasbû û li mîn fikirî, ji ber vê yekê li ber çavên mîn, refên eziyet û lêdan hatin tîlikên destê wî yê rastê hebohebo bi qurpandinê bi piştê destê wî va zeliqandin, û şikandin. Mîn vê yekê li ber çavên xwe dîdît. Ji ber ku eziyet û lêdan li mîn ji dîkîrîn Mazlum DOĞAN, Kemal PİR, M. Cahit ŞENER û hîn dîlxwazên PKK ji serleşker Esat Oktay Yıldırım ra ewha digotin; "wun ji avukat çî dîxwazîn. Zîlamê vê dawayê emîn, çî hesabê we hebe, werin bi me re bîbinîn". Ji ber vê

gotinê wan û hîn dîlxwazên PKK ji 'hücre' derxistin û bîrîn. Lê, dema ku wan anîn bê hiş û di nav xwinê da bûn. Bî vi hali wan disa xistin cihê wan. Bî rojan li hişê xwe nehatin. Mîn vê yekê ji bi çavên xwe dit. Ji ber ku, li hember karbîdest û refên eziyet û lêdanvanan serê xwe xwar nedîkîrîn. Ji bir û baweriya xwe nedihatin xwarê. 'Merşê' nedigotin hwd. Ji ber van yekê herdem wan û cihê wan di xwinê da dîhiştin. Cihê wan di bû gol'la xwinê. Ez bûm delîlê van tîştan ji. Van bikaranînen wan tîşteki derdixiste meydanê. Armanca wan ew bû ku, bê hisandîna alema demokratîki di vê qutîya girtî de, di girtîngeha leşkeriya Diyarbakır de endam û dîlxwazên PKK tunebîkîrîn. Ji bona vê ji her roj metodeki nûh li ser wan dicerbînin. Ji hêlek di ji, ji bo ku têkîliya wan û derva ji hev bîrîn hevdiñtînen anîn 20 saniyê. Ji hêla di ji avukatên wan tîdîxin bîn eziyet û lêdanê. Wan bê deng dîhiştin. Dî girtîngehan de hevdiñtî bi tevahi dîhate bendkîrîn.

Bî wan gîlî û sazûmanên xwe hewqas bi bawerbî ji lê, dema ku dawayên mahkema PKK destpêkî ew tîştê ku hêviya wî nedîkîrîn leqayî hatin. Dî bîn eziyet û lêdan de ku girtiyên PKK bîbûn weki hestiyê tazi ji wan hêviya serxwarî û xwe sipartinê dîkîrîn. Dîtin ku di vê rewşa xwe da ji ew li berxwedaneka bilind bikartînin. Dî rewşa dest û mîl şikandî dabûn ji di vê hengamê da M. Hayri DURMUŞ wîha bang dîkîr; "ez ji berpirsiyariyê narevim. Ji avakîrî û ta tekoşîna neha mîn di PKK da berpirsiyari sitendiye. Hê ji ez endamê Komîteya Niveki me. Ezê serxwebûn û azadiya Kurdistan, doz û bir û baweriya Partiyê li vê derê ji biparêzim". Banga Mazlum tevi banga wî dibû; "ez vê yekê bi qatî bêjim; ez huqûqê sazûmanîya sergehi û qanûnên serdesta dîbinim. Ger ku hêza we avahiyê hebe, ancak ew di wî

demî de derbasdibe, bîkartê. Yani ji ber ku hêza karanîna wê heye lomanê ew derbas dibe, bîkar tê. Bîkaranîni û derbasbûyîna wêya tarîxi ancak li hember hêzên berkeşan nesekeyî tî gotin. Lê, ger ku ew qaide li hember hêzên berkeşî derdikevin, bîbîn manîa bîhurandîna we ya tarîxi tîneye. Ez ji ger li ser xwe, ger ji ew bîyarên li ser me tînen sitendî bîhurandîna wana aneşa nadîm berçavên xwe, bîhurandîna wêya tarîxi dîdim berçavê xwe û ez xwe li hember tarîxê bi hesap dîbinim û bi vi rengî ezê îfadê xwe bîdim". Erkan UZUN ji; "ez avakîrîna sazûmanek demokrasi û mirovaniyê, mîfta wî di avakîrîna serxwebûn û azadiya Kurdistan de dîbinim" bi vi awayî bangdar dîbûn.

Bê hêvîkarîya vî berxwedanê ev rewş û tewr ji bo hêza mijokdara bînetîneka berçavbû. Lez û bezi û şewîşandîna xwe hewdîkarîbûn ku bîvêşîrîn. Ji hêlekî va ji bo ku ev berxwedan çîngîni li nav gel neke, dengên van berxwedara bela nebe benda çêdîkîrîn û dest bi metodên dijîmîrovîyê dîketin, ji hêla dîji rêberên vî berxwedanê ji bo ku ji zûve wan ji holê tînebîkîrîn li ser qadroyên PKK pîlanên tunekeyî girandîkîrîn, wergerandî û bi lez dîxistin. Çentê û cihê sekna avukata dîhate gerandî. Nivîsên mahkemê ên ku di derheqên M. Hayri DURMUŞ, Mazlum DOĞAN, Kemal PİR, Mehmet ŞENER, Ali Rıza ALTUN, Metin ASLAN, Muzaffer AYATA, Erkan û Yılmaz UZUN, Hamili YILDIRIM, Sakine CANSIZ û ên hîn girtîya tîdîxistin destên xwe û wundadîkîrîn. Dî nava rojenivê sîkê de lêdanê li avukata dîkîrîn. Agîr li wan dîkîrîn. Lê, bi van bendên zorbaî ji nîkarîbûn berxwedana wan ku di nav gel da cih digre bîdîn seknandin, an ji manîya wî bîbîn ica, li qahwa, dîkana, li herderî berxwedan û parastîna wan di-

hate peyvîvandî. Hêza mijokdar di pîlanên xwe yê tunekeyîrînê da gavê ku dîavêt li gohr vî tunekeyîrîn li ser gel tesîr avanake û dîjîtiya gel li hemberê wan dernekeve der, di televizyon û rojnameyên xwe da dest bi rûşî û derewa kîrîn.

Mijokdara ku -hew tehamula jîna wî kîrîn-, ji rêberên PKK Mazlum DOĞAN bi eziyet û lêdanên giran de di 21 Adar 1982 yan de bîxenîqandinê wî qetîkîrîn. Ên ku hêji navê wan dernebûye û nayên zanîn ku çend kesî refek berxwedanê PKK ji dane ber bernka. Bî rêz wan kuştin. Bi çend roja piştî vî bûyerê, ku di girtîna wî de rewşa wî mijokdara dernexistîbû derva ancak bi alîkarîya ajanên xwe rewşa wiya nava Partiyê pê hîsiyabûn Ferhat KURTAY û çend hevalên wî di koxuşa 35 an de 'tîner'ê dîrêjî ser wan û bi agîr wan di şewîtinî û dîkujîn. Bi mehan hevdiñtîna girtîngehê hat qedexekîrîn. Him berxwedana, berxwedanê PKK him ji pêkanînen tunekeyîrînê berdeyam dîbûn. Dî roja 21 ê Adarê û rojên dîn de lez û bezi û bêdengî di nav hepsê da xûyadîkîr. Ku ev ji hepsê ra tîşteki xerîb bû. Refên kolorduyê li ser hevûdû dîhat û dîçû. Ev dîhate nişandan ku qîrkîrîn û berxwedan berdeyam dîbe.

Ku dema Mehmet Hayri DURMUŞ, Mazlum DOĞAN, Kemal PİR û hevalên wî di dîlê gelên Kurdistan de cih girtin, bi berxwedana xwe singa gelê Kurdistan girtî hêzên mijokdar li hember vî tekoşîna şoreşgerî û berxwedanê di girtîngeha leşkeriya Diyarbakır de bi aparloyê li serhev "qanûn û hukum nayên hesapkîrîn, kevteleftî. Dewlet di rewşa parastîna xwe da ye." Wuha digotin û bi vî ji bînetîna xwe dîdane diyari.

STALİN

başkumandanlığı altında savaştı. O'nun başkumandanlığı altında ve son derece ustaca taktikleri sayesinde faşizm yenilgiye uğratıldı. 22 Milyon Sovyet insanının ölümü pahasına kazanılan bu zafer O'nun yalnızca Sovyet halkına değil, aynı zamanda tüm dünya halklarına sunduğu değerli bir armağandır. Bu zafer insanlığın gelişiminde tarihsel bir anlama sahiptir. İşte bu nedenledir ki, tüm insanlık Stalin'e çok şey borçludur.

Stalin, Sovyet Devriminin zaferi için ortaya koyduğu çabalarla birlikte, dünya devrimci hareketinin gelişimine de önemli katkılarda bulundu. Ortaya koyduğu teorik düşüncelerin yol göstericiliğinin yanı sıra Komünist Enternasyonalin önderi olarak dönemin en ağır ve karmaşık sorunlarına getirdiği çözümlerle de dünya devrimci hareketine önderlik etti.

Lenin'in en büyük yardımcısı Stalin, Marksizm-Leninizme inanç ve mücadele ile yoğrulmuş onurlu bir yaşamın ardından 5 Mart 1953 tarihinde Sovyet ve dünya halklarının arasından ayrıldı. "O'nun yaşamı, politikanın bitmek bilmeyen bir savaş demek olduğu bir ülkede bir politik savaşçının yaşamıdır, politik savaşçıların bir önderinin yaşamıdır." O'nu ve mücadelesini anlamak, ancak Sovyetleri Birliği'nin ve SBKP'nin tarihini, Marksizm-Leninizmin ilkelerini kavramakla mümkündür. Çünkü O, bütün bu değerlerin yarattığı ve bu değerlerin yaratılmasına tüm gücünü, inancını ve yeteneklerini katk etmiş ölümsüz bir önderdur.

103. doğum yıldönümünde Stalin, dünya ezilen halklarının ve proletaryasının emperyalizme ve sömürgecilğe karşı verdiği onurlu kavgada tüm canlılığıyla yaşıyor. Emperyalistlerin onlarca yıldır O'nu ve mücadelesini karalamaya yönelik azgınca kampanyaları hergün biraz daha etkisizleşmeye ve yok olmaya mahkûm-

dur. Ezilen halklar ve dünya proletaryası bilincinde ve yüreğinde yaşattığı Stalin'in fikirlerini pratiğe geçir-me savaşımı vermektedir.

Stalin'i 103. doğum yıldönümünde bir kez daha saygı ve minnetle anıyoruz.

Serxwebûn ince bir planlamanın...

Baştarafı s: 2'de

esas kaynağını tesbit ederek o kaynağa yönelmiştir. 4. sayıdan itibaren üç sayıda yayınlanan «*Türk Burjuvazisinin Zor Sistemi Kemalizm ve 12 Eylül*» başlıklı yazı Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketinin her kesiminde 60 yıldır egemenliğini sürdüren sosyal-şoven düşüncelere ağır bir darbe indirmiş, reformizmin 60 yıldır kökleştirdiği ideolojik ve örgütsel konumunu sarsmış, Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketinin, önündeki en büyük engeli aşma sürecine girmesine önemli katkılarda bulunmuştur.

Serxwebûn, aynı zamanda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin zorunlu bir durağı olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi meselesini de ele almıştır. Bu amaçla, 5. sayıdan itibaren yayınlanan «*Kürdistan Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu*» başlıklı yazıda, yazının başlığından da görüleceği üzere, önce sorunu ve çözüm yolunu tüm detaylarıyla incelemiş, kurulacak bir cephenin sağlıklı temellerde yükselebilmesi için, bu konuya proletaryanın bakışı ile diğer görüşlerin arasına kalın çizgilerin çizilmesini gerçekleştirmiştir. Buna ek olarak, böyle bir cephenin kurulması için kuru ve tatsız cephe çağrılarına girmemiş, aksine, bu konuya muhatap olanların tartışmaları için yukarıda adı geçen yazının sonunda da böyleleri bir cephe için bir program taslağı yayınlamıştır. Bu yazı, programsız, strateji ve taktikleri belirsiz, geleceğe ilişkin perspektifleri olmayan Kürdis-

tan küçük-burjuvazisini şaşkınlığa uğratmıştır; öyle ki, şaşkınlıktan dili tutulan küçük-burjuvazinin şefleri yazının yayınlanmasının üzerinden aylar geçmesine rağmen konu hakkında hâlâ olumlu veya olumsuz bir görüş belirtmemişlerdir.

Serxwebûn, bununla da yetinmemiş, küçük-burjuva reformizmini daha da sıkıştırmış, nasıl bir mücadele pratiği önerdiklerini açıklamaya zorlamıştır. 11. sayıda yayınlanmaya başlanan «*Kürdistan Halkının Devrimci Şiddeti—Ulusal Kurtuluş Siyaseti—Ulusal Kurtuluş Savaşı*» başlıklı yazıda, Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesinin izlemesi gereken politik, örgütsel ve askeri yolu temelleriyle birlikte ele almakta, diğer yandan da, küçük-burjuvazinin reformculuğunu, uzlaşmacılığını ve mücadeleden kaçma hesapları yaptığını en geniş ve en etkili bir biçimde gözler önüne sermektedir. Gelecek sayılarda da yayınlanmaya devam edecek olan bu yazı Kürdistan'da olduğu kadar Türkiye'de de reformizme ve uzlaşmacılığa çok ağır bir darbe indirecektir.

Serxwebûn'un bu bir yıllık kısa yayın hayatında en önemli görevi, onun, yenilgi yıllarının meşhur eğilimleriyle, yani, karamsarlık, moral bozukluğu ve bunlardan kaynaklanan uzlaşmacılık ve teslimiyetçilik eğilimleriyle amansız mücadelesidir. Serxwebûn bu görevin üstesinden de gelmeyi başarmıştır. Hiç ara vermeden, 1. sayıdan 12. sayıya kadar (özel sayılar da dahil), her vesileyle direnme eğilimlerini ön plana çıkarmış, muzaffer Vietnam halkının «*Direnış zafere, teslimiyet ihanete götürür*» şiarını kendine bayrak edinmiştir. Denilebilir ki, Serxwebûn, direnenlerin elinde, teslimiyetçiliği her sayıda bir kez daha vuran etkin bir silah olmuştur.

PKK militanlarının Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesinde yarattıkları direniş destanlarını her sayısında yansıtan Serxwebûn, başta Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketi olmak üzere diğer devrimci hareketlerdeki direnme eğilimlerine de tavırsız kalmayarak, onlardaki direnme ruhunu da aynı devrimci duyarlılıkla işlemiş-

tir. Aynı şekilde, faşist cuntanın mahkemelerindeki ve cezaevlerindeki direnişlerin devrimci mücadeledeki büyük önemini başından itibaren çok iyi kavramış, Mazlum Doğan yoldaşın «*Cuntaya karşı koyduğumuz eylemler, gösterdiğimiz direniş ve mahkemelerde haykıran sesimiz mutlaka kitlelere ulaştırılmalıdır*» şeklindeki devrimci vasiyetini en iyi şekilde yerine getirerek; başta PKK merkez davası olmak üzere, tüm mahkemelerdeki haykıran seslerin en geniş kitlelere duyurulmasında ve Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde parlayan direniş kıvılcığının cezaevleri dışındaki direniş meşalelerini de tutuşturmasında önemli bir rol oynamıştır. Böylelikle, mahkemelerde görülen her davanın, cezaevlerinde yükseltilen her direnişin teslimiyetin suratına birer şamar olarak inmesini sağlamıştır.

Teknik yanına da birkaç sözle değinmek gerekirse: Serxwebûn, güçlü ve zengin içeriğini, onu kitlelere ulaştıracak kanallarla (kullandığı dil, dizgi, basım ve şekil açısından) iyi bir şekilde birleştirebilmiştir. Serxwebûn'un her sayısı, içerik açısından olduğu kadar biçim açısından da ince bir planlamanın, disiplinli bir emeğin ürünü olmuştur.

Sonuç olarak, Serxwebûn, yayın hayatına girdiği bu bir yıl içinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin her türden düşmanına karşı etkin bir silah olmayı başararak, bu mücadeleye karşı yükümlülüklerini layıkıyla yerine getirmiş; bununla da kalmayarak, her yönüyle, yalnız Kürdistan'daki değil, Türkiye'deki ve Ortadoğu'daki devrimci mücadelelere de ışık tutma özelliğine sahip bir yayın organı durumuna gelmiştir.

Fransa'dan bir grup Serxwebûn okuyucusu

MUSTAFA KARASU ...

Baştarafı s: 1'de

yaşam koşullarını protesto etmek amacıyla, 15 Temmuz 1982 tarihinde ölüm orucuna başlamışlardı. İki ayı aşkın süre devam eden ölüm orucunda, PKK-MK üyeleri M. Hayri DURMUŞ ve Kemal PİR ile yiğit militan Akif YILMAZ şehit olmuş, bu arada çok sayıda savaş esiri de komaya girmişti.

Aldığımız bilgilere göre, bu olayın içerde ve dışarda yarattığı güçlü etkilerden ürken faşist cunta ve cezaevi yetkilileri, eylem sırasında durumları ağırlaşan ve komaya giren savaş esirleri üzerinde uyguladıkları vahşet politikasını yeniden doruğa taşıdılar. Daha önce ölüm orucuna katılan ve sağlık durumları iyiden iyiye bozulmaya başlayan savaş esirlerinin tamamen tıbbî müdahaleden uzak bir vaziyette ölüm hücrelerine kapatıldıkları bildirilmektedir. Sağlık durumu kötüleşen devrimcilerin, tüm çabalara rağmen aileleriyle görüştürülmedikleri de gelen haberler arasındadır.

Zindanlardaki direnişin güçlü sesini kırabilmenin yeni bir yolu olan bu önem de cuntanın, savaş esirlerini sessiz sedasız bir biçimde katletme planlarının bir devamıdır. Ama Diyarbakır Cezaevi'nde 21 Mart'tan buyana yaşanan gerçekler ve o eşsiz direnişler, artık bu yöntemlerin sömürgeciler için bir çözüm olmadığını ve olamayacağını göstermiştir. Çünkü, Diyarbakır zindanları, Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesinde oynaması gereken rolü fazlasıyla oynamış, la-yıkıyla tamamlamış ve direnişler, etkileri sonsuza dek devam edecek bir tarzda tarihe malolmuştur.

Artık baskı ve işkence, zulüm ve zorbalıkla bunların önüne geçmek mümkün olmayacak, direnişçilerin yolgöstericiliği altında ilerleyen Kürdistan halkı mutlaka zafere ulaşacaktır.

FKBDC 2. Genel Komite toplantısı yapıldı

Sadece Genel Komite üyelerinin katıldığı ikinci bölümdeki çalışmalarda cephe faaliyetlerinin genel bir değerlendirmesi yapılarak önümüzdeki döneme ilişkin gelişmeler tartışıldı ve görevler belirlendi.

FKBDC Genel Komitesi'nin 2. Toplantısı, hem gözlemci gurupların katılımı açısından, hem de özellikle cephesel örgütlenmenin sorunları ve görevleri etrafında sürdürülen tartışmaların zenginliği açısından olumlu bir adım olmuş ve önümüzdeki dönemin yönelinmesi gereken temel hedeflerinin içeriği ve biçimi konularında gerekli ipuçlarını vermiştir.

Emekçi halklarımızın ve devrimci-demokratik güçlerin birliğinin ve ortak mücadelesinin sağlanması uğruna sürdürülen ve bugün FKBDC faaliyetlerinde somutlaşan çalışmaların giderek daha gelişkin bir biçim alması gerektiğinin açık şekilde kavrandığı toplantıda, Cephe'nin oluşumu ve kuruluş sürecindeki faaliyetlerinin genel bir değerlendirmesi yapılmış ve önümüzdeki dönem uluslararası planda, Ortadoğu'da ve Türkiye'deki gelişmeler ele alınmıştır.

Önümüzdeki dönemin politik gelişmeleri ve görevlerimiz üzerine, (çeşitli yazılarda ayrıntılı bir şekilde dile getirilen) kısaca şu görüşler belirlenmiştir:

Başını ABD'nin çektiği emperyalizmin saldırganlığının artmasıyla birlikte, uluslararası planda ortaya çıkan sertleşme ve gerginlik halen varlığını korumaktadır. Uluslararası plandaki çatışmanın yoğunlaştığı alanlardan birisi de Ortadoğu bölgesidir. Faşist cunta yönetimi altındaki Türkiye, emperyalizm adına bölgede siyasi, askeri ve iktisadi yeni görevler üstlenmektedir. Aynı zamanda Kürt halkını imhaya yönelik bir girişim olan Çevik Kuvvetleri Türkiye Kürdistanı'na yerleştirme çalışmalarının yanı sıra, cunta, bölgedeki gerici güçlerle ortak faaliyetler programlaştırmaktadır. Faşist Generaller Rejimi, bölge halklarına karşı giderek artan bir tehlike ve tehdit oluşturmakta, savaş kışkırtıcılığı yapmaktadır.

Öte yandan cunta, devrimci güçlerin önemli darbeler yediği, işçi sınıfımızın ve halklarımızın baskı ve terör altında tutulduğu, çaresizlik ve alternatifsizlik içinde bulunduğu koşullarda yapılan "Anayasa oylaması" ile elde ettiği "onayı ve çoğunluğu" kitlelere karşı bir saldırganlık aracı olarak kullanmayı planlamaktadır.

Anayasa oylamasının toplumdaki gerçek muhalefeti yansıtmadığı bilinmektedir. Bu oylama, sivil burjuva muhalefetin tükenmişliğini, kofluğunu ve faşist generallere karşı yapabilecekleri çok şeylerinin olmadığını bir kez daha kanıtlamıştır.

Bütün bunlar, halk düşmanı generallerin TC. Devletini yeniden örgütlenme programını adım adım hayata geçirdiğini göstermektedir.

7 Kasım Referandumu'nun kanıtladığı bir başka gerçek şudur: bugün, ülkemizin çıkarı, halklarımızın kurtuluşu ve toplumumuzun özgür ve demokratik bir düzene kavuşması için tek ciddi ve doğru alternatif devrimci güçlerdir, devrimci güçlerin birliği ve mücadelesidir.

FKBDC'nin kurulması ile bu anlamda bir odak oluşturulmuştur. FKBDC böylesi bir ortamda önemli bir role sahip bulunmaktadır. Cephe bu alternatifi yaratacak ve geliştirecek bir güçtür. Cephe, çıkışı ile birlikte bir boşluğu doldurmaya aday olmuştur. Varolan alanlarda yürütülen sınırlı bir faaliyet bile, FKBDC'nin gelecek günlerin açısından bir çekim merkezi, bir alternatif olma özelliğini göstermektedir.

Cephe güçlerine, bu süreci pekiştirmek, ortak bir siyasi hattın geliştirilmesi doğrultusunda yoğun bir iç-eğitim, tartışma ve ortak pratik davranış yöntemleri geliştirmek gibi son derece önemli görevlerin düştüğü ortadadır. Bu süreç, aynı zamanda cuntaya karşı ALTERNATİF BİR DEMOKRASİ'nin gelişeceği, filizleneceği bir süreç olacaktır ve olmalıdır. 1983 Sonbaharında ya da 1984 İlkbaharında yapılacağı söylenen seçimler platformu, bu alternatife demokrasi anlayışının yaygınlaşmasına, gelişip güçlenmesine hizmet edecek şekilde ele alınmalıdır.

Cephe güçleri, ülke içinde, ülke dışında, kısacası bulunulan her yerde halklarımızın birleşik iradesini ve ortak siyasi hattını yaratma ve geliştirme, devrimci direniş mücadelesini örgütlenme ve yükseltme doğrultusunda önemli görevlerle karşı karşıyadır. Açık ki, bu görevleri yerine getirmek için diğer tüm devrimci, demokrat, yurtsever ve ilerici güçlerle de dayanışma içine girmek devrimci sorumluluğumuzun bir gereğidir.

Bugün kurulma ve güçlenme aşamasında olan ve kapsamı gereken tüm güçleri henüz kapsamamış bulunan FKBDC, önüne bu doğrultuda önemli görevler koymuştur. FKBDC, bu görevlerin yerine getirilmesi için zorunlu olan birliktelikler için tek ve son biçim olmadığının bilinciyle, tüm devrimci-demokratik güçleri, cunta ve egemen iktidar bloku karşısında mücadele etmek isteyen herkesi birliğe ve ortak mücadeleye çağırılmaktadır.

Tarihin en zorba rejimlerinde birisi altında yaşamak zorunda bırakılan Türk ve Kürt halklarına, ağır bir sömürü altında tutulan işçi sınıfına ve tüm emekçilere karşı sorumluluk duyan herkesin bu çabalarda yer alması hem bir zorunluluk hem de bir onurdur. Cunta rejimine karşı alternatif bir demokrasi mücadelesi içinde yer almanın bugün tüm devrimci, demokrat, ilerici ve yurtseverler için bir yaşam koşulu olduğu unutulmamalıdır.

FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK DİRENİŞ CEPHESİ
Genel Komitesi

PKK - Hilvan-Siverek

Baştarafı s: 1'de

Yolaçtıkları gelişmeler ve kazandırdıkları derslerle Hilvan ve Siverek direnişlerinin etkileri önümüzdeki mücadele döneminde de derinden hissedilecek ölçüde kalıcı, güçlü ve öğreticidir.

Faşist cunta, açtığı yeni davayla bu direnişlerin yaratmış olduğu güçlü etkileri ve ulusal kurtuluş hareketine kazandırdığı prestiji silmeyi ve zindanlara doldurduğu bu insanlardan kendi yenilgisinin "hesabını" sormayı amaçlamaktadır. Ancak tarih, sömürgecilerin açık desteğindeki Süleymanlar ve Bucaklar aşiretini mahkûm ettiği ağır yenilgiyle sorulması gereken hesabı sormuştur. Feodallerin suç ortakları sömürgeciler, tarihin haklarında ki hükmü beraat olan devrimcileri yaralayamazlar!

Baştarafı s: 5'te

İşte sağlanan tüm bu gelişmeler karşısında yeni acil tedbirler almaya zorlanan emperyalizm, işe Türkiye'den başladı. 12 Eylül faşist darbesiyle öncelikle buradaki jandarmasını sağlama almak istedi. Afganistan gericilerini örgütleyip seferber ederek hem Pakistan'daki askeri-faşist yönetimi güçlendirmeye hem de Afganistan'daki devrimci gelişmeleri durdurmaya çalıştı. Yine İran'daki devrimci gelişmelere müdahale ederek, halk hareketini tasfiye etmek için başarısızlık sonuçlanan sayısız darbe girişimlerinden sonra Ekim 1980'de gerici Saddam kılığının yönetimindeki Irak'ı İran'a saldırttı. Benzer bir yönelimle Suriye yönetimini de yıkmayı arzulayarak, 1978-79'lardan buyana geliştirdiği terör ve komplolarını geçtiğimiz yıl doruğuna ulaştırarak "Müslüman Kardeşler" aracılığıyla amacına ulaşmaya çalıştı.

Kuşkusuz, emperyalizm bütün bu planlarında başarıya ulaşabilseydi, belki çatlakları kapatması ve bölge karşı-devrim hattını oluşturmaya mümkün olabilecekti. Ne varki, bugün, emperyalizmin hedeflerine ulaşamadığı ve planlarının bir kısmının ters teptiği açıkça görülmektedir. Özellikle Suriye yönetimini devirme girişimleri boşa çıkmış, Irak'ın saldırısıyla İran yönetimini yıkmak şurda kalsın, Irak rejimi de tehlikeye düşmüştür. Yine 12 Eylül faşist müdahalesiyle Türkiye'deki devrimci-demokratik muhalefeti ile Kürdistan'daki ulusal kurtuluş muhalefetini zımdı ve Türkiye'yi bölgedeki karşı-devrimci çıkarları için hazır bir güç olarak kullanmayı hedefleyen emperyalizm, bu planında da hüsranla uğramıştır. Nitekim cunta başı Evren de bunu itiraf etmek zorunda kalmış, anayasa "referandumu"nun arifesinde "ilk raundu kazandık, ama maç bitmemiştir." diyerek, kalıcılığını diğer nedenlerin yanı sıra bu nedenle de bütünleştirmiş ve yedi yıllık hükümranlığını yasallaştırmasının izahını yapmaya çalışmıştır. Bu nedenle Türk ordusu takviye edilerek Ortadoğu'daki ilerici-devrimci gelişmelerle karşı hazır bir güç haline getirilmiştir.

Yine aynı tarihlerde ABD'nin bakan ve özel temsilcileri Weinberger, A. Haig ve F. Habib de, Ortadoğu'da gerici yönetimlerin işbaşında olduğu ülkeler arasında mekik dokumağa başlamışlardı. Bu ziyaretler sırasında en önemli yeri ise Türkiye doldurmuştur. Oluşturulmaya çalışılan karşı-devrimci bloku emperyalizm hem kendi eliyle, hem de kuklası Türk faşist yönetimi aracılığıyla sürdürmüştür. Bu politikanın bir ürünü olarak başta, Türkiye olmak üzere, Pakistan, Mısır, Irak ve diğer ülkelerdeki tüm gerici temsilcilerini yedeğine alarak, bunları bölge çapında merkezi ve CEMTO benzeri bir örgütlenme olan Ortadoğu Merkezi Anlaşma Teşkilatı gibi bir örgütte birleştirmeye çalışmıştır ve çalışmaktadır. Yine mevcut birlikler olan İslam Konferansı vb. birliklerde de Bülend Ulusu ve diğer bölge gericilerinin oynadığı rol bilinmektedir. Son İsraill saldırısı da bu karşı-devrimci komploların bir parçasıydı. 12 Eylül darbesi ile Türkiye için öngörülen faşist kurumlaşma, 5 Haziran'da Lübnan'a girilen saldırı ve işgalle Ortadoğu'nun bütünü için öngörülerek, faşist bir karşı-devrimci blok egemen kılınmaya ve kurumsaltılmaya çalışılmıştır.

YAŞASIN DERSİM DİRENİŞİMİZ

Baştarafı s: 5'te

Şehit yoldaşlarımızdan İbrahim KAPLAN ise, Kürdistan'ın geri ve yoksul yapısının etkilerini derinden hissederek, daha öğrencilik yıllarında iken, gelişen bağımsızlık ve özgürlük hareketinin saflarında yer aldı. Bağımsızlık mücadelemizin yılmaz bir neferi olan İbrahim yoldaş, kavgası boyunca sömürgecilğe ve yerli gericiğe karşı devrimci direnişçi mücadele çizgisiyle sosyal-şovenizm ve ulusal inkarcılığa karşı mücadeleyi bütünleştirdi. Aydın bir kafaya ve berrak bir bakış açısına sahip olmanın verdiği avantajla çevresini derinliğine inceleme ve tahlil etme yeteneğinde olan İbrahim KAPLAN, Dersim halkının tarihsel direnme geleneğine karşın, o dönemde ulusal inkarcılığın ne denli gelişmiş

olduğunu kavramakta gecikmedi. Başta çevresini saran inkarcı yapı ve sosyal-şovenizm olmak üzere, her türlü proleter düşmanı anlayışa karşı yılmadan mücadele yürüttü. Halkı kendi öz benliğine kavuşturma ve mücadeleye seferber etme yolunda harcadığı çabaları ve güçlü proleter kişiliği ve saygınlığıyla bu alanda önemli başarılar elde etti. Kürdistan'da sıkıyönetimin ilanından sonra birara tutuklanarak işkencelerden geçirildi. Buna rağmen sarsılmaz bir inanç ve kararlılıkla direnerek, düşmanın kendisini çözmeye ve teslim alma çabalarını boşa çıkardı. Serbest bırakıldıktan sonra mücadele alanlarına daha bilmiş ve coşkulu olarak dönen İbrahim yoldaş kısa sürede yeniden aranın duruma düşerek faaliyetlerini kırsal alana kaydırıldı. Bu alanda da köylülüğü bilgilendirme ve örgütlenme çalışmalarını yürüttü.

İbrahim yoldaşın kırsal alandaki kavgaya arkadaşlarından biri de Azime yoldaştı. Yoksulluğun, sefaletin ve yeri bırakılmışlığın bütün olumsuz etkilerini üzerinde taşıyan toplumu-muzda, en gerici değer yargılarının hüküm sürdüğü ve bu durumdan en çok da kadınların etkilendiği bir ortamda yetişen Azime DEMİRTAŞ, kendi kurtuluşunun Bağımsız, Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan'ın yaratılmasından geçtiğini kavrayan ve coşkuyla halkının soylu davasına atılan militan bir devrimciydi. Bu coşku ve azimle kendisini kavganın tam ortasında bulan Azime yoldaş, aktif mücadelesi ve yarattığı değerlerle kısa sürede sömürgecilerin boyhedefi haline geldi. 1980 yılında Elâzığ'da tutukla narak, günlerce ağır işkencelerden geçirilen Azime DEMİRTAŞ, her şeye rağmen devrimci direniş ruhunu yükselterek, Kürdistan kadınındaki direnme azminin soylu simgelerinden biri oldu.

Cezaevinden çıktıktan sonra düşmana karşı zaptedilmez bir kin ve nefretle dolu olarak mücadeleye yeniden başlayan Azime DEMİRTAŞ da, İbrahim KAPLAN gibi kırsal alana çekilerek, köylüler arasındaki propaganda ve örgütlenme faaliyetlerinde yer almaya başladı.

Cunta sonrası ağır baskı koşullarında birçok defa yakalanma tehlikesiyle yüzyüze gelen Azime DEMİRTAŞ ve İbrahim KAPLAN yoldaşlar, 25 Aralık 1981 günü Nazimiye'nin "Deşt" köyünde bir kez daha düşmanın baskısına uğradılar. Bu çemberden kurtulmayı başaran Azime ve İbrahim yoldaşlar, düşman kuvvetlerinin aralıksız sürdürdükleri takip sonucunda ertesi gün "Dizik" köyünde yeniden çatışmak zorunda kaldılar. Çatışma sırasında Azime yoldaş yaralı bir durumda, diğer yoldaşları tarafından olay yerinden uzaklaştırıldıysa da, bugün kiş ortamında kardaki ayak izlerini takip eden düşman, partizanları 27 Aralık günü bir kez daha bir mağarada kısırdı. Kolluk kuvvetleriyle partizanlar arasında çıkan çatışma sonrasında İbrahim yoldaş olay yerinde şehit düşerken, Azime yoldaş da yaralı bir halde düşmana esir düştü. Azime yoldaşın yararlarına rağmen haykırdığı bağımsızlık ve özgürlük sloganları karşısında çılgına dönen sömürgeci caniler, yoldaşımızın başını dipçik darbeleriyle parçalayarak katlettiler.

Murat YÜKSEL, Azime DEMİRTAŞ, İbrahim KAPLAN ve diğer şehitlerimizi yarattıkları bu şanlı direnişler mücadelesini bilemiş ve zafere i-nancımızı pekiştirmiştir. Onların göstermiş olduğu engin fedakârlık ruhu, partiye ve halka bağlılıkları, mücadele azimleri ve kararlılıkları bizim en büyük gücümüzdür.

Alişer

**PKK partizanları ölümsüzdür!
Yaşasın devrimci direnişimiz!**

★★★

Impressum

V.i.S.d.P.: M.Aral
Grolmannstr. 20
1 Berlin 12

Deutsche Bank - KÖLN
BLZ: 370 700 60
Konto Nr.: 12 82 805

Yazışma Adresi:

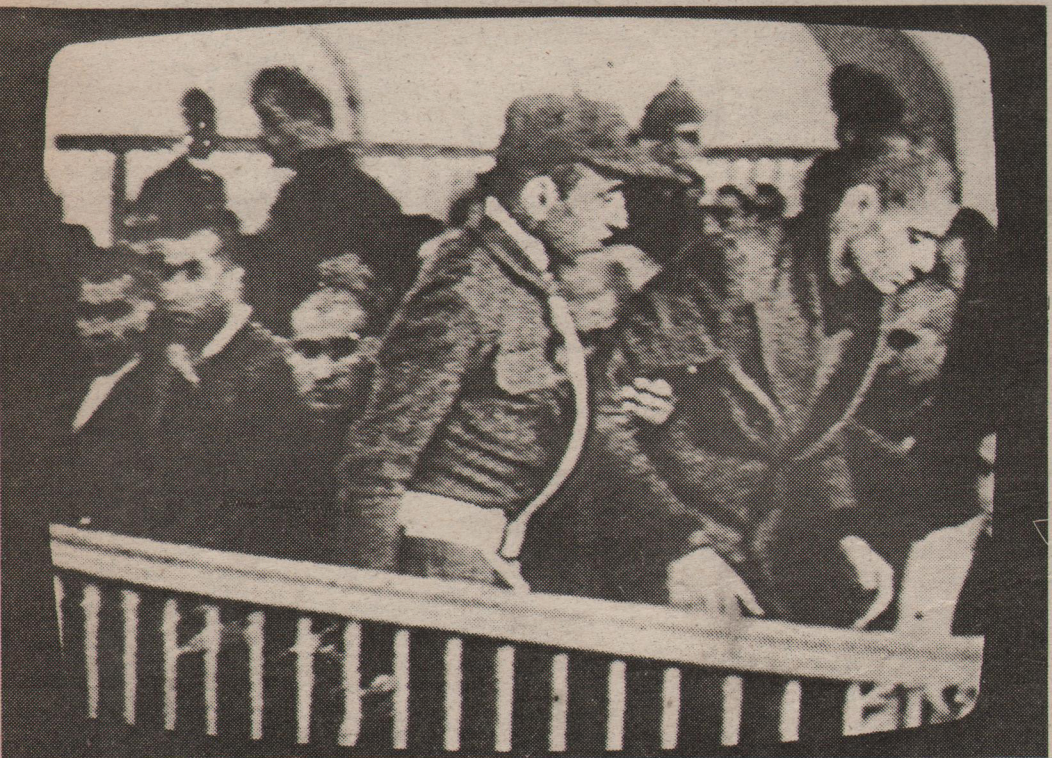
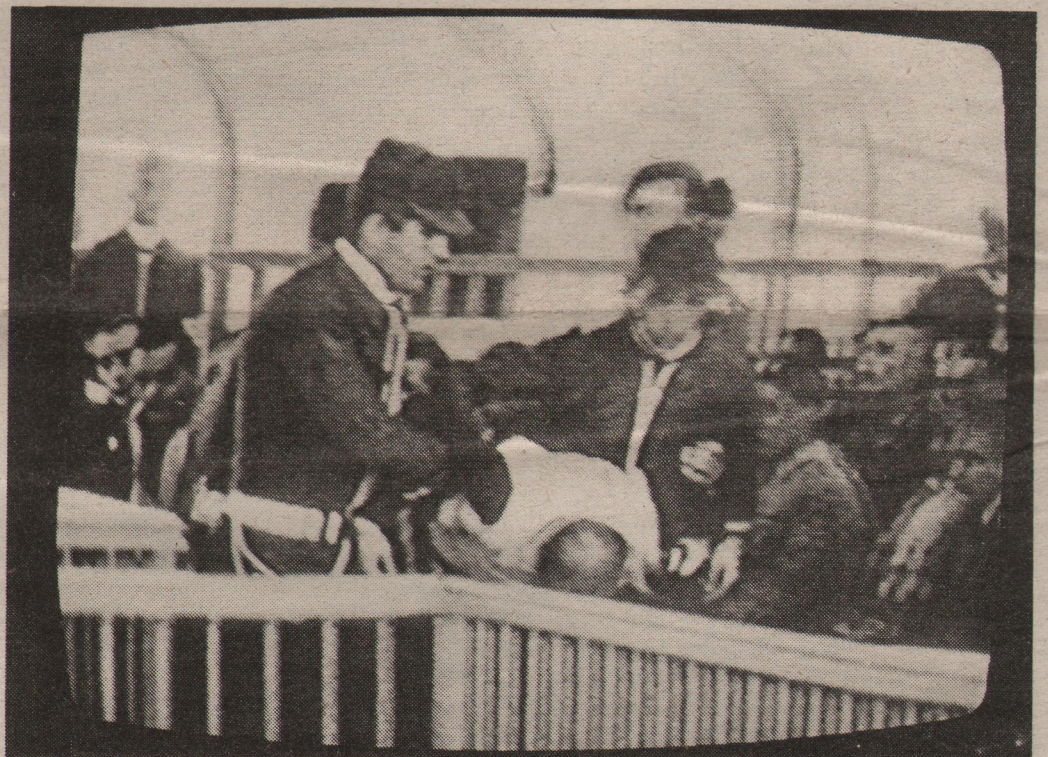
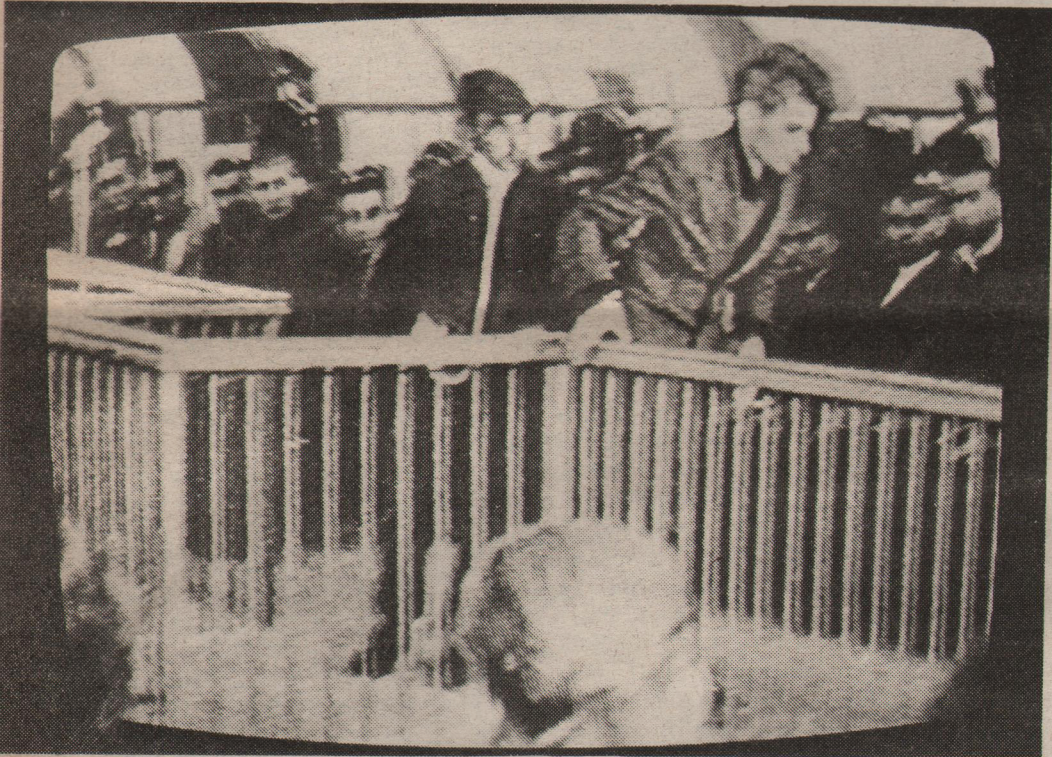
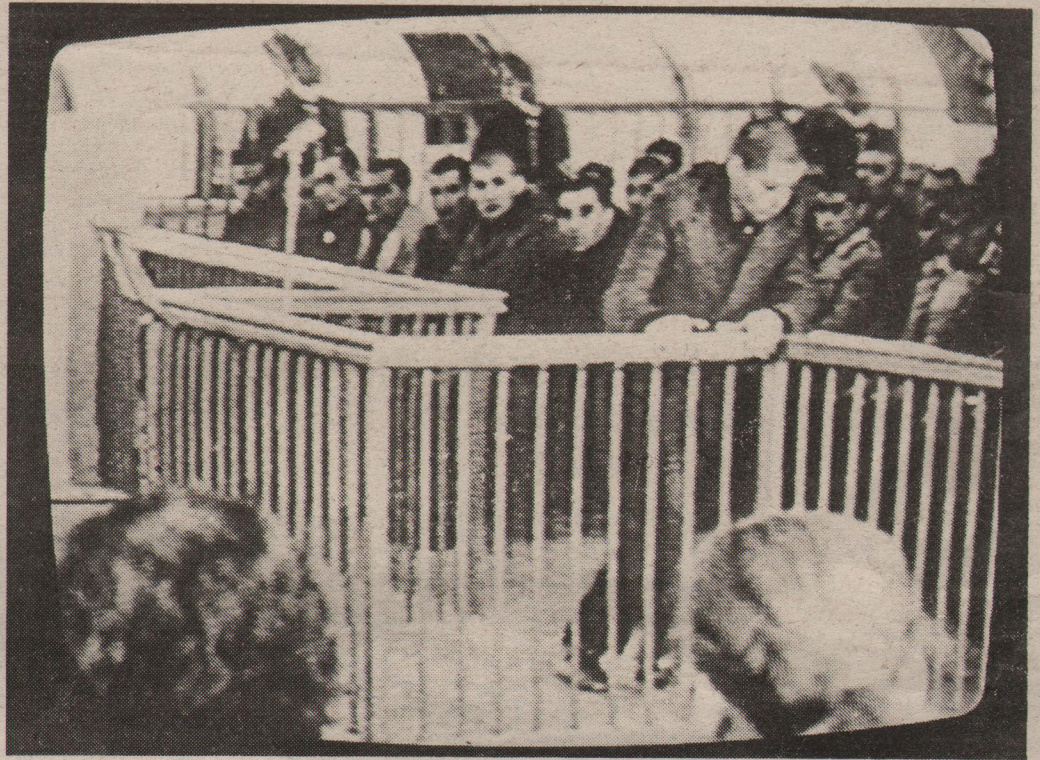
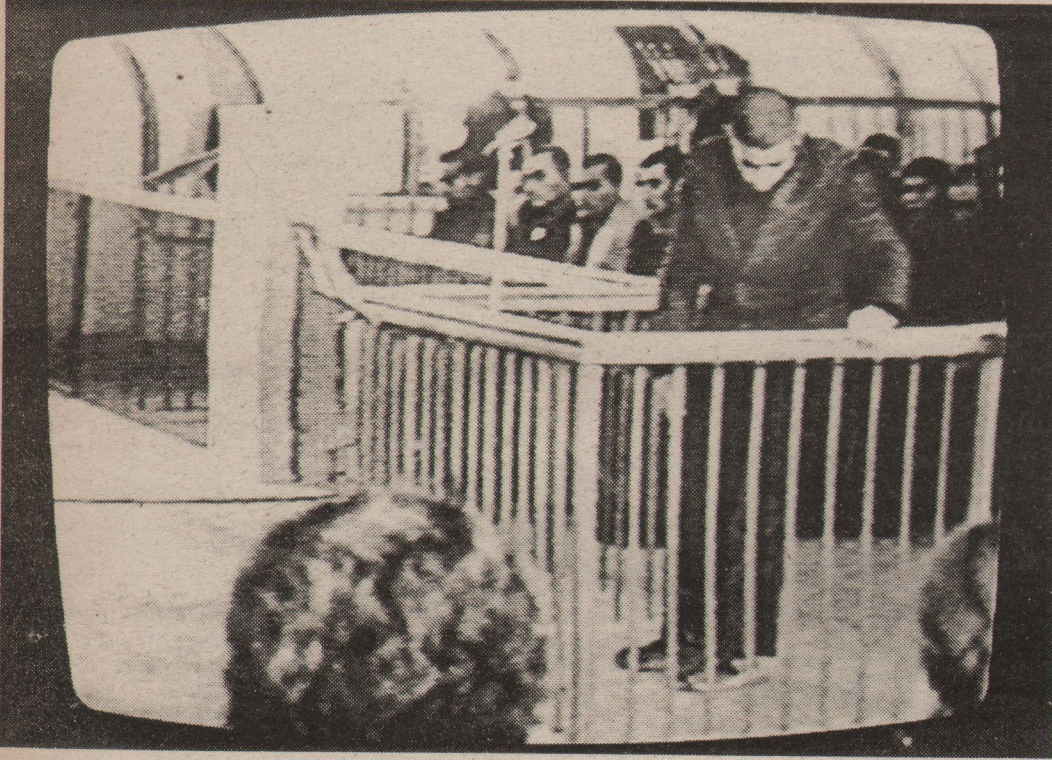
Serxwebün
Verlag u. Handels-G.m.b.H.
Postfach 10 16 83 5 Köln 1

Postscheckamt - KÖLN
BLZ: 370 100 50
Konto Nr.: 2690 16-507

Hollanda	2.50 fl
Fransa	5.00 ff
Belçika	35.00 bfr
İsviçre	2.00 sfr
Avusturya	15.00 s
Danimarka	6.50 dkr
İsveç	5.00 skr
Norveç	5.00 nkr
Yunanistan	50.00 Dr
İngiltere	0.50 £

DİYARBAKIR ONURUMUZDUR

Kanlı Martın Seksenikisinde
Birir, ikişer, onar
Zulmün en vahşetinde
Başı dik ve mağrurca
Boğazlandık, katledildik!
Unutma hey tarih
Seksenikisini Mart'ın,
Kulak ver varsa yüreğin
Zindanlarına Diyar-ı Bekir'in!
Unutma hey tarih
Önündeki engele karşı,
Ahtapotlara karşı savaşırken
Şehit düştük zindanlarında
Diyar-ı Bekir'in!
Güneşe düşman
Güzele düşman
Sana düşman
Çağın lanetlediği,
Düşmanla savaşırken,
Şehit düştük alaca karanlıkta
Zindanlarında Diyar-ı Bekir'in.
Hey tarih
Bir sanatçı gibi
Nakış nakış
İşledik yüreğimize
Düşürmedik kızıl bayrağı
Söndürmedik bağımsızlık ateşini
Newroz ateşini

En koyusunda işkencenin, katliamın
Seksenikisinde Mart'ın
Zindanlarında Diyar-ı Bekir'in!
Hey dışardakiler!
Bizden size selam olsun
Parti bayrağını en yüksekte tutanlara
Düşmana boyun eğmeden
Yiğitçe savaşıp düşenlere!
Bağımsızlık ateşini Kürdistan'ın
Unutmayın diye birir, ikişer, onar
Şehit düştük uğruna
Diyar-ı Bekir zindanlarında
Seksenikisinde Mart'ın!
Çok can verdik, kurban verdik
En koyusunda karanlıkların
Biliyoruz daha da istiyorsun
Köpüren okyanuslar gibi öfkenle!
Diri diri ateşlere atıldık
Fırınlarda yakıldık, kurşunlandık
Ana kucagında bebek iken süngülandık
Gencecik fidanlar verdik
Onbeşinde, yirmisinde
Engizisyonlara çekildik
Çarmıha gerildik
Özgürlüğümüzün kanlı gelini
Kürdistan için!